

BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASINA DAİR
7440 SAYILI KANUN GENEL TEBLİĞİ
(SERİ NO: 1)

I- AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

9/3/2023 tarihli ve 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12/3/2023 tarihli ve 32130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış ve Kanunun bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu Tebliğ ile;

- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu ve geçici 1 inci maddelerinin verdiği yetkiye istinaden, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen amme alacakları, il özel idareleri ve belediyeler ile Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına (YİKOB) ait alacakların yapılandırılması, matrah ve vergi artırımı, işletme kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin 7440 sayılı Kanun hükümlerinin uygulamasına,

- 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun geçici 8 inci maddesinin verdiği yetkiye istinaden, öğrenim ve katkı kredileriyle ilgili gecikme zammı, katsayı, Yİ-ÜFE tutarı gibi alacakların terkinine,

dair usul ve esaslar belirlenmiştir.

Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (c), (ç) ve (d) bentlerinde;

- vergi tabirinin, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergi, resim ve harçları,

- beyanname tabirinin, vergi tarhına esas olan beyanname ve bildirimleri,

- Yİ-ÜFE aylık değişim oranları tabirinin, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 31/12/2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/11/2016 tarihinden itibaren aylık %0,75 oranını (bu Kanunun yayımlandığı ay dâhil),

- geç ödeme zammı tabirinin, bu Kanuna göre ödenmesi gereken tutarlara, ödemede gecikilen her ay ve kesri için 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak zammını,

ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Bu Tebliğde, vergi, beyanname, Yİ-ÜFE aylık değişim oranları ve geç ödeme zammı tabirleri, 7440 sayılı Kanunda tanımlandığı şekilde kullanılmıştır.

A- HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞINA BAĞLI TAHSİL DAİRELERİNCE TAKİP EDİLEN AMME ALACAKLARI

7440 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde; Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen amme alacaklarından Kanun kapsamına alınan alacaklar düzenlenmiş, (4) numaralı alt bendinde de işletme kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin düzenlemelerin Kanun kapsamında olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hükümler çerçevesinde Kanun kapsamına giren alacaklar, tür ve dönemler itibarıyla aşağıda açıklanmıştır.

1- Alacağın Türü ve Dönemi

a) 213 sayılı Vergi Usul Kanunu Açısından

(1) Alacağın türü

7440 sayılı Kanunun kapsamına, 213 sayılı Kanun kapsamına giren vergiler ve vergi cezaları ile bunlara bağlı gecikme faizleri, gecikme zamları gibi fer'i alacaklar girmektedir.

(2) Alacağın dönemleri

Kanun kapsamına giren vergiler, vergilendirme dönemleri itibarıyla aşağıda açıklanmıştır.

i) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde ise bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları Kanun kapsamındadır.

Konuya ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

- Vergilendirme dönemi 15 gün olan mükellefiyetler

Vergilendirme döneminin bitim tarihi ve beyanname verme süresinin son günü Aralık/2022 ayı ve öncesine rastlayan dönemler kapsama girmekte, dönemin bitim tarihi Aralık/2022 ayına rastlamakla beraber beyanname verme süresinin son günü Ocak/2023 ayına sirayet edenler kapsama girmemektedir.

Örneğin, 1-15 Aralık 2022 vergilendirme dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisinin vergilendirme döneminin bitim tarihi ile beyanname verme süresinin son günü Aralık/2022 ayına rastladığından kapsama girmekte, 16-31 Aralık 2022 vergilendirme dönemi ise dönemin bitim tarihi Aralık/2022 ayında olmakla birlikte beyanname verme süresi Ocak/2023 ayına sirayet ettiğinden kapsama girmemektedir.

Aynı şekilde, 1-15 Aralık 2022 tarihleri arasında noterler tarafından tahsil edilen ve dönemi izleyen 7 nci iş günü mesai saati bitimine kadar ilgili vergi dairesine yatırılması gereken noter harçları kapsama girmekte, buna karşılık 16-31 Aralık 2022 dönemine ilişkin olanlar kapsama girmemektedir.

- Vergilendirme dönemi aylık olarak belirlenen mükellefiyetler

Kasım/2022 vergilendirme dönemi ve önceki dönemler kapsama girmekte, Aralık/2022 vergilendirme dönemi ise kapsama girmemektedir.

Örneğin, Kasım/2022 dönemi katma değer vergisi beyanname verme süresinin son günü Aralık/2022 ayına rastladığından kapsama girmekte, Aralık/2022 dönemi katma değer vergisinin dönemi Aralık/2022 itibarıyla sonlanmakla birlikte beyanname verme süresi Ocak/2023 ayına rastladığından kapsama girmemektedir.

- Vergilendirme dönemi 3 aylık olarak belirlenen mükellefiyetler

Vergilendirme döneminin bitim tarihi ve beyanname verme süresinin son günü Aralık/2022 ayı ve öncesine rastlayan dönemler kapsama girmekte, Aralık/2022 ayından sonraya rastlayanlar kapsama girmemektedir.

Örneğin, 7-8-9/2022 dönemi (3 aylık) gelir (stopaj) vergisi ve katma değer vergisi kapsama girmekte, 10-11-12/2022 dönemine (3 aylık) ilişkin gelir (stopaj) vergisi ve katma değer vergisi kapsama girmemektedir.

Ayrıca, Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinin (aa) alt bendi gereğince gelir ve kurumlar vergisine mahsuben 2022 yılında ödenmesi gereken geçici vergiler (10-11-12/2021 dönemine ait geçici vergi dâhil) Kanun kapsamında değildir.

- Yıllık beyanname ile beyan edilen gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyetleri

Vergilendirme dönemi yıllık olan vergilerde, beyanname verme süresi 31/12/2022 tarihine (bu tarih dâhil) kadar olan vergiler Kanun kapsamındadır. Dolayısıyla, 2021 takvim yılı ve önceki yıllara ilişkin vergilendirme dönemleri Kanun kapsamına girmekte, 2022 takvim yılına ilişkin vergilendirme dönemi ise kapsama girmemektedir.

Özel hesap dönemine tabi olan mükellefler bakımından, özel hesap döneminin sona erdiği tarih ve beyanname verme süresinin son günü 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olanlar kapsama girmekte, bu tarihten sonra olanlar ise kapsama girmemektedir.

Tasfiye dönemine ilişkin olarak verilmesi gereken beyannamelerden kanuni beyanname verme süresi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olanlar kapsama girmektedir. Aynı şekilde 2022 yılı kıst dönemlerine ilişkin olarak 2022 yılı içinde verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinden, beyanname verme süresinin son günü 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olanlar kapsama girmektedir.

- Veraset ve intikal vergisi mükellefiyetleri

Bu vergi türünde, beyanname verme süresinin son günü 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olanlar kapsama girmektedir.

- Harç mükellefiyetleri

2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınan harçlar genel olarak işlem anında beyanname alınmaksızın tahakkuk ettirilerek tahsil edilmektedir. Bununla birlikte, harçlar da 213 sayılı Kanun hükümlerine göre tarihyata konu olabilmektedir.

492 sayılı Kanuna göre gayrimenkullerin devir ve iktisap işlemleri nedeniyle ödenmesi gereken harç tutarı ile ilgili olarak devir ve iktisap tarihinden sonra tarhiyat yapılabilmektedir. Bu çerçevede, 31/12/2022 tarihi ve bu tarihten önce gerçekleştirilen devir ve iktisap işlemleri nedeniyle, tarh edilip Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş bulunan ya da ihtilafı olan alacaklar ile Kanunun yayımı tarihinden önce inceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemler Kanunun kapsamına girmektedir. Aynı şekilde, 31/12/2022 tarihi ve bu tarihten önce gerçekleştirilen devir ve iktisap işlemleri nedeniyle Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrası kapsamında pişmanlıkla ya da izaha davet kapsamında veya kendiliğinden beyanda bulunulması da mümkündür.

492 sayılı Kanunun 28 inci maddesi uyarınca tahsili gereken karar ve ilam harçları ile aynı Kanunun (8) sayılı tarifesi uyarınca tahsil edilen yıllık harçlardan, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunanlar kapsama girmektedir.

ii) 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları Kanun kapsamındadır.

2022 yılına ilişkin olarak **31/12/2022** tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden motorlu taşıtlar vergisi, yıllık harçlar gibi alacaklar Kanun kapsamına girmektedir.

492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı tarife uyarınca tahsil edilen ve 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden yıllık harçlar kapsama girmektedir.

iii) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak kesilen vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları Kanun kapsamındadır.

Vergi aslına bağlı olmayan vergi cezalarından 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak kesilenler Kanun kapsamındadır.

Örneğin; Kasım/2022 dönemine ait olup, 31/12/2022 tarihine (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 2/1/2023 tarihine) kadar (bu tarih dâhil) elektronik ortamda verilmesi gereken mal ve hizmet alımlarına ilişkin bildirim formu (Form Ba) ile mal ve hizmet satışlarına ilişkin bildirim formunun (Form Bs) bu tarihte verilmemesine ilişkin tespitler en erken 3/1/2023 tarihinde yapılabileceğinden, bu tespitlere ilişkin vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları Kanun kapsamına girmemektedir. Kasım/2022 döneminden önceki dönemlere ait söz konusu bildirimler nedeniyle kesilmesi gereken cezalar ise Kanun kapsamına girmektedir.

Diğer taraftan, vergi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezalarında ise verginin ait olduğu dönem dikkate alınarak kapsama girip girmediği tespit edilecektir.

b) Kapsama Giren İdari Para Cezaları

Kanun kapsamına vergi dairelerince takip edilen ve 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilen tüm idari para cezaları girmektedir.

Ancak, 31/12/2022 tarihinden önce verilmekle birlikte 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ilgisine tebliğ edilmemiş idari yaptırım kararlarına konu idari para cezaları Kanunun kapsamına girmemektedir.

c) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Kapsamında Takip Edilen Diğer Alacaklar

6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve 7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamında olan alacaklardan takip için vergi dairelerine intikal edenler Kanun kapsamındadır.

Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına;

- Ecrimisiller,
- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) alacakları,
- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) alacakları,
- Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından verilen öğrenim ve katkı kredisi alacakları,
- 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu kapsamında verilen destek ödemelerinden geri alınması gereken alacaklar,
- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki alacaklar,
- 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanuna göre doğan yiyecek bedelleri,
- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa istinaden alınan Devlet hakkı bedelleri,
- Adli para cezaları,

gibi alacaklardan vergi dairelerine takip için intikal etmiş olanlar girmektedir.

6183 sayılı Kanununun 68 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca hesaplanan %10 oranındaki tazminatlar asli alacak olarak dikkate alınmak suretiyle Kanun kapsamında yapılandırılacaktır.

2- İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesi

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (4) numaralı alt bendinde “4) İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan ya da kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat, demirbaşlar ile kasa mevcudu ve ortaklardan alacakların beyanı,” hükmüne yer verilerek işletme kayıtlarının düzeltilmesi ile ilgili düzenlemeler Kanun kapsamına alınmış ve Kanununun 6 ncı maddesinde konuya ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

B- İL ÖZEL İDARELERİNCE TAKİP EDİLEN AMME ALACAKLARI

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi gereğince, il özel idarelerinin vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen asli ve fer’i amme alacakları Kanunun kapsamına girmektedir.

C- BELEDİYELERCE TAKİP EDİLEN ALACAKLAR

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentleri ile belediyelerin anılan Kanun kapsamına giren alacakları sayılmış olup, bu alacaklar aşağıda belirtilmiştir.

1- 213 sayılı Kanun Kapsamına Giren Alacaklar

- 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde ise bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları,

- 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları,

kapsama girmektedir.

Belediyelerin 213 sayılı Kanun kapsamına giren alacaklarının dönemleri bu Tebliğin (I/A-1-a) bölümünde açıklandığı şekilde tespit edilecektir.

Örneğin, Kasım/2022 dönemine ait ilan ve reklam vergisi kapsama girmekte, Aralık/2022 dönemine ait ilan ve reklam vergisi ise beyannamenin Ocak/2023 ayında verilmesi gerektiğinden kapsama girmemektedir. Aynı şekilde, Kasım/2022 dönemine ait haberleşme vergisi kapsama girmekte, Aralık/2022 dönemine ait haberleşme vergisi ise kapsama girmemektedir.

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (1) numaralı alt bendi gereğince, belediyelerce 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk ettirilen vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları Kanun kapsamında olduğundan, 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden önce tahakkuk etmiş emlak vergisi, çevre temizlik vergisi gibi yıllık olarak tahakkuk eden alacaklar kapsamdadır.

Diğer taraftan, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince, alınan yol harcamalarına katılma payı, kanalizasyon harcamalarına katılma payı ve su tesisleri harcamalarına katılma payından oluşan belediye alacaklarından 31/12/2022 tarihinden önce tahakkuk edenler Kanun kapsamındadır.

2- 6183 sayılı Kanun Kapsamına Giren Alacaklar

Belediyelerin bu Tebliğin (I/C-1) bölümünde açıklanan alacaklarının yanı sıra, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olan asli ve fer'i amme alacakları da Kanun kapsamındadır.

Örneğin, 6183 sayılı Kanun kapsamında belediyelerce takip edilen ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olan idari para cezaları Kanun kapsamındadır.

3- Belediyelerin Ücret ve Pay Alacakları

7440 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendine göre, 2464 sayılı Kanunun 97 ve mükerrer 97 nci maddelerine göre tahsili gereken ve vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan ücret ve pay alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacaklar da Kanunun kapsamındadır.

Örneğin, mükellefin talebi üzerine inşaat sahasında meydana gelen yıkım artığı malzemenin belediyece kaldırılması ve taşınması hizmetine ilişkin belediyelere 2464 sayılı Kanunun 97 nci maddesinin verdiği yetkiye istinaden ödenmesi gereken ücretin vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce ise Kanun kapsamına girmekte, bu tarihten sonra ise girmemektedir.

4- Belediyelerin Su, Atık Su ve Katı Atık Ücreti Alacakları

7440 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (3) numaralı alt bendi ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamındaki belediyelerin, su abonelerinden olan ve vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan su, atık su ve katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacakları (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) Kanun kapsamına alınmıştır.

Örneğin, su kullanım dönemi 15 Kasım 2022 ila 15 Aralık 2022 olan su alacağının faturada yer alan son ödeme tarihi Aralık/2022 ayı içerisine rastladığı takdirde Kanun kapsamına girmekte, Ocak/2023 ayına rastladığı takdirde Kanun kapsamına girmemektedir.

5- Büyükşehir Belediyelerinin Katı Atık Ücreti Alacakları

7440 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (4) numaralı alt bendine göre, büyükşehir belediyelerinin 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 11 inci maddesine göre vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan katı atık ücreti alacakları ile bunlara

bağlı fer'i alacakları (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) Kanun kapsamındadır.

6- Büyükşehir Belediyeleri Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Su ve Atık Su Bedeli ile Harcamalara Katılma Payı Alacakları

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre, 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamındaki büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin alacaklarına yönelik düzenleme yapılmış ve bu idarelerin vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan su ve atık su bedeli ile harcamalara katılma payı alacakları ve bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakları (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) Kanun kapsamındadır.

Ç- YİKOB'LARCA TAKİP EDİLEN ALACAKLAR

7440 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre, YİKOB'ların vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde, bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen asli ve fer'i alacakları Kanun kapsamındadır.

II- KESİNLEŞMİŞ ALACAKLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine, büyükşehir belediyelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerince takip edilen kesinleşmiş amme alacakları ile belediyelerin ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin kesinleşmiş bazı alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Madde kapsamına tür ve dönem açısından Kanun kapsamına alınmış olan ve bu Tebliğin "I- AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR" başlıklı bölümünde yer verilen tüm alacaklar girmektedir.

Kanununun 2 nci maddesi kapsamında kesinleşmiş alacakların yapılandırılarak ödenebilmesi için bu alacakların Kanununun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olması (Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d), (e) ve (f) bendinde vadesi 31/12/2022 tarihi ve öncesi olarak belirlenen alacaklar için bu tarih ve öncesinin esas alınması) gerekmektedir.

A- BAŞVURU SÜRESİ VE ŞEKLİ

7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, ilgili maddelerde yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla Kanundan yararlanmak isteyen borçluların **31/5/2023** tarihi sonuna kadar ilgili idareye başvuruda bulunmaları şartı getirilmiştir.

Buna göre, Hazine ve Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine, belediyelere, büyükşehir belediyelerine, YİKOB'lara, büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerine bağlı tahsil dairelerine olan ve Kanununun 2 nci maddesi kapsamına giren borçlarını bu madde

kapsamında ödemek isteyen borçluların 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) borçlu buldukları tahsil dairelerine yazılı olarak başvurmaları gerekmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine olan borçları için Kanunun 2 nci maddesinden yararlanmak isteyen borçlular, başvurularını Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi (www.gib.gov.tr) ya da e-devlet (www.turkiye.gov.tr) üzerinden yapabilecekleri gibi bağlı buldukları vergi dairesine doğrudan veya posta yoluyla ya da diğer vergi daireleri aracılığıyla da yapabileceklerdir.

Bağlı olunan vergi dairesi dışındaki vergi dairelerine başvuruda bulunulması halinde, ödeme planları borçluların bağlı oldukları vergi daireleri tarafından tanzim edilecek ve borçlulara ödeme planları müracaat edecekleri herhangi bir vergi dairesinde imza karşılığında elden, gerekli şartların bulunması koşuluyla (www.gib.gov.tr) internet adresi üzerinden doğrudan verilebilecektir.

Bu Tebliğ ekinde yer alan başvuru dilekçeleri (**Ek:2/A, 2/B, 2/C**), Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine ödenecek kesinleşmiş alacaklar için madde hükmünden yararlanmak isteyen borçlularca kullanılmak üzere düzenlenmiş olup, alacaklı diğer idarelerce örneğe uygun başvuru dilekçelerinin hazırlanarak borçluların kullanımına sunulması icap etmektedir. Ayrıca, alacaklı diğer idareler alt yapılarının uygun olması hâlinde başvuruları elektronik ortamda da alabileceklerdir.

Borçluların birden fazla vergi dairesine olan borçları için Kanundan yararlanma talebinde bulunmaları hâlinde, her bir vergi dairesi için ayrı ayrı başvuruları gerekmektedir.

213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle mirasçılar, kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler sorumlu oldukları tutarlar dikkate alınarak ilgili vergi dairesine yazılı başvuru yapmak suretiyle 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir. Dolayısıyla bu kişilerin Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi ve e-devlet üzerinden başvuruları mümkün bulunmamaktadır.

Borçlular, madde kapsamına giren toplam borçları için madde hükmünden yararlanabilecekleri gibi talep ettikleri dönem ve türler açısından da madde hükmünden yararlanabileceklerdir. Ancak, motorlu taşıtlar vergisi mükelleflerinin, her bir taşıt itibarıyla hesaplanacak toplam borç tutarı için başvuruda bulunmaları zorunludur.

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan hüküm gereğince, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olup, bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı kararı ile kesinleştiği hâlde Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararına Göre Vergi/Ceza İhbarnamesinin mükellefe tebliğ edilmemiş olması nedeniyle ödeme süresi oluşmamış alacaklar için maddeden yararlanmak isteyen mükellefler, başvuru dilekçesinde bu hususu ayrıca belirteceklerdir.

Diğer taraftan, 6183 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamında vergi dairelerince Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil daireleri (gümrük müdürlükleri) adına niyabeten takip edilen alacaklar için vergi dairelerine başvurulması mümkün bulunmayıp, bu yöndeki taleplerin ilgili idareye yapılması gerekmektedir.

7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin on ikinci fıkrası gereğince, madde hükmünden yararlanmanın şartlarından birisi de dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması olduğundan, bu maddeden yararlanmak üzere başvuran borçluların, takip ve tahsilat işlemlerinden dolayı açtıkları davalardan da (ihtirazi kayıtla verilen beyannameye konu alacaklar için Kanundan yararlanmak isteyenlerin alacağı ilişkin olarak açmış oldukları davalar dâhil) vazgeçmeleri gerekmektedir.

Öte yandan, elektronik ortamda madde hükmünden yararlanmak için başvuruda bulunan borçluların, yararlanmak istedikleri borçlarıyla ilgili davalar bulunması hâlinde ilgili vergi dairesine ayrıca yazılı olarak da başvurmaları şarttır.

B- ALACAK TUTARININ TESPİTİ

7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesinde, madde kapsamında yapılandırılarak ödenecek tutarın tespitinde uygulanacak esaslar belirlenmiş ve alacak asılları üzerinden hesaplanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının alacak asılları ile birlikte ödenmesi kuralı getirilmiştir.

Madde kapsamında, yapılandırılarak ödenecek alacakların tespitinde aşağıda yapılan açıklamaların dikkate alınması gerekmektedir.

1- Yİ-ÜFE Tutarının Hesaplanması

Yİ-ÜFE tutarı, fer'i alacaklar için esas alınan hesaplama yöntemleri kullanılarak tespit edilecektir.

Yİ-ÜFE tutarının hesaplanmasında, 213 sayılı Kanuna göre hesaplanan gecikme faizi ve 6183 sayılı Kanuna göre hesaplanan gecikme zammının hesaplama yöntemi ve hesaplama süreleri değiştirilmeyecek, sadece aylık gecikme faizi/gecikme zammı oranı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılacaktır.

Yİ-ÜFE tutarı, gecikme faizi veya gecikme zammı dışında Kanun kapsamına giren diğer fer'i alacaklar yerine de hesaplanabilmektedir. Bu durumda da ilgili fer'i alacağın hesaplama yöntemi kullanılarak ödenecek Yİ-ÜFE tutarı bulunacaktır.

Ayrıca, Yİ-ÜFE tutarı, 31/10/2016 tarihine kadar (bu tarih dâhil) TÜİK'in her ay için belirlediği aylık değişim oranları, 1/11/2016 tarihinden itibaren Kanunun yayımlandığı Mart/2023 ayı dâhil geçen süreye her ay için aylık %0,75 oranı esas alınmak suretiyle hesaplanacaktır.

Yİ-ÜFE hesaplamalarında ilk aya ilişkin esas alınacak Yİ-ÜFE aylık değişim oranı, alacağın vadesinin rastladığı ay için belirlenmiş olan orandır. Alacağın vade tarihinin ayın son günü olması hâlinde de hesaplamalarda başlangıç oranı olarak kullanılacak Yİ-ÜFE aylık değişim oranı, vade tarihinin rastladığı ay için belirlenmiş oran olacaktır.

TÜİK tarafından, Ocak/1980 ayından Ekim/2016 ayına kadar açıklanan Yİ-ÜFE aylık değişim oranları ile 1/11/2016 tarihinden itibaren esas alınacak aylık oran ekli tabloda **(Ek:1)** yer almaktadır.

Yİ-ÜFE tutarlarının tespitinde kullanılacak olan Yİ-ÜFE aylık değişim oranlarının eksi değer çıkması durumunda bu oranlar da hesaplamada eksi değer olarak dikkate alınacaktır. Hesaplamaya konu döneme ilişkin olarak Yİ-ÜFE aylık değişim oranlarının toplamı eksi değer olduğu takdirde alacak asılları üzerinden hesaplanan fer'iler yerine alınması gereken Yİ-ÜFE tutarı sıfır kabul edilecektir.

Örnek 1- 25/11/2015 vadeli bir verginin Kanununun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olması hâlinde bu vergiye %147,7676 oranında hesaplanması gereken gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları toplamı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yİ-ÜFE Oranı ve Hesaplanacak Süre

SÜRE	ESAS ALINACAK ORAN (%)	
26/11/2015 - 25/12/2015 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	-1,42
26/12/2015 - 25/1/2016 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	-0,33
26/1/2016 - 25/2/2016 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,55
26/2/2016 - 25/3/2016 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	-0,2
26/3/2016 - 25/4/2016 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,4
26/4/2016 - 25/5/2016 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,52
26/5/2016 - 25/6/2016 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	1,48
26/6/2016 - 25/7/2016 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,41
26/7/2016 - 25/8/2016 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,21
26/8/2016 - 25/9/2016 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,08
26/9/2016 - 25/10/2016 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,29
26/10/2016 - 25/11/2016 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,84
26/11/2016 - 25/12/2016 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/12/2016 - 25/1/2017 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/1/2017 - 25/2/2017 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/2/2017 - 25/3/2017 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/3/2017 - 25/4/2017 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/4/2017 - 25/5/2017 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/5/2017 - 25/6/2017 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/6/2017 - 25/7/2017 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/7/2017 - 25/8/2017 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/8/2017 - 25/9/2017 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/9/2017 - 25/10/2017 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/10/2017 - 25/11/2017 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/11/2017 - 25/12/2017 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/12/2017 - 25/1/2018 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/1/2018 - 25/2/2018 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/2/2018 - 25/3/2018 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/3/2018 - 25/4/2018 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/4/2018 - 25/5/2018 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75

26/5/2018 - 25/6/2018 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/6/2018 - 25/7/2018 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/7/2018 - 25/8/2018 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/8/2018 - 25/9/2018 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/9/2018 - 25/10/2018 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/10/2018 - 25/11/2018 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/11/2018 - 25/12/2018 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/12/2018 - 25/1/2019 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/1/2019 - 25/2/2019 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/2/2019 - 25/3/2019 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/3/2019 - 25/4/2019 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/4/2019 - 25/5/2019 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/5/2019 - 25/6/2019 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/6/2019 - 25/7/2019 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/7/2019 - 25/8/2019 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/8/2019 - 25/9/2019 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/9/2019 - 25/10/2019 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/10/2019 - 25/11/2019 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/11/2019 - 25/12/2019 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/12/2019 - 25/1/2020 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/1/2020 - 25/2/2020 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/2/2020 - 25/3/2020 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/3/2020 - 25/4/2020 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/4/2020 - 25/5/2020 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/5/2020 - 25/6/2020 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/6/2020 - 25/7/2020 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/7/2020 - 25/8/2020 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/8/2020 - 25/9/2020 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/9/2020 - 25/10/2020 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/10/2020 - 25/11/2020 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/11/2020 - 25/12/2020 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/12/2020 - 25/1/2021 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/1/2021 - 25/2/2021 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/2/2021 - 25/3/2021 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/3/2021 - 25/4/2021 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/4/2021 - 25/5/2021 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/5/2021 - 25/6/2021 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/6/2021 - 25/7/2021 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/7/2021 - 25/8/2021 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/8/2021 - 25/9/2021 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75

26/9/2021 - 25/10/2021 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/10/2021 - 25/11/2021 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/11/2021 - 25/12/2021 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/12/2021 - 25/1/2022 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/1/2022 - 25/2/2022 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/2/2022 - 25/3/2022 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/3/2022 - 25/4/2022 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/4/2022 - 25/5/2022 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/5/2022 - 25/6/2022 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/6/2022 - 25/7/2022 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/7/2022 - 25/8/2022 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/8/2022 - 25/9/2022 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/9/2022 - 25/10/2022 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/10/2022 - 25/11/2022 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/11/2022 - 25/12/2022 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/12/2022 - 25/1/2023 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/1/2023 - 25/2/2023 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
26/2/2023 - 11/3/2023 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı (14 gün) [[0,75/100]/30x100]x14*	0,35
TOPLAM Yİ-ÜFE ORANI		59,43

*Gecikme zammının ay kesrine isabet eden günleri için Yİ-ÜFE tutarının hesaplanmasında, ilgili ay Yİ-ÜFE aylık değişim oranı 30'a bölünmek suretiyle (Yİ-ÜFE aylık değişim oranı/100/30=) bulunacak günlük oran kullanılacaktır. Bulunacak rakamın virgülden sonraki 6 hanesi hesaplamalarda kullanılacak olup, 7 nci ve devam eden hanelerde bir sayı bulunması hâlinde 6 ncı hane bir üst sayıya tamamlanacak ve bulunan rakam 100 sayısı ile çarpılmak suretiyle günlük Yİ-ÜFE oranı bulunacaktır. Bulunan günlük oran geçen gün sayısı ile çarpılarak ay kesrine isabet eden toplam Yİ-ÜFE oranı bulunacaktır.

Toplam Yİ-ÜFE aylık değişim oranı ile vergi aslı çarpılmak suretiyle gecikme zammı yerine ödenmesi gereken Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Bu tutar, vergi aslı ile toplanarak madde hükmüne göre yapılandırılan alacak tutarı bulunacaktır.

Örnek 2- 28/2/2021 vadeli bir verginin Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olması hâlinde bu vergiye %45,6174 oranında hesaplanması gereken gecikme zammı yerine toplam Yİ-ÜFE oranı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yİ-ÜFE Oranı ve Hesaplanacak Süre

SÜRE	ESAS ALINACAK ORAN (%)	
1/3/2021 - 31/3/2021 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/4/2021 - 30/4/2021 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/5/2021 - 31/5/2021 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/6/2021 - 30/6/2021 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/7/2021 - 31/7/2021 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/8/2021 - 31/8/2021 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/9/2021 - 30/9/2021 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/10/2021 - 31/10/2021 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75

1/11/2021 - 30/11/2021 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/12/2021 - 31/12/2021 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/1/2022 - 31/1/2022 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/2/2022 - 28/2/2022 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/3/2022 - 31/3/2022 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/4/2022 - 30/4/2022 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/5/2022 - 31/5/2022 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/6/2022 - 30/6/2022 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/7/2022 - 31/7/2022 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/8/2022 - 31/8/2022 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/9/2022 - 30/9/2022 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/10/2022 - 31/10/2022 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/11/2022 - 30/11/2022 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/12/2022 - 31/12/2022 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/1/2023 - 31/1/2023 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/2/2023 - 28/2/2023 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,75
1/3/2023 - 11/3/2023 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı (11 gün) [(0,75/100)/30x100]x11	0,275
TOPLAM Yİ-ÜFE ORANI		18,275

Toplam Yİ-ÜFE aylık değişim oranı ile vergi aslı çarpılmak suretiyle gecikme zammı yerine ödenmesi gereken Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Bu tutar, vergi aslı ile toplanarak madde hükmüne göre yapılandırılan alacak tutarı bulunacaktır.

Yİ-ÜFE Tutarının Hesaplanmasında Esas Alınacak Diğer Hususlar;

Gecikme zammının günlük olarak hesaplanması gerektiği hallerde, bu sürelerle uygulanması gereken Yİ-ÜFE aylık değişim oranı da Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinde yapılan düzenlemeler çerçevesinde günlük olarak bulunacaktır.

6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde yer alan asgari gecikme zammı tutarı, gecikme zammı yerine alınacak Yİ-ÜFE tutarı için de uygulanacaktır.

6183 sayılı Kanunun 52 nci maddesine göre gecikme zammı tatbik süresini durduran iflas ve aciz halleri söz konusu ise gecikme zammı uygulanmayan süreye Yİ-ÜFE aylık değişim oranı da uygulanmayacak, bu hallerin varlığı Yİ-ÜFE uygulanan süreyi de durduracaktır.

6183 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi uyarınca, belediye sınırları dışındaki köylerde tahsildarlar tarafından tahsil edilen ve tahsildarın ilk uğradığı zaman ödeme yapılmadığı takdirde %10 oranında uygulanan gecikme zammı yerine, tahsildarın ilk uğradığı aydaki Yİ-ÜFE aylık değişim oranı uygulanacaktır.

2- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Kesinleşmiş ve Vadesi Geldiği Hâlde Ödenmemiş Vergiler

Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin kesinleşmiş olup, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş vergiler girmektedir.

Madde kapsamında ödenecek alacak tutarının tespiti için vergi asıllarına;

- vade tarihinden, Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için gecikme zammı yerine,

- daha önce hesaplanmış gecikme faizi olması hâlinde, bu faizin hesaplandığı süre dikkate alınarak, gecikme faizi yerine,

Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Yİ-ÜFE tutarı, vergi aslı ile toplanarak madde hükmüne göre yapılandırılan alacak tutarı bulunacaktır.

Yapılandırılan alacak tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde vergi aslına ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi, vergi aslına bağlı vergi cezaları ile bu cezalara uygulanan gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Örnek 3- 26/6/2021 vadeli 37.250,00 TL gelir (stopaj) vergisi süresinde ödenmemiştir. Bu Kanunun yayımı tarihine kadar 14.670,61 TL gecikme zammı hesaplanmıştır. Kanunun yayımı tarihi itibarıyla toplam borç tutarı 51.920,61 TL'dir.

Bu Kanundan yararlanmak üzere başvuruda bulunulması hâlinde, vergi aslına uygulanan gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Buna göre, gecikme zammının hesaplandığı süre, gecikme zammı tutarı, gecikme zammı yerine uygulanacak toplam Yİ-ÜFE oranı ve Yİ-ÜFE tutarı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Gecikme Zammı Hesaplanan Süre	Alacak Aslı Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Zammı Oranı	Gecikme Zammı Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/6/2021 - 11/3/2023	37.250,00	%39,3842	14.670,61	%15,325	5.708,56

Buna göre, ödenecek tutar ile tahsilinden vazgeçilen alacak tutarı aşağıdaki gibi olacaktır.

Ödenecek Tutar

Gelir (stopaj) Vergisi	:	37.250,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı Yerine)	:	5.708,56 TL
TOPLAM	:	42.958,56 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı	:	14.670,61 TL
--------------------------------------	---	---------------------

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 42.958,56 TL tutarın Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, toplam 14.670,61 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

Örnek 4- 2020 vergilendirme dönemine ilişkin elektronik ortamda verilmesi gereken yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmemiştir. Yapılan inceleme sonucunda, 2020 dönemi için 63.000,00 TL gelir vergisi tarh edilmesi ve bir kat vergi ziyayı cezası ile 2.500,00 TL özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Vergi/ceza ihbarnamesi 19/1/2022 tarihinde mükellefe tebliğ edilmiştir. İnceleme sonucu yapılan bu tarihyata karşı dava açılmadığından bu alacaklar 18/2/2022 tarihinde tahakkuk etmiş ve Kanunun yayımı tarihine kadar herhangi bir ödemede bulunulmamıştır. Bu tarihyata göre tahakkuk eden vergi, vergi ziyayı cezası, özel usulsüzlük cezası, gecikme faizi ve gecikme zamları şu şekildedir.

Gelir Vergisi	:	63.000,00 TL
Vergi Ziyayı Cezası	:	63.000,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası	:	2.500,00 TL
Gecikme Faizi	:	8.064,00 TL
Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı	:	15.593,38 TL
Vergi Ziyayı Cezasına Uygulanan Gecikme Zammı	:	15.593,38 TL
TOPLAM	:	167.750,76 TL

Bu maddeden yararlanmak üzere başvuruda bulunulması hâlinde, ödenecek tutar ile tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları aşağıdaki gibi olacaktır.

Vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan ve madde kapsamına giren vergi cezalarının maddeden yararlanılarak ödenmek istenmesi hâlinde, Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereğince bu cezaların %50'sinin ödenmesi durumunda, cezanın geri kalan %50'sinin tahsilinden vazgeçilecektir. Vergi aslına uygulanan gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Buna göre, örnek olayda gecikme faizinin hesaplandığı süre, gecikme faizi tutarı, bu sürelerle ilişkin toplam Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarları aşağıda gösterilmiştir.

	Gecikme Faizi Hesaplanan Süre	Alacak Ashı Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Faizi Oranı	Gecikme Faizi Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
I. Taksit	1/4/2021 - 18/2/2022	31.500,00	%16	5.040,00	%7,5	2.362,50
II. Taksit	1/8/2021 - 18/2/2022	31.500,00	%9,60	3.024,00	%4,5	1.417,50
TOPLAM		63.000,00		8.064,00		3.780,00

Gecikme zammının hesaplandığı süre, gecikme zammı tutarı, gecikme zammı yerine uygulanacak toplam Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarı aşağıdaki şekildedir.

Gecikme Zammı Hesaplanan Süre	Alacak Ashı Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Zammı Oranı	Gecikme Zammı Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
19/3/2022 - 11/3/2023	63.000,00 (Gelir V.)	%24,7514	15.593,38	%8,775	5.528,25
19/3/2022 - 11/3/2023	63.000,00 (Vergi Ziyayı)	%24,7514	15.593,38	-----	-----

	Cezası)				
--	---------	--	--	--	--

Ödenecek Tutar

Gelir Vergisi	:	63.000,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası (2.500,00 x %50=)	:	1.250,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Faizi Yerine)	:	3.780,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı Yerine)	:	5.528,25 TL
TOPLAM	:	73.558,25 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Vergi Ziyayı Cezası	:	63.000,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası (2.500,00 x %50=)	:	1.250,00 TL
Gecikme Faizi	:	8.064,00 TL
Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı	:	15.593,38 TL
Vergi Ziyayı Cezasına Uygulanan Gecikme Zammı	:	15.593,38 TL
TOPLAM	:	103.500,76 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 73.558,25 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, toplam 103.500,76 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

3- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Kesinleşmiş ve Ödeme Süresi Henüz Geçmemiş Vergiler

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleştiği hâlde ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan alacaklar için de Kanun hükmünden yararlanılabileceği belirtilmiştir.

Buna göre, muhtelif şekillerde kesinleşen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödeme süresi henüz geçmemiş olan alacaklar hakkında, aşağıda açıklanan hususlar ve bu Tebliğin önceki bölümlerinde yer alan açıklamalar dikkate alınarak işlem tesis edilecektir.

a) 213 sayılı Kanunun Uzlaşma Hükümlerine Göre Kesinleşen Alacaklar

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) 213 sayılı Kanunun gerek uzlaşma gerekse tarhiyat öncesi uzlaşma hükümlerinden yararlanılarak uzlaşma sağlanmış ancak ödeme süresi henüz geçmemiş borcu olan mükellefler, uzlaşma sonucu tahakkuk eden vergi ve ceza tutarları ile hesaplanan gecikme faizleri dikkate alınarak Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Öte yandan, 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin on birinci fıkrasında, bu madde hükmünden yararlananların, ayrıca 213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer verilen indirimden yararlanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde, uzlaşmanın vaki olması durumunda, üzerinde uzlaşılan verginin veya vergi farkının ve vergi cezalarının %75'inin, 213 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan ödeme süresi içinde ödenmesi halinde üzerinde uzlaşılan cezanın %25'inin indirileceği düzenlenmektedir.

Bu itibarla, uzlaşmaya varılması üzerine tahakkuk eden ve tahakkuk tarihinden itibaren bir aylık ödeme süresi 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla geçmemiş olan asla bağlı olmayan cezaların bu Kanuna göre yapılandırılarak ödenmesi hâlinde, 213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer verilen indirim düzenlemesinden ayrıca yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

Örnek 5- 26/10/2021 tarihinde verilmesi gereken katma değer vergisi beyannamesi süresinde verilmemiştir. Mükellefin defter ve belgeleri üzerinde yapılan inceleme sonucu adına 73.000,00 TL katma değer vergisi tarh edilerek bir kat vergi ziyai cezası ile 2.500,00 TL özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Buna ilişkin vergi/ceza ihbarnamesi 21/12/2022 tarihinde mükellefe tebliğ edilmiştir.

Mükellef, 10/1/2023 tarihinde uzlaşma talebinde bulunmuş, 22/2/2023 tarihi uzlaşma günü olarak verilmiş ve aynı gün varılan uzlaşma sonucuna göre, vergi dairesince aşağıda yazılı tutarlar tahakkuk ettirilmiştir.

Katma Değer Vergisi	:	61.500,00 TL
Vergi Ziyai Cezası	:	37.000,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası	:	2.500,00 TL
Gecikme Faizi	:	18.081,00 TL
TOPLAM	:	119.081,00 TL

Mükellefin Kanundan yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla uzlaşma sonucu tahakkuk eden alacakların henüz ödeme süresi geçmemiş (vade tarihi: 22/3/2023) olduğundan, Kanunun 2 nci maddesi hükmüne göre ödenecek tutar ile tahsilinden vazgeçilen alacak tutarı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Gecikme Faizi Hesaplanan Süre	Alacak Aşlı Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Faizi Oranı	Gecikme Faizi Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/10/2021 - 22/2/2023	61.500,00	%29,40	18.081,00	%11,25	6.918,75

Ödenecek Tutar

Katma Değer Vergisi	:	61.500,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası (2.500,00 x %50=)	:	1.250,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Faizi Yerine)	:	6.918,75 TL
TOPLAM	:	69.668,75 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Vergi Ziyai Cezası	:	37.000,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası (2.500,00 x %50=)	:	1.250,00 TL
Gecikme Faizi	:	18.081,00 TL
TOPLAM	:	56.331,00 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 69.668,75 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, toplam 56.331,00 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

b) 213 sayılı Kanunun 376 ncı Maddesinden Yararlanılarak Ödenecek Alacaklar

213 sayılı Kanun uyarınca kesilmiş olan vergi cezaları için anılan Kanunun 376 ncı maddesi hükmü uyarınca indirim talebinde bulunulan ancak, 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih hariç) dava açma süresi geçmiş, henüz ödeme süresi geçmemiş bulunan alacaklar için indirimli ceza tutarları dikkate alınarak Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Bu safhada bulunan alacaklar için, 213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesine göre indirimli olarak tahakkuk ettirilen cezanın vergi aslına bağlı olmayan bir ceza ya da iştirak nedeniyle kesilen vergi ziyai cezası olması durumunda ödenecek ceza tutarının 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüne göre indirilmiş tutar üzerinden hesaplanmasına dikkat edilecektir.

Örnek 6- 11/5/2022 tarihinde mali tablolara ilişkin usul ve esaslara uymayan mükellefe 12.000,00 TL özel usulsüzlük cezası kesilmiş ve vergi/ceza ihbarnamesi 25/1/2023 tarihinde tebliğ edilmiştir. Mükellef söz konusu vergi cezası için 213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesi hükmünden yararlanmak üzere dava açma süresinin son günü olan 24/2/2023 tarihinde vergi dairesine müracaat etmiştir.

Vergi dairesince mükellefin talebi üzerine cezanın yarısı indirilerek, kalan 6.000,00 TL özel usulsüzlük cezası tahakkuk ettirilmiş ve mükellefe cezayı 24/3/2023 tarihine kadar ödemesi gerektiği bildirilmiştir.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödeme süresi henüz geçmemiş olan bu alacağa ilişkin Kanundan yararlanmak üzere başvuruda bulunulması hâlinde, 213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesi çerçevesinde hesaplanan 6.000,00 TL özel usulsüzlük cezası, 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre %50 oranında indirilerek tahsil edilecektir. Söz konusu cezanın %50'sine isabet eden $(6.000,00 \times \%50=)3.000,00$ TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, özel usulsüzlük cezasından kalan 3.000,00 TL'nin tahsilinden vazgeçilecektir.

c) 213 sayılı Kanunun 370 inci Maddesi Kapsamında Beyan Edilen Matrahlar Üzerinden Tahakkuk Eden Alacaklar

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih hariç) 213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi uyarınca izaha davet kapsamında verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden ve henüz ödeme süresi geçmemiş olan alacaklar için Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir. Bu takdirde, madde kapsamında alınan zam yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Ancak, 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre ödeme yapılmamış olması hâlinde izaha davet hükümlerinin ihlal edilmiş sayılacağı tabiidir. Dolayısıyla, kısmen ihlal olamayacağından borçlular ödedikleri tutar kadar Kanun hükmünden yararlanamayacaktır.

213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi kapsamında verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden ancak Kanunun yayımı tarihi itibarıyla maddede öngörülen bir aylık ödeme

süresinde ödenmemiş olan vergiler için izaha davet hükümleri ihlal edilmiş olacak ve bu vergi asılları ile bunların gecikme faizi/gecikme zamları Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılabilir.

ç) 213 sayılı Kanunun 371 inci Maddesinde Yer Alan Pişmanlık Hükümlerine Göre Beyan Edilen Matrahlar Üzerinden Tahakkuk Eden Alacaklar

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih hariç) pişmanlık hükümlerine göre tahakkuk eden ve henüz 15 günlük ödeme süresi geçmemiş olan alacaklar için Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir. Bu takdirde, pişmanlık zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Ancak, 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre ödeme yapılmamış olması hâlinde pişmanlık hükümlerinin ihlal edilmiş sayılacağı tabiidir. Dolayısıyla, kısmen pişmanlık ihlali olmayacağından borçlular ödedikleri tutar kadar Kanun hükmünden yararlanamayacaktır.

213 sayılı Kanunun pişmanlık hükümlerine göre tahakkuk eden ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla 371 inci maddede öngörülen 15 günlük ödeme süresinde ödenmemiş olan vergiler için pişmanlık hükümleri ihlal edilmiş olacak ve bu vergi asılları ile bunların gecikme faizi/gecikme zamları Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılabilir.

Kanunun yayımı tarihinden önce pişmanlık veya izaha davet kapsamında verilir, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla dava açma süresi geçmemiş olan vergi cezaları için Kanunun 3 üncü maddesinde açıklanan hükümlere göre işlem yapılması gerekmekte olup, vergi aslına bağlı vergi cezaları ile ilgili yapılacak işlemler bu Tebliğin (IX/2) bölümündeki açıklamalara göre tesis edilecektir.

Kanunun yayımı tarihinden önce pişmanlık veya izaha davet kapsamında verilir, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen veya kesilecek olan ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tebliğ edilmemiş olan vergi cezaları için Kanunun 4 üncü maddesinde açıklanan hükümlere göre işlem yapılması gerekmekte olup, vergi aslına bağlı vergi cezaları ile ilgili yapılacak işlemler bu Tebliğin (IX/2) bölümündeki açıklamalara göre tesis edilecektir.

Örnek 7- Mart/2022 vergilendirme dönemine ilişkin elektronik ortamda verilmesi gereken katma değer vergisi beyannamesi 2/3/2023 tarihinde pişmanlıkla verilmiş, bunun üzerine 17.100,00 TL vergi tahakkuk etmiş ve alacağın vadesi 17/3/2023 tarihi olarak oluşmuştur. Ayrıca, beyannamenin süresinde verilmemesi nedeniyle 3.400,00 TL tutarında özel usulsüzlük cezası kesilerek aynı gün mükellefe tebliğ edilmiştir.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödeme süresi henüz geçmemiş olan bu alacağa ilişkin maddeden yararlanmak üzere başvuruda bulunulması hâlinde, madde hükmüne göre ödenecek tutar ile tahsilinden vazgeçilen alacak tutarı aşağıdaki gibi olacaktır.

Pişmanlık Zammı Hesaplanan Süre*	Alacak Aslı Tutarı (TL)	Pişmanlık Zammı Oranı	Pişmanlık Zammı Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/4/2022 - 11/3/2023	17.100,00	%24,80	4.240,80	%8,25	1.410,75

* Pişmanlık zammının hesabında Kanunun yayımı tarihi esas alınmıştır.

Ödenecek Tutar

Katma Değer Vergisi	:	17.100,00 TL
Damga Vergisi	:	194,60 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Pişmanlık Zammı Yerine)	:	1.410,75 TL
TOPLAM	:	18.705,35 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Pişmanlık Zammı	:	4.240,80 TL
-----------------	---	--------------------

Yukarıda belirtilen 18.705,35 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, 4.240,80 TL'nin tahsilinden vazgeçilecektir.

Mükellefe kesilmiş olan 3.400,00 TL tutarındaki özel usulsüzlük cezasına ilişkin vergi/ceza ihbarnamesinin 2/3/2023 tarihinde tebliğ edilmiş olması ve 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı 12/3/2023 tarihi itibarıyla 30 günlük dava açma süresinin geçmemiş olması nedeniyle bu ceza için Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi hükmünden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Mükellefçe, yapılandırılan tutarın tamamının 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenmemesi hâlinde, pişmanlık hükümleri ihlal edilmiş sayılacak ve Kanun hükmünden yararlanılamayacaktır.

d) 213 sayılı Kanunun 379 uncu Maddesinden Yararlanılarak Ödenecek Alacaklar

213 sayılı Kanunun "Kanun yolundan vazgeçme" başlıklı 379 uncu maddesinde "*Vergi/ceza ihbarnamesine karşı süresinde açılan davalarda, vergi mahkemesince verilen istinaf yolu açık kararlar ile bölge idare mahkemesince verilen temyiz yolu açık kararlarda (Danıştayın bozma kararı üzerine verilen kararlar hariç);*

1. Kaldırılan vergi tutarının %60'ı, tasdik edilen vergi tutarının tamamı ile tasdik edilen vergi tutarına ilişkin vergi ziyai cezasının %75'i,

2. Bağlı olduğu vergi aslı dava konusu yapılmayan veya 359 uncu maddede yazılı fiillere iştirak nedeniyle kesilen vergi ziyai cezaları ile usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının kaldırılan tutarının %25'i ve tasdik edilen tutarının %75'i,

mükellef için geçerli olan kanun yoluna başvuru süresi içinde, dava konusu vergi ve/veya vergi cezalarının tümü için kanun yolundan vazgeçildiğine ilişkin dilekçenin ilgili vergi dairesine verilmesi şartıyla kanun yolundan vazgeçme dilekçesinin verildiği tarih itibarıyla başkaca bir işleme gerek kalmaksızın tahakkuk eder.

Bu şekilde tahakkuk eden tutarlar tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu maddeye göre tahakkuk eden vergi ve/veya vergi cezalarının %80'inin, hesaplanacak gecikme faizi ile birlikte bu sürede tamamen ödenmesi şartıyla, vergi ve ceza tutarından %20 oranında indirim yapılır. Şu kadar ki, tasdik edilerek tahakkuk eden vergi tutarında indirim yapılmaz. İndirim hükmünden yararlanılabilmesi için dava konusu yapılan ve bu maddeye

göre tahakkuk eden vergi ve/veya vergi cezaları ile gecikme faizlerinin birlikte bu fıkra kapsamında ödenmesi şarttır... ” hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla, 213 sayılı Kanunun 379 uncu maddesi hükmünden yararlanmak üzere Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) davadan tamamen feragat edilerek anılan maddeye göre tahakkuk eden vergi ve/veya vergi cezalarından, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olanlar için 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Ancak, 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin on birinci fıkrasında bu madde hükmünden yararlananların, ayrıca 213 sayılı Kanunun 379 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer verilen indirimlerden yararlanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, 213 sayılı Kanunun 379 uncu maddesine göre tahakkuk eden ve tahakkuk tarihinden itibaren bir aylık ödeme süresi 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla geçmemiş olan alacakların bu Kanuna göre yapılandırılarak ödenmesi hâlinde, ayrıca 213 sayılı Kanunun 379 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer verilen indirimlerden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

Örnek 8- Mükellef hakkında Nisan/2022 dönemine ilişkin gelir (stopaj) vergisine yönelik yapılan vergi incelemesi sonucu düzenlenen rapor uyarınca 240.000,00 TL gelir (stopaj) vergisi tarh edilmiş, 240.000,00 TL vergi ziyai cezası kesilmiş ve buna ilişkin vergi/ceza ihbarnamesi tebliğ edilmiştir. Mükellef bu ihbarnameye karşı süresinde vergi mahkemesi nezdinde dava açmıştır. Yapılan yargılama sonucunda vergi mahkemesi tarafından istinaf yolu açık olmak üzere verginin 160.000,00 TL ve bu vergiye bağlı vergi ziyai cezasının 160.000,00 TL tutarındaki kısımlarının tasdik edilmesi, vergi ve cezanın kalan kısımlarının ise kaldırılması yönünde karar verilmiştir.

Mükellef, 213 sayılı Kanunun 379 uncu maddesi hükmünden yararlanmak için 23/2/2023 tarihinde vergi dairesine kanuni süresinde başvurmuştur.

Anılan madde hükmüne göre;

- 160.000,00 TL vergi tasdik edildiği için bu tutarın tamamı,
 - 80.000,00 TL vergi kaldırıldığı için bu tutarın %60'ı olan (80.000,00 x %60=)48.000,00 TL,
 - 160.000,00 TL vergi ziyai cezası tasdik edildiği için bu tutarın %75'i olan (160.000,00 x %75=)120.000,00 TL,
 - 208.000,00 TL vergi aslı üzerinden hesaplanan 37.856,00 TL gecikme faizi,
- olmak üzere toplamda 365.856,00 TL alacak tahakkuk etmiştir.

Mükellef kanun yolundan vazgeçme dilekçesini 23/2/2023 tarihinde verdiği için bu alacakların bir aylık ödeme süresi Kanunun yayımı tarihi itibarıyla devam etmektedir (vade tarihi 23/3/2023).

213 sayılı Kanunun 379 uncu maddesinin birinci fıkrasına istinaden tahakkuk eden tutarların tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi durumunda anılan maddenin ikinci fıkrasında yer verilen hükümlere göre indirim yapılmaktadır. Ancak, 7440 sayılı Kanundan yararlanmak için başvuranlara, Kanunun 2 nci maddesinin on birinci fıkrası gereğince, 213 sayılı Kanunun 379 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer verilen indirim hükümleri uygulanmayacaktır.

Bu durumda, Kanun kapsamında ödenecek tutar ile tahsilinden vazgeçilen alacak tutarı aşağıdaki gibi olacaktır.

Gecikme Faizi Hesaplanan Süre	Alacak Aslı Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Faizi Oranı	Gecikme Faizi Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/5/2022 - 23/2/2023	208.000,00	%18,20	37.856,00	%6	12.480,00

Ödenecek Tutar

Gelir (Stopaj) Vergisi	:	208.000,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Faizi Yerine)	:	12.480,00 TL
TOPLAM	:	220.480,00 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Vergi Ziyai Cezası	:	120.000,00 TL
Gecikme Faizi	:	37.856,00 TL
TOPLAM	:	157.856,00 TL

Yukarıda belirtilen 220.480,00 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, 157.856,00 TL'nin tahsilinden vazgeçilecektir.

e) 213 sayılı Kanun Uyarınca İkmalen, Re'sen ya da İdarece Yapılan Tarhiyatlara İlişkin Olarak Dava Açılmaksızın Kesinleşen Alacaklar

İkmalen, re'sen ya da idarece tarh edilmiş ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla dava açılmaksızın kesinleşmiş ancak ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan alacaklar için tarhiyata ilişkin vergi/ceza ihbarnamelerinde belirtilen tutar ve hesaplanan gecikme faizi dikkate alınarak Kanunun 2 nci maddesi hükmünden yararlanılabilecektir.

4- Kanunun Yayımı Tarihinden Önce Asılları Kısmen ya da Tamamen Ödenmiş Olan Vergiler

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce asılları kısmen ya da tamamen ödenmiş olan alacaklar Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmüne göre yapılandırılacaktır.

Buna göre, Kanunun yayımı tarihinden önce asılları kısmen ya da tamamen ödenmiş olan vergilerle ilgili olarak aşağıdaki şekilde işlem yapılacaktır.

a) Asılları Kısmen Ödenmiş Olan Vergiler

Asılları kısmen ödenmiş olan vergilerin ödenmemiş kısmına,

- vade tarihinden Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak gecikme zammı yerine,

- daha önce hesaplanmış gecikme faizi olması hâlinde, gecikme faizinin hesaplandığı süre dikkate alınarak gecikme faizi yerine,

Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Bu tutar, ödenmemiş vergi aslı ile toplanarak madde hükmüne göre yapılandırılan alacak tutarı bulunacaktır.

Yapılandırılan alacak tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde vergi aslına uygulanan gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi aslına bağlı cezalar ile bu cezalara uygulanan gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Asılları kısmen ödenmiş vergilerin, ödenmiş kısmına isabet eden gecikme zammı ve gecikme faizinin ödenmemiş olması hâlinde ise aşağıdaki (b) bölümünde yer alan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

b) Asılları Tamamen Ödenmiş Vergilere İlişkin Gecikme Faizi ve Gecikme Zammı

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce asılları tamamen ödenmiş vergiler üzerinden hesaplanmış gecikme zammı ve gecikme faizleri;

- verginin vade tarihinden ödendiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanan gecikme zammı yerine,

- vergiye gecikme faizinin hesaplandığı süre dikkate alınarak gecikme faizi yerine,

Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde vergi aslına uygulanan gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi aslına bağlı cezalar ile bu cezalara uygulanan gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Diğer taraftan, Kanunun yayımı tarihinden önce vergi aslının, vergi aslına uygulanan gecikme zammının, gecikme faizinin ve vergi cezalarının ödenmiş olması, dolayısıyla ödenmemiş kısmın sadece vergi cezasına uygulanan gecikme zammından ibaret olması hâlinde, herhangi bir şart aranmaksızın vergi cezalarına uygulanan gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir.

c) Asılları Tamamen Ödenmiş Vergilere İlişkin Gecikme Faizi ve Gecikme Zamlarından, Kanunun Yayımı Tarihinden Önce Kısmen Tahsil Edilenler

Asılları tamamen ödenmiş vergilere ilişkin gecikme faizi ve gecikme zamlarından, Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen tahsilat yapılmışsa,

- verginin vade tarihinden ödendiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanan gecikme zammı yerine,

- vergiye gecikme faizinin hesaplandığı süre dikkate alınarak, gecikme faizi yerine,

Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Ödenmiş gecikme faizi/gecikme zammı tutarının, hesaplanan Yİ-ÜFE tutarından fazla olması hâlinde herhangi bir tahsilat yapılmayacak, kalan gecikme faizi/gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir. Bununla birlikte, tahsil edilmiş gecikme faizi ve gecikme zammından iade yapılmayacaktır.

Ödenmiş gecikme faizi/gecikme zammı tutarının, hesaplanan Yİ-ÜFE tutarından az olması hâlinde ise ödenecek tutar, Yİ-ÜFE tutarından ödenmiş olan gecikme faizi/gecikme zammı çıkartılmak suretiyle tespit edilecektir. Bu şekilde belirlenen tutarın Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, kalan gecikme faizi/gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir.

Örnek 9- Nisan, Mayıs, Haziran/2021 vergilendirme dönemine ilişkin 21.300,00 TL geçici vergi tahakkuk etmiştir. Ancak, mükellef 17/8/2021 vadeli geçici vergi borcunu ödememiştir. Söz konusu vergi borcu mükellefin yıllık gelir vergisi beyannamesini, beyanname verme süresi içinde vermesi nedeniyle, 1/3/2022 tarihi itibarıyla terkin edilmiş ve 2.181,29 TL gecikme zammı hesaplanmıştır.

Mükellefin gecikme zammı borcuna karşılık vergi dairesince 10/6/2022 tarihinde 320,00 TL tahsilat yapılmıştır.

Mükellefin, 7440 sayılı Kanundan yararlanmak için başvuruda bulunması hâlinde geçici verginin vade tarihinden terkin edildiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanan gecikme zammı tutarı yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Bu durumda uygulanacak toplam Yİ-ÜFE oranı %4,8'dir.

Toplam Yİ-ÜFE tutarı ise $(21.300,00 \times \%4,8=)1.022,40$ TL olacaktır.

Mükellefin gecikme zammına karşılık hiç ödeme yapmamış olması hâlinde, Kanun hükmünden yararlanmak için ödemesi gereken tutar 1.022,40 TL'dir.

Ancak, mükelleften Kanunun yayımı tarihinden önce gecikme zammına karşılık 320,00 TL tahsilat yapıldığından, 7440 sayılı Kanuna göre ödemesi gereken Yİ-ÜFE tutarından, daha önce ödenen gecikme zammı tutarı çıkarılarak tahsili gereken Yİ-ÜFE tutarı bulunacaktır.

Buna göre, ödenecek Yİ-ÜFE tutarı; $(1.022,40 - 320,00=)702,40$ TL'dir.

Mükellefin bu tutarı Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödemesi hâlinde gecikme zammından kalan $(2.181,29 - 320,00=)1.861,29$ TL'nin tahsilinden vazgeçilecektir.

5- Sadece Vergi Aslına Bağlı Vergi Cezası ve Buna İlişkin Gecikme Zammından İbaret Borçlar

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş borcun sadece vergi aslına bağlı kesilen cezalardan olması durumunda bu Tebliğin (IX/2-b) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

6- Bir Vergi Aslına Bağlı Olmaksızın Kesilmiş Olan Vergi Cezaları

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak kesilmiş olan vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları (I. ve II. derece usulsüzlük cezaları ile özel usulsüzlük cezaları), Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş ve vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş olması hâlinde anılan bent kapsamında yapılandırılabilir.

Bu durumda, vergi aslına bağlı olmayan vergi cezalarının %50'sinin Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50'sinin tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun yayımı tarihinden önce bu cezalara karşılık kısmi ödeme yapılmış olması hâlinde ödenmemiş kısım için bu Kanundan yararlanılacaktır.

Örnek 10- Mükellefe, elektronik ortamda bildirim verilmesi mecburiyetine uyulmaması nedeniyle 3.400,00 TL özel usulsüzlük cezası kesilmiş ve vergi/ceza ihbarnamesi 17/10/2022 tarihinde tebliğ edilmiştir. Kesilen ceza itirazsız kesinleşmiştir.

Mükellefin, Kanundan yararlanmak için başvuruda bulunması hâlinde 3.400,00 TL özel usulsüzlük cezasının %50'sine isabet eden $(3.400,00 \times \%50=)1.700,00$ TL ödemesi gerekecektir. Söz konusu tutarın Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde kalan 1.700,00 TL özel usulsüzlük cezasının tahsilinden vazgeçilecektir.

7- İştirak Nedeniyle Kesilen Vergi Ziyat Cezaları

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca iştirak nedeniyle kesilen, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş ve vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş vergi cezalarının %50'si ve bu tutara gecikme zammı yerine, bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50'sinin ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun yayımı tarihinden önce bu cezalardan kısmen ödeme yapılmış ise kalan tutar üzerinden Kanundan yararlanılabilecektir.

8- İhtirazi Kayıtlı Beyan Edilen Vergiler

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında, ihtirazi kayıtlı verilen beyannameler üzerine tahakkuk etmiş olan vergiler hakkında, maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmünün uygulanacağı düzenlenmiştir.

Buna göre, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ihtirazi kayıtlı beyan edilmiş ancak ödenmemiş vergiler dava konusu yapıp yapılmadığına bakılmaksızın Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılacaktır. Bu takdirde, ihtilafa ilişkin yargı mercilerince verilmiş kararlar dikkate alınmadan mükelleflerin beyanı üzerine tahakkuk eden tutar esas alınarak Kanun hükmünden yararlanılacaktır.

Ayrıca, alacağa ilişkin açılmış olan davalardan vazgeçilmesi gerektiği tabiidir.

9- Motorlu Taşıtlara İlişkin Yapılacak İşlemler

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, Kanunun 2, 3 ve 4 üncü maddeleri kapsamında yapılandırılarak ödenecek olan motorlu taşıtlar vergisi, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre verilen trafik idari para cezası, mülga 11/2/1950 tarihli ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca tahsili gereken geçiş ücreti ve idari para cezası ile bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ait olduğu taşıt için, bu tutar ile katsayı tutarının her bir yapılandırma dosyası için ayrı ayrı en az %10'unun ödenmiş olması ve bu Kanun hükümlerinin ihlal edilmemiş olması koşuluyla, 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin (d) fıkrası hükmü uygulanmadan, taksit ödeme süresi sonuna kadar fenni muayene yapılmasına ve uçuşa elverişli belgesi verilmesine imkân sağlanmaktadır.

Ancak, taşıtın satış ve devri hâlinde yapılandırılan bu borçların tamamının ödenmesi şartının aranacağı tabiidir.

Örnek 11- Mükellef, kurumlar vergisi, gelir (stopaj) vergisi, madenlerden devlet hakkı, motorlu taşıtlar vergisi ve trafik idari para cezasından olan borçlarının, Kanun kapsamında 48 eşit taksitte ödenmek üzere yapılandırılmasını talep etmiştir.

Vergi dairesi, mükellefin talebi doğrultusunda Kanun kapsamında yapılandırılan ve katsayı hesaplanmış toplam borç tutarını 854.956,25 TL hesaplamış olup, mükellefin söz konusu borçlarından motorlu taşıtlar vergisi ve trafik idari para cezası ile bu borçlara ilişkin Yİ-ÜFE tutarı ile katsayı tutarı dâhil toplam tutarı 4.736,40 TL'dir.

Mükellefin, taşıtının fenni muayenesini yaptırabilmek için vergi dairesinden fenni muayene izin belgesi talep etmesi durumunda, 4.736,40 TL'nin %10'u olan 473,64 TL'nin ödenmiş olması şartı aranacaktır.

10- Kanun Kapsamındaki İdari Para Cezaları

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş olup, vadesi geldiği hâlde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında olan idari para cezalarının yapılandırma usulü belirlenmiştir.

Buna göre, Kanun kapsamında yapılandırılması mümkün olan idari para cezalarından, 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilmiş olan ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş olup, vadesi geldiği hâlde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunanların asıllarının tamamı ile bunlara bağlı fer'i alacaklar yerine, Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaya bağlı fer'ilerin tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Madde kapsamında yapılandırılan idari para cezalarından;

- 2918 sayılı Kanuna göre verilen ve süresinde ödenmeyen idari para cezalarına, vade tarihinden ödendiği tarihe kadar;

- 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununa göre verilen ve süresinde ödenmemiş olan idari para cezalarından, anılan Kanunda değişiklik yapan 5728 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 8/2/2008 tarihinden önce (bu tarih hariç) verilmiş olanlara vade tarihinden 8/2/2008 tarihine kadar (bu tarih hariç),

geçen her ay ve kesri için aylık %5 oranında faiz hesaplanması ve hesaplanan faiz tutarının da cezanın iki katını geçmemesi gerekmektedir.

7440 sayılı Kanun kapsamında trafik ve karayolu taşıma idari para cezalarının yapılandırılmasında aylık %5 oranında hesaplanacak faiz yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Ancak, hesaplanan Yİ-ÜFE tutarı da ilgili Kanun gereğince idari para cezasının iki katını geçemeyecektir.

2918 sayılı Kanunun 5228 sayılı Kanunla değişmeden önceki 115 inci maddesi hükmüne göre, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde ödenmeyen trafik idari para cezaları iki katına çıkarak ödeme süresi on gün daha uzamakta ve bu süre içinde de ödenmeyen trafik idari para cezaları üç katına çıkmaktaydı. 5228 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce verildiği hâlde 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan trafik idari para cezalarının yapılandırılmasında herhangi bir fer'i alacak bulunmadığından, bu alacak üzerinden Yİ-ÜFE tutarı hesaplanmayacak ve yapılandırmada üç katına çıkmış tutar esas alınacaktır. Aynı şekilde 4925 sayılı Kanunun 5228 sayılı Kanunla değişmeden önceki 29 uncu maddesi hükmüne göre üç katına çıkmış karayolu taşıma idari para cezaları için de üç katına çıkan tutar üzerinden maddeden yararlanılabilecektir.

Kanun kapsamına giren kesinleşmiş idari para cezalarına ilişkin tutanakların ilgili vergi dairelerine intikal etmemiş olması hâlinde, borçlular vergi dairelerine idari yaptırım karar tutanaklarını ibraz ederek başvuruda bulunabilecek ve bu başvurular üzerine söz konusu idari para cezaları madde kapsamında yapılandırılacaktır.

Örnek 12- 12/5/2022 vadeli 3.674,00 TL tutarlı trafik idari para cezasının, Kanundan yararlanılmak suretiyle ödenmesi durumunda ödenmesi gereken alacak tutarı ile tahsilinden vazgeçilen alacak tutarı şu şekilde olacaktır.

Faiz Hesaplanan Süre	İdari Para Cezası Tutarı (TL)	Faiz Oranı	Faiz Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
13/5/2022 - 11/3/2023	3.674,00	%50	1.837,00	%7,50	275,55

Ödenecek Tutar

İdari Para Cezası Aslı	:	3.674,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Faiz Yerine)	:	275,55 TL
TOPLAM	:	3.949,55 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacak

Faiz

:

1.837,00 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 3.949,55 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, toplam 1.837,00 TL tutarındaki faizin tahsilinden vazgeçilecektir.

11- 6183 sayılı Kanun Kapsamında Takip Edilen Diğer Alacaklar

7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, vergiler ile Kanun kapsamına giren idari para cezaları dışında kalan ve bu Tebliğin (I/A-1-c) bölümünde belirtilen amme alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Madde hükmüne göre, Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamında olan ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmiş olup, vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan asli alacakların ödenmemiş kısmının tamamı ile bu alacaklara bağlı faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla bu alacaklara uygulanan faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmemiş olan alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması hâlinde ise fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla madde hükmünden yararlanılacak ve faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Söz konusu alt bent kapsamına giren alacak asıllarının Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde yapılandırılacak tutar bu Tebliğin (II/B-4) bölümüne göre tespit edilecektir.

Bu bölümde yer verilen alacaklara yönelik olarak Kanundan yararlanılmak istenildiği takdirde dava açılmaması, dava açılmış olması hâlinde davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması şarttır.

12- Tecilli Alacaklar

7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının (a) bendinde "*a) 6183 sayılı Kanun ve diğer kanunlar uyarınca tecil edilip de tecil şartlarına uygun olarak ödenmekte olanlarından, kalan taksit tutarları için borçlular, talep etmeleri hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanabilirler. Bu takdirde tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksit tutarları için tecil hükümleri geçerli sayılır. Bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına tecil tarihi ile ödeme tarihi arasında geçen süre için sadece ilgili kanunda öngörülen faiz uygulanır. Kalan taksit tutarları vadesinde ödenmemiş alacak kabul edilir ve bu alacaklar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.*" hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm uyarınca, 7440 sayılı Kanun kapsamına giren alacakların, Kanunun yayımı tarihinden önce 6183 sayılı Kanun ve diğer kanunlar uyarınca tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun ödeniyor olması hâlinde borçlular, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödeme süresi geçmemiş olan taksit tutarları için Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının (a) bendi hükmünden yararlanmak isteyen borçluların bu Tebliğ ekinde yer alan başvuru dilekçeleri ile başvuruda bulunmaları ve ayrıca **(Ek:LİSTE II)**'yi doldurarak başvuru dilekçelerine eklemeleri gerekmektedir.

Bu takdirde tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksit tutarları için tecil hükümleri geçerli sayılacaktır. Bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına tecil tarihi ile ödeme tarihi arasında geçen süre için ilgili kanunun öngördüğü faiz uygulanmış ve tahsil edilmiş olduğundan, ödenmiş kısım ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Kalan taksit tutarları vadesinde kısmen veya tamamen ödenmemiş alacak kabul edilerek 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükümleri uygulanacaktır.

Dava aşamasında olduğu hâlde ilk derece yargı kararı üzerine tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tecilli olan alacaklar hakkında bu Tebliğin "III-KESİNLEŞMEMİŞ VE DAVA SAFHASINDA BULUNAN AMME ALACAKLARI" bölümünde açıklandığı şekilde işlem yapılacaktır.

Ayrıca, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrasında, bu Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarlar ile bu maddenin dokuzuncu fıkrasının (a) bendi kapsamında yapılan tecile ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun veya diğer kanunlar uyarınca ödenen faizlerin bu Kanun hükümlerine dayanılarak iadesinin yapılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu nedenle, Kanunun yayımı tarihinden önce 6183 sayılı Kanun ve diğer kanunlar uyarınca tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun olarak ödemesi devam eden borçluların Kanun hükümlerinden yararlanılarak ödenmek istenmesi hâlinde, 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce ödenen taksit tutarları ile birlikte ödenen tecil faizleri iade edilmeyecektir.

Bu durumdaki alacaklar için madde hükmünden yararlanılmak istenilmesi hâlinde ödenmemiş alacak aslına uygulanmış olan fer'i alacaklar yerine, vade tarihinden Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Alacak aslı ile Yİ-ÜFE tutarı toplanarak yapılandırılan alacak tutarının maddede öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde alacak asıllarıyla ilgili fer'i alacaklar ile asla bağlı vergi cezaları ve bu cezalara ilişkin gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilecektir.

6183 sayılı Kanun ile diğer kanunlar gereğince tecil edilen alacağın gecikme zammı, gecikme faizi ve/veya vergi cezasından ibaret olması hâlinde, bu Tebliğin (II/B-4 ila II/B-6) bölümlerinde yapılan açıklamalar çerçevesinde ödenecek Yİ-ÜFE tutarı tespit edilerek Kanun hükmünden yararlanılacaktır. Bu takdirde de Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş tecil faizlerinin iadesi yapılmayacaktır.

Örnek 13- Mükellef tarafından 26/2/2022 tarihinde ödenmesi gereken 150.000,00 TL gelir (stopaj) vergisi zamanında ödenmemiştir. 16/9/2022 tarihinde vergi dairesine başvurularak toplam borç için tecil talebinde bulunulmuştur.

Vergi dairesi mükellefin gecikme zammı dâhil 168.252,00 TL borcu olduğunu tespit etmiş ve bu tutarın, ilk taksit Eylül/2022 ayından başlamak ve 12 ayda 12 eşit taksitte ödenmek üzere tecilini uygun görmüştür.

Aylık Taksit Tutarı: $168.252,00 / 12 = 14.021,00$ TL'dir.

Mükellef ilk altı taksitini 5.122,34 TL tecil faizi ile birlikte zamanında ödemiş ve 22/3/2023 tarihinde Kanundan yararlanmak için bağlı olduğu vergi dairesine başvuruda bulunmuştur.

Vergi dairesi öncelikle kalan borç tutarından ne kadarının vergi aslı, ne kadarının da gecikme zammı olduğunu tespit edecektir.

$$\begin{aligned}\text{Ödenen Borç Tutarı} &= \text{Aylık Taksit Tutarı} \times \text{Ay Sayısı} \\ &= 14.021,00 \times 6 \\ &= 84.126,00 \text{ TL}\end{aligned}$$

Ödenen tutardan vergi aslına isabet eden tutar, aşağıdaki formüle göre tespit edilecektir.

$$\begin{aligned}\text{Vergi aslına isabet eden tutar} &= \frac{\text{Ödenen Tutar} \times \text{Vergi Aslı Tutarı}}{\text{Toplam Borç Tutarı}} \\ \text{Vergi aslına isabet eden tutar} &= \frac{84.126,00 \times 150.000,00}{168.252,00} = 75.000,00 \text{ TL'dir.} \\ \text{Kalan vergi aslı tutarı} &= 150.000,00 - 75.000,00 = 75.000,00 \text{ TL'dir.}\end{aligned}$$

Bu durumda, tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksit tutarları için tecil hükümleri geçerli sayılacaktır. Kalan 6 taksit tutarının toplamı 84.126,00 TL olup, bunun 75.000,00 TL'si vergi aslı, 9.126,00 TL'si gecikme zammıdır. Vergi aslından kalan tutara, gecikme zammı yerine vade tarihinden Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak 6.993,75 TL Yİ-ÜFE tutarı ile vergi aslı toplanarak ödenecek toplam tutar bulunacaktır.

Kanun hükmüne göre ödenmesi gereken vergi aslı ve Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde 75.000,00 TL vergi aslına Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanan 19.938,15 TL gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir. Ancak, tecil kapsamında ilk altı taksit tutarı ile birlikte Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilen 5.122,34 TL tecil faizi iade edilmeyecektir.

13- 7256 sayılı Kanuna ve 7326 sayılı Kanunun 2 nci Maddesine Göre Yapılandırılmış Olan ve Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Ödemeleri Devam Eden Alacaklar

a) 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde “b) 11/11/2020 tarihli ve 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 3/6/2021 tarihli ve 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 2 nci ve 7 nci maddelerine göre yapılandırılan ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödemeleri devam eden alacaklar açısından, borçlular talep etmeleri hâlinde bu

Kanun hükümlerinden yararlanabilir. Bu takdirde, 7256 ve 7326 sayılı kanunlar kapsamında ödenen taksitler için yapılandırma hükümleri geçerli sayılır, bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına tecil tarihi ile ödeme tarihi arasında geçen süre için anılan kanunlara göre tercih edilen taksit süresine uygun katsayı uygulanır, kalan taksit tutarlarına konu alacaklar vadesinde ödenmemiş alacak kabul edilerek bu Kanunun ilgili hükümlerine göre yapılandırılır ve ödenmemiş taksitlere ilişkin kalan katsayı tutarlarının tahsilinden vazgeçilir.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre, 7256 sayılı Kanuna ve 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre yapılandırılan ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla bu Kanunlar kapsamında ödemeleri devam eden taksitlendirmelerde kalan taksit tutarlarına konu borçların 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılması mümkün bulunmakta olup, bu takdirde kalan taksit tutarlarına konu borçlar vadesinde ödenmemiş kabul edilecek ve borçlular ödedikleri tutarlar kadar anılan Kanunların hükümlerinden yararlanacaklardır.

Borçlular, 7256 sayılı Kanuna ve 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre oluşturulan yapılandırma dosyalarına konu borçları için ayrı ayrı 7440 sayılı Kanundan yararlanma başvurusunda bulunabilecekleri gibi 7256 sayılı Kanun ile 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre yapılandırılan tüm borçları için de başvuruda bulunabileceklerdir.

Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi hükmünden yararlanmak isteyen borçluların bu Tebliğ ekinde yer alan başvuru dilekçeleri ile başvuruda bulunmaları ve ayrıca **(Ek:LİSTE II)**'yi doldurarak başvuru dilekçelerine eklemeleri gerekmektedir.

Bu durumda, 7256 ve 7326 sayılı Kanunların hükümlerine uygun olarak ödenen taksit tutarları için bu Kanunların hükümleri geçerli sayılacaktır. Bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına anılan Kanunlara göre tercih edilen taksit süresine uygun katsayı hesaplanmış ve tahsil edilmiş olduğundan, ödenmiş kısım ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Kalan taksit tutarları vadesinde kısmen veya tamamen ödenmemiş alacak kabul edilerek 7440 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılandırılacak ve 7256 ile 7326 sayılı Kanunlar kapsamında ödenmemiş taksitlere ilişkin olarak anılan Kanunlar kapsamında hesaplanmış olan katsayı tutarlarının tahsilinden vazgeçilecektir. 7256 ve 7326 sayılı Kanunlar kapsamında 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce taksit tutarları ile birlikte ödenen katsayı tutarları ise iade edilmeyecektir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Kanunun 371 inci maddesi kapsamında pişmanlık hükümlerinden yararlanılabilmesi için borcun tamamının ödenmesi gerekmekte olup, kısmen ödeme yapılması hâlinde pişmanlık hükümleri ihlal olmaktadır. Bu kural anılan madde kapsamında pişmanlıkla beyan edilerek 7256 ve 7326 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılandırılan alacaklar için de geçerlidir.

Buna göre, pişmanlık hükümlerinden kısmen yararlanılması mümkün olmadığından, pişmanlık hükümlerinden yararlanılmayacak ve yapılan ödemeler ödeme tarihleri itibarıyla mahsup edildikten sonra kalan tutar vadesinde ödenmemiş alacak olarak 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılacaktır. Bu nedenle pişmanlıkla beyan edilmiş tutarlar için 7256 ve 7326 sayılı Kanunlardan yararlanan mükelleflerin bu hususa dikkat etmeleri gerekmektedir.

Öte yandan, 7326 sayılı Kanunun 2 ve 7 nci maddeleri haricindeki maddelerine göre yapılandırılmış olan alacaklardan, 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla taksit

ödemeleri devam edenlerin, bu Kanun kapsamında yapılandırılması mümkün bulunmamaktadır.

Örnek 14- 26/2/2019 vadeli 12.500,00 TL katma değer vergisi süresinde ödenmemiştir. 7326 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 9/6/2021 tarihine kadar 6.224,28 TL gecikme zammı hesaplanmış olup toplam borç tutarı 18.724,28 TL'dir. Söz konusu borca ilişkin olarak 7326 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunan mükellef, borcunu ikişer aylık dönemler halinde 18 eşit taksitte ödemeyi talep etmiştir.

Buna göre, katma değer vergisinin vade tarihinden 7326 sayılı Kanunun yayımlandığı 9/6/2021 tarihine kadar geçen süre için hesaplanan 6.224,28 TL gecikme zammı yerine, 1.200,26 TL Yİ-ÜFE tutarı hesaplanmıştır. 7326 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarı 13.700,26 TL'dir.

Mükellef söz konusu borcunu 18 eşit taksitte ödemeyi talep ettiğinden, 13.700,26 TL alacak tutarı 18 taksit için belirlenen (1,27) katsayısı ile çarpılmıştır. Bu şekilde hesaplanan tutar, 18'e bölünmek suretiyle taksit tutarı bulunmuştur.

18 eşit taksit için taksitlendirmeye esas tutar: $13.700,26 \times 1,27 = 17.399,33$ TL,
Taksit tutarı : $17.399,33 / 18 = 966,63$ TL'dir.

7326 sayılı Kanuna göre yapılandırılan ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödemeleri devam eden söz konusu borca ilişkin olarak mükellef 7440 sayılı Kanundan yararlanmak üzere başvuru yapmış ve borcunu aylık dönemler halinde 24 eşit taksitte ödemeyi talep etmiştir.

Bu durumda, mükellefin kalan taksit tutarlarına konu alacakları vadesinde ödenmemiş alacak kabul edilerek 7440 sayılı Kanuna göre yapılandırılacaktır.

7326 sayılı Kanun hükümlerine göre tercih edilen taksit süresine uygun katsayı hesaplanarak ödenen taksit tutarları için anılan Kanun hükümleri geçerli sayılacağından, bu şekilde ödenmiş taksit tutarları ile ilgili herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Kalan taksit tutarları vadesinde kısmen veya tamamen ödenmemiş alacak kabul edilerek 7440 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla mükellef 7326 sayılı Kanun kapsamında ilk 9 taksitini süresinde ödemiştir.

Mükellefin kalan taksit tutarları için 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükümlerinden yararlanacağı tutar bulunurken 7326 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan borcun katsayı hariç kısmı dikkate alınacaktır.

Buna göre, 7326 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan toplam alacak tutarı 13.700,26 TL olup, bu tutara karşılık 9 taksit için ödenen tutar $[(13.700,26 / 18) \times 9] = 6.850,17$ TL'dir.

Yapılan ödeme tutarı kadar 7326 sayılı Kanundan yararlanılacaktır. Ödeme tutarından vergi aslına isabet eden tutar;

$$\text{Vergi aslına isabet eden tutar} = \frac{\text{Vergi Aslı} \times \text{Ödediği Taksit Tutarları Toplamı (Katsayı Tutarı Hariç)}}{(\text{Vergi Aslı} + \text{Yİ-ÜFE Tutarı})}$$

formülü ile bulunacaktır. Buna göre;

$$\text{Vergi aslına isabet eden tutar} = \frac{12.500,00 \times 6.850,17}{13.700,26} = 6.250,04 \text{ TL'dir.}$$

Bu durumda, mükellefin 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırmaya konu borcu 12.500,00 - 6.250,04 = 6.249,96 TL olacaktır.

Kalan taksit tutarları içinde yer alan 6.249,96 TL alacak aslına vade tarihinden 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Buna göre, gecikme zammının hesaplandığı süre, gecikme zammı tutarı, gecikme zammı yerine uygulanacak toplam Yİ-ÜFE oranı ve Yİ-ÜFE tutarı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Gecikme Zammı Hesaplanan Süre	Alacak Aslı Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Zammı Oranı	Gecikme Zammı Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/2/2019 - 11/3/2023	6.249,96	%90,0842	5.630,23	%36,325	2.270,30

Bu durumda, ödenecek tutar ile tahsilinden vazgeçilen alacak tutarı aşağıdaki gibidir.

Ödenecek Tutar

Katma Değer Vergisi	:	6.249,96 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı Yerine)	:	2.270,30 TL
TOPLAM	:	8.520,26 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı	:	5.630,23 TL
--------------------------------------	---	--------------------

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 8.520,26 TL tutarın 7440 sayılı Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, toplam 5.630,23 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

Mükellefin, 7326 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan borçlarından kalan 9 taksitin toplam tutarı, katsayı tutarı hariç (761,13 x 9)=6.850,17 TL iken 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan ve katsayı hariç ödenmesi gereken tutar 8.520,26 TL'dir.

Ancak, mükellef 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan tutarı peşin ödediği takdirde Yİ-ÜFE tutarından %90 indirim yapılacağından ödenmesi gereken tutar [2.270,30 - (2.270,30 x %90) + 6.249,96]=6.476,99 TL'ye inecektir.

Mükellef, 24 taksitle ödeme seçeneğini tercih ettiğinden, yapılandırılan borç bu seçeneğe uygun katsayı ile çarpılacak ve ödenecek tutar (8.520,26 x 1,18=) **10.053,91 TL** olacaktır.

Bu durumda mükellefin her iki kanun ile kendisine sunulan imkânı değerlendirerek karar vermesi gerekmektedir.

b) 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendi gereğince bu Kanun hükümlerinin, 5393 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesi, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü maddesi kapsamında uzlaşılacaklar ile 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında yapılandırılan alacaklar hakkında uygulanmayacağı hükme bağlandığından, anılan Kanunlar uyarınca uzlaşma ya da yapılandırma hükümlerinden yararlanan kuruluşların bu borçları Kanun kapsamında yapılandırılmayacaktır.

Ayrıca, Kanunun 9 uncu maddesinin onuncu fıkrasının (b) bendi gereğince; 3/8/2016 tarihli ve 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun, 18/5/2017 tarihli ve 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 11/5/2018 tarihli ve 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun hükümlerine göre yapılandırılan ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla anılan Kanunlar kapsamında taksit ödemeleri devam eden alacakların bu Kanuna göre yapılandırılması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, daha önce yürürlüğe giren yapılandırma kanunları kapsamında yapılandırıldığı halde 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yapılandırması ihlal olan alacakların (matrah ve vergi artırımı ile işletme kayıtlarının düzeltmesinden kaynaklanan alacaklar dâhil) bu Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılabilmesi tabiidir.

14- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Yargı Kararına Göre Kesinleştiği Hâlde Ödeme Süresi Belirlenmemiş Alacaklar

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin altıncı fıkrasında, bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olup, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı kararı ile kesinleştiği hâlde mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı alacaklar için mükelleflerce bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla bu alacakların da bu madde hükümlerinden yararlandırılacağı, bu hüküm kapsamına giren alacaklar için ayrıca tebligat yapılmayacağı ve alacakların vade tarihi olarak Kanunun yayımı tarihinin kabul edileceği, bu kapsamda yapılandırılan tutarların Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmemesi hâlinde de vade tarihinde değişiklik yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu hükme göre, Kanunun kapsadığı dönemlerle ilgili olup, tarhiyata ilişkin mahkemelerce verilerek taraflardan birine tebliğ edilen ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) kesinleşen yargı kararına istinaden vergi dairelerince mükellefe ödemeye yönelik tebligatın (Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararına Göre Vergi/Ceza İhbarnamesi) yapılmaması nedeniyle borcun vadesinin belirlenmediği alacaklar için bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla Kanunun 2 nci maddesi hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Bu durumda, borçlunun başvuru dilekçesinde bu fıkra kapsamına giren borçları için Kanun hükümlerinden yararlanmak istediğini belirtmesi şartıyla, bu alacaklar için ayrıca vergi dairesince mükellefe Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararına Göre Vergi/Ceza İhbarnamesi tebliğ edilmeyecek ve alacakların vade tarihi Kanunun yayımı tarihi kabul edilecektir.

Fıkra kapsamındaki alacakların yalnızca vergi aslı veya vergi aslı ile birlikte asla bağlı vergi cezası olması durumunda, verginin tamamı ile bu tutar üzerinden gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Alacak aslı ile Yİ-ÜFE tutarı toplanarak yapılandırılan alacak tutarının Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla alacak asıllarıyla ilgili gecikme faizi ile asla bağlı cezaların tahsilinden vazgeçilecektir.

Fıkra kapsamındaki alacağın yalnızca asla bağlı vergi cezası olması ve vergi aslının Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olması durumunda, herhangi bir başvuruya bağlı olmaksızın bu cezaların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Fıkra kapsamındaki alacağın yalnızca asla bağlı olmayan vergi cezası olması durumunda, bu vergi cezalarının (I. ve II. derece usulsüzlük cezaları ile özel usulsüzlük cezaları) %50'sinin Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50'sinin tahsilinden vazgeçilecektir.

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden sonra bu fıkra kapsamına giren alacaklara yönelik başvuru süresi içinde yapılmış ödemelere ilişkin tebligatlar hakkında da başvurulması şartıyla bu fıkra hükmü uygulanacak ve alacakların vade tarihi olarak Kanunun yayımı tarihi kabul edilecektir.

Diğer taraftan, Kanunun yayımı tarihinden önce fıkra kapsamına giren alacaklara karşılık kısmi ödeme yapılmış olması hâlinde ödenmemiş kısım için bu madde hükümlerinden yararlanılabilecektir. Ancak, fıkra kapsamına giren alacakların Kanunun yayımı tarihinden önce tamamının ödenmiş olması hâlinde bu madde hükümlerinden yararlanılamayacağı tabiidir.

Ayrıca, bu fıkra hükmünden yararlanılması durumunda, fıkra kapsamına giren alacaklar için tebligat yapılmayacağı gibi alacakların vade tarihi olarak Kanunun yayımı tarihi kabul edileceğinden, madde hükümlerinin ihlal edilmesi hâlinde söz konusu alacaklar için Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararına Göre Vergi/Ceza İhbarnamesi tebliğ edilmeksizin ve Kanunun yayımlandığı 12/3/2023 tarihi vade tarihi kabul edilmek suretiyle takip ve tahsil işlemlerine devam edilecektir.

Ancak, borçlu tarafından bu fıkra hükmünden yararlanmak için başvuruda bulunulmaması durumunda vergi dairesince alacağa yönelik Vergi Mahkemesi/Bölge İdare Mahkemesi/Danıştay Kararına Göre Vergi/Ceza İhbarnamesinin tebliğ edileceği tabiidir.

15- Belediyelerin Ücret, Pay, Su, Atık Su ve Katı Atık Ücret Alacakları, Büyükşehir Belediyelerinin Katı Atık Ücreti Alacakları ile Büyükşehir Belediyeleri Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Su ve Atık Su Bedeli ile Harcamalara Katılma Payı Alacakları

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin yedinci, sekizinci ve dokuzuncu fıkraları gereğince yapılandırılacak ücret ve paylar ile su, atık su, katı atık ücreti ve harcamalara katılma payı alacaklarından, vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olanlar ile bunlara bağlı fer'iler (sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dâhil) hakkında bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı cezaların ve fer'ilerin (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) tahsilinden vazgeçilecektir.

Söz konusu alacakların yapılandırılmasına ilişkin olarak bu Tebliğin (II/B-11) bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerekmektedir.

16- YİKOB'larca Takip Edilen Alacaklar

7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin onuncu fıkrası gereğince, YİKOB'ların vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde, bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) ödenmemiş olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacak asılları ile buna bağlı fer'i alacakları hakkında anılan maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilecektir.

Söz konusu alacakların yapılandırılmasına ilişkin olarak bu Tebliğin (II/B-11) bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerekmektedir.

C- ÖDEME SÜRESİ VE ŞEKLİ

1- Ödeme Süresi

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında “(1) *Bu Kanunun ilgili maddelerindeki başvuru ve ödeme süresine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların;*

a) *31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilgili idareye başvuruda bulunmaları,*

b) *Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına, Sosyal Güvenlik Kurumuna, il özel idarelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ilk taksitini 30/6/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler hâlinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödemeleri,*

şarttır.” hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm çerçevesinde; Hazine ve Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerine borçlu olanların Kanunun 2 nci maddesi hükmünden yararlanmak istemeleri hâlinde, **31/5/2023** tarihine kadar (bu tarih dâhil) borçlu buldukları tahsil dairelerine başvurmaları gerekmektedir. Madde kapsamında yapılandırılan borçların ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ya da aylık dönemler hâlinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödenmesi mümkün olup, ilk taksit ödeme süresi **30/6/2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 3/7/2023)** tarihinde (bu tarih dâhil) sona ermektedir.

Kanunun 9 uncu maddesi hükmü ile azami taksit süresi 48 eşit taksit olarak belirlenmiş olmakla birlikte 12, 18, 24 ve 36 eşit taksitte ödeme seçenekleri de bulunmaktadır.

Ayrıca, Kanunun 9 uncu maddesinin on birinci fıkrasına göre, Kanun kapsamında yapılandırılan ve süresinde ödenen alacaklara, bu Kanunda yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla Kanunun yayımı tarihinden sonraki süreler için faiz, gecikme zammı, gecikme cezası gibi fer'i alacak hesaplanmayacaktır.

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında “(2) *Başvuru ve taksit ödeme sürelerinin son gününün resmî tatile rastlaması hâlinde süre, tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonunda biter.*” hükmü yer almaktadır. Bu hükme göre, başvuru ve taksit ödeme sürelerinin son gününün resmî tatile rastlaması hâlinde süre, tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonuna kadar uzayacaktır.

2- Ödeme ve Katsayı Uygulaması

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle, Kanun hükümlerine göre yapılandırılan alacak tutarının peşin veya taksitle ödenmesi imkânı getirilmiş ve taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi hâlinde katsayı uygulanacağı düzenlenmiştir.

a) İlk Taksit Ödeme Süresi İçinde Yapılan Ödemeler ve İndirim

Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında “(3) *Bu Kanun hükümlerine göre hesaplanan tutarlar peşin veya taksitler hâlinde ödenebilir.*”

a) *Hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde katsayı uygulanmaz ve,*

1) *Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların (bu Kanunun 4 üncü maddesine göre hesaplanan gecikme faizi dâhil) %90'ının tahsilinden vazgeçilir.*

2) *Bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (d) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında olan idari para cezalarından %25 indirim yapılır.*

3) *Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan (bu Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç) %50 indirim yapılır.*

b) *Hesaplanan tutarların taksitle ödenmek istenmesi hâlinde, ilgili maddelerde yer alan hükümler saklı kalmak şartıyla borçluların başvuru sırasında on iki, on sekiz, yirmi dört, otuz altı veya kırk sekiz eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birini tercih etmeleri şarttır. Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz...”* hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm uyarınca, yapılandırılan tutarların ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde yapılandırılan alacaklardan indirim yapılacaktır.

i) Peşin Ödemede İndirim

Borçlular Kanun kapsamında yapılandırdıkları borçlarını, ilk taksit ödeme süresi içinde ödemek üzere peşin ödeme seçeneğini tercih edebilirler.

Kanun kapsamında yapılandırılan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde;

- Bu tutarlara katsayı uygulanmayacaktır.

- Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların %90'ı ile bu Kanunun 4 üncü maddesine göre hesaplanan gecikme faizinin %90'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

- Yapılandırılan alacağın, Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (d) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki idari para cezalarından olması hâlinde bu idari para cezalarından ayrıca %25 indirim yapılacaktır.

- Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması hâlinde, fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan %50 indirim yapılacaktır.

Söz konusu ödemenin defaten yapılması zorunlu olmayıp, ilk taksit ödeme süresi içinde farklı zamanlarda borcun tamamının ödenmesi hâlinde de bu hükümden yararlanılacaktır.

Ayrıca, taksitle ödeme seçeneği tercih edildiği halde, ilk taksit ödeme süresi içinde yapılandırılan tutarın tamamının peşin olarak ödenmesi durumunda da bu hükümlerden yararlanılabilecektir.

Diğer taraftan, peşin ödeme seçeneği tercih edilmesine rağmen ilk taksit ödeme süresi içinde ödemenin yapılmaması hâlinde Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan *"Peşin veya taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi ve ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, hesaplanan tutarların tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla katsayı uygulanmaksızın Kanundan yararlanır."* hüküm uyarınca ilk taksit ödeme süresini izleyen ayın sonuna kadar hesaplanan tutarın tamamının geç ödeme zammıyla birlikte ödenmesi şartıyla katsayı uygulanmaksızın Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Ancak, Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan indirimler, hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi halinde uygulanacağından, hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresinde ödenmemesi üzerine izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödense dahi indirimli ödeme imkânından yararlanılamayacaktır.

Örnek 15- Kanunun 2 nci maddesinden yararlanmak için vergi dairesine başvuruda bulunan mükellef, peşin ödeme seçeneğini tercih etmiştir.

Kanun kapsamında alacak aslı tutarı 367.800,00 TL, fer'i alacaklar yerine hesaplanan Yİ-ÜFE tutarı 56.400,00 TL olmak üzere toplam 424.200,00 TL yapılandırılan alacak tutarı bulunmuştur.

Mükellef, yapılandırılan borç tutarını peşin ödeme seçeneği ile ödemeyi tercih ettiğinden, ayrıca bir katsayı hesaplanmamıştır.

Mükellef tarafından, yapılandırılan borcun ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi nedeniyle fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanan tutardan %90 oranında indirim yapılacaktır. Bu durumda, mükellef Yİ-ÜFE tutarı olarak $[56.400,00 - (56.400,00 \times \%90)]=5.640,00$ TL, toplamda $(367.800,00 + 5.640,00)=373.440,00$ TL ödeme yapmak suretiyle Kanun hükümlerinden yararlanacaktır.

Ancak, yapılandırılan borcun mükellef tarafından ilk taksit ödeme süresinin son günü olan 30/6/2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 3/7/2023) tarihine kadar (bu tarih dâhil) ödenmeyip, Kanununun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü cümlesi hükmü kapsamında, hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ödenmesi halinde Yİ-ÜFE tutarından herhangi bir indirim yapılmadan ve katsayı uygulanmadan Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

Örnek 16- Örnek 15'te yer alan mükellef Kanununun 2 nci maddesi kapsamındaki borçlarını 48 eşit taksitte ödemeyi talep etmiştir.

Mükellef, yapılandırılan alacak tutarını 48 eşit taksitte ödemeyi talep ettiğinden 424.200,00 TL alacak tutarı (1,36) katsayısı ile çarpılacaktır.

Bu şekilde bulunan tutar, 48'e bölünmek suretiyle taksit tutarı bulunacaktır.

48 eşit taksit için yapılandırmaya esas tutar: $424.200,00 \times 1,36 = 576.912,00$ TL
Taksit tutarı : $576.912,00 / 48 = 12.019,00$ TL'dir.

Taksitlendirmeye esas olan 576.912,00 TL'nin $(576.912,00 - 424.200,00)=152.712,00$ TL'si toplam katsayı tutarıdır.

Haziran/2023 ayında mükellef vergi dairesine başvurarak taksit tutarlarının tamamını defaten ödemek istediğini bildirmiştir. Bu durumda;

Ödenecek Tutar

Vergi Aslı	:	367.800,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarının %10'u $[56.400,00 - (56.400,00 \times \%90)]$:	5.640,00 TL
TOPLAM	:	373.440,00 TL'dir.

Mükellef tarafından, yapılandırılan borcun ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi nedeniyle ayrıca bir katsayı hesaplanmayacak ve Yİ-ÜFE tutarından %90 oranında indirim yapılacaktır.

Buna göre, mükellef tarafından yapılandırılan borcun ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi hâlinde 152.712,00 TL katsayı tutarı ile 50.760,00 TL Yİ-ÜFE tutarı olmak üzere toplam 203.472,00 TL daha az ödeme yapılacaktır.

Örnek 17- Mükellef 16/10/2021 vadeli 2.453,00 TL trafik idari para cezası borcunu Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırmak için vergi dairesine başvurarak, borcunu 36 eşit taksitte ödemeyi talep etmiştir.

Faiz Hesaplanan Süre	İdari Para Cezası Tutarı (TL)	Faiz Oranı	Faiz Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
17/10/2021 - 11/3/2023	2.453,00	%85	2.085,05	%12,75	312,76

Vergi dairesi yapılandırılan alacak tutarını 2.453,00 TL trafik idari para cezası aslı ve 312,76 TL Yİ-ÜFE tutarı olmak üzere 2.765,76 TL olarak hesaplamıştır.

Mükellef, yapılandırılan alacak tutarını 36 eşit taksitte ödemeyi talep ettiğinden, 2.765,76 TL alacak tutarı (1,27) katsayısı ile çarpılacaktır.

Bu şekilde bulunan tutar, 36'ya bölünmek suretiyle taksit tutarı hesaplanacaktır.

36 eşit taksit için yapılandırmaya esas tutar: $2.765,76 \times 1,27 = 3.512,52$ TL
Taksit tutarı : $3.512,52 / 36 = 97,57$ TL'dir.

Taksitlendirmeye esas olan 3.512,52 TL'nin ($3.512,52 - 2.765,76=$)746,76 TL'si toplam katsayı tutarıdır.

Haziran/2023 ayında mükellef vergi dairesine başvurarak taksit tutarlarının tamamını defaten ödemek istediğini bildirmiştir. Bu durumda, idari para cezası aslı olan 2.453,00 TL'den %25 oranında, Yİ-ÜFE tutarından da %90 oranında indirim yapılacaktır.

Ödenecek Tutar

İdari Para Cezası Aslı [$2.453,00 - (2.453,00 \times \%25)$] : 1.839,75 TL
Yİ-ÜFE Tutarı [$312,76 - (312,76 \times \%90)$] : 31,28 TL
TOPLAM : **1.871,03 TL**

Buna göre, mükellef tarafından Haziran/2023 ayında 1.871,03 TL ödenmesi durumunda herhangi bir katsayı hesaplanmayacak, 2.085,05 TL faiz ile idari para cezası aslının %25'i olan 613,25 TL ve Yİ-ÜFE tutarının %90'ı olan 281,48 TL olmak üzere toplam 2.979,78 TL'nin tahsilinden vazgeçilecektir.

b) Taksitli Ödeme ve Katsayı Uygulaması

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde "c) Hesaplanan tutarların taksitle yapılacak ödemelerinde ilgili maddelere göre belirlenen tutar;

- 1) On iki eşit taksit için (1,09),
- 2) On sekiz eşit taksit için (1,135),
- 3) Yirmi dört eşit taksit için (1,18),
- 4) Otuz altı eşit taksit için (1,27),
- 5) Kırk sekiz eşit taksit için (1,36),

katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle aylık dönemler hâlinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan borçlulara tercih ettikleri taksit süresine uygun ödeme planı verilir.

Ancak, tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması hâlinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, Kanun kapsamında yapılandırılmış olan alacakların taksitli ödeme seçeneği tercih edilerek taksitler hâlinde ödenmek istenmesi durumunda, bu tutarlara ayrıca katsayı uygulanması gerekmektedir.

i) Borçlular tarafından, ilgili maddelerde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla başvuru sırasında; 12, 18, 24, 36 veya 48 eşit taksitte ödeme seçeneklerinden biri tercih edilecektir. Borçlu tarafından taksit sayısına ilişkin bir tercihte bulunulmaması hâlinde, idarece Kanunda öngörülen en uzun taksit sayısı olan 48 taksite ilişkin ödeme planı verilecektir.

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan açık hüküm sebebiyle borçlular tercih ettikleri taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapamayacaktır.

ii) Taksitle yapılacak ödemeler için Kanunun öngördüğü ilgili katsayı, yapılandırılan alacak tutarı ile çarpılacak ve bulunacak tutar borçlu tarafından seçilen taksit sayısına bölünerek aylık dönemler hâlinde ödenecek taksit tutarı bulunacaktır.

Örneğin; borçlu tarafından Kanun kapsamında yapılandırılan alacağın 12 eşit taksitte ödenmesi yönünde tercih kullanıldığı takdirde yapılandırılan alacak tutarı 12 eşit taksit için öngörülen (1,09) katsayısı ile çarpılacak ve bulunan tutar taksit sayısı olan 12 sayısına bölünecektir. Aynı şekilde borçlunun 48 eşit taksiti seçmesi hâlinde, taksitle ödenecek alacak tutarı (1,36) katsayısı kullanılarak tespit edilecektir.

iii) 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi ile borçlulara seçtikleri taksit süresinden daha kısa sürede ödeme yapma imkânı verilmekte ve daha kısa sürede yapılan ödemelerde madde hükmüne göre hesaplanan katsayının düzeltilmesi öngörülmektedir.

Örneğin; borçlu tarafından Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarının 48 eşit taksitte ödenmesi yönünde tercih kullanıldığı hâlde borcun 12 eşit taksit için öngörülen sürede tamamen ödenmesi hâlinde, (1,36) katsayısı esas alınarak hesaplanan tutar, 12 eşit taksit için öngörülen (1,09) katsayısına göre düzeltilecektir.

Kanunda genel olarak 12, 18, 24, 36 ve 48 eşit taksit süresi olmak üzere beş ayrı taksit süresi ve bu süreler için beş farklı katsayı belirlenmiştir. Erken yapılan ödemeler nedeniyle katsayı düzeltilmesinin yapılabilmesi için borçlu tarafından seçilen taksit süresine uygulanacak katsayı ile alacağın tamamının ödendiği tarihin denk geldiği taksit süresi için belirlenmiş katsayının birbirinden farklı olması gerekmektedir.

Örnek 18- Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere vergi dairesine başvuruda bulunan mükellef borcunu 24 eşit taksitte ödemeyi talep etmiştir.

Vergi dairesi Kanun kapsamında yapılandırılacak alacak tutarını 285.000,00 TL olarak hesaplamıştır.

Mükellef, yapılandırılan alacak tutarını 24 eşit taksitte ödemeyi talep ettiğinden, 285.000,00 TL alacak tutarı (1,18) katsayısı ile çarpılacaktır.

Bu şekilde bulunan tutar, 24'ye bölünmek suretiyle taksit tutarı hesaplanacaktır.

24 eşit taksit için yapılandırmaya esas tutar: $285.000,00 \times 1,18 = 336.300,00$ TL
Taksit tutarı : $336.300,00 / 24 = 14.012,50$ TL'dir.

Taksitlendirmeye esas olan 336.300,00 TL'nin $(336.300,00 - 285.000,00 = 51.300,00)$ TL'si toplam katsayı tutarıdır.

Mükellef, Haziran/2023 ila Mart/2024 aylarında ödemesi gereken 10 taksit tutarı toplamı olan $(14.012,50 \times 10 = 140.125,00)$ TL'yi süresinde ödemiştir.

Nisan/2024 ayında mükellef vergi dairesine başvurarak kalan taksit tutarlarının tamamını defaten ödemek istediğini bildirmiştir.

Başvuru sırasında 24 eşit taksitte ödeme seçeneği tercih edilmiş olmakla birlikte, daha sonra 12 eşit taksit ödeme seçeneğinin ödeme süresi içinde, borcun tamamı ödenmek istendiğinden, öncelikle yapılandırılan alacak tutarına (1,18) katsayısı yerine 12 eşit taksit için öngörölmüş olan (1,09) katsayısı uygulanarak taksitle ödenecek alacak tutarının yeniden hesaplanması gerekmektedir.

Yapılan hesaplama göre, (1,18) katsayısı esas alınarak ödenmesi gereken tutardan daha önce ödenen taksit tutarları çıkartılacak ve tahsil edilmesi gereken tutar bulunacaktır.

12 eşit taksit için yapılandırmaya esas tutar: $285.000,00 \times 1,09 = 310.650,00$ TL
Ödenen toplam taksit tutarı: $14.012,50 \times 10 = 140.125,00$ TL
Tahsil edilecek toplam tutar: $310.650,00 - 140.125,00 = 170.525,00$ TL

Bu durumda, mükellefin Kanun kapsamında yapılandırılan 285.000,00 TL borcu için $(310.650,00 - 285.000,00 = 25.650,00)$ TL katsayı tutarı tahsil edilecektir.

Yapılacak erken ödeme mükellefe $(51.300,00 - 25.650,00 = 25.650,00)$ TL daha az ödeme imkânı sağlayacaktır.

Örnek 19- Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere vergi dairesine başvuruda bulunan mükellef, borcunu 18 eşit taksitte ödemeyi talep etmiştir.

Vergi dairesi Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarını 115.000,00 TL olarak hesaplamıştır.

Mükellef, yapılandırılan alacak tutarını 18 eşit taksitte ödemeyi talep ettiğinden, 115.000,00 TL alacak tutarı (1,135) katsayısı ile çarpılacaktır.

Bu şekilde bulunan tutar, 18'e bölünmek suretiyle taksit tutarı hesaplanacaktır.

18 eşit taksit için taksitlendirmeye esas tutar: $115.000,00 \times 1,135 = 130.525,00$ TL
Taksit tutarı : $130.525,00 / 18 = 7.251,39$ TL'dir.

Taksitlendirmeye esas olan 130.525,00 TL'nin (130.525,00 - 115.000,00=)15.525,00 TL'si toplam katsayı tutaradır.

Mükellef, ilk 12 taksiti süresinde ödemiştir. Bu sürede yapılan toplam tahsilat (7.251,39 x 12=)87.016,68 TL'dir.

Haziran/2024 ayında mükellef vergi dairesine başvurarak kalan taksit tutarlarını defaten ödemek istediğini bildirmiştir.

Mükellef tarafından borcun tamamı 18 eşit taksit için öngörölmüş ödeme süresi Haziran/2023 ila Kasım 2024) içinde erken ödenmiş olmakla birlikte, ödemenin yapıldığı Haziran/2024 ayı Kanunda belirlenen ve farklı katsayı uygulanmasını gerektiren 12 eşit taksit için öngörölmüş süreden (Haziran/2023 ila Mayıs/2024) sonraya rastlamaktadır.

Kanunda 12 eşit taksit ila 18 eşit taksit arasındaki süreler için farklı bir katsayı belirlenmemiştir. Bu nedenle, mükellefçe yapılan ödemeye 18 eşit taksit için belirlenmiş katsayı dışında bir katsayı uygulanması imkânı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Haziran/2024 ayında mükellefin kalan altı taksit tutarını defaten ödemesi hâlinde herhangi bir katsayı düzeltilmesi yapılmayacaktır.

iv) 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamında yapılan matrah ve vergi artırımları üzerine tahakkuk eden vergilerin, taksitli ödeme seçeneğine göre ödenmesinin tercih edilmesi ve ilk iki taksitin süresinde ödenmesi şartıyla kalan taksitlerden süresinde ödenmeyen veya eksik ödenenlerin son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde bu Kanun hükümlerinden yararlanılacağına yönelik Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında düzenleme yapılmıştır.

Buna göre, birinci ve ikinci taksitlerin süresinde ve tam ödenmesi şartıyla, bir takvim yılında üçten fazla taksitin ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde yapılandırmanın ihlal olacağına yönelik düzenleme matrah ve vergi artırım hükümlerine göre beyan edilen vergiler açısından geçerli olmayacak ve ilk iki taksitin süresinde tam ödenmesi kaydıyla diğer taksitlerin son taksiti izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödenmesi halinde Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

v) 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü cümlesindeki hüküm uyarınca, taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi ve ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresini izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödenmesi şartıyla katsayı uygulanmaksızın Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Ancak, Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan indirimler, hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi halinde uygulanacağından, ilk taksit tutarının süresinde ödenmemesi üzerine hesaplanan tutarların tamamının izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödense dahi indirimli ödeme imkânından yararlanılamayacaktır.

Örnek 20- Kanunun 2 nci maddesinden yararlanmak için vergi dairesine başvuruda bulunan mükellefin yapılandırılan alacak tutarı 188.000,00 TL vergi aslı ve 22.000,00 TL Yİ-ÜFE olmak üzere 210.000,00 TL olarak hesaplamıştır.

Mükellef, yapılandırılan alacak tutarını 36 eşit taksitte ödemeyi talep ettiğinden, 210.000,00 TL alacak tutarı (1,27) katsayısı ile çarpılacak ve ödenecek toplam tutar 266.700,00 TL olacaktır.

Mükellef yapılandırılan borcun **birinci taksitini süresi içinde ödememiştir**. Ancak, Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü cümlesi kapsamında, ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar tüm taksitlerin ödenmesi halinde mükellef Kanundan yararlanabilecektir.

Buna göre, mükellef Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü cümlesi kapsamında, yapılandırılan tutarın tamamını, herhangi bir indirim yapılmaksızın ve katsayı uygulanmaksızın, bu tutar esas alınarak hesaplanacak geç ödeme zammı [(210.000,00x%2,5=)5.250,00 TL] ile birlikte toplam 215.250,00 TL olarak 31 Temmuz 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ödemek suretiyle Kanun hükümlerinden yararlanabilecektir.

Örnek 21- Örnek 20’de yer alan mükellef, birinci taksiti izleyen ayın sonuna kadar 160.000,00 TL tutarında kısmi ödeme yapması halinde aşağıdaki şekilde Kanundan yararlanabilecektir.

Bu durumda, Kanunun 9 uncu maddesinin sekizinci fıkrası gereğince mükellef ödediği tutar kadar Kanun hükmünden yararlanabilecektir.

Ancak, yapılandırılan tutarın tamamı ödenmediği için, yapılan kısmi ödeme, katsayı dâhil yapılandırılan toplam tutara mahsup edilecektir.

Buna göre, ödemenin (160.000,00/1,025=)156.097,56 TL’si katsayı dâhil yapılandırılan toplam borca, 3.902,44 TL’si ise geç ödeme zammına ilişkindir.

Mükellef, 36 eşit taksitte ödeme seçeneğini tercih ettiğinden, yaptığı ödemenin katsayıya isabet eden tutarı aşağıdaki şekilde bulunacaktır.

$$\text{Yapılan Ödemeden Katsayıya İsbet Eden Tutar} = \frac{[\text{Yapılan Ödeme Tutarı (Geç Ödeme Zammı Hariç)] \times (\text{Katsayı Tutarı})}{(\text{Katsayı Dâhil Yapılandırılan Tutar})}$$

formülü ile bulunacaktır.

Buna göre;

$$\text{Yapılan Ödemeden Katsayıya İsbet Eden Tutar} = \frac{156.097,56 \times 56.700,00}{266.700,00} = 33.186,10 \text{ TL'dir.}$$

$$\text{Yapılandırılan Tutara İsbet Eden Tutar} = 156.097,56 - 33.186,10 = 122.911,46 \text{ TL'dir.}$$

Bu itibarla, mükellef tarafından yapılan 160.000,00 TL ödemenin, 122.911,46 TL’si yapılandırılan tutara, 33.186,10 TL’si katsayıya, 3.902,44 TL’si geç ödeme zammına yapılmış ödeme olacaktır.

Örnek 22- Örnek 17’de yer alan mükellefin yapılandırdığı borcunun birinci taksitini 30/6/2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 3/7/2023) tarihine kadar (bu tarih dâhil) ödememesi durumunda, Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü

cümlesinin vermiş olduğu imkân kapsamında **31 Temmuz 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yapılandırılan tutarın tamamını, herhangi bir indirim yapılmaksızın ve katsayı uygulanmaksızın, bu tutar esas alınarak hesaplanacak geç ödeme zammı** [(2.765,76 x %2,5=)69,14 TL] ile birlikte toplam 2.834,90 TL ödemek suretiyle Kanun hükümlerinden yararlanacaktır.

vi) 7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının beşinci cümlesi hükmü uyarınca, taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmiş olması ve ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmesi ve kalan taksitlerin tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde katsayı uygulanmayacaktır. Ancak, Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan indirimlerden yararlanılamayacaktır.

Örnek 23- Kanununun 2 nci maddesinden yararlanmak için vergi dairesine başvuruda bulunan mükellef, borcunu 24 eşit taksitte ödemeyi talep etmiştir.

Vergi dairesi, yapılandırılan alacak tutarını 230.000,00 TL vergi aslı ve 48.000,00 TL Yİ-ÜFE olmak üzere 278.000,00 TL olarak hesaplamıştır.

Mükellef, yapılandırılan alacak tutarını 24 eşit taksitte ödemeyi talep ettiğinden, 278.000,00 TL alacak tutarı (1,18) katsayısı ile çarpılmak suretiyle mükellefin toplam taksit tutarı hesaplanacaktır.

Bu şekilde bulunan tutar, 24'e bölünmek suretiyle aylık taksit tutarı bulunacaktır.

24 eşit taksit için yapılandırmaya esas tutar: 278.000,00 x 1,18 = 328.040,00 TL
Taksit tutarı : 328.040,00 / 24 = 13.668,33 TL'dir.

Taksitlendirmeye esas olan 328.040,00 TL'nin (328.040,00 - 278.000,00=)50.040,00 TL'si toplam katsayı tutarıdır.

Mükellef, 30/6/2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 3/7/2023) tarihine kadar (bu tarih dâhil) ödemesi gereken birinci taksit tutarını (13.668,33 TL) süresinde ödemiştir. Yapılandırılan tutarın (278.000,00 - 13.668,33=)264.331,67 TL'sinin tamamının ilk taksiti izleyen ay olan Temmuz/2023 ayında ödenmesi durumunda 50.040,00 TL katsayı tutarının tahsilinden vazgeçilecektir.

Ancak, yapılandırılan borcun tamamı ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmediğinden, Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamında herhangi bir indirim yapılmayacaktır.

c) 7440 sayılı Kanun kapsamında ödenecek tutarlar, vergi dairelerine, anlaşmalı bankalara, PTT şubelerine ödenebileceği gibi, anlaşmalı bankaların banka kartı ve kredi kartı kullanılmak suretiyle de ödenebilecektir.

3- Kredi Kartı İle Ödeme

7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında "(4) Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı tahsil dairelerine bu Kanun kapsamında ödenecek olan alacakların 6183 sayılı Kanununun 41 inci maddesine göre kredi kartı kullanılmak suretiyle ödenmesi uygun görüldüğü takdirde, ödemeye aracılık yapan

bankalarca, kart kullanıcılarına kredi kartı işlemine konu borç tutarının, taksitler hâlinde yansıtılması ve taksit ödeme aylarında hesaplarına borç kaydedilmesi koşuluyla, bu ödemeler için ödeme tarihi olarak kredi kartının kullanıldığı gün esas alınır ve borçluya tahsilatın yapıldığını gösteren makbuz verilir. Bu şekilde tahsil edilen tutarların bankalarca Hazine veya Sosyal Güvenlik Kurumu hesaplarına aktarılmasına ilişkin 6183 sayılı Kanununun 41 inci maddesinde belirlenen süre, taksit aylarının son gününü izleyen günden itibaren hesaplanır. Bu fıkra hükmüne göre taksitlerin kredi kartı kullanılmak suretiyle ödenmesi, katsayı uygulanmasına engel teşkil etmez.” hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm, 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarının kredi kartı kullanılmak suretiyle de ödenmesine imkân vermektedir. Madde hükmüne göre kredi kartı kullanılarak ödeme yapılabilmesi için aracılık yapan bankalarla anlaşma yapılması gerekmektedir.

Bu Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine ödenecek alacakların tahsilatı amacıyla ödemeye aracılık yapacak bankalarla gerekli anlaşma sağlanmış olup, kredi kartı kullanılmak suretiyle yapılacak ödemeler Gelir İdaresi Başkanlığının internet sitesi (www.gib.gov.tr) üzerinden yapılabilecektir. Ancak, bankaların uygulama geliştirmeleri hâlinde, internet siteleri veya şubeleri üzerinden de kredi kartıyla tahsilat işlemleri yapılması mümkündür.

Kredi kartı ile yapılacak ödemeler, tüm taksitlerin veya bir ya da birden fazla taksitin defaten ödenmesi ya da bir veya birden fazla taksitin ilgili taksit aylarına yansıtılmak suretiyle ödenmesi şeklinde yapılabilecektir.

Borçluların kredi kartına taksit şeklinde ödeme yapmak istemeleri hâlinde, 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarı banka tarafından borçlunun hesaplarına Kanunun öngördüğü taksit aylarında yansıtılacaktır. Bununla birlikte, borçlu tarafından yapılan ödeme tutarını gösterir alındı, kredi kartı ile ödeme işleminin yapıldığı tarih itibarıyla verilecek ve borç ödenmiş kabul edilecektir.

7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince kredi kartı kullanılmak ve borçlunun bankadaki kredi hesaplarına taksit aylarında borç olarak yansıtılmak suretiyle yapılan ödemeler ilgili taksit ayının son gününü izleyen günden itibaren 6183 sayılı Kanununun 41 inci maddesinde belirlenen sürede Hazine hesaplarına aktarılacaktır.

Örneğin, borçlu tarafından Kanun kapsamında taksitlendirilmiş alacağın ilk iki taksit tutarının kredi kartı ile Haziran/2023 ayı içinde aynı günde ödendiği varsayıldığında, banka tarafından taksitler ilgili taksit ayları olan Haziran/2023 ve Temmuz/2023 aylarında borçlunun hesap ekstrelerine yansıtılacak ve bu suretle yapılan tahsilat tutarları taksit aylarının son gününü izleyen 20 gün içinde Hazine hesaplarına aktarılacaktır.

Kredi kartıyla yapılan taksitli ödemenin Kanunun öngördüğü taksitli ödeme şekli olduğu dikkate alındığında, bu şekilde yapılan ödemelerde de katsayı uygulanacaktır.

4- Mahsuben Ödeme

7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında, Kanun hükümlerinden yararlanarak borçlarını yapılandıran mükelleflerin vergi dairelerinden olan alacaklarıyla yapılandırılan borçlarını ne şekilde ödeyebilecekleri hususu düzenlenmiştir.

Madde hükmüne göre, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine ödenmesi gereken amme alacaklarına uygulanmak üzere, Kanun hükümlerinden yararlanmak için başvuruda bulunan ve ödenecek tutarları ilgili vergi mevzuatı gereği iade alacağından kendi borçlarına mahsuben ödemek isteyen borçluların, bu taleplerinin yerine getirilebilmesi için başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgeleri tam ve eksiksiz olarak ibraz etmeleri şarttır.

Belgelere ek olarak mahsuben iadenin gerçekleştirilebilmesi için teminat, yeminli mali müşavir raporu veya vergi inceleme raporu da aranan durumlarda, bunların da aynı süre içinde vergi dairesine intikal etmiş olması gerekmektedir.

Bu takdirde, ilgili mevzuatın borçlunun mahsup talebine esas aldığı tarih itibarıyla bu Kanuna göre ödenecek tutara mahsup işlemleri yapılacaktır. Mahsup talebine konu tutardan daha az tutarda mahsubun yapılması hâlinde, mahsuben ödeme suretiyle tahsil edilemeyen taksit tutarının bir ay içinde ödenmesi hususunda borçluya bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Eksik ödenen taksit tutarının, ödenmesi gerektiği tarihten ödendiği tarihe kadar gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte bir aylık ödeme süresi içinde ödenmesi hâlinde eksik ödenen tutar için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

Mükelleflerin bu hükümden yararlanmaları için başvurularını bu Tebliğe ekli **(Ek:2/D)** dilekçe ile yapmaları gerekmektedir.

Diğer taraftan, mükellefin mahsup talebi üzerine mahsup işlemleri yapıldıktan sonra, fazla veya yersiz mahsup yapıldığının tespiti hâlinde, haksız alınan iade tutarı için vergi mevzuatı gereği gerekli tarhiyatın yapılacağı tabiidir. Bu durumda, Kanun kapsamında mahsup yoluyla yapılmış olan tahsilatlar için herhangi bir düzeltme işlemi yapılmayacaktır.

Ç- MADDE HÜKMÜNDEN YARARLANMANIN DİĞER ŞARTLARI

1- Dava Açılmaması, Açılmış Davalardan Vazgeçilmesi ve Herhangi Bir Mercie Başvurulmaması

7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin on ikinci fıkrasında, bu madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmaması, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamalarının şart olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle, madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların bu yöndeki iradelerini başvuruları sırasında belirtmeleri gerekmektedir.

Tüzel kişiler ya da tüzel kişiliği haiz olmayan teşekküller tarafından açılan davalardan vazgeçme yetkisi, bunların kanuni temsilcilerinde bulunduğundan, maddeden yararlanma başvuruları kanuni temsilcileri tarafından yapılacaktır. Aynı şekilde, iflas idaresi tarafından açılan ya da ihtilafı devam ettirilen davalardan da iflas idaresince vazgeçilmesi gerekecektir. Kanuni temsilcilerin bu başvuruları sırasında dilekçelerine temsilci sıfatlarını gösteren belgeyi eklemeleri icap etmektedir.

Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (b) bendi gereğince, davadan vazgeçme dilekçeleri ilgili tahsil dairelerine verilecek ve bu dilekçelerin tahsil dairelerine verildiği tarih, ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine gönderilecektir. Bu nedenle, tahsil dairelerince alınan dilekçenin bir örneğinin derhal davanın bulunduğu yargı merciine gönderilmesi gerekmektedir.

Kanunun 2 nci maddesinden yararlanmak için elektronik ortamda başvuruda bulunan borçluların, devam eden ihtilaflardan vazgeçtiklerini gösterir ıslak imzalı dilekçelerini başvuru süresi içinde ilgili tahsil dairesine vermeleri gerekmektedir.

Mükelleflerce Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere davadan vazgeçilmesi hâlinde idarece de ihtilaflar sürdürülmeyecektir.

Diğer taraftan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (e) bendinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan borçlara ilişkin dava açılmayacağı ve hiçbir mercie başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan alacaklara ilişkin herhangi bir yargı merciine, 213 sayılı Kanunun 124 üncü maddesi kapsamında ilgili idareye, dilekçe ve başvuru hakkı kapsamında Kamu Denetçiliği Kurumu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu dâhil herhangi bir mercie başvurulması, başvurulsa dahi bu başvurular üzerine herhangi bir işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

2- Kanunun Yayımı Tarihinden Sonra Tebliğ Edilen Yargı Kararları ile Yargılama Giderleri

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (c) bendi gereğince, Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen borçluların bu ihtilaflarıyla ilgili olarak karar tarihine bakılmaksızın Kanunun yayımı tarihinden sonra tebliğ edilen yargı kararları uyarınca işlem yapılmayacaktır.

Ayrıca, Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (ç) bendine göre, Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere vazgeçilen davalarda verilen kararlarla hükmedilmiş yargılama giderleri ve avukatlık ücreti ile fer'ilerinin bulunması hâlinde bu tutarlar karşılıklı olarak talep edilmeyecek, bu alacaklar için icra takibi yapılamayacak ve vazgeçme tarihinden önce ödenmiş olan yargılama giderleri ve avukatlık ücretleri geri alınmayacaktır.

3- Taksit Tutarının %10'unu Aşmamak Şartıyla 20 Türk Lirasına (Bu Tutar Dâhil) Kadar Yapılmış Eksik Ödemeler

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında “(7) Bu Kanuna göre ödenecek taksit tutarının %10'unu aşmamak şartıyla 20 Türk lirasına (bu tutar dâhil) kadar yapılmış eksik ödemeler için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, Kanun kapsamında ödenecek taksitlere yönelik yapılan ödemelerde 20,00 TL'ye kadar eksik ödemeler ihlal sebebi sayılmayacaktır.

Bununla birlikte, taksit tutarının %10'u 20,00 TL'nin altında ise yüzde %10 tutarına isabet eden tutar kadar eksik ödeme hali ihlal sebebi sayılmamıştır. Ancak, bu tutarları aşan eksik ödemelerin ihlal sebebi olarak değerlendirileceği tabiidir.

Örneğin, Kanun kapsamında 18 eşit taksit seçeneği tercih edilmek suretiyle yapılandırılan alacağa ilişkin taksit tutarı 140,00 TL olmasına rağmen bankaya 15,00 TL eksik şekilde 125,00 TL ödeme yapılmıştır. Eksik ödenen 15,00 TL, 20,00 TL'yi aşmamakla birlikte, taksit tutarının %10'u olan (140,00 x %10=)14,00 TL'den fazla olduğundan söz konusu eksik ödeme ihlal sebebi olacaktır.

D- DİĞER HUSUSLAR

1- Tüzel kişiler ya da tüzel kişiliği haiz olmayan teşekküller için madde hükümlerinden yararlanma başvuruları bunların kanuni temsilcileri tarafından yapılacaktır.

2- 7440 sayılı Kanunun kesinleşmiş alacaklara ilişkin hükümlerinden, 213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle mirasçılar, kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler sorumlu oldukları tutar dikkate alınarak yararlanabileceklerdir.

1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca mükellefle birlikte borcun ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumluluğu bulunanların da bu madde hükmünden yararlanmaları mümkündür.

Asıl amme borçlusu ile birlikte borcun ödenmesinden birden fazla kişinin sorumlu olması hâlinde bu kişilerce madde hükümlerinden farklı taksit seçenekleri seçilmek suretiyle yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

3- Adi ve kollektif şirketlerde ortak olanlar şirketin borçlarının tamamı üzerinden müştereken ve müteselsilen sorumlu olduklarından, bu ortaklar da sorumlu oldukları bu borçlar için madde hükmünden yararlanabileceklerdir.

4- 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla haklarında 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre iflasın açılmasına karar verilen gerçek ve tüzel kişilerin Kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri için iflas işlemlerini yürüten iflas idaresinin ilgili vergi dairesine yazılı olarak müracaat etmesi zorunludur. Ancak, iflas idaresi tarafından verilen yetki belgesine istinaden müracaatta bulunulabilmesi mümkündür.

Bununla birlikte, iflas hâlindeki tüzel kişiliklerin ortaklarının ve kanuni temsilcilerinin 213 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Kanun uyarınca sorumlu oldukları borçlar için madde hükümlerinden yararlanabilmeleri mümkün bulunmaktadır.

Ancak, iflas hâlinde bulunan mükelleflerden aranan kamu alacaklarına ilişkin olarak Kanundan yararlanmak için başvuru süresi içinde herhangi bir başvuru bulunmaması ve/veya bu alacakların başvuru süresinden sonra iflas masasına kaydedilmiş olması hâlinde, alacaklar Kanunun kapsadığı dönemlere ait olsa dahi 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanılamayacaktır.

2004 sayılı Kanun kapsamında haklarında iflas ertelemesi kararı bulunan şirketler ve kooperatifler 7440 sayılı Kanuna göre yapacakları başvurularını haklarında verilmiş mahkeme kararı dikkate alınarak temsile yetkili kişiler vasıtasıyla yapacaklardır.

Aynı şekilde, 2004 sayılı Kanun kapsamında konkordato kararı verilmiş ve kayyım atanmış borçlular da, 7440 sayılı Kanuna göre yapacakları başvurularını haklarında verilmiş mahkeme kararı dikkate alınarak temsile yetkili kişiler vasıtasıyla yapacaklardır.

5- 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce, vergi mevzuatında yer alan düzenlemeler nedeniyle mahsuben iade talebi bulunan mükellefler diledikleri takdirde mahsup talep ettikleri borçları için Kanun hükümlerinden yararlanabilecektir. Bu takdirde, mahsuben iade talebinden vazgeçtiklerini bağlı buldukları vergi dairesine, birden fazla vergi dairesine mahsup talepli borçları olması hâlinde, her birine ayrı ayrı Kanundan yararlanmak için belirlenen başvuru süresi içinde ekte bir örneği yer alan **(Ek:2/E)** dilekçeyle bildirmeleri gerekmektedir.

Mükellefin kendi borcu dışında, ilgili mevzuat uyarınca üçüncü şahısların borçlarına mahsup talebi olması hâlinde ise mahsup talebinden vazgeçebilmesi için borcuna mahsup istenen üçüncü şahsın da bu konuya yönelik irade beyanı aranılacaktır. Bu takdirde, mükellefin üçüncü şahıs lehine yaptığı mahsup talebi hükümsüz kalacaktır. Lehine mahsup talep edilen üçüncü şahsın ise mükellefin irade beyanı olmadan Kanundan yararlanmak üzere başvuruda bulunabileceği tabiidir.

Bununla birlikte, mahsup talebinden vazgeçen mükelleflerin, mahsup talebine konu iade alacaklarını 7440 sayılı Kanun kapsamındaki taksitlerine Kanunun 9 uncu maddesinin beşinci fıkrası hükmüne göre veya Kanun kapsamında yapılandırılmayan vergi borçlarına ilgili mevzuat uyarınca mahsubunu talep etmeleri mümkündür. Bu durumda, mahsuba esas alınacak tarih, Kanunun yayımından sonra yapılan başvuru tarihi olacaktır.

Diğer taraftan, ilgili vergi mevzuatından doğan iade alacağının vergi borcuna mahsubunu talep eden ve vergi borcunu 7440 sayılı Kanuna göre ödemek üzere bu mahsup talebinden vazgeçen mükelleflere iade alacaklarının, mahsubundan vazgeçilen borcun söz konusu Kanun kapsamında yapılandırılmasından sonra hesaplanan taksit tutarları toplamını aşan kısmı, ilgili mevzuat hükümleri ve 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88 inci maddesinin on altıncı fıkrası göz önünde bulundurularak nakden iade edilebilecektir.

6- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on ikinci fıkrasında, Kanuna göre ödenecek alacaklarla ilgili olarak tatbik edilen hacizlerin yapılan ödemeler nispetinde kaldırılacağı ve buna isabet eden teminatların iade edileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, Kanun kapsamındaki borçlarını ödemek üzere başvuran ve borçlarına karşılık ödemede bulunan mükelleflerin mal varlığına tatbik edilen hacizler, bu malların bölünebilir nitelikte olması ve haczin devam edeceği malların, ödenmemiş taksitlerin yapılandırma öncesi tutarını karşılayacak değerde olması şartıyla ödemeler nispetinde kaldırılacaktır.

Bu hüküm çerçevesinde, borçları Kanun hükmüne göre taksitlendirilen mükelleflerin teminat değişikliği talepleri de değerlendirilebilecektir.

Diğer taraftan, bu Kanun kapsamında yapılandırılan borçlar muaccel olmaktan çıktığından, bu borçlarla ilgili olarak 6183 sayılı Kanun kapsamında takip işlemi yapılamamaktadır. Ancak, Kanunun 9 uncu maddesinin on ikinci fıkrası hükmüne göre, bu Kanun kapsamında ödenecek alacaklar nedeniyle tatbik edilen hacizlere konu mallar, borçlunun talebi hâlinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre alacaklı tahsil dairesince satılabilecektir. Satış sonucunda elde edilecek tutarın, ilgili mevzuata göre öncelikli alacakların mahsubundan sonra yapılandırmaya konu borçlara mahsup edilmesi icap etmektedir.

Aynı fıkra gereğince, borçlu tarafından hacizli malların satılmasının talep edilmiş olması, alacaklı tahsil dairesince söz konusu malların satışa çıkarılamaması ya da satışa çıkarıldığı hâlde satılamaması durumunda, borçluya Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitleri süresinde ödememe hakkı vermemektedir.

7- 7440 sayılı Kanun kapsamında borçları yapılandırılan borçlular tarafından, borç durumunu gösterir belge istenilmesi hâlinde, Kanunun 2 nci maddesine göre yapılandırılan borcun (katsayı tutarı dâhil) en az %10'unun ödenmiş olması şartıyla, Kanun hükümleri ihlal edilmediği sürece bu borçlar belgede gösterilmeyecektir.

Borç durumunu gösterir belgeler,

- 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi ve Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğine göre,

- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili mevzuatına göre ihalelere katılmak üzere,

- Diğer nedenlerle,

verilmekte olup, borç durumunu gösterir belgede yer verilmesi gereken borçlar, belgenin talep edildiği mevzuat hükümlerine göre belirlenmektedir.

Ancak, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on ikinci fıkrasında, Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılan borçların borç durumunu gösterir belgede yer almaması için bu borçların en az %10'unun ödenmiş olmasının şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla, borçlular tarafından talep edilen borç durumunu gösterir belgelerin, gerek ilgili mevzuatı gerek 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on ikinci fıkrası hükmü birlikte dikkate alınmak suretiyle düzenlenmesi gerekmektedir.

Buna göre, bahse konu belgenin düzenlenmesi aşamasında, anılan madde kapsamında yapılandırılan katsayı tutarı dâhil tüm borçların (ilgili mevzuatındaki alacak türüne yönelik belirlemelere bağlı kalmaksızın) her bir yapılandırma dosyası bazında en az %10'unun ödenip ödenmediğinin kontrol edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, yapılandırılan katsayı dâhil borç tutarının,

- en az %10'unun ödenmiş olması hâlinde, yapılandırılan borç tutarına belgede yer verilmemesi,

- %10'una karşılık hiç ödeme yapılmaması hâlinde, katsayı dâhil yapılandırılan borç tutarının tamamına belgede yer verilmesi,

- %10'undan az ödeme yapılmış olması hâlinde, katsayı dâhil yapılandırılan borç tutarı ile ödeme yapılan tutar arasındaki farka belgede yer verilmesi,

icap etmektedir.

Diğer taraftan, 7440 sayılı Kanun hükümlerinin ihlal edilmesi hâlinde, borç durumunu gösterir belgelerin ilgili mevzuatı kapsamında düzenleneceği tabiidir.

Ayrıca, 7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılan borçların borç durumunu gösterir belgede yer almaması için en az %10'unu ödeme şartı bulunduğu halde borç durumunu gösterir belge uygulamasında aşağıdaki açıklamaların da dikkate alınması gerekmektedir.

Bilindiği gibi, 17/2/2023 tarihli ve 32107 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri:A Sıra No:15 Tahsilat Genel Tebliği ile Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinde değişiklik yapılarak, ülke genelinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler kapsamında yapılacak ödemeler için 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi çerçevesinde vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge arama zorunluğu 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) kaldırılmıştır. Buna göre, 31/7/2023 tarihine kadar Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler kapsamında yapılacak ödemelerde vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge arama zorunluğu kaldırıldığından, 7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılmış olması uygulamaya etki etmeyecektir.

Öte yandan, 25/2/2023 tarihli ve 32115 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Seri:B Sıra No:17 Tahsilat Genel Tebliği ile de 6183 sayılı Kanununun 48 inci maddesi kapsamında tecil edilen borçların %10'unun ödenmesi şartına bağlı olarak borcun bulunmadığını gösteren yazının verilmesi uygulaması, 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ülke genelinde kaldırılmış olmakla birlikte, 7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesi kapsamında borçların yapılandırılmış olması 6183 sayılı Kanununun 48 inci maddesi kapsamında yapılan bir taksitlendirme olmadığından, 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan borçlar için %10 ödeme şartı aranılacaktır.

Örnek 24- Özel tüketim vergisi, katma değer vergisi, gelir (stopaj) vergisi, karayolları geçiş ücreti ve idari para cezası ile çevre idari para cezası borcu bulunan mükellefin söz konusu borçları Kanun kapsamında 36 eşit taksit seçeneği seçilmek suretiyle yapılandırılmıştır.

Vergi dairesi Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarını 142.500,00 TL olarak hesaplamıştır.

Mükellef, yapılandırılan alacak tutarını 36 eşit taksitte ödemeyi talep ettiğinden, 142.500,00 TL alacak tutarı (1,27) katsayısı ile çarpılacaktır.

Bu şekilde bulunan tutar, 36'ye bölünmek suretiyle taksit tutarı hesaplanacaktır.

36 eşit taksit için taksitlendirmeye esas tutar: 142.500,00 x 1,27 = 180.975,00 TL
Taksit tutarı : 180.975,00 / 36 = 5.027,08 TL'dir.

Mükellef, birinci ve ikinci taksitleri $[(5.027,08 \times 2)=10.054,16 \text{ TL}]$ süresinde ödedikten sonra, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesine istinaden vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge talep etmiştir.

6183 sayılı Kanunun 22/A maddesine istinaden talep edilen vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgede tür itibarıyla yer alması gereken alacaklar Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinde belirlenmiş olup, bu alacaklar arasında karayolları geçiş ücreti ve idari para cezası ile çevre idari para cezası alacakları bulunmamakla birlikte, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on ikinci fıkrası gereğince mükellefin bu borçları dâhil yapılandırılan tüm borçlarının borç durumunu gösterir belgede yer alması gerekmektedir. Dolayısıyla yapılandırılan tüm borçlarının katsayı dâhil toplam tutarının en az %10'unun ödenmesi halinde bu borçlara belgede yer verilmeyecektir.

Yapılandırılan borçların Yİ-ÜFE ve katsayı dâhil tutarının %10'u $(180.975,00 \times \%10=)18.097,50 \text{ TL}$ 'dir

Buna göre, yapılandırılan borçların borç durumunu gösterir belgede yer almaması için bu borçların en az %10'unun ödenmiş olması şart olduğundan, 10.054,16 TL ödeyerek borcunun %10'undan daha az ödeme yapan mükellefe verilecek borç durumunu gösterir belgede; katsayı dâhil yapılandırılan toplam 180.975,00 TL'den ödenen 10.054,16 TL'nin çıkarılması sonucu bulunan 170.920,84 TL'ye yer verilecektir.

8- Borçlu tarafından Kanun kapsamında yapılan ödemelerin kredi kartı kullanılmak suretiyle yapılması durumunda borç kredi kartı ile ödeme işleminin gerçekleştiği anda ödenmiş olduğundan, bu şekilde yapılmış olan ödemeler yönünden de varsa ödenen alacaklara ilişkin tatbik edilmiş hacizler ödeme nispetinde kaldırılacak ve alınmış teminatlar iade edilecektir.

Kredi kartıyla,

a) Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılan borcun (katsayı tutarı dâhil) en az %10'unun ödenmesi hâlinde, bu Kanun hükümlerinin ihlal edilmemiş olması şartıyla, yapılandırılan borçlara borç durumunu gösterir belgede yer verilmeyecektir.

b) Motorlu taşıtlar ile ilgili olarak Kanunun 2, 3 ve 4 üncü maddeleri kapsamında yapılandırılan borçların (katsayı tutarı dâhil);

- tamamının ödenmesi hâlinde, motorlu taşıtların satış ve devrine ait ilişik kesme belgesi,

- en az %10'unun ödenmesi hâlinde, bu Kanun hükümlerinin ihlal edilmemiş olması şartıyla, taksit ödeme süresi sonuna kadar fenni muayene yapılmasına ve uçuşa elverişli belgesi,

verilmesine imkan sağlanacaktır.

9- 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı ve alkollü içkilerin üreticileri ve ithalatçılarının, 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin Hazine ve

Maliye Bakanlığına verdiği yetki kapsamında kullanılma zorunluluğu getirilen özel etiket ve işaretleri kullanmalarına izin verilebilmesi için bu Kanun kapsamında yapılandırılan ve vadesi 1/3/2016 tarihinden sonra gelen 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listenin (A) ve (B) cetvellerinde yer alan ürünlere ilişkin özel tüketim vergisi, vadesi 1/10/2020 tarihinden sonra gelen katma değer vergisi ve bu vergilere ait beyannameden doğan damga vergisi ile bu vergilere bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın tamamının ödenmesinin şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, bu Kanun kapsamında yapılandırılan ve vadesi 1/3/2016 tarihinden sonra gelen 4760 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı listenin (A) ve (B) cetvellerinde yer alan ürünlere ilişkin özel tüketim vergisi ile vadesi 1/10/2020 tarihinden sonra gelen katma değer vergisi ve bu vergilere ait beyannameden doğan damga vergisi ile bu vergilere bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın tamamı ödenmediği müddetçe, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğı ve alkollü içkilerin üreticileri ve ithalatçılarının 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetki kapsamında kullanılma zorunluluğu getirilen özel etiket ve işaretleri kullanmalarına izin verilmeyecektir.

10- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) bendinde Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Futbol Federasyonu ve bağımsız spor federasyonlarına tescil edilmiş olan ve Türkiye’de sportif alanda faaliyette bulunan spor kulüplerine, Kanun kapsamında yapılandırılan alacak tutarlarını aylık dönemler hâlinde azami 120 eşit taksitte ödenmesi imkânı verilmiştir.

Spor kulüplerinin bu imkândan yararlanabilmeleri için başvuru sırasında Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Futbol Federasyonu ve bağımsız spor federasyonlarına tescil edilmiş spor kulübü olduklarını belirten belgeyi ibraz etmeleri gerekmektedir. Bu kulüplerin dernek veya şirket şeklinde örgütlenmiş olması madde ile verilen imkândan yararlanmalarına engel teşkil etmemektedir. Spor kulüplerinden aranılan amme alacaklarıyla ilgili olarak ikincil sorumluluğu bulunan kişiler de bu hükümden yararlanabilecektir.

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendine göre, bu kuruluşların kendilerine verilen imkânı kullanarak ödeme yapmak istemeleri hâlinde, yapılandırılan alacak tutarına;

- On iki eşit taksit için (1,09),
- On sekiz eşit taksit için (1,135),
- Yirmi dört eşit taksit için (1,18),
- Otuz altı eşit taksit için (1,27),
- Kırk sekiz eşit taksit için (1,36),
- Altmış eşit taksit için (1,45),
- Yetmiş iki eşit taksit için (1,54),
- Yüz yirmi eşit taksit için (1,9),

katsayısı uygulanacaktır. Katsayı uygulaması bu Tebliğın (II/C-2-b) bölümünde yapılan açıklamalara göre yapılacaktır.

11- 7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendine göre, 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan ve alacakları için kesinti yapılan idareler ile YİKOB'a, belediyeler ve bunlara bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarca 7440 sayılı Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarlar, belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paylardan, 5779 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasındaki %40 oranı dikkate alınmaksızın aylık dönemler hâlinde azami 120 eşit taksitte kesinti yoluyla tahsil edilecektir. Bu kapsamda, kesinti tutarı her hal ve takdirde belediyeler ve bunlara bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar adına genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan payların aylık tutarının %50'sini aşamayacaktır.

7440 sayılı Kanun hükmüne göre yapılandırılan alacak tutarına;

- On iki eşit taksit için (1,09),
- On sekiz eşit taksit için (1,135),
- Yirmi dört eşit taksit için (1,18),
- Otuz altı eşit taksit için (1,27),
- Kırk sekiz eşit taksit için (1,36),
- Altmış eşit taksit için (1,45),
- Yetmiş iki eşit taksit için (1,54),
- Yüz yirmi eşit taksit için (1,9),

katsayısı uygulanmak suretiyle bulunan tutar, taksit sayısına bölünerek ödenecek taksit tutarları aylık dönemler hâlinde kesinti yoluyla tahsil edilecektir.

5779 sayılı Kanuna göre yapılacak kesintilerin Cumhurbaşkanınca durdurulması hâlinde, yapılandırılan borçlara ilişkin aylık taksitlerin ödeme süreleri kesinti yapılmayan aylar için durdurulacak ve ödenmeyen taksitler tercih edilen taksit ödeme süresinin sonundan itibaren ayrıca bir katsayı ve geç ödeme zammı uygulanmaksızın aylık dönemler itibarıyla paylardan kesinti suretiyle tahsil edilecektir. Bu kapsamdaki taksitlerin süresinde ödenmemiş olması ihlal nedeni sayılmayacaktır.

Öte yandan, bu idarelerin taksit tutarlarının, genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden aktarılacak tutarlardan daha yüksek olması hâlinde, eksik tutarların taksit ödeme süresini takip eden ay sonuna kadar borçlu tarafından ödenmesi durumunda, bu tutarlara geç ödeme zammı hesaplanmayacaktır. Bu suretle ödeme yapılmaması hâlinde eksik ödenen tutarlara geç ödeme zammı hesaplanacağı tabiidir.

Bu bent kapsamında kesinti yoluyla tahsil edilecek olan taksitlerin, bent hükmünde belirtildiği şekilde bir takvim yılında üçten fazla süresinde ödenmemesi hâlinde Kanundan yararlanma hakkı kaybedilecektir.

Ayrıca, belediyelerin Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen peşin ödemede indirimden yararlanabilmesi için yapılandırılan tutarın tamamını ilk taksit ödeme süresi içinde ödemeleri gerekmektedir.

III- KESİNLEŞMEMİŞ VEYA DAVA SAFHASINDA BULUNAN AMME ALACAKLARINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine ve belediyelere bağlı tahsil dairelerince takip edilen dava açma süresi geçmemiş veya dava safhasında bulunan kesinleşmemiş amme alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Madde kapsamına;

- Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil daireleri açısından bu Tebliğin (I/A-1-a, b ve c) bölümlerinde belirtilen vergiler, vergi cezaları, idari para cezaları ve ecrimisiller ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklar,

- İl özel idareleri açısından bu Tebliğin (I/B) bölümü kapsamında olan vergiler, vergi cezaları ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklar,

- Belediyeler açısından bu Tebliğin (I/C-1) bölümünde yer alan vergiler, vergi cezaları ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklar,

girmektedir.

Dolayısıyla, il özel idareleri ile belediyelerin idari para cezası ve ecrimisil alacaklarının Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında yapılandırılması mümkün bulunmamaktadır.

Bu madde kapsamında yapılandırılacak alacakların tutarlarının tespitinde, alacağı ilişkin davanın bulunduğu safha esas alınacaktır.

Ayrıca, 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda yapılmış değişikliklerin de madde uygulamasında göz önünde bulundurulması icap etmektedir.

Bilindiği gibi, 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla değişik 2577 sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesi kapsamında faaliyete başlaması öngörülen bölge idare mahkemelerinin tüm yurttan göreve başladıkları 20/7/2016 tarihine kadar yargılama sistemi; davanın açıldığı ilk derece mahkemesi ve bu mahkemelerin verdiği kararlara karşı itiraz başvurusunun yapıldığı bölge idare mahkemesi veya temyiz başvurusunun yapıldığı Danıştay şeklinde iki aşamalı olduğu hâlde, 20/7/2016 tarihinden itibaren davanın açıldığı ilk derece mahkemesi, istinaf başvurusunun yapıldığı bölge idare mahkemesi ve temyiz başvurusunun yapıldığı Danıştay olacak şekilde üç aşamalı hale gelmiştir.

Diğer taraftan, 2577 sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, 6545 sayılı Kanunla idari yargıda kanun yollarına (istinaf ve temyiz) ilişkin getirilen hükümlerin, bölge idare mahkemelerinin tüm yurttan göreve başladıkları 20/7/2016 tarihinden sonra verilen kararlar hakkında uygulanacağı düzenlenmiştir.

Dolayısıyla, 20/7/2016 tarihinden önce ilk derece mahkemesince verilmiş kararlar hakkında 2577 sayılı Kanunun 6545 sayılı Kanunla değişmeden önceki kanun yollarına (itiraz/temyiz ve karar düzeltme) ilişkin hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Bu nedenle, açılmış olan davaların karar tarihleri dikkate alınarak hangi kanun yollarına tabi olduklarının tespiti icap etmektedir.

A- BAŞVURU SÜRESİ VE ŞEKLİ

Madde hükmünün uygulanabilmesi için, Kanunun yayımlandığı 12/3/2023 tarihi itibarıyla;

a) İkmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyatın bulunması ve tarhiyata karşı;

- Vergi mahkemeleri nezdinde dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış bulunması,

- İlgisine göre istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da istinaf/itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş olması,

b) Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarına ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış olması ya da kanun yollarına başvurma süresi geçmemiş veya başvurulmuş olması,

c) Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı milli emlak dairesi başkanlıkları/milli emlak müdürlükleri/milli emlak şeflikleri ile tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüklerince 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre tespit ve takdir edilen ecrimisil alacaklarına ilişkin ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesine karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış olması ya da kanun yollarına başvurma süresi geçmemiş veya başvurulmuş olması,

gerekmektedir.

Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanmak için 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bağlı bulunulan tahsil dairesine yazılı olarak başvuruda bulunulması ve başvuru dilekçesinde dava açılmayacağı, açılmış davalardan vazgeçileceği yönünde iradenin belirtilmesi şarttır.

Diğer taraftan, Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanmak isteyen ve birden fazla dava dosyası bulunan mükellefler dilekçelerinde, hangi dava dosyası için madde hükümlerinden yararlanmak istediklerini belirteceklerdir.

Tüzel kişiler ya da tüzel kişiliği haiz olmayan teşekküller tarafından açılan davalardan vazgeçme yetkisi bunların kanuni temsilcilerinde bulunduğundan, madde hükmünden yararlanma başvuruları kanuni temsilcileri tarafından yapılacaktır. Kanuni temsilciler bu başvuruları sırasında dilekçelerine temsili sıfatlarını gösteren belgeyi ekleyeceklerdir. Aynı şekilde, iflas idaresi tarafından açılan ya da ihtilafı devam ettirilen davalardan da iflas idaresince vazgeçilmesi gerekecektir. Ancak, iflas idaresi tarafından verilen yetki belgesine istinaden müracaatta bulunulabilmesi mümkündür.

2004 sayılı Kanun kapsamında haklarında iflas ertelemesi kararı bulunan şirketler ve kooperatifler ile anılan Kanun kapsamında konkordato kararı verilmiş ve kayyım atanmış

borçlular, 7440 sayılı Kanuna göre yapacakları başvurularını haklarında verilmiş mahkeme kararı dikkate alınarak temsile yetkili kişiler vasıtasıyla yapacaklardır.

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinden, 213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişilerin sorumlu oldukları tutar dikkate alınarak yararlanması mümkün bulunmamaktadır.

i) 213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklar

Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerince ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatlara ilgili davalara konu alacaklar açısından madde hükmünden yararlanmak isteyenlerin bu Tebliğ ekinde yer alan durumlarına uygun dilekçeyi (**Ek:3/A, 3/B, 3/C**) **2 örnek** hazırlayarak bağlı buldukları vergi dairesine vermeleri gerekmektedir.

Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (b) bendi hükmü gereğince, davadan vazgeçme dilekçeleri ilgili vergi dairelerine verilecek ve bu dilekçelerin vergi dairelerine verildiği tarih, ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine gönderilecektir. Bu nedenle, vergi dairelerince alınan dilekçenin bir örneğinin derhal davanın bulunduğu yargı merciine gönderilmesi gerekmektedir.

ii) İdari para cezaları

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen ve idari yaptırım kararlarına karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış idari para cezalarına ilişkin hükümden yararlanmak isteyen borçluların, Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (b) bendinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden, idari para cezasını veren idarelere başvuruda bulunmaları ve 3 üncü madde kapsamında Kanun hükmünden yararlanmak istediklerini ve dava açmayacaklarını veya açılmış davadan vazgeçtiklerini belirtir bu Tebliğ ekinde yer alan durumlarına uygun dilekçeyi (**Ek:3/D-1, 3/D-2, 3/D-3**) **3 örnek** hazırlayarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilgili idarelere vermek suretiyle başvurularını uygun görülmüştür.

Başvuru dilekçeleri idari para cezasını veren idarelere verilmekle birlikte Kanun kapsamında yapılandırılan alacaklara ilişkin ödemeler ilgili vergi dairesine yapılacaktır.

Dolayısıyla, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararına karşı;

- dava açma süresinin geçmemiş olması hâlinde, ilgili idarece dava açma süresinin geçip geçmediğine ilişkin gerekli kontroller yapıldıktan sonra dava açma süresinin geçmediğine ilişkin bilgi ile idari yaptırım kararı ve başvuru dilekçesinin (**Ek:3/D-1, 3/D-2, 3/D-3**) birer örneği,

- dava açılmış olması hâlinde, ilgili idarece gerekli kontroller yapıldıktan sonra ihtilaf konusu idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararı ile başvuru dilekçesi (**Ek:3/D-1, 3/D-2, 3/D-3**) ve varsa ihtilafa ilişkin mahkeme kararlarının birer örneği, ihtilafa ilişkin henüz karar verilmemiş ise buna ilişkin bilgi,

başvuruyu müteakip 3 iş günü içinde ilgili vergi dairesine gönderilecektir.

Ayrıca, ihtilaf konusu olan idari para cezalarına ilişkin davadan vazgeçme dilekçelerini alan bu idarelerce dilekçelerin alındığı tarih ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine derhal gönderilecektir.

iii) Ecrimisil alacakları

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı mercilerinde ihtilaf konusu olan veya dava açma süresi geçmemiş bulunan ve Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisillere ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Diğer taraftan, Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ve tahsil edilen asli ve fer'i amme alacaklarının Kanun kapsamında olduğu hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince yalnızca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı milli emlak dairesi başkanlıkları/milli emlak müdürlükleri/milli emlak şeflikleri ile tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüklerince 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit ve takdir edilen ecrimisiller takip ve tahsil edildiğinden, münhasıran bu ecrimisil alacaklarının Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrası kapsamında yapılandırılması mümkün bulunmaktadır.

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında düzenlenen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesine karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış ecrimisil alacaklarına ilişkin hükümden yararlanmak isteyen borçluların, Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (b) bendinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden,

- Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlara ilişkin olarak 2886 sayılı Kanun kapsamında ecrimisil alacağını tespit ve takdir eden milli emlak dairesi başkanlığı/milli emlak müdürlüğü/milli emlak şefliğine,

- Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunmasına karşın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının tasarrufuna bırakılan taşınmazlara ilişkin olarak 2886 sayılı Kanun kapsamında ecrimisil alacağını tespit ve takdir eden tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüğüne,

Kanunun 3 üncü maddesi hükmünden yararlanmak istediklerini ve dava açmayacaklarını veya açılmış davadan vazgeçtiklerini belirtir bu Tebliğ ekinde yer alan durumlarına uygun dilekçeyi (**Ek:3/E-1, 3/E-2, 3/E-3**) **3 örnek** hazırlayarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) vermek suretiyle başvurularını uygun görülmüştür.

Başvuru dilekçeleri ilgili milli emlak dairesi başkanlığı/milli emlak müdürlüğü/milli emlak şefliği veya tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüğüne verilmekle birlikte Kanun kapsamında yapılandırılan alacaklara ilişkin ödemeler ilgili vergi dairesine yapılacaktır.

Dolayısıyla, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ecrimisil alacağına ilişkin ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesine karşı;

- dava açma süresinin geçmemiş olması hâlinde, ilgili milli emlak dairesi başkanlığı/milli emlak müdürlüğü/milli emlak şefliği veya tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüğüne dava açma süresinin geçip geçmediğine ilişkin gerekli kontroller yapıldıktan sonra dava açma süresinin geçmediğine ilişkin bilgi ile ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesi ve başvuru dilekçesinin (**Ek:3/E-1, 3/E-2, 3/E-3**) birer örneği,

- dava açılmış olması hâlinde, ilgili milli emlak dairesi başkanlığı/milli emlak müdürlüğü/milli emlak şefliği veya tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüğüne gerekli kontroller yapıldıktan sonra ihtilaf konusu ecrimisil alacağına ilişkin ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesi ile başvuru dilekçesi (**Ek:3/E-1, 3/E-2, 3/E-3**) ve varsa ihtilafa ilişkin mahkeme kararlarının birer örneği, ihtilafa ilişkin henüz karar verilmemiş ise buna ilişkin bilgi,

başvuruyu müteakip 3 iş günü içinde ilgili vergi dairesine gönderilecektir.

Ayrıca, ihtilaf konusu olan ecrimisil alacaklarına ilişkin davadan vazgeçme dilekçelerini alan ilgili milli emlak dairesi başkanlığı/milli emlak müdürlüğü/milli emlak şefliği veya tabiat varlıklarını koruma şube müdürlüğüne dilekçelerin alındığı tarih ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine bu birimlerce derhal gönderilecektir.

B- ALACAK TUTARININ TESPİTİ

1- Kanunun Yayımlı Tarihi İtibarıyla Vergi Mahkemeleri Nezdinde Dava Açılmış veya Dava Açma Süresi Geçmemiş Vergiler

Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamına, ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilmiş olup, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla vergi mahkemesi nezdinde dava açılmış ya da dava açma süresi geçmemiş bulunan vergiler girmektedir.

Bu safhada vergiler henüz tahakkuk etmemiş olduğundan, madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunulması hâlinde, dava konusu yapılmış olan vergiler, ilk tarhiyat tutarına göre ihbarnamenin tebliğ edildiği tarih esas alınarak dava açma süresinin son günü itibarıyla tahakkuk ettirilecek, bu tarihten itibaren bir ay sonrası ise vade tarihi olacaktır.

Madde hükmüne göre, vergi aslının %50'si ile bu tutara; yukarıda belirtilen şekilde belirlenen tahakkuk ve vade tarihleri esas alınarak hesaplanması gereken gecikme faizi ve gecikme zammı yerine hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi, dava açılmaması ve açılan davalardan vazgeçilmesi şartıyla vergilerin %50'sinin, gecikme faizi, gecikme zammı ile vergi aslına bağlı vergi cezaları ve bu cezalara uygulanan gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vergi mahkemesinde dava açma süresi henüz geçmemiş olan vergilere, gecikme faizi yerine hesaplanması gereken Yİ-ÜFE tutarı, Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacaktır.

Madde hükmünden yararlanmak üzere başvuruda bulunan mükelleflerin, vergi mahkemeleri nezdinde devam eden davaları sırasında vergilerini tahakkuk etmeden önce ödemiş olmaları hâlinde, tahsil edilen bu tutarlar Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrasına dayanılarak 3 üncü madde hükmüne göre ödenmesi gereken vergi ve Yİ-ÜFE tutarına mahsup edilecek, kalan tutar 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin on altıncı fıkrası da göz önünde bulundurularak iade edilecektir.

Diğer taraftan, Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “*Ancak, verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde birinci fıkra hükmü, ... uygulanır.*” hükmü gereğince 20/7/2016 tarihinden önce vergi mahkemesince verilmiş kararlara ilişkin olarak itiraz/temyiz başvurusu üzerine verilen bozma kararları nedeniyle yeniden karar verilmesi amacıyla vergi mahkemesine iade edilmiş davalara konu alacaklar için bu maddeden yararlanılmak üzere yapılan başvurular üzerine alacaklar, bu bölümde açıklandığı şekilde yapılandırılacak ve bu alacaklara karşılık Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş tutarlar Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrası hükmüne istinaden ödenmesi gereken tutarlara mahsup edilerek bakiyesi iade edilecektir.

Ayrıca, 20/7/2016 tarihinden sonra vergi mahkemesince verilmiş kararlara ilişkin olarak istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesince verilmiş kararların temyiz edilmesi sonucunda bu kararın Danıştay tarafından bozulması hâlinde yeniden karar verilmek üzere bölge idare mahkemesine iade edilmiş ihtilaflara konu alacaklar için bu maddeden yararlanılmak üzere yapılan başvurular üzerine de alacaklar, bu bölümde açıklandığı şekilde yapılandırılacak ve bu alacaklara karşılık Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş tutarlar da Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrası hükmüne istinaden ödenmesi gereken tutarlara mahsup edilerek bakiyesi iade edilecektir. İstinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesince kaldırma kararı verilerek yeniden karar verilmek üzere vergi mahkemesine iade edilen ihtilafa konu alacaklar hakkında da bu bölümdeki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Örnek 1- Mükellefin defter ve belgelerinin Ocak/2020 vergilendirme dönemi katma değer vergisi yönünden incelenmesi sonucunda, mükellef adına 680.000,00 TL katma değer vergisi tarh edilmesi ve bir kat vergi ziyayı cezası kesilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Bu tarihyata ilişkin vergi/ceza ihbarnamesi, 14/4/2021 tarihinde mükellefe tebliğ edilmiş, yapılan tarihyata süresinde vergi mahkemesi nezdinde dava açılmış ve Kanunun yayım tarihi itibarıyla mahkemece bir karar verilmemiştir.

Kanundan yararlanmak üzere başvuruda bulunan mükellefin, vergi aslının %50’si ile bu tutara tahakkuk ve vade tarihleri esas alınarak gecikme faizi ve gecikme zammı yerine hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarını, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödemesi hâlinde, verginin kalan %50’si ile gecikme faizi, gecikme zammı, vergi ziyayı cezası ile bu cezaya uygulanan gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilecektir.

Buna göre, örnek olayda gecikme faizinin hesaplandığı süre, gecikme faizi tutarı, bu sürelerle ilişkin toplam Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Gecikme Faizi Hesaplanan Süre	Alacak Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Faizi Oranı	Gecikme Faizi Tutarı (TL)	Tahsili Gereken Alacak Aşlı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Gecikme Faizi Yerine Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/2/2020 - 14/5/2021	680.000,00	%22,40	152.320,00	340.000,00	%10,50	35.700,00

Gecikme zammının hesaplandığı süre, gecikme zammı tutarı, gecikme zammı yerine hesaplanan Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarları ise aşağıdaki şekilde olacaktır.

Gecikme Zammı Hesaplanan Süre	Alacak Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Zammı Oranı	Gecikme Zammı Tutarı (TL)	Tahsili Gereken Alacak Aşlı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Gecikme Zammı Yerine Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
15/6/2021- 11/3/2023	680.000,00 (KDV)	%39,485	268.498,00	340.000,00	%15,625	53.125,00
15/6/2021- 11/3/2023	680.000,00 (Vergi Ziyayı C.)	%39,485	268.498,00	-----	-----	-----

Ödenecek Tutar

Katma Değer Vergisi (%50'si)	:	340.000,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Faizi Yerine)	:	35.700,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Zammı Yerine)	:	53.125,00 TL
TOPLAM	:	428.825,00 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Katma Değer Vergisi (%50'si)	:	340.000,00 TL
Gecikme Faizi	:	152.320,00 TL
Vergi Ziyayı Cezası	:	680.000,00 TL
Vergi Aşlına Uygulanan Gecikme Zammı	:	268.498,00 TL
Vergi Ziyayı Cezasına Uygulanan Gecikme Zammı	:	268.498,00 TL
TOPLAM	:	1.709.316,00 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam **428.825,00 TL**'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, toplam **1.709.316,00 TL** tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

2- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla, İlgisine Göre İstinaf veya Temyiz Süreleri Geçmemiş ya da İstinaf/İtiraz veya Temyiz Yollarına Başvurulmuş veya Karar Düzeltme Talep Süresi Geçmemiş veya Karar Düzeltme Yoluna Başvurulmuş Vergiler

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamına; ikmalen, re'sen ve idarece tarh edilmiş olup, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ilgisine göre istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da istinaf/itiraz veya temyiz yollarına başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş vergiler girmektedir.

Bu fıkra hükmüne göre ödenecek alacak asıllarının tespitinde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tarhiyatın bulunduğu en son safhadaki tutar esas alınacaktır. Tarhiyatın bulunduğu en son safhadaki tutar, Kanunun yayımından önce verilmiş ve taraflardan birine tebliğ edilmiş kararlar dikkate alınarak tespit edilecektir.

a) Kanunun Yayımı Tarihinden Önce Verilmiş En Son Kararın Terkin Kararı Olması

Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dâhil) önce vergi mahkemesince veya istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesince verilmiş en son kararın tarhiyatın terkinine ilişkin olması hâlinde Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendine göre, madde hükmünden yararlanılması için terkin edilen vergilerin ilk tarhiyat tutarı esas alınarak %10'u ile bu tutara ilişkin gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi gerekmektedir.

Bu takdirde, verginin kalan %90'ının, gecikme faizi, gecikme zammı ve alacak aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Madde hükmüne göre ödenecek vergi aslı ve Yİ-ÜFE tutarının tespitinde bu Tebliğin (III-B/1) bölümünde yapılan açıklamalar dikkate alınacaktır. Bu safhadaki vergilere karşılık daha önce ödeme yapılmış olması hâlinde Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrasında yer alan "... Ancak, bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup dava konusu edilen tarhiyatlar ile ilk derece yargı merciinde dava konusu edilen idari para cezası ve ecrimisillere karşılık bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödeme yapılmış olması hâlinde, ... terkin kararları üzerine iade edilebilir." hüküm dikkate alınarak aynı bölümdeki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Örnek 2- Örnek 1'de vergi mahkemesince davanın kabul edilerek tarhiyatın terkinine karar verildiği ve 8/9/2022 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal eden karara karşı istinaf yoluna gidildiği ve Kanunun yayımı tarihinden önce istinaf talebine ilişkin bölge idare mahkemesince herhangi bir kararın verilmediği kabul edildiğinde ise yapılandırılan alacak tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla verilmiş en son karar tarhiyatın terkinine ilişkin olduğundan ödenecek vergi aslı ilk tarhiyata esas olan vergi aslının %10'u olacak ve Kanun hükmü gereği bu tutara tahakkuk ve vade tarihleri esas alınarak gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Yapılandırılan bu alacak tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, verginin %90'ı ile gecikme zammı ve gecikme faizi ile vergi ziyai cezası ve bu cezaya uygulanan gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir.

Buna göre; gecikme faizinin hesaplandığı süre, gecikme faizi tutarı, bu sürelerle ilişkin toplam Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Gecikme Faizi Hesaplanan	Alacak Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Faizi	Gecikme Faizi Tutarı (TL)	Tahsili Gereken Alacak Aslı	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Gecikme Faizi Yerine Yİ-ÜFE
---------------------------------	---------------------------	-----------------------------	----------------------------------	------------------------------------	----------------------------	------------------------------------

Süre		Oranı		(TL)		Tutarı (TL)
27/2/2020 - 14/5/2021	680.000,00	%22,40	152.320,00	68.000,00	%10,50	7.140,00

Gecikme zammının hesaplandığı süre, gecikme zammı tutarı, gecikme zammı yerine hesaplanan Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarları ise aşağıdaki şekilde olacaktır.

Gecikme Zammı Hesaplanan Süre	Alacak Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Zammı Oranı	Gecikme Zammı Tutarı (TL)	Tahsili Gereken Alacak Aşlı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Gecikme Zammı Yerine Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
15/6/2021- 11/3/2023	680.000,00 (KDV)	%39,485	268.498,00	68.000,00	%15,625	10.625,00
15/6/2021- 11/3/2023	680.000,00 (Vergi Ziyayı C.)	%39,485	268.498,00	-----	-----	-----

Ödenecek Tutar

Katma Değer Vergisi (%10'u)	:	68.000,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Faizi Yerine)	:	7.140,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Zammı Yerine)	:	10.625,00 TL
TOPLAM	:	85.765,00 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Katma Değer Vergisi (%90'ı)	:	612.000,00 TL
Gecikme Faizi	:	152.320,00 TL
Vergi Ziyayı Cezası	:	680.000,00 TL
Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı	:	268.498,00 TL
Vergi Ziyayı Cezasına Uygulanan Gecikme Zammı	:	268.498,00 TL
TOPLAM	:	1.981.316,00 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 85.765,00 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, toplam 1.981.316,00 TL'nin tahsilinden vazgeçilecektir.

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla, ilk derece mahkemesinin tarhiyatı terkin ettiği kararın üst yargı merciince onaylanmış ve ihtilafın karar düzeltme aşamasında olması hâlinde de bu bölümdeki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Ayrıca, 20/7/2016 tarihinden sonra ilk derece mahkemesince verilmiş olan terkin kararlarının istinafi üzerine bölge idare mahkemelerince istinaf talebinin reddi kararı verilmesi ve ihtilafın temyiz aşamasında olması durumunda bu bölümdeki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Örnek 3- Örnek 2'de belirtilen ihtilafı ilgili olarak vergi dairesince bölge idare mahkemesi nezdinde istinaf yoluna başvurulduğu, bölge idare mahkemesi tarafından vergi dairesinin istinaf talebinin reddine hükmedildiği (vergi mahkemesinin terkinine ilişkin kararının onandığı), bu karara karşı vergi dairesince Danıştay'a temyiz başvurusunda bulunduğu ve

Danıştay'ca Kanunun yayımı tarihi itibarıyla herhangi bir karar verilmediği kabul edildiğinde de ödenecek vergi aslı ilk tarhiyata esas olan vergi aslının %10'u olacak ve Kanun hükmü gereği bu tutara tahakkuk ve vade tarihleri esas alınarak gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Yapılandırılan bu alacak tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, verginin %90'ı ile gecikme faizi, gecikme zammı ile vergi ziyai cezası ve bu cezaya uygulanan gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir.

b) Kanunun Yayımı Tarihinden Önce Verilmiş En Son Kararın Tasdik veya Tadilen Tasdik Kararı Olması

Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dâhil) önce vergi mahkemesince veya istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesince verilmiş en son kararın tarhiyatın tasdiki veya tadilen tasdikine ilişkin olması hâlinde, Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendine göre, tasdik edilen vergilerin tamamı ile terkin edilen vergilerin %10'u ayrıca bu tutara ilişkin gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, terkin edilen vergilerin kalan %90'ı ile gecikme faizi, gecikme zammı ve alacak aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Tarhiyatın tadilen tasdikine ilişkin kararlarda tasdik edilmiş alacak tutarının tamamı ile terkin edilmiş tutarın %10'u esas alınarak madde hükümlerine göre yapılandırılacak alacak aslı tutarı belirlenecektir.

Tarhiyatı tasdik veya tadilen tasdik eden kararlar üzerine hesaplanmış olan vergilerin Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde, Kanun hükmüne göre ödenecek tutar, Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrası da dikkate alınmak suretiyle aşağıdaki açıklamalara göre tespit edilecektir.

Buna göre;

- Tasdik kararına göre ödenmesi gereken tutarların Kanunun yayımı tarihinden önce tamamının ödenmiş olması hâlinde, bu Kanuna göre ödenmesi gereken bir tutar bulunmadığından, Kanundan yararlanılması söz konusu olmayacaktır.

- Tasdik kararına göre Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen ödeme yapılmış olması hâlinde ödenmemiş kısım esas alınarak Kanun hükümlerine göre yapılandırılacak tutar tespit edilecektir.

- Tadilen tasdik kararı üzerine Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmesi gereken tutarın tamamı ödenmiş ise, tasdik edilen bu kısım ile ilgili herhangi bir iade yapılmayacak, ancak mükellefin Kanundan yararlanmak istemesi hâlinde terkin edilen kısım için Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

- Tadilen tasdik kararı üzerine Kanunun yayımı tarihinden önce tasdik edilen tutara karşılık kısmen ödeme yapılmış olması hâlinde, tasdik edilen tutarın ödenmemiş kısmı ile terkin edilen kısım Kanun kapsamında yapılandırılarak ödenebilecektir.

c) Kanunun Yayımı Tarihinden (Bu Tarih Dâhil) Önce Verilmiş En Son Kararın;

- **Bozma kararı olması** hâlinde, ödenecek tutar, bu Tebliğin (III/B-1) bölümüne göre tespit edilecektir.

- **Onama kararı (tarhiyatı tasdik eden karar) olması** hâlinde, ödenecek tutar, bu Tebliğin (III/B-2-b) bölümüne göre tespit edilecektir.

- **Kısmen onama, kısmen bozma kararı olması** hâlinde, onanan kısım için ödenecek tutar, bu Tebliğin (III/B-2-b) bölümündeki, bozulan kısım için bu Tebliğin (III/B-1) bölümündeki açıklamalara göre tespit edilecektir.

7440 sayılı Kanun uygulamasında;

i) Bozma kararları,

- 20/7/2016 tarihinden önce vergi mahkemelerince tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan kararların ilgisine göre bölge idare mahkemesi veya Danıştay tarafından bir bütün olarak bozulmasını sağlayan,

- 20/7/2016 tarihinden sonra vergi mahkemelerince tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan kararların bölge idare mahkemesince kaldırılarak mahkemesine iadesini sağlayan,

- 20/7/2016 tarihinden sonra bölge idare mahkemesince tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan kararların Danıştay tarafından bir bütün olarak bozulmasını sağlayan,

ii) Kısmen onama, kısmen bozma kararları,

- 20/7/2016 tarihinden önce vergi mahkemelerince tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan tasdik veya tadilen tasdike ait kararların ilgisine göre bölge idare mahkemesi veya Danıştay tarafından bir kısmının onaylanması bir kısmının ise bozulmasına ilişkin,

- 20/7/2016 tarihinden sonra bölge idare mahkemesi tarafından tarhiyata ilişkin olarak verilmiş olan tasdik veya tadilen tasdike ait kararların Danıştay tarafından bir kısmının onaylanması bir kısmının ise bozulmasına ilişkin,

kararlardır.

Bu itibarla, tarhiyata ilişkin verilen kararların yukarıda yapılan açıklamalara göre değerlendirilmesi gerekmektedir.

3- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Sadece Vergi Cezalarına Karşı Açılan Davalar

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla sadece vergi cezalarına karşı açılan davalara konu olacakların Kanun kapsamında ne şekilde yapılandırılacağına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

a) Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi hükmüne göre, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla açılmış olan davanın sadece vergi aslına bağlı cezalara ilişkin olması hâlinde, bu Tebliğin (IX/2) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

b) Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi hükmüne göre, ihtilaf konusunun sadece vergi aslına bağlı olmayan ceza olması hâlinde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla;

- Vergi mahkemeleri nezdinde dava açılmış veya dava açma süresi geçmemiş olan cezaların %25'inin,

- Verilmiş en son kararın terkin kararı olması hâlinde cezaların %10'unun,

- Verilmiş en son kararın tasdik veya tadilen tasdik kararı olması hâlinde tasdik edilen ceza tutarının %50'sinin, terkin edilen ceza tutarının %10'unun,

bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi hükmüne göre, sadece vergi aslına bağlı olmayan cezalara yönelik açılmış davalarda Kanunun yayımı tarihi itibarıyla verilmiş bulunan en son kararın;

- Bozma kararı olması hâlinde cezanın %25'i,

- Kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde, onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen cezanın %50'si, terkin edilen kısmın %10'u, bozulan kısmın %25'i,

esas alınarak Kanun hükmünden yararlanılacaktır. Madde hükmünden yararlanılması hâlinde ödenecek tutar bu Tebliğin (III/B-1 ve III/B-2) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre hesaplanacaktır.

c) Tarh edilen vergi ile birlikte dava konusu edilen asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları için de bu bölümün (b) alt bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

ç) Kanunun 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasında, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak Kanunun yayımı tarihinden önce pişmanlık talebi veya izaha davet kapsamında verilip, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla dava açma süresi geçmemiş olan vergi cezaları için de mükelleflerin Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasından yararlanabilecekleri düzenlenmiştir. Bu durumda, kesilen cezanın türüne göre bu bölümün (a) veya (b) alt bölümlerinde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

4- İştirak Nedeniyle Kesilen Vergi Ziyat Cezaları

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin yedinci fıkrasında, iştirak nedeniyle kesilen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı mercilerinde ihtilaf konusu olan vergi ziyat cezalarına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Buna göre, iştirak nedeniyle cezaya muhatap olan ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla bu konuda yargı mercilerinde ihtilaf oluşturmuş olan kişiler bu Tebliğin (III/B-3-b) bölümünde yapılan açıklamalara göre Kanun hükmünden yararlanabileceklerdir.

5- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Uzlaşma Talepli Alacaklar

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla 213 sayılı Kanunun uzlaşma hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunmuş, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış ancak, dava açma süresi geçmemiş alacaklar için Kanunun 3 üncü maddesi hükmünden yararlanılacağına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Bu safhada bulunan alacaklar için Kanun hükmünden yararlanılmak istendiği takdirde, bu Tebliğin (III/B-1 ve III/B-3-a) bölümünde belirtilen şekilde işlem yapılacaktır.

Bu takdirde, madde hükmünden yararlanmak isteyen mükelleflerin uzlaşma talebinden vazgeçmeleri ve dava açmamları şarttır.

6- Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Dava Açma Süresi Geçmemiş veya İhtilaf Konusu Olan İdari Para Cezaları

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla yargı mercilerinde ihtilaf konusu olan veya dava açma süresi geçmemiş bulunan ve Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde hükmüne göre, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarına ilişkin olarak;

- Dava açma süresi geçmemiş veya ilk derece yargı merciinde dava açılmış olması hâlinde cezanın %50'si,

- İlk derece yargı merciinin veya ilgisine göre istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesinin ya da itiraz başvurusu üzerine sulh ceza hâkimliğinin cezayı kaldırdığı ancak ilgisine göre itiraz/istinaf veya temyiz/karar düzeltme aşamasında yargılamanın devam ettiği safhada olanlarda cezanın %10'u,

- İlk derece yargı merciinin/ilgisine göre istinaf başvurusu üzerine bölge idare mahkemesinin ya da itiraz başvurusu üzerine sulh ceza hâkimliğinin kısmen veya tamamen onayladığı cezalarda onaylanan kısmın tamamı, terkin edilen cezanın %10'u,

- Verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde cezanın %50'si,

- Verilen en son kararın kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde; onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen cezanın tamamı, terkin edilen cezanın %10'u, bozulan kısmın %50'si,

esas alınarak düzenleme yapılmış olup, ihtilafın bulunduğu safhaya göre ödenecek idari para cezası tutarı belirlenmiştir. Madde hükmünden yararlanılması hâlinde ödenecek tutar bu Tebliğin (III/B-1 ve III/B-2) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre hesaplanacaktır.

Örnek 4- Trafik kurallarının ihlali nedeniyle 2918 sayılı Kanun uyarınca kesilen 2.698,00 TL tutarlı trafik idari para cezası 8/9/2021 tarihinde ilgisine tebliğ edilmiştir. Söz konusu para cezasına karşı cezaya muhatap olan kişi 14/9/2021 tarihinde sulh ceza hâkimliğinde dava açmıştır.

Ancak, ilk derece yargı merciinde dava devam ederken yürürlüğe giren 7440 sayılı Kanundan yararlanmak suretiyle trafik idari para cezası ödenmek istenmiştir.

Bu durumda, cezaya muhatap olanın Kanununun 3 üncü maddesinden yararlanma talebinin ve davadan vazgeçtiğine ilişkin iradesinin bulunduğu başvuru dilekçesini 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ceza veren ilgili emniyet birimine vermesi gerekmektedir.

İlgili emniyet birimince bu dilekçelerin bir örneği 3 iş günü içinde davanın devam ettiği ilgili mahkemesine, bir örneği de ceza takiple yetkili vergi dairesine gönderilecektir.

İlk derece yargı merciinde derdest olan davadan vazgeçildiğinden, idari para cezasının %50'si ile bu tutara isabet eden faiz yerine trafik idari para cezasının vade tarihi olan 8/10/2021 tarihinden 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla trafik idari para cezasının kalan %50'si ile bu cezaya bağlı faizin tahsilinden vazgeçilecektir.

Buna göre, Kanun kapsamında ödenecek trafik idari para cezası tutarı ile bu tutara isabet eden Yİ-ÜFE tutarı şu şekilde olacaktır.

Faiz Hesaplanan Süre	Trafik İPC Tutarı (TL)	Faiz Oranı	Faiz Tutarı (TL)	Tahsili Gereken Trafik İPC Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
9/10/2021-11/3/2023	2.698,00	%90	2.428,20	1.349,00	%13,50	182,12

Ödenecek Tutar

Trafik İdari Para Cezası Aslı (%50'si)	:	1.349,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Faiz Yerine)	:	182,12 TL
TOPLAM	:	1.531,12 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar

Trafik İdari Para Cezası Aslı (%50'si)	:	1.349,00 TL
Faiz	:	2.428,20 TL
TOPLAM	:	3.777,20 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 1.531,12 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, toplam 3.777,20 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

Örnek 5- 23/6/2022 tarihinde tebliğ edilmiş olan ve Kanununun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan 3.836,00 TL tutarlı trafik idari para cezasının iptali amacıyla 1/7/2022 tarihinde sulh ceza hâkimliğinde dava açılmış ve mahkemece söz konusu idari para cezasının iptali yönünde karar verilmiş, bu karara karşı ilgili emniyet müdürlüğü tarafından üst yargı merciine itiraz edilmiştir.

Bu safhada cezaya muhatap olan kişi, 7440 sayılı Kanundan yararlanmak üzere davasından vazgeçerek başvuru dilekçesini ilgili emniyet müdürlüğüne vermiştir.

Emniyet müdürlüğünce söz konusu dilekçenin bir örneği 3 iş günü içinde yargılamanın devam ettiği üst yargı mercisine bir örneği de cezayı takiple yetkili vergi dairesine gönderilmiştir.

Bu durumda vergi dairesince, idari para cezasının %10'u ile bu tutara isabet eden ve idari para cezasına vade tarihinden 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için hesaplanan faiz yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Buna göre, Kanun kapsamında ödenecek idari para cezası tutarı ile bu tutara isabet eden Yİ-ÜFE tutarı şu şekilde olacaktır.

Faiz Hesaplanacak Süre	Trafik İPC Tutarı (TL)	Faiz Oranı	Faiz Tutarı (TL)	Tahsili Gereken Trafik İPC Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
24/7/2022-11/3/2023	3.836,00	%40	1.534,40	383,60	%6	23,02

Ödenecek Tutar

Trafik İdari Para Cezası Aslı (%10'u)	:	383,60 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Faiz Yerine)	:	23,02 TL
TOPLAM	:	406,62 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar

Trafik İdari Para Cezası Aslı (%90'ı)	:	3.452,40 TL
Faiz	:	1.534,40 TL
TOPLAM	:	4.986,80 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 406,62 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, toplam 4.986,80 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

7- Hazine ve Maliye Bakanlığına Bağlı Tahsil Dairelerince Takibi Gereken ve Kanunun Yayımı Tarihi İtibarıyla Dava Açma Süresi Geçmemiş veya İhtilaf Konusu Olan Ecrimisil Alacakları

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla yargı mercilerinde ihtilaf konusu olan veya dava açma süresi geçmemiş bulunan ve Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisillere ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde hükmüne göre, Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisillere ilişkin olarak Kanunun yayımı tarihi itibarıyla;

- İdare mahkemeleri nezdinde dava açılmış veya dava açma süresi geçmemiş olan ecrimisilin %50'sinin,

- Verilmiş en son kararın terkin kararı olması hâlinde ecrimisilin %10'unun,

- Verilmiş en son kararın tasdik veya tadilen tasdik kararı olması hâlinde tasdik edilen ecrimisilin tamamının, terkin edilen ecrimisilin %10'unun,

- Bozma kararı olması hâlinde ecrimisilin %50'sinin,

- Kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde, onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması durumunda tasdik edilen ecrimisilin tamamının, terkin edilen kısmın %10'unun, bozulan kısmın %50'sinin,

bu ecrimisillere uygulanan fer'i alacaklar yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile birlikte Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan ecrimisil ile bu alacağa ilişkin fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Madde hükmünden yararlanılması hâlinde ödenecek tutar bu Tebliğin (III/B-1 ve III/B-2) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre hesaplanacaktır.

Örnek 6- Hazineye ait taşınmazın işgali nedeniyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı milli emlak müdürlüğünce tespit ve takdir edilen 108.000,00 TL tutarındaki ecrimisile ilişkin ecrimisil ihbarnamesi borçluya 12/8/2021 tarihinde tebliğ edilmiştir. Bu ihbarnameye süresinde idare mahkemesi nezdinde dava açılmış ve Kanunun yayım tarihi itibarıyla mahkemece bir karar verilmemiştir.

Borçlu tarafından 7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanmak suretiyle ecrimisilin ödenmek istenmesi durumunda, ecrimisil ihbarnamesini düzenleyen ilgili milli emlak müdürlüğüne davadan vazgeçtiğine ilişkin iradenin bulunduğu başvuru dilekçesinin 3 örnek olarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) verilmesi gerekmektedir.

İlgili milli emlak müdürlüğünce bu dilekçenin bir örneği 3 iş günü içinde davanın devam ettiği ilgili mahkemesine, bir örneği de ecrimisili takibe yetkili vergi dairesine gönderilecektir. Ayrıca, milli emlak müdürlüğünce başvuru dilekçesinin yanında ecrimisil ihbarnamesinin bir örneği ve ihtilafa ilişkin bilginin ilgili vergi dairesine gönderilmesi gerekmektedir.

Kanundan yararlanmak üzere başvuruda bulunan ilgili, ecrimisilin %50'si ile bu ecrimisile uygulanan fer'i alacaklar yerine hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarını, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödemesi hâlinde, ecrimisilin kalan %50'si ile bu alacağa ilişkin fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilecektir.

Buna göre, örnek olayda gecikme zammının hesaplandığı süre, gecikme zammı tutarı, bu sürelerle ilişkin toplam Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Gecikme Zammı Hesaplanan	Alacak Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Zammı	Gecikme Zammı Tutarı	Tahsili Gereken Alacak Aşl	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Gecikme Zammı Yerine Yİ-
--------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	----------------------------	---------------------	--------------------------

Süre		Oranı	(TL)	(TL)		ÜFE Tutarı (TL)
12/10/2021 - 11/3/2023	108.000,00	%33,50	36.180,00	54.000,00	%12,75	6.885,00

Ödenecek Tutar

Ecrimisil (%50'si)	:	54.000,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı	:	6.885,00 TL
TOPLAM	:	60.885,00 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Ecrimisil (%50'si)	:	54.000,00 TL
Gecikme Zammı	:	36.180,00 TL
TOPLAM	:	90.180,00 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 60.885,00 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, toplam 90.180,00 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

C- ÖDEME SÜRESİ VE ŞEKLİ

7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre yapılandırılan alacakların, Kanunun 9 uncu maddesi kapsamında peşin veya taksitler hâlinde ödenmesi mümkündür.

Buna göre, bu ödemelerde Tebliğin (II/C) ve (II/D-10 ile II/D-11) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Ç- MADDE HÜKMÜNDEN YARARLANMANIN DİĞER ŞARTLARI

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrası uyarınca, 3 üncü madde kapsamında yapılandırılan alacak tutarına yönelik olarak borçlular, ayrıca 213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklar için anılan Kanunun uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanamayacaklardır.

Diğer taraftan, aynı fıkra Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarının 3 üncü maddeden yararlanılarak ödenmek istenmesi durumunda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinde yer alan peşin ödeme indiriminden yararlanılamayacağı düzenlenmiştir.

Ayrıca, fıkra kapsamında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisillerin Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanılarak ödenmek istenmesi durumunda, 2886 sayılı Kanunun 75 inci maddesindeki indirimden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

D- DİĞER HUSUSLAR

1- Kanunun 3 üncü maddesinin onuncu fıkrasında, bu madde hükmünden yararlanılması için madde kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmamasının şart olduğu belirtilmiştir.

Mükelleflerce Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere davadan vazgeçilmesi hâlinde idarece de ihtilaflar sürdürülmeyecektir.

Diğer taraftan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının (e) bendinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan borçlara ilişkin dava açılmayacağı ve hiçbir mercie başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan alacaklara ilişkin herhangi bir yargı merciine, 213 sayılı Kanunun 124 üncü maddesi kapsamında ilgili idareye, dilekçe ve başvuru hakkı kapsamında Kamu Denetçiliği Kurumu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu dâhil herhangi bir mercie başvurulması, başvuru dahi bu başvurular üzerine herhangi bir işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

2- Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen borçluların bu ihtilaflarıyla ilgili olarak karar tarihine bakılmaksızın Kanunun yayımı tarihinden sonra tebliğ edilen yargı kararları uyarınca işlem yapılmayacak ve bu kararlara ilişkin hükmedilmiş yargılama gideri, avukatlık ücreti ve bu alacakların fer'ilerinin bulunması hâlinde bu tutarlar karşılıklı olarak talep edilmeyecektir.

Ayrıca, söz konusu yargılama gideri, avukatlık ücreti ve bu alacakların fer'ileri için icra takibi yapılamayacak ve vazgeçme tarihinden önce ödenmiş olan yargılama gideri ve avukatlık ücreti geri alınmayacaktır.

3- Kanunun 3 üncü maddesine göre yapılandırılan alacak tutarının tespitinde esas alınacak olan en son karar, tarihyata ilişkin verilen ve Kanunun yayımı tarihinden önce (bu tarih dâhil) taraflardan birine tebliğ edilmiş karar olacaktır.

4- Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanmak için başvuruda bulunan ancak Kanunda belirtilen ödeme şartını yerine getirmeyen borçlulardan;

- 213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklar için ilk tarihyata esas teşkil eden vergi ve ceza tutarları ile gecikme zammı ve gecikme faizleri,

- Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezaları için idari yaptırım kararında yer alan tutar ile bunlar üzerinden hesaplanan fer'ileri,

- Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisiller için ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesinde yer alan tutar ile bunlar üzerinden hesaplanan fer'ileri,

6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilecektir.

Ancak, Kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş olan en son yargı kararının tarihyatın tasdikine ilişkin olması hâlinde bu karar üzerine tahakkuk eden alacak tutarları esas alınacaktır. Bir başka anlatımla, tasdik kararı üzerine yapılan tahakkuk işleminde herhangi bir değişiklik yapılmayacaktır.

213 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklardan ilk tarhiyat tutarı esas alınarak takip edilecek olanlar, vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ edildiği tarih esas alınarak dava açma süresinin son günü itibarıyla tahakkuk ettirilecek, bu tarihten itibaren bir ay sonrası ise alacakların vade tarihi olacaktır. Gecikme zamlarının, amme alacağının vade tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için hesaplanacağı tabiidir.

Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezaları ise idari yaptırım kararının tebliğine bağlı olarak oluşan vade tarihleri esas alınmak suretiyle ve özel kanunlarında düzenlenmiş olan fer'i alacakları da dikkate alınarak takip edilecektir.

Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına giren ecrimisiller ise ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesinin tebliğine bağlı olarak oluşan vade tarihleri esas alınmak suretiyle fer'i alacakları ile birlikte takip edilecektir.

5- Ödeme emrine karşı açılan davalar ile ilgili olarak, Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu ödeme emri ile istenilen amme alacağının tarhiyatına ilişkin karar verilmiş olması ve ihtilafın Kanunun yayımı tarihi itibarıyla devam ediyor olması hâlinde, bu mükellefler söz konusu davalara konu amme alacakları ile ilgili olarak Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanabileceklerdir. Ancak, bu yönde bir kararın bulunmaması hâlinde ödeme emrine karşı açılan davalara konu alacaklar Kanunun 2 nci maddesi kapsamında değerlendirilecektir.

6- Kanunun yayımı tarihinden önce tarhiyata karşı açılmış olan ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla devam eden davalara ilişkin olarak daha önce verilen kararlar üzerine tahakkuk eden vergiler ile vergi cezaları ve bunlara hesaplanan gecikme faizi ve gecikme zammının 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tecil edilmiş ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tecil şartlarına uygun olarak ödenmekte olması durumunda da mükellefler isterlerse Kanunun 3 üncü maddesi hükmünden yararlanabileceklerdir. Bu takdirde, mükelleflerin yararlanabileceği tutarların tespitinde bu Tebliğin (III/B-2-b) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

7- Dava açma süresi geçmemiş veya dava safhasında bulunan kesinleşmemiş alacaklarla ilgili olarak bu bölümde yapılan açıklamalar saklı kalmak kaydıyla, bu Tebliğin (II/D) bölümünde yapılan açıklamalar da dikkate alınarak işlem yapılacaktır.

8- Kahramanmaraş'ta 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler üzerine 8/2/2023 tarihli ve 32098 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde olağanüstü hal ilan edilmiştir.

Öte yandan, ilan edilen olağanüstü hal kapsamında 11/2/2023 tarihli ve 32101 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 120 numaralı Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yargı ve takip hukukuna ilişkin bazı sürelerin işlememesi ve bazı işlemlerin de durmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Anılan Kararnamenin “Yargı alanında alınan tedbirler” başlıklı 2 nci maddesinde “(1) 8/2/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla olağanüstü hal ilan edilen illerde, yargı alanında hak kayıplarının önlenmesi amacıyla;

a) Dava açma, icra takibi başlatma, başvuru, şikâyet, itiraz, ihtar, bildirim, ibraz ve zamanaşımı süreleri, hak düşürücü süreler ve zorunlu idari başvuru süreleri de dâhil olmak üzere bir hakkın doğumu, kullanımı veya sona ermesine ilişkin tüm süreler; 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile usul hükmü içeren diğer kanunlarda taraflar veya ilgililer bakımından belirlenen süreler ve bu kapsamda hâkim tarafından tayin edilen süreler ile arabuluculuk ve uzlaştırma kurumlarındaki süreler,...

6/2/2023 (bu tarih dâhil) tarihinden itibaren 6/4/2023 (bu tarih dâhil) tarihine kadar durur. Bu süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden itibaren işlemeye başlar...

(4) Bu madde hükmü, 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri olağanüstü hal ilan edilen iller olan gerçek ve tüzel kişiler ile aynı tarihte bu illerde bulunan kişiler bakımından ülke genelinde uygulanır.

(5) Bu madde hükmü, olağanüstü hal ilan edilen illerin barosuna 6/2/2023 tarihi itibarıyla kayıtlı avukatlar ile diğer barolara kayıtlı olup aynı tarihte bu illerde bulunan avukatlar tarafından takip edilen dava ve işlerle ilgili olarak bu avukatlar bakımından ülke genelinde uygulanır.

(6) Olağanüstü hal ilan edilmeyen illerin barosuna kayıtlı avukatların ve bürolarında çalışan kişilerin; olağanüstü hal ilan edilen illerde kan veya kayın hısımlarının bulunması veya olağanüstü hal ilan edilen illerde felakete uğrayanların kurtarılması, meydana gelen hasar ve zararın telafi edilmesi ya da ihtiyaçların karşılanması amacıyla bu illere gitmeleri halinde bu madde hükmü, söz konusu avukatlar tarafından takip edilen dava ve işlerle ilgili olarak bu avukatlar bakımından 6/3/2023 (bu tarih dâhil) tarihine kadar ülke genelinde uygulanır.

(7) Yerleşim yeri olağanüstü hal ilan edilmeyen iller olan kişilerin; olağanüstü hal ilan edilen illerde kan veya kayın hısımlarının bulunması veya olağanüstü hal ilan edilen illerde felakete uğrayanların kurtarılması, meydana gelen hasar ve zararın telafi edilmesi ya da ihtiyaçların karşılanması amacıyla bu illere gitmeleri halinde bu madde hükmü, söz konusu kişiler bakımından 6/3/2023 (bu tarih dâhil) tarihine kadar ülke genelinde uygulanır...” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu kararnamede, işlemeyecek süreler ile duracak işlemler olağanüstü hal ilan edilen iller esas alınarak düzenlenmiştir.

Ancak, Kararnamenin 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan hüküm gereğince, depremlerin gerçekleştiği 6/2/2023 tarihi itibarıyla, “**yerleşim yeri olağanüstü hal ilan edilen iller olan gerçek ve tüzel kişiler**” ile “**bu illerde bulunan kişiler**” bakımından Kararname ile yapılan düzenlemelerin ülke genelinde uygulanması gerekmektedir.

Bu çerçevede, Kararnameyle yapılmış düzenlemelerden yararlanabilecek olanların belirlenmesinde 6/2/2023 tarihi itibarıyla;

a) Yerleşim yeri olağanüstü hal ilan edilen iller olan gerçek kişiler için MERNİS kayıtlarının, tüzel kişiler için kanuni merkezlerinin (dar mükellefler için iş merkezlerinin) dikkate alınması,

b) “Bu illerde bulunan kişiler”in, bu yerlerde bulduklarının ispat edilmiş olması, gerekmektedir.

Diğer taraftan, anılan Kararnamenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkralarında belirtilen kişilerin ülke genelinde Kararname hükümlerinden yararlanabilmeleri için madde kapsamında olduklarını ispat etmeleri gerekecektir.

Buna göre, kapsama giren kişiler açısından, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile usul hükmü içeren diğer kanunlarda (örneğin 5326 sayılı Kabahatler Kanunu) taraflar bakımından belirlenen süreler; 6/4/2023 tarihine kadar, altıncı ve yedinci fıkrası kapsamında bulunanlar bakımından ise 6/3/2023 tarihine kadar durmuş bulunmaktadır.

Bu itibarla, 7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında yapılandırılacak alacakların tespitinde anılan Kararname ile uzayan sürelerin de dikkate alınacağı tabiidir.

IV- İNCELEME VE TARHİYAT SAFHASINDA BULUNAN İŞLEMLER İLE PİŞMANLIKLA YA DA İZAHA DAVET KAPSAMINDA VEYA KENDİLİĞİNDEN YAPILAN BEYANLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin;

- Birinci ila yedinci fıkralarında, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak kapsama giren vergi ve vergi cezaları açısından, Kanunun yayımı tarihinden önce başlanıldığı hâlde bu tarihe kadar tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edileceği ve bu işlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilecek vergi ve kesilecek cezaların Kanun kapsamında yapılandırılmasına,

- Onuncu fıkrasında, 213 sayılı Kanunun; 371 inci maddesinde düzenlenen pişmanlık ve ıslah hükümlerinden veya 370 inci maddesinde düzenlenen izaha davet hükümlerinden yararlanmak üzere ya da 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre kanuni süresinden sonra kendiliğinden verilen beyannameler üzerine tahakkuk edecek alacaklar ile 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilmesi gerektiği hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla bildirilmeyen veya bildirildiği hâlde eksik tahakkuk eden emlak vergisi bildirimleri üzerine tahakkuk edecek alacakların yapılandırılmasına,

ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

A- KANUNUN YAYIMI TARİHİNDEN ÖNCE BAŞLANILDIĞI HÂLDE BU TARİHE KADAR TAMAMLANAMAMIŞ OLAN VERGİ İNCELEMELERİ İLE TAKDİR, TARH VE TAHAKKUK İŞLEMLERİ

7440 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci ile yedinci fıkraları, matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, Kanunun yayımı tarihinden önce başlayan ancak bu tarihe kadar tamamlanamamış bulunan vergi incelemeleri, takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edileceğini öngördüğünden; bu madde hükmünden yararlanmak için başvuru süresi, söz konusu işlemlerin tamamlanmasına bağlı olarak düzenlenmiştir. Buna göre, bu işlemler sonucunda düzenlenen ve Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih hariç) sonra tebliğ edilen ihbarnameler üzerine mükelleflerin bu fıkralardan yararlanma taleplerini maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreler içinde vergi dairelerine bildirmeleri gerekmektedir.

1- Başvuru Süresi ve Şekli

7440 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci ile yedinci fıkraları hükmünden yararlanmak isteyen mükelleflerin, bu işlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilen vergi ve kesilen cezalara ilişkin ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde bu Tebliğ ekinde yer alan dilekçe (**Ek:4/A**) ile başvuruları gerekmektedir.

Ancak, Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen süre içinde tebliğ edilen ihbarnameler için özel bir başvuru süresi düzenlenmiş ve 4 üncü maddenin birinci ile yedinci fıkraları hükmünden yararlanmak isteyen mükelleflerin 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen süre içinde, bu sürenin otuz günden az kalmış olması hâlinde otuz gün içinde, başvuruda bulunmaları gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, Kanunun yayımlandığı 12/3/2023 tarihinden (bu tarih hariç) 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) tebliğ edilen ihbarnameler için madde hükmünden yararlanmak isteyen mükelleflerin 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) başvuruda bulunmaları, ihbarnamenin tebliğ tarihi (bu tarih hariç) ile 31/5/2023 tarihi (bu tarih dâhil) arasındaki sürenin 30 günden az kalmış olması hâlinde ise ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

Örneğin, anılan fıkraların kapsamına giren bir tarhiyata ilişkin ihbarnamenin 15/3/2023 tarihinde tebliğ edildiği varsayıldığında madde hükmünden yararlanılabilmesi için 31/5/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar, 17/5/2023 tarihinde tebliğ edildiği varsayıldığında ise tebliğ tarihi ile 31/5/2023 tarihi arasındaki süre 30 günden daha az olduğundan 16/6/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar başvuruda bulunulması gerekmektedir.

Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde sayılan borçluların 4 üncü maddenin birinci ile yedinci fıkraları kapsamında yapacakları başvurular üzerine yapılandırılan alacak tutarlarını bu bentlerde belirtilen sürelerde ödemek istediklerine yönelik taleplerini başvuru sırasında belirtmeleri icap etmektedir.

Mükellefler bu fıkralardan, adlarına yapılan tüm tarhiyatlar için yararlanabilecekleri gibi sadece talep edecekleri tür ve dönemler için de yararlanabileceklerdir.

2- Alacak Tutarının Tespiti

7440 sayılı Kanununun yayımı tarihinden önce başlanıldığı hâlde bu tarihe kadar tamamlanamamış bulunan vergi incelemeleri ile takdir ve tarh işlemlerinin tamamlanması

sonucu hesaplanan vergi ve ceza tutarı dikkate alınarak yapılandırılacak alacak tutarı tespit edilecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkralarına göre, bu işlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilen verginin %50'si ile bu tutara hesaplanan gecikme faizi yerine Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarı ve Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dâhil) sonra ihbarnamenin tebliği üzerine dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizi tutarının maddenin birinci fıkrasında öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla, kalan vergi aslı ile bu vergilere uygulanan gecikme faizi ve vergi aslına bağlı cezaların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Öte yandan, bu işlemlerin sonucunda vergi aslına bağlı olmayan bir cezanın veya iştirak nedeniyle kesilecek vergi ziyayı cezasının bulunması hâlinde bu cezalar için madde hükmünden, cezanın %25'inin, maddenin birinci fıkrasında öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla yararlanılacak ve cezanın kalan %75'inin tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak Kanunun yayımı tarihinden önce pişmanlık talebi veya izaha davet kapsamında verilip, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tebliğ edilmemiş olan vergi aslına bağlı olmayan cezalar da bu madde hükümlerine göre yapılandırılarak ödenebilecektir. Vergi aslına bağlı vergi cezaları hakkında ise bu Tebliğin (IX/2) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Kanunun yayımı tarihi itibarıyla, 213 sayılı Kanunun tarhiyat öncesi uzlaşma hükümlerine göre uzlaşma talebinde bulunulmuş, ancak uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi/ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş alacaklar da Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkra hükümlerine göre yapılandırılarak ödenebilecektir.

Bu takdirde, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla, tarhiyat öncesi uzlaşma temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılamamış ya da mükelleflerin tarhiyat öncesi uzlaşma talebinden vazgeçmiş olması hallerinde düzenlenen inceleme raporunun vergi dairesine intikali sonucunda düzenlenecek vergi/ceza ihbarnamesinin mükellefe tebliğ edilmesi ve maddenin birinci fıkrasında öngörülen süre ve şekilde başvurulması halinde anılan fıkra hükümleri uygulanacaktır. Bu safhada da ödenecek tutarın tespitinde, tarhiyata ilişkin olarak düzenlenen vergi/ceza ihbarnamelerinde belirtilen tutarlar dikkate alınacaktır.

Kanun kapsamına giren dönemlere ilişkin olarak Kanunun yayımı tarihinden önce tamamlandığı hâlde, bu tarihte ya da bu tarihten sonra vergi dairesi kayıtlarına intikal eden takdir komisyonu kararları ve vergi inceleme raporları üzerine gerekli tarh ve tebliğ işlemleri yapılacaktır.

Yapılan tarhiyat üzerine maddenin birinci fıkrasında öngörülen süre ve şekilde ödeme yapılması hâlinde madde hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Diğer taraftan, vergi inceleme raporlarına veya takdir komisyonu kararlarına dayanmamakla birlikte, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak, Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış, ancak bu tarih itibarıyla tamamlanamamış olan tarh işlemlerine

devam edilecek ve Kanunun yayımı tarihinden sonra yapılan bu tarhiyatlar için de 4 üncü maddenin birinci ila yedinci fıkra hükümlerinden yararlanılabilecektir.

İnceleme raporu veya takdir komisyonu kararı üzerine sadece vergi ziyai cezası kesilmesi gerektiği hallerde ise (Örneğin, mahsup dönemi geçtikten sonra yapılan geçici vergi incelemeleri sonucu kesilen vergi ziyai cezası gibi) vergi aslına uygulanan gecikme faizi yerine Kanuna göre hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde vergi aslına bağlı cezalara ilişkin olarak bu Tebliğin (IX/2) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Örnek 1- Mükellefin defter ve belgeleri 2020 vergilendirme dönemine ilişkin kurumlar vergisi yönünden incelemeye başlanılmış ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla inceleme sonuçlanmamıştır. Ayrıca, mükellef tarafından bu Kanun kapsamında söz konusu vergi türünden vergi artırımında da bulunulmamıştır.

İnceleme sonucu düzenlenen vergi inceleme raporunun 25/5/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği, rapor üzerine mükellef adına 70.000,00 TL kurumlar vergisi tarh edildiği, 70.000,00 TL vergi ziyai cezası kesildiği ve tarhiyata ilişkin vergi/ceza ihbarnamesinin 5/9/2023 tarihinde mükellefe tebliğ edildiği varsayıldığında, mükellef Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkralarından aşağıda belirtilen şekilde yararlanabilecektir.

Mükellef, ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde Kanundan yararlanmak üzere ilgili vergi dairesine yazılı başvuruda bulunacaktır.

Bu durumda, mükellefin Kanuna göre ödeyeceği tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Vergi aslının % 50'si	:	(70.000,00 / 2=) 35.000,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı	:	35.000,00 x %16,50 (Normal vade tarihinden Kanunun yayımı tarihine kadar) = 5.775,00 TL'dir.
Gecikme Faizi*	:	35.000,00 x %15 = 5.250,00 TL'dir.

* Gecikme faizi Kanunun yayımı tarihinden, ihbarnamenin tebliği üzerine dava açma süresinin son gününe kadar ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla uygulanmakta olan gecikme zammı oranı esas alınarak hesaplanmıştır.

Buna göre;

Ödenecek Tutar

Kurumlar Vergisi (%50'si)	:	35.000,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı	:	5.775,00 TL
Gecikme Faizi	:	5.250,00 TL
TOPLAM	:	46.025,00 TL'dir.

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Kurumlar Vergisi (%50'si)	:	35.000,00 TL
Gecikme Faizi	:	41.300,00 TL
Vergi Ziyai Cezası	:	70.000,00 TL
TOPLAM	:	146.300,00 TL'dir.

Bu örneğe göre mükellefin ihbarnamenin tebliğ tarihini izleyen ayda (Ekim/2023) yapılandırılan alacak tutarını ilk taksit ödeme süresi içinde defaten ödemesi hâlinde bu tutara katsayı uygulanmayacağı gibi ödenecek toplam tutar içinde yer alan Yİ-ÜFE tutarı ile gecikme faizi toplam tutarı olan $(5.775,00+5.250,00=)11.025,00$ TL üzerinden ayrıca %90 indirim yapılacaktır.

Buna göre, mükellef borç aslının yarısı olan 35.000,00 TL ile Yİ-ÜFE tutarı ve gecikme faizi için $[11.025,00-(11.025,00 \times \%90)=]1.102,50$ TL olmak üzere toplam 36.102,50 TL ödeyecektir.

Ayrıca, mükellefin Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre yapılandırılan alacağı aylık dönemler hâlinde azami 12 eşit taksitte ödemesi mümkün olduğundan, taksitler hâlinde ödenecek alacağa Kanunun 9 uncu maddesi gereğince (1,09) katsayısı uygulanacaktır.

Mükellefin yapılandırılan alacağı taksitle ödemek istemesi hâlinde taksit ayları; Ekim/2023, Kasım/2023, Aralık/2023, Ocak/2024, Şubat/2024, Mart/2024, Nisan/2024, Mayıs/2024, Haziran/2024, Temmuz/2024, Ağustos/2024, Eylül/2024 ayları olacaktır.

3- Ödeme Süresi ve Şekli

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkra hükümlerinden yararlanmak isteyen mükelleflerin ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yazılı başvuruda bulunmaları ve anılan fıkralara göre yapılandırılan tutarı, ilk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere peşin veya aylık dönemler hâlinde 12 eşit taksitte ödemeleri gerekmektedir.

Örneğin, anılan fıkraların kapsamına giren bir tarhiyata ilişkin ihbarnamenin 19/9/2023 tarihinde tebliğ edildiği varsayıldığında, madde hükmünden yararlanılabilmesi için 19/10/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar başvuruda bulunulması ve taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi halinde Kanun hükmüne göre ödenecek tutarın ilk taksitinin Ekim/2023 ayında, diğer taksitlerin ise Kasım/2023 ila Eylül/2024 aylarında ödenmesi gerekmektedir.

Ancak, Kanunun yayımı tarihi (bu tarih hariç) ila 31/5/2023 tarihi (bu tarih dâhil) arasında tebliğ edilen ihbarnamelere konu borçlar için bu fıkralardan yararlanmak isteyen mükellefler başvurularını 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) (sürenin 30 günden az kalmış olması durumunda 30 gün içinde) yapmaları ve ilk taksiti 30/6/2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 3/7/2023) tarihine kadar (bu tarih dâhil) ödenmek üzere peşin veya aylık dönemler hâlinde 12 eşit taksitte ödemeleri gerekmektedir.

Bu fıkralar kapsamında yapılacak ödemelerde Tebliğin (II/C) ve (II/D-10 ile II/D-11) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

4- Fıkralardan Yararlanmanın Diğer Şartları

a) 7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkraları kapsamında yapılandırılacak alacaklara ilişkin olarak vergi incelemesinin başladığı tarihin belirlenmesinde 213 sayılı Kanunun 140 inci maddesi esas alınacaktır.

b) Mükelleflerin bu fıkralardan yararlanabilmeleri için anılan fıkralar kapsamında ödeme başvurusunda buldukları alacağa ilişkin dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

Diğer taraftan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasında, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan borçlara ilişkin dava açılmayacağı ve hiçbir mercie başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan alacaklara ilişkin herhangi bir yargı merciine, 213 sayılı Kanunun 124 üncü maddesi kapsamında ilgili idareye, dilekçe ve başvuru hakkı kapsamında Kamu Denetçiliği Kurumu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu dâhil herhangi bir mercie başvurulması, başvurulsa dahi bu başvurular üzerine herhangi bir işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

c) Anılan fıkra hükümlerinden yararlanmak isteyen mükellefler, ayrıca 213 sayılı Kanunun uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanamazlar.

ç) Düzeltme taleplerine ilişkin incelemelere devam edilecektir. Ancak, mükelleflerin düzeltme istediği yıl için 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesine göre matrah ve vergi artırımında bulunmaları hâlinde, düzeltme talebinden vazgeçtikleri kabul edilerek bu tür incelemeler sürdürülmeyecektir.

B- PİŞMANLIKLA YA DA İZAHA DAVET KAPSAMINDA VEYA KENDİLİĞİNDEN YAPILAN BEYANLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının;

- (a) bendinde, 213 sayılı Kanunun; 371 inci maddesinde düzenlenen pişmanlık ve ıslah hükümlerinden veya 370 inci maddesinde düzenlenen izaha davet hükümlerinden yararlanmak üzere ya da 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre kanuni süresinden sonra kendiliğinden verilen beyannameler,

- (b) bendinde, 31/12/2022 tarihinden önce verilmesi gerektiği hâlde Kanunun yayımı tarihine kadar bildirilmeyen veya bildirildiği hâlde eksik tahakkuk eden emlak vergisi bildirimleri

üzerine tahakkuk edecek alacakların ne şekilde yapılandırılacağı düzenlenmiştir.

1- Pişmanlıkla Beyan

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde, Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) 213 sayılı Kanunun 371 inci maddesine göre beyan edilen matrahlar üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak pişmanlık zammı yerine bu Kanunun

yayımlı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının; Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla pişmanlık zammı ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçileceği hüküm altına alınmıştır.

a) Başvuru Süresi ve Şekli

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinden yararlanmak isteyen mükelleflerin bu Tebliğin ekinde yer alan **(Ek:4/B)** örneğe uygun başvuru dilekçesiyle birlikte kapsama giren dönemlere ilişkin vergi beyannamelerini 31/5/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar bağlı oldukları vergi dairelerine vermeleri gerekmektedir.

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrası çerçevesinde pişmanlık hükümlerine göre verilecek beyannamelerden elektronik ortamda gönderilebilenlerin; yıllık gelir veya kurumlar ile katma değer vergisi beyannamelerini ya da muhtasar beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorunda olan mükellefler tarafından 30/9/2004 tarihli ve 25599 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 3/3/2005 tarihli ve 25744 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur.

Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde sayılan borçluların anılan alt bent kapsamında yapacakları başvurular üzerine yapılandırılan alacak tutarlarını bu bentlerde belirtilen sürelerde ödemek istediklerine yönelik taleplerini başvuru sırasında belirtmeleri icap etmektedir.

b) Alacak Tutarının Tespiti

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinden, pişmanlık talebiyle verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak pişmanlık zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi hâlinde pişmanlık zammı ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Örnek 2- 26 Eylül 2022 tarihine kadar verilmesi gereken Ağustos/2022 dönemine ait gelir (stopaj) vergisi beyannamesi Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle 24 Mart 2023 tarihinde pişmanlıkla vergi dairesine verilmiştir.

Pişmanlıkla verilen beyannameye istinaden ödenmesi gereken gelir (stopaj) vergisi 12.500,00 TL, damga vergisi ise 194,60 TL’dir. Bu durumda; gelir (stopaj) vergisinin tamamı ile pişmanlık zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının ödenmesi hâlinde, pişmanlık zammı ve vergi aslına bağlı olmayan cezanın tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Buna göre, örnek olayda pişmanlık zammının hesaplandığı süre, pişmanlık zammı tutarı, bu sürelerle ilişkin toplam Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Pişmanlık Zammı	Alacak Tutarı (TL)	Pişmanlık Zammı	Pişmanlık Zammı	Tahsili Gereken	Toplam Yİ-ÜFE	Yİ-ÜFE Tutarı
------------------------	---------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	----------------------	----------------------

Hesaplanan Süre		Oranı	Tutarı (TL)	Alacak Aslı (TL)	Oranı	(TL)
27/9/2022-11/3/2023	12.500,00	%15	1.875,00	12.500,00	%4,5	562,50

Ödenecek Tutar

Gelir (Stopaj) Vergisi	:	12.500,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Pişmanlık Zammı Yerine)	:	562,50 TL
Damga Vergisi	:	194,60 TL
TOPLAM	:	13.257,10 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Pişmanlık Zammı	:	1.875,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası	:	3.400,00 TL
TOPLAM	:	5.275,00 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 13.257,10 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, toplam 5.275,00 TL tutarın tahsilinden vazgeçilecektir.

c) Ödeme Süresi ve Şekli

Anılan alt bent uyarınca yapılandırılan alacaklar, bu Tebliğin (II/C) ve (II/D-10 ile II/D-11) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre ödenecektir.

ç) Diğer Hususlar

Mükelleflerce Kanun kapsamında pişmanlıkla beyan edilen vergilerin Kanunda öngörülen süre ve şekilde tamamen ödenmemesi hâlinde pişmanlık hükümleri ihlal edilmiş sayılacak ve 213 sayılı Kanun hükümleri uyarınca gerekli işlemler tesis edilecektir.

Kanunun 9 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında, borçluların Kanun kapsamında taksitlendirilen tutarların tamamının ödenmemesi hâlinde ödedikleri tutarlar kadar Kanun hükümlerinden yararlanacağı hüküm altına alınmış olmakla birlikte, Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde düzenlenen pişmanlıkla beyan hükümleri 213 sayılı Kanunun 371 inci maddesi hükümleri esas alınarak düzenlendiğinden, anılan alt bent kapsamında yapılan kısmi ödemelerde pişmanlık hükümleri ihlal edilmiş sayılacak ve kısmen pişmanlık ihlali söz konusu olamayacağından mükellefler ödedikleri tutar kadar bu madde hükmünden yararlanamayacaktır. Bu takdirde yapılan ödemeler ödeme tarihleri esas alınarak bu kapsamda beyan edilen alacaklara mahsup edilecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında beyan edilen vergilere, ödeme yönünden şartların ihlali hâlinde, kesilmesi gereken vergi cezaları için 213 sayılı Kanunun 374 üncü maddesinde yer alan zamanaşımı süreleri, Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrası gereğince taksit ödeme süresince işlemeyeceğinden, pişmanlık hükümlerinin ihlali üzerine kesilecek cezalarda zamanaşımı süresi bu hüküm dikkate alınarak tayin edilecektir.

Mükelleflerce, anılan alt bent kapsamında, matrah ve vergi artırımını kapsamına giren vergi türleri de dâhil olmak üzere bütün vergi türleri itibarıyla beyanda bulunulması mümkündür.

Ancak, anılan alt bende göre pişmanlıkla beyanname verilmesi, bu beyannameler hakkında, 5 inci maddede yer alan matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmasına engel teşkil etmemektedir.

2- Kendiliğinden Yapılan Beyanlar

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) 213 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre kendiliğinden verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak gecikme faizi yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla gecikme faizi ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçileceği belirtilmiştir.

a) Başvuru Süresi ve Şekli

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinden yararlanmak isteyen mükelleflerin bu Tebliğin ekinde yer alan (**Ek:4/C**) örneğe uygun başvuru dilekçesiyle birlikte kapsama giren dönemlere ilişkin vergi beyannamelerini 31/5/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar bağlı oldukları vergi dairelerine vermeleri gerekmektedir.

Anılan alt bent çerçevesinde kendiliğinden verilecek beyannamelerden elektronik ortamda gönderilebilenlerin; yıllık gelir veya kurumlar ile katma değer vergisi beyannamelerini ya da muhtasar beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorunda olan mükellefler tarafından 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur.

Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde sayılan borçluların anılan alt bent kapsamında yapacakları başvurular üzerine yapılandırılan alacak tutarlarını bu bentlerde belirtilen sürelerde ödemek istediklerine yönelik taleplerini başvuru sırasında belirtmeleri icap etmektedir.

b) Alacak Tutarının Tespiti

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine göre, kanuni süresinden sonra kendiliğinden verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile gecikme faizi yerine Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi hâlinde gecikme faizi ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrası gereğince zamanaşımı süresi, taksit ödeme süresince işlemeyeceğinden, 213 sayılı Kanun hükümlerine göre bu alt bentten yararlanılarak verilen beyannameler üzerine kesilmesi gereken vergi cezaları, Kanun hükümlerinin ihlal edilmesi durumunda işlemeyen süreler de dikkate alınarak kesilecektir.

c) Ödeme Süresi ve Şekli

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi uyarınca yapılandırılan alacaklar, bu Tebliğin (II/C) ve (II/D-10 ile II/D-11) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre ödenecektir.

ç) Diğer Hususlar

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine göre kendiliğinden beyanname verilmesi, bu beyannameler hakkında, 5 inci maddede yer alan matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, vergi incelemesi ve yapılan inceleme sonucu mükellefler adına vergi ve ceza tarhiyatı yapılmasına engel teşkil etmeyecektir.

3- İzaha Davet Kapsamında Beyan

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) 213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi kapsamında verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak zam yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla zam ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçileceği belirtilmiştir.

Diğer taraftan, anılan bent gereğince 213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi kapsamında; 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla otuz günlük beyanname verme süresi geçmemiş ya da bu Kanunun yayım tarihinden 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yapılan tebligatlar üzerine verilecek olan beyannameler 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) verilerek Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

a) Başvuru Süresi ve Şekli

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinden yararlanmak isteyen mükelleflerin bu Tebliğin ekinde yer alan **(Ek:4/D)** örneğe uygun başvuru dilekçesiyle birlikte kapsama giren dönemlere ilişkin vergi beyannamelerini 31 Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar bağlı oldukları vergi dairelerine vermeleri gerekmektedir.

Anılan alt bent çerçevesinde kendiliğinden verilecek beyannamelerden elektronik ortamda gönderilebilenlerin; yıllık gelir veya kurumlar ile katma değer vergisi beyannamelerini ya da muhtasar beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorunda olan mükellefler tarafından 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur.

Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde sayılan borçluların anılan alt bent kapsamında yapacakları başvurular üzerine yapılandırılan alacak tutarlarını bu bentlerde belirtilen sürelerde ödemek istediklerine yönelik taleplerini başvuru sırasında belirtmeleri icap etmektedir.

b) Alacak Tutarının Tespiti

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinden, 213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi kapsamında verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile zam yerine Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi suretiyle yararlanılacaktır. Bu hükme göre yapılan ödemeler üzerine vergi cezalarının ve zammın tahsilinden vazgeçilecektir.

c) Ödeme Süresi ve Şekli

Anılan alt bent uyarınca yapılandırılan alacaklar, bu Tebliğin (II/C) ve (II/D-10 ile II/D-11) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre ödenecektir.

ç) Diğer Hususlar

Mükelleflerce Kanun kapsamında izaha davet kapsamında beyan edilen vergilerin Kanunda öngörülen süre ve şekilde tamamen ödenmemesi hâlinde izah hükümleri ihlal edilmiş sayılacak ve 213 sayılı Kanun hükümleri uyarınca gerekli işlemler tesis edilecektir.

Kanunun 9 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında, borçluların Kanun kapsamında taksitlendirilen tutarların tamamının ödenmemesi hâlinde ödedikleri tutarlar kadar Kanun hükümlerinden yararlanacağı hüküm altına alınmış olmakla birlikte, Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde düzenlenen izaha davet kapsamında beyan hükümleri, 213 sayılı Kanunun 370 inci maddesi hükümleri esas alınarak düzenlendiğinden, anılan alt bent kapsamında yapılan kısmi ödemelerde izaha davet hükümleri ihlal edilmiş sayılacak ve kısmen ihlal söz konusu olamayacağından mükellefler ödedikleri tutar kadar bu madde hükmünden yararlanamayacaktır. Bu takdirde yapılan ödemeler ödeme tarihleri esas alınarak bu kapsamda beyan edilen alacaklara mahsup edilecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında beyan edilen vergilere, ödeme yönünden şartların ihlali hâlinde, kesilmesi gereken vergi cezaları için 213 sayılı Kanunun 374 üncü maddesinde yer alan zamanaşımı süreleri, Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrası gereğince taksit ödeme süresince işlemeyeceğinden, izaha davet hükümlerinin ihlali üzerine kesilecek cezalarda zamanaşımı süresi bu hüküm dikkate alınarak tayin edilecektir.

Mükelleflerce, anılan alt bent kapsamında, matrah ve vergi artırımı kapsamına girmeyen vergi türleri de dâhil olmak üzere bütün vergi türleri itibarıyla beyanda bulunulması mümkündür.

Ancak, anılan alt bende göre izaha davet kapsamında beyanname verilmesi, bu beyannameler hakkında, 5 inci maddede yer alan matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmasına engel teşkil etmemektedir.

4- Emlak Vergisi Bildirimi

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (b) bendi gereğince, 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilmesi gerektiği hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla emlak vergisi bildiriminde bulunmayan veya bildirimde bulunduğu hâlde vergisi eksik tahakkuk eden mükelleflerce, bildirimde bulunulması ve tahakkuk eden vergi ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tamamı ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla, bu alacaklara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

a) Başvuru Süresi ve Şekli

Anılan bentten yararlanmak isteyen mükelleflerin başvuru dilekçesiyle birlikte kapsama giren dönemlere ilişkin vergi bildirimlerini 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilgili belediyelere vermeleri gerekmektedir.

b) Alacak Tutarının Tespiti

Anılan bentten, 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilmesi gerektiği hâlde Kanunun yayımı tarihi itibarıyla emlak vergisi bildiriminde bulunmayan veya bildirimde bulunduğu hâlde vergisi eksik tahakkuk eden mükelleflerce bildirimde bulunulması ve tahakkuk eden vergi ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tamamı ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının, Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi suretiyle yararlanılacaktır.

Bu hükme göre, yapılan ödemeler üzerine vergi cezalarının ve gecikme faizinin taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payına ilişkin gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrası gereğince zamanaşımı süresi, taksit ödeme süresince işlemeyeceğinden, 213 sayılı Kanun hükümlerine göre bu bentten yararlanılarak verilen bildirimler üzerine kesilmesi gereken vergi cezaları, Kanun hükümlerinin ihlal edilmesi durumunda işlemeyen süreler de dikkate alınarak kesilecektir.

c) Ödeme Süresi ve Şekli

Anılan bent uyarınca yapılandırılan alacaklar, bu Tebliğin (II/C) ve (II/D-10) bölümlerinde yapılan açıklamalara göre ilgili belediyelere ödenecektir.

C- DİĞER ÜCRET GELİRLERİ

7440 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin on birinci fıkrası uyarınca 193 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesinde sayılan diğer ücret gelirleriyle ilgili olarak gelir vergisi tarh edilmeyeceği ve vergi cezası kesilmeyeceği, tarh edilmiş ve kesilmiş olanların terkin edileceği, tahsil edilmiş olanların ise iade edilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

1/1/2022 tarihinden itibaren diğer ücret vergileme usulü kaldırılmıştır. Bu tarihten önceki dönemlere ilişkin olarak vergi karnesini ibraz etmeyerek gelir vergisini tarh ettirmemiş olan mükellefler ile bunların işverenleri adına gelir vergisi tarh edilmeyecek ve vergi cezası

kesilmeyecektir. Bu kapsamda bir başvuru yapılmasına gerek olmaksızın vergi dairelerince gerekli işlemler yapılacak ve varsa tarh edilmiş vergiler ve kesilmiş olan vergi cezaları terkin edilecek ancak tahsil edilmiş olanlar iade edilmeyecektir.

V- MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerinde yer alan gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisinde matrah ve vergi artırımını uygulamasına ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

A-MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINDA BULUNABİLECEK MÜKELLEFLER

Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi vermek mecburiyetinde olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile katma değer vergisi mükellefleri 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 takvim yılları için 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerine göre matrah ve vergi artırımından yararlanabileceklerdir.

Aynı şekilde,

- Hizmet erbabına ödenen ücretlerden,
- Serbest meslek ödemelerinden,
- Yıllara sari inşaat ve onarım işlerine ait ödemelerden,
- Kira ödemelerinden,
- Kar payı ödemelerinden,
- Çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden,
- Esnaf muaflığından yararlananlara yapılan ödemelerden

gelir veya kurumlar vergisi tevkifatı yapmakla sorumlu olanlar da bu ödemelerine ilişkin olarak bu yıllarla ilgili vergi artırımında bulunabileceklerdir.

Adi ortaklıklar ve kollektif şirketlerde ortaklar, komandit şirketlerde komandite ortaklar ile adi komandit şirketlerde komanditer ortaklar da anılan yıllar için matrah ve vergi artırımından yararlanabileceklerdir.

Sözü edilen yıllara ilişkin vergi matrahlarının takdiri için takdir komisyonlarına sevk edilmiş ve/veya haklarında vergi incelemesine başlanılmış olan mükellefler de matrah ve vergi artırımından faydalanabileceklerdir.

Beyanname vermekle birlikte zarar, indirim ve istisnalar nedeniyle matrah ve vergi beyan etmeyen ya da ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar da dâhil olmak üzere hiç beyanname vermemiş olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri de matrah ve vergi artırımını yapabileceklerdir.

Kurumlar vergisi mükellefleri, anılan yıllarla ilgili olarak vermiş oldukları beyannamelerinde kurum kazancından indirilen ve 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre tevkifata tabi tutulmuş olan kazanç ve iratlarının bulunması hâlinde, bu tevkifat tutarlarını da artıracabileceklerdir.

Diğer taraftan, 5520 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre kurumlar vergisinden muaf bulunan ve bu nedenle kurumlar vergisi beyannamesi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamesini vermemiş olan kooperatifler de 7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

B- MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINDAN YARARLANABİLMEK İÇİN YAPILACAK BAŞVURUNUN SÜRESİ VE ŞEKLİ

1- Başvurunun Süresi

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde başvuru süresi, anılan Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan 31 Mayıs 2023 tarihi (bu tarih dâhil) olarak belirlenmiş bulunmaktadır.

Buna göre, matrah ve vergi artırımında bulunmak isteyen gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri ile katma değer vergisi mükellefleri, bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde, 31 Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar gelir, kurumlar ve katma değer vergisi yönünden artırımında bulunabileceklerdir.

Mükellefler, en geç 31 Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar ilgili vergi dairesine başvurmadıkları takdirde, 7440 sayılı Kanunla getirilen matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanamayacaklardır.

2- Başvurunun Şekli

7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümleri uyarınca verilmesi gereken bildirimlerden elektronik ortamda gönderilebilenlerin; yıllık gelir veya kurumlar ile katma değer vergisi beyannamelerini ya da muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorunda olan mükellefler tarafından 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur.

Artırıma ilişkin yılda elektronik ortamda beyanname ve bildirim verme zorunluluğu bulunmayan ancak bu Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla bu kapsamda olan mükellefler de matrah ve vergi artırımına ilişkin bildirimlerini elektronik ortamda göndermek zorundadırlar.

Elektronik ortamda beyanname ve bildirim verme zorunluluğu bulunmayanlarca, matrah ve vergi artırımına ilişkin başvurular; gelir, kurumlar veya katma değer vergileri mükellefiyeti yönünden bağlı olunan ya da muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini vermiş oldukları vergi dairelerine kağıt ortamında yapılabilecektir.

Bu Tebliğin yayımlanmasından önce mükellefiyeti sona erenler ile hakkında mükellefiyet tesis edilmemiş olanların, 7440 sayılı Kanun kapsamında verilecek söz konusu bildirimleri elektronik ortamda gönderme zorunlulukları bulunmamaktadır.

Matrah ve vergi artırımına ilişkin bildirimlerin ölüm, gaiplik, tasfiye veya devir ya da tam bölünme gibi durumlarda birden fazla kişi tarafından birlikte verilmesinin gerekli olduğu hallerde, söz konusu bildirimlerin kağıt ortamında verilmesi gerekmektedir.

Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde sayılan mükelleflerin, matrah ve vergi artırımına yönelik başvurularını bağlı buldukları vergi dairelerine yapmaları ve ödeme taleplerini de başvuruları sırasında belirterek artırım üzerine hesaplanan vergileri anılan bentlerde yer alan sürede ödemeleri icap etmektedir.

Diğer taraftan, mükelleflerce matrah ve vergi artırımına ilişkin olarak yapılacak başvuruların, esas itibarıyla mükellef veya mükellefi temsile yetkili kişilerce yapılması gerekmektedir.

7440 sayılı Kanun kapsamındaki 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında gelir, kurumlar veya katma değer vergileri ile gelir (stopaj)/kurumlar (stopaj) vergisi yönünden farklı vergi dairelerinin mükellefi olanlarca, matrah ve vergi artırımına ilişkin bildirimlerin, en son mükellefiyetleri bulunan vergi dairelerine verilmesi gerekmekte olup bu bildirimlere dayanılarak tarh edilecek vergiler hakkında söz konusu vergi daireleri tarha yetkili kılınmıştır.

Öte yandan, vergi artırımını kapsamına giren dönemler için muhtasar ve prim hizmet beyannamesi yönünden merkez veya şubeleri için ayrı ayrı mükellefiyetleri bulunan ve vergi artırımından yararlanmak isteyen mükelleflerin, merkez ve her bir şube için ayrı ayrı vergi artırımında bulunmaları gerekmektedir.

C- GELİR VE KURUMLAR VERGİSİNDE ARTIRIM

1- Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesine İlişkin Matrah Artırımı

a) Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinde Matrah Beyan Etmiş Olan Mükelleflerin Matrah Artırımı

2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 takvim yıllarına ilişkin olarak verdikleri yıllık gelir vergisi beyannamelerinde vergiye tabi gelir (matrah) beyan eden gelir vergisi mükelleflerinin bu yıllara ilişkin vergi matrahlarının;

2018 yılı için.....	%35,
2019 yılı için.....	%30,
2020 yılı için.....	%25,
2021 yılı için.....	%20,
2022 yılı için.....	%25

oranlarından az olmamak üzere artırılması gerekmektedir (**Ek:5**). Dilerse mükellefler, ilgili yıllar için, bu oranların üzerinde artırımda bulunabileceklerdir. Gelir vergisi mükellefleri için artırıma esas olacak matrah, üzerinden gelir vergisi hesaplanan matrah olacaktır.

Ancak, anılan yıllara ilişkin olarak artırılan matrahların tutarı;

aa) Ticari veya zirai kazancı bilanço esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabı için;

2018 yılı için.....	94.000 TL'den
2019 yılı için.....	99.600 TL'den,
2020 yılı için.....	105.800 TL'den,

2021 yılı için..... 112.400 TL'den,
2022 yılı için..... 200.000 TL'den

ab) Ticari veya zirai kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri için;

2018 yılı için..... 63.800 TL'den,
2019 yılı için..... 66.400 TL'den,
2020 yılı için..... 70.500 TL'den,
2021 yılı için..... 75.000 TL'den,
2022 yılı için..... 105.000 TL'den

ac) Geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançtan ibaret olan gelir vergisi mükellefleri için;

2018 yılı için..... 9.400 TL'den,
2019 yılı için..... 9.960 TL'den,
2020 yılı için..... 10.580 TL'den

aç) Geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından ibaret olan gelir vergisi mükellefleri için;

2018 yılı için..... 37.600 TL'den,
2019 yılı için..... 39.840 TL'den,
2020 yılı için..... 42.320 TL'den,
2021 yılı için..... 44.960 TL'den,
2022 yılı için..... 80.000 TL'den

ad) Geliri yukarıda sayılanlar dışında kalan gelir vergisi mükellefleri için;

2018 yılı için..... 63.800 TL'den,
2019 yılı için..... 66.400 TL'den,
2020 yılı için..... 70.500 TL'den,
2021 yılı için..... 75.000 TL'den,
2022 yılı için..... 105.000 TL'den

az olmayacaktır.

ae) Özellik arz eden durumlar

Ticari veya zirai kazancı bilanço esasına veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabının, beyannamelerinde diğer gelir unsurlarının bulunması hâlinde söz konusu mükellefler, durumlarına göre, Tebliğin bu bölümünün (aa) veya (ab) alt bölümünde yer alan asgari matrahları dikkate almak suretiyle matrah artırımında bulunacaklardır. Diğer bir ifadeyle, ticari veya zirai kazancı bilanço esasına veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabına ilişkin asgari matrah tutarı üzerinden artırımda bulunan mükellefler diğer gelir unsurları nedeniyle de vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır.

Beyannamelerinde, ticari ve zirai kazanç ile serbest meslek kazancı dışında kalan ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat (bu kazanç veya iratların birkaçının elde edilmiş olması hali dâhil) beyan eden gelir vergisi mükellefleri için, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahlar esas alınacaktır. Bu şekilde matrah artırımında bulunan mükellefler sayılan gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaklardır.

Ticari kazancı basit usulde tespit edilmekle birlikte, bu kazancının yanında beyannamelerinde vergiye tabi başka gelir unsurları beyan eden mükellefler ile gayrimenkul sermaye iradının yanında ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat beyan eden gelir vergisi mükellefleri de işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahları esas alacaklardır. Dolayısıyla, bu şekilde matrah artırımında bulunan mükellefler sayılan gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaklardır.

193 sayılı Kanunun mükerrer 20/A maddesi ile 1/1/2021 tarihinden itibaren kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin bu kazançları gelir vergisinden istisna edilmiştir. Dolayısıyla bu mükelleflerin istisna edilmiş kazançları nedeniyle 2021 ve 2022 takvim yıllarına ilişkin matrah artırımında bulunmaları söz konusu değildir. Ancak bu kapsamdaki mükellefler, istemeleri halinde söz konusu yıllara ilişkin ticari kazanç yönünden de matrah artırımında bulunabileceklerdir. Bu takdirde işletme hesabı esasına göre defter tutanlar için belirlenen asgari matrahlar dikkate alınarak matrah artırımını yapılması gerekmektedir.

Mükelleflerce ilgili yıllarda düzeltme beyannamesi verilmiş ve düzeltme işlemlerinin 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihe kadar sonuçlandırılmış olması hali de dâhil olmak üzere ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatlar üzerine Kanunun yayımlandığı tarihten önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar, matrah artırımına esas ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.

Ayrıca, ilgili yıllar için 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerinin birinci fıkraları uyarınca matrah artırımında bulunan gelir vergisi mükellefleri, mesken olarak kiraya verilen binalardan elde edilen kira gelirlerine ilişkin olmak üzere o yıl için belirlenen istisna tutarlarını matrah artırımını yaparken dikkate almayacaklardır.

Verdikleri yıllık gelir vergisi beyannamesinde birden fazla gelir unsuru bulunan mükellefler, matrah artırımlarını yıllık beyannamelerinde yer alan toplam matrah üzerinden yapacaklar, gelir unsurlarının bir kısmı itibarıyla artırımda bulunmayacaklardır.

Matrah artırımını talebinde bulunulan yıllarla ilgili olarak gelir vergisi mükelleflerinin ölümü veya gaipliği hâlinde, bu mükelleflerin varisleri, muris adına matrah artırımında bulunabilirler. Bu takdirde, tüm mirasçıların birlikte matrah artırımında bulunması gerekeceği tabiidir. Ancak şahsi ticari işletmenin faaliyetinin mirasçılar tarafından sürdürülmesi hâlinde, bu faaliyeti devam ettiren mirasçı veya mirasçıların matrah artırımında bulunması yeterli olacaktır.

Mükelleflerin 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunabilmesi için bu yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve bu beyannamede beyan edilen vergiye esas matrahın; 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde

beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın yüksek olanından az olmaması şarttır.

Diğer taraftan, 2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemine ait gelir vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde; ikinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın %100 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar; sadece birinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinin verilmiş olması halinde de bu beyannamede beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar, kıyaslamaya konu geçici vergi tutarı olarak dikkate alınacaktır.

2022 yılı geçici vergilendirme dönemlerine ilişkin beyannamelerin tümünün verilmediği ancak 2021 takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinin verildiği durumda, 2022 takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen matrahın 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan az olmaması gerekmektedir.

Aynı şekilde, 2022 takvim yılına ilişkin geçici vergi beyannamelerinin verildiği ancak 2021 takvim yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmemesi durumunda, 2022 takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen matrahın, bu yıl için verilen ilgili geçici vergi beyannamesinde beyan edilen matrahın Tebliğin bu bölümünde yapılan açıklamalara göre belirlenen oranlarda artırılması suretiyle bulunan tutarından az olmaması gerekmektedir.

1/1/2023 tarihinden sonra, 2021 yılı gelir vergisi beyannamesi ya da 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyanname başta olmak üzere Tebliğin bu bölümüne istinaden yapılacak kıyaslamada dikkate alınacak beyannamelerde matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için bu yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesinde beyan edilmesi gereken vergiye esas matrahın belirlenmesinde düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınacaktır.

Diğer taraftan, özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerin 2022 yılı içinde sona eren vergilendirme dönemine ilişkin matrah artırımında bulunmaları mümkün olup 2021 yılı içinde sona eren vergilendirme dönemine ilişkin gelir vergisi beyannameleri ile 2022 yılında sona eren vergilendirme döneminin üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin verilen beyannamelerde bildirilen matrahların belirtilen oranlarda artırılması suretiyle kıyaslama yapılması gerekmektedir.

af) Konuya ilişkin örnekler

Örnek 1- Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefi (A)'nın yıllık beyannamede beyan ettiği gelir vergisi matrahı, 2018 yılı için 340.000 TL, 2019 yılı için 354.000 TL, 2020 yılı için 440.000 TL, 2021 yılı için 600.000 TL'dir. Ayrıca, 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen tutar 800.000 TL'dir.

Mükellef, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin gelir vergisi matrahlarını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı olduğu vergi dairesine başvurmuştur.

2022 yılında adı geçen mükellefin, matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı 1.000.000 TL'dir.

Bu mükellefin 2022 yılına ilişkin gelir vergisi yönünden matrah artırımında bulunabilmesi için ilgili dönem beyannamesinde beyan edilmesi gereken gelir vergisi matrahı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Beyan Edilen Matrahlar		Kanuna Göre Hesaplanan Matrahlar	
2021 yılı gelir vergisi matrahı	600.000	2021 yılında beyan edilen matrahın %122,93 fazlası	[600.000+(600.000x%122,93)=] 1.337.580*
2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemi matrahı	800.000	2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 fazlası	[800.000+(800.000x%40)=] 1.120.000
2022 yılına ilişkin mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı		1.000.000	
2022 yılına ilişkin mükellefin beyan etmesi gereken gelir vergisi matrahı		1.337.580	
*2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı 1.000.000 TL olup, bu tutar; 2021 yılı gelir vergisi beyannamesindeki matrahın %122,93 oranında artırılmasıyla bulunan tutar ile 2022 üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan az olduğundan, mükellefin 2022 takvim yılında beyana konu edilecek vergiye esas matrahı en az 1.337.580 TL olacaktır.			

Bu mükellefin Kanuna göre ödeyeceği gelir vergisi tutarı bu Tebliğin (V/C-3) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Yıl	İlgili Yıllar Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (TL) (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2018	340.000	%35	119.000	94.000	119.000	%20	23.800
2019	354.000	%30	106.200	99.600	106.200	%20	21.240
2020	440.000	%25	110.000	105.800	110.000	%20	22.000
2021	600.000	%20	120.000	112.400	120.000	%20	24.000
2022	1.337.580	%25	334.395	200.000	334.395	%20	66.879
Toplam							157.919

Mükellefin matrah artırımını nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi toplamda 157.919 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 2- Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefi (B)'nin yıllık beyannamede beyan ettiği gelir vergisi matrahı, 2018 yılı için 300.000 TL, 2019 yılı için 370.000 TL, 2020 yılı için 400.000 TL, 2021 yılı için 450.000 TL'dir.

Ayrıca, 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen tutar 1.400.000 TL'dir.

Mükellef, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin gelir vergisi matrahlarını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı olduğu vergi dairesine başvurmuştur.

2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı 2.000.000 TL'dir.

Bu mükellefin 2022 yılına ilişkin gelir vergisi yönünden matrah artırımında bulunabilmesi için ilgili dönem beyannamesinde beyan edilmesi gereken gelir vergisi matrahı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Beyan Edilen Matrahlar		Kanuna Göre Hesaplanan Matrahlar	
2021 yılı gelir vergisi matrahı	450.000	2021 yılında beyan edilen matrahın %122,93 fazlası	[450.000+(450.000x%122,93)=] 1.003.185
2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemi matrahı	1.400.000	2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 fazlası	[1.400.000+(1.400.000x%40)=] 1.960.000
2022 yılına ilişkin mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı		2.000.000*	
2022 yılına ilişkin mükellefin beyan etmesi gereken gelir vergisi matrahı		2.000.000	
*2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı 2.000.000 TL olup, bu tutar; 2021 yılı gelir vergisi beyannamesindeki matrahın %122,93 oranında artırılmasıyla bulunan tutar ile 2022 üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan fazla olduğundan, mükellefin 2022 takvim yılında beyana konu edilecek vergiyi esas matrahı 2.000.000 TL olacaktır.			

Bu mükellefin Kanuna göre ödeyeceği gelir vergisi tutarı bu Tebliğin (V/C-3) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Yıl	İlgili Yıllar Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (TL) (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2018	300.000	%35	105.000	94.000	105.000	%20	21.000
2019	370.000	%30	111.000	99.600	111.000	%20	22.200
2020	400.000	%25	100.000	105.800	105.800	%20	21.160
2021	450.000	%20	90.000	112.400	112.400	%20	22.480
2022	2.000.000	%25	500.000	200.000	500.000	%20	100.000
Toplam							186.840

Mükellefin matrah artırımını nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi toplamda 186.840 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 3- Serbest meslek erbabı (B)'nin 2019 yılı gelir vergisi beyannamesinde beyan ettiği gelir vergisi matrahı 420.000 TL'dir. Mükellefin bu matraha ilişkin beyan ettiği gelirleri aşağıdaki gibidir.

Serbest meslek kazancı.....	140.000 TL
Birinci işverenden alınan ücret.....	110.000 TL
İkinci işverenden alınan ücret.....	100.000 TL
Kira geliri.....	70.000 TL

Mükellef (B), 2019 yılı gelir vergisi matrahını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurmuştur. Bu mükellefin matrah artırımına ilişkin gelir vergisi hesabı aşağıdaki şekilde olacaktır.

2019 yılı gelir vergisi matrahı.....	420.000 TL
2019 yılı için artırım oranı.....	%30
Artırılan matrah tutarı (420.000 x %30=).....	126.000 TL
Kanunla belirlenen asgari matrah.....	99.600 TL

Yıl	İlgili Yıl Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2019	420.000	%30	126.000	99.600	126.000	%15	18.900

Mükellefin beyanına göre hesaplanan matrah 126.000 TL'dir. Mükellefin beyanı, Kanuna göre serbest meslek mükelleflerinin 2019 yılı için belirlenmiş asgari matrah tutarından (99.600 TL) fazla olduğundan, mükellefin beyanı esas alınacaktır.

Matrah artırımında bulunulan yıla ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesi süresinde verilerek tahakkuk eden vergilerin süresinde ödendiği ve mükellefin bu vergi türleri için Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddelerinden yararlanmadığı varsayılarak vergi oranı %15 olarak dikkate alınmıştır. Mükellefin matrah artırımını nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi 18.900 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 4- Serbest meslek erbabı (C)'nin yıllık beyannamede beyan ettiği gelir vergisi matrahı; 2018 yılı için 260.000 TL, 2019 yılı için 324.000 TL, 2020 yılı için 400.000 TL, 2021 yılı için 550.000 TL ve 2022 yılı için ise 600.000 TL'dir. Mükellefin 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin gelir vergisi matrahı ise 500.000 TL'dir.

Mükellef, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin gelir vergisi matrahını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı olduğu vergi dairesine başvurmuştur.

2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı 600.000 TL'dir.

Bu mükellefin 2022 yılına ilişkin gelir vergisi yönünden matrah artırımında bulunabilmesi için ilgili dönem beyannamesinde beyan edilmesi gereken gelir vergisi matrahı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Beyan Edilen Matrahlar

Kanuna Göre Hesaplanan Matrahlar

2021 yılı gelir vergisi matrahı	550.000	2021 yılında beyan edilen matrahın %122,93 fazlası	$[550.000+(550.000 \times \%122,93)]= 1.226.115^*$
2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemi matrahı	500.000	2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 fazlası	$[500.000+(500.000 \times \%40)]=700.000$
2022 yılına ilişkin mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı			600.000
2022 yılına ilişkin mükellefin beyan etmesi gereken gelir vergisi matrahı			1.226.115
*2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı 600.000 TL olup, bu tutar; 2021 yılı gelir vergisi beyannamesindeki matrahın %122,93 oranında artırılmasıyla bulunan tutar ile 2022 üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan az olduğundan, mükellefin 2022 takvim yılında beyana konu edilecek vergiye esas matrahı en az 1.226.115 TL olacaktır.			

Bu durumda, mükellefin 2022 yılı gelir vergisi beyannamesinde beyan edeceği matrahı 1.226.115 TL olup Kanuna göre ödeyeceği gelir vergisi tutarı bu Tebliğin (V/C-3) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Yıl	İlgili Yıllar Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2018	260.000	%35	91.000	94.000	94.000	%20	18.800
2019	324.000	%30	97.200	99.600	99.600	%20	19.920
2020	400.000	%25	100.000	105.800	105.800	%20	21.160
2021	550.000	%20	110.000	112.400	112.400	%20	22.480
2022	1.226.115	%25	306.528,75	200.000	306.528,75	%20	61.305,75
Toplam							143.665,75

Mükellefin matrah artırımını nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi toplamda 143.665,75 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 5- Sadece basit usulde ticari kazanç elde eden (D)'nin ticari kazancına ilişkin olarak 2019 yılı için beyan ettiği gelir vergisi matrahı 50.000 TL'dir. Mükellef, 2019 yılı gelir vergisi matrahını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurmuştur.

Bu mükellefin gelir vergisi hesabı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Yıl	İlgili Yıl Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2019	50.000	%30	15.000	9.960	15.000	%20	3.000

Mükellefin artırım nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi 3.000 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 6- Ticari kazancı basit usulde tespit edilen (E)'nin 2019 yılı için beyan ettiği gelir vergisi matrahı 85.000 TL'dir. Mükellefin matrahının 42.000 TL'si basit usulde tespit edilen ticari kazanç, 43.000 TL'si konut kira gelirinden oluşmaktadır. Mükellef söz konusu yıla ait beyanamesini kanuni süresinde vermiş ve tahakkuk eden gelir ve damga vergisini süresinde ödemiştir.

Mükellef, 2019 yılı gelir vergisi matrahını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurmuştur.

Bu mükellefin gelir vergisi hesabı aşağıdaki şekilde olacaktır.

2019 yılı gelir vergisi matrahı..... 85.000 TL
2019 yılı için artırım oranı..... %30
Artırılan matrah tutarı (85.000 x %30=)..... 25.500 TL
Kanunla belirlenen asgari matrah..... 66.400 TL

Yıl	İlgili Yıl Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2019	85.000	%30	25.500	66.400	66.400	%15	9.960

Mükellefin beyanına göre hesaplanan matrah 25.500 TL'dir. Ancak, 7440 sayılı Kanuna göre basit usul mükelleflerinin beyana tabi gelirinin yanında beyan edilen başka bir gelirinin de bulunması nedeniyle artırımda bulunacakları asgari matrahın tespitinde, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrah tutarları esas alınacaktır. Buna göre asgari matrah tutarı, 66.400 TL'den aşağı olamayacağından hesaplamada bu tutar dikkate alınacaktır.

Mükellefin artırım nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi 9.960 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 7- Üç ayrı işverenden elde ettiği ücret gelirinden dolayı yıllık gelir vergisi beyanamesi vermiş olan mükellef (H)'nin 2021 yılındaki vergi matrahı 370.000 TL'dir. Ücret gelirinin tamamı tevkif yoluyla vergilendirilmiş bulunmaktadır.

Birinci işverenden alınan ücret 180.000 TL
İkinci işverenden alınan ücret 100.000 TL
Üçüncü işverenden alınan ücret 90.000 TL

Mükellef, 2021 yılı gelir vergisi matrahını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurmuştur.

Bu mükellefin gelir vergisi hesabı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Yıl	İlgili Yıl Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2021	370.000	%20	74.000	75.000	75.000	%15	11.250

Matrah artırımında bulunulan yıla ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesi süresinde verilerek damga vergisi dâhil olmak üzere tahakkuk eden vergiler zamanında ödenmiş ve bu vergi türleri için 7440 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddelerinden yararlanılmadığından vergi oranı %15 olarak dikkate alınmıştır.

Mükellefin matrah artırımını nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi 11.250 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 8- Gayrimenkul sermaye iradı elde eden gelir vergisi mükellefi (F), 2022 takvim yılı için matrah artırımında bulunmak istemektedir. Mükellefin 2021 takvim yılına ait yıllık beyannamesinde beyan ettiği matrah 200.000 TL'dir. Adı geçen mükellefin 2022 yılında matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı 350.000 TL'dir. Bu mükellef 2022 yılı gelir vergisi matrahını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için süresi içinde bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurmuştur.

2022 yılına ilişkin gelir vergisi yönünden matrah artırımında bulunabilmesi için ilgili dönem beyannamesinde beyan edilmesi gereken gelir vergisi matrahı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Beyan Edilen Matrahlar		Kanuna Göre Hesaplanan Matrahlar	
2021 yılı gelir vergisi matrahı	200.000	2021 yılında beyan edilen matrahın %122,93 fazlası	$[200.000+(200.000 \times 122,93)]= 445.860$
2022 yılına ilişkin mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı		350.000*	
2022 yılına ilişkin mükellefin beyan etmesi gereken gelir vergisi matrahı		445.860	
*2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki gelir vergisi matrahı 350.000 TL olup, bu tutar; 2021 yılı gelir vergisi beyannamesindeki matrahın %122,93 oranında artırılmasıyla bulunan tutardan az olduğundan, mükellefin 2022 takvim yılında beyana konu edilecek vergiye esas matrahı en az 445.860 TL olacaktır.			

Bu durumda, mükellefin 2022 yılı gelir vergisi beyannamesinde beyan edeceği matrahı 445.860 TL olup Kanuna göre ödeyeceği gelir vergisi tutarı bu Tebliğin (V/C-3) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Yıl	Beyan Edilen Matrah Tutarı (TL) (1)	Beyan Edilen Matrahın % 25'i (2)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (3)	Hesaplamaya Esas Matrah Tutarı (TL) (2 veya 3'ten Fazla Olanı) (4)	Vergi Oranı (5)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (4 x 5) (6)
2022	445.860	111.465	80.000	111.465	%20	22.293

Mükellefin matrah artırımını nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi 22.293 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksitte de ödenebilecektir.

b) Mükellefiyet Kayıtları Olup Yıllık Gelir Vergisi Beyannamelerinde Zarar Beyan Etmiş veya Hiç Beyanname Vermemiş Olan Mükellefler ile Faaliyette Bulunduğu veya Gelir Elde Ettiği Hâlde Mükellefiyet Tesis Ettirmemiş Olanların Matrah Artırımı

2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin olarak,

- Yıllık gelir vergisi beyannamelerinde zarar beyan eden mükellefler,
- Yıllık gelir vergisi beyannamelerinde indirim ve istisnalar nedeniyle matrah beyan etmeyen mükellefler,
- Mükellefiyet kayıtları olup da beyanname vermemiş olan mükellefler,
- İlgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar,

bu bölümdeki açıklamaları esas alarak matrah artırımından yararlanabileceklerdir (Ek:5).

ba) Ticari veya zirai kazancı bilanço esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabı;

2018 yılı için.....	94.000 TL'den
2019 yılı için.....	99.600 TL'den,
2020 yılı için.....	105.800 TL'den,
2021 yılı için.....	112.400 TL'den,
2022 yılı için.....	200.000 TL'den

az olmamak üzere, matrah beyanında bulunmaları şartıyla 7440 sayılı Kanunun matrah artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Ticari veya zirai kazancı bilanço esasına göre tespit edilmesi gereken gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabının, kazanç ve iratları arasında diğer gelir unsurlarının bulunması hâlinde dahi, söz konusu mükellefler, yukarıda yer alan asgari matrahlardan az olmamak üzere matrah artırımında bulunacaklardır. Bu kapsamda, ticari veya zirai kazancı bilanço esasına göre tespit edilmesi gerekenler ile serbest meslek erbabına ilişkin asgari matrah tutarı üzerinden artırımda bulunan mükellefler diğer gelir unsurları nedeniyle de vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır.

bb) Ticari veya zirai kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri;

2018 yılı için.....	63.800 TL'den,
2019 yılı için.....	66.400 TL'den,
2020 yılı için.....	70.500 TL'den,
2021 yılı için.....	75.000 TL'den,
2022 yılı için.....	105.000 TL'den

az olmamak üzere, matrah beyanında bulunmaları şartıyla 7440 sayılı Kanunun matrah artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Ticari veya zirai kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilmesi gereken gelir vergisi mükelleflerinin, kazanç ve iratları arasında diğer gelir unsurlarının da bulunması hâlinde, söz konusu mükellefler, yukarıda yer alan asgari matrahlardan az olmamak üzere matrah artırımında bulunacaklardır.

Bu kapsamda, ticari veya zirai kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilmesi gerekenlere ilişkin asgari matrah tutarı üzerinden artırımda bulunan mükellefler diğer gelir unsurları nedeniyle de vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır.

bc) Geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançtan ibaret olan gelir vergisi mükellefleri;

2018 yılı için.....	9.400 TL'den,
2019 yılı için.....	9.960 TL'den,
2020 yılı için.....	10.580 TL'den

az olmamak üzere, matrah beyanında bulunmaları şartıyla 7440 sayılı Kanunun matrah artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

bç) Geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşan gelir vergisi mükellefleri;

2018 yılı için.....	37.600 TL'den,
2019 yılı için.....	39.840 TL'den,
2020 yılı için.....	42.320 TL'den,
2021 yılı için.....	44.960 TL'den,
2022 yılı için.....	80.000 TL'den

az olmamak üzere, matrah beyanında bulunmaları şartıyla 7440 sayılı Kanunun matrah artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

bd) Geliri yukarıda sayılanlar dışında kalan gelir vergisi mükellefleri;

2018 yılı için.....	63.800 TL'den,
2019 yılı için.....	66.400 TL'den,
2020 yılı için.....	70.500 TL'den,
2021 yılı için.....	75.000 TL'den,
2022 yılı için.....	105.000 TL'den

az olmamak üzere, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahlar üzerinden matrah beyanında bulunmaları şartıyla 7440 sayılı Kanunun matrah artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Ticari ve zirai kazanç ile serbest meslek kazancı dışında kalan ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat (bu kazanç veya iratların birkaçının elde edilmiş olması hali dâhil) elde eden gelir vergisi mükellefleri, matrah artırımlarında işletme hesabı esasına

göre defter tutan mükellefler için belirlenen ve yukarıda yer alan asgari matrahları esas alacaklardır.

be) Özellik arz eden durumlar

Ticari kazancı basit usulde tespit edilmekle birlikte, bu kazancının yanında vergiye tabi başka gelir unsurları elde eden mükellefler ile gayrimenkul sermaye iradının yanında ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat elde eden gelir vergisi mükellefleri de işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahları esas alacaklardır.

Diğer taraftan, ticaret şirketleri, 213 sayılı Kanun uyarınca birinci sınıf tüccar olarak değerlendirildiklerinden, kollektif şirketlerde ortaklar ile komandit şirketlerde komandite ortaklar, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler hakkında yapılan açıklamalar çerçevesinde matrah artırımında bulunabileceklerdir. Adi komandit şirketlerin, menkul sermaye iradı elde eden komanditer ortakları da bu iratlarıyla ilgili olarak matrah artırım hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Adi ortaklıklarda ortaklar, yıllık gelir vergisi beyannamesi vermek zorunda olduklarından bunlar, yukarıda açıklanan esaslardan durumlarına uyan şekilde matrah artırımında bulunabileceklerdir.

2022 yılına ilişkin matrah artırımında bulunmak isteyen gelir vergisi mükellefleri tarafından 2021 takvim yılı ve 2022 yılının üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin;

- Gelir vergisi beyannamesinde zarar beyan edilmiş olması,
- İndirim ve istisnalar nedeniyle verdikleri beyannamelerinde matrah oluşmaması veya
- Hiç beyanname verilmemiş olması (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil)

durumunda Tebliğin (V/C-1-a) bölümünde yer alan kıyaslamaya ilişkin açıklamalar dikkate alınmayacak, 2022 yılı gelir vergisi matrah artırımına ilişkin tutarların belirlenmesinde Kanunun geçici 1 inci maddesinde yer alan asgari tutarlardan az olmamak üzere bu yıla ilişkin beyan edilen matrah tutarının %25'i dikkate alınacaktır.

bf) Konuya ilişkin örnekler

Örnek 9- Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefi (K)'nın yıllık beyannamede beyan ettiği gelir vergisi matrahı, 2018 yılı için 260.000 TL, 2019 yılı için 364.000 TL, 2020 yılı için 424.000 TL'dir. Mükellef 2021 yılı için yıllık beyanname vermemiş ve 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemi ile 2022 yılı için zarar beyan etmiştir.

Bu mükellef, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin gelir vergisi matrahını 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı olduğu vergi dairesine başvurmuştur.

Mükellef tarafından 2021 yılına ilişkin beyanname verilmemiş ve 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde zarar beyan edilmiş olması nedeniyle 2022 yılı için kıyaslama yapılmamış ve 2022 yılında da zarar beyan edildiğinden, asgari tutar dikkate

alınarak matrah artırımı yapılmıştır. Mükellefin, 7440 sayılı Kanuna göre ödeyeceği gelir vergisi tutarı aşağıda açıklanan şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	İlgili Yıllar Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (TL) (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2018	260.000	%35	91.000	94.000	94.000	%20	18.800
2019	364.000	%30	109.200	99.600	109.200	%20	21.840
2020	424.000	%25	106.000	105.800	106.000	%20	21.200
2021	-	%20	-	112.400	112.400	%20	22.480
2022	-	%25	-	200.000	200.000	%20	40.000
Toplam							124.320

Mükellefin matrah artırımı nedeniyle ödemesi gereken gelir vergisi 124.320 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 10- Bilanço esasına göre defter tutan ticari kazanç mükellefi (H), 2021 takvim yılına ilişkin vermiş olduğu yıllık gelir vergisi beyannamesinde 1.000.000 TL zarar beyan etmiş, 2022 takvim yılına ilişkin birinci, ikinci ve üçüncü dönem gelir geçici vergi beyannamelerini vermemiş ve 15 Mart 2023 tarihinde vermiş olduğu 2022 takvim yılı gelir vergisi beyannamesinde 600.000 TL matrah beyan etmiştir.

Mükellef tarafından 2021 yılı ile 2022 üçüncü geçici vergilendirme döneminde zarar beyan edilmiş olması nedeniyle 2022 yılı için kıyaslama yapılmamış, 2022 yılında matrah beyan edildiğinden, bu matrah üzerinden hesaplanan tutar ile asgari tutar karşılaştırılarak matrah artırımı yapılmıştır.

Buna göre, Mükellef (H)'nin, 7440 sayılı Kanuna göre ödeyeceği gelir vergisi tutarı aşağıda açıklanan şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	Beyan Edilen Matrah Tutarı (TL) (1)	Beyan Edilen Matrahın %25'i (2)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (3)	Hesaplamaya Esas Matrah Tutarı (TL) (1 veya 2'den Fazla Olanı) (4)	Vergi Oranı (5)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (4 x 5) (6)
2022	600.000	150.000	200.000	200.000	%20	40.000

Mükellefin ödeyeceği vergi tutarı 40.000 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 11- Mükellef (B), 2018 yılında kira geliri elde etmiş olduğu halde, bu gelirini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakmış ve mükellefiyet tesis ettirmemiştir.

Mükellef (B), 2018 yılı için gelir vergisi matrahını, 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde ilgili vergi dairesine, sadece gayrimenkul sermaye iradı elde ettiğini belirterek başvurmuştur.

Mükellef (B)'nin ilgili yıl için belirlenen asgari matrahtan az olmamak üzere matrah beyan etmesi gerekmektedir.

Buna göre, Mükellef (B)'nin, 7440 sayılı Kanuna göre ödeyeceği gelir vergisi tutarı aşağıda açıklanan şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	Beyan Edilen Matrah Tutarı (TL) (1)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (2)	Hesaplamaya Esas Matrah Tutarı (TL) (1 veya 2'den Fazla Olanı) (3)	Vergi Oranı (4)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (3 x 4) (5)
2018	-	37.600	37.600	%20	7.520

Mükellefin ödeyeceği vergi tutarı 7.520 TL olacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

2- Yıllık Kurumlar Vergisi Beyannamesine İlişkin Matrah Artırımı

a) Kurumlar Vergisi Beyannamesinde Matrah Beyan Etmiş Olan Mükelleflerin Matrah Artırımı

2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 takvim yıllarına ilişkin olarak verdikleri kurumlar vergisi beyannamelerinde vergiye tabi kurum kazancı (matrah) beyan eden kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu yıllara ilişkin vergi matrahlarının;

2018 yılı için.....	%35,
2019 yılı için.....	%30,
2020 yılı için.....	%25,
2021 yılı için.....	%20,
2022 yılı için.....	%25

oranlarından az olmamak üzere artırılması gerekmektedir (**Ek:6**). Dilerlerse mükellefler, ilgili yıllar için bu oranların üzerinde artırımda bulunabileceklerdir. Kurumlar vergisi mükelleflerince artırıma esas olacak matrah, doğrudan üzerinden vergi hesaplanan kurumlar vergisi matrahı olacaktır.

Ancak, anılan yıllara ilişkin olarak kurumlar vergisi mükelleflerince artırılan matrahların tutarı;

2018 yılı için.....	200.000 TL'den,
2019 yılı için.....	215.000 TL'den,
2020 yılı için.....	230.000 TL'den,
2021 yılı için.....	260.000 TL'den,
2022 yılı için.....	500.000 TL'den

az olmayacaktır.

Mükelleflerce ilgili yıllarda düzeltme beyannamesi verilmiş ve düzeltme işlemlerinin 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihe kadar sonuçlandırılmış olması hali de dâhil olmak üzere, Kanunun yayımlandığı tarihten önce ikmalen, re'sen veya idarece yapılp kesinleşen tarhiyatlar, matrah artırımına esas ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.

Mükelleflerin 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunabilmesi için bu yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve bu beyannamede beyan edilen vergiye esas matrahın; 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın yüksek olanından az olmaması şarttır.

Diğer taraftan, 2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemine ait kurumlar vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde; ikinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın %100 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar; sadece birinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinin verilmiş olması halinde de bu beyannamede beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar, kıyaslamaya konu geçici vergi tutarı olarak dikkate alınacaktır.

2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ancak 2022 yılı geçici vergilendirme dönemlerine ilişkin beyannamelerin vermediği durumda, 2022 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen matrahın 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan az olmaması gerekmektedir.

Aynı şekilde, 2021 takvim yılına ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin vermediği ancak 2022 takvim yılına ilişkin geçici vergi beyannamelerinin verildiği durumda, 2022 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen matrahın, bu yıl için verilen ilgili geçici vergi beyannamesinde beyan edilen matrahın Tebliğin bu bölümünde yapılan açıklamalara göre belirlenen oranlarda artırılması suretiyle bulunan tutardan az olmaması gerekmektedir.

Diğer taraftan özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerin 2022 yılı içinde sona eren vergilendirme dönemine ilişkin matrah artırımında bulunmaları mümkün olup 2021 yılı içinde sona eren vergilendirme dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannameleri ile 2022 yılında sona eren vergilendirme döneminin üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin verilen beyannamelerde bildirilen matrahların belirtilen oranlarda artırılması suretiyle kıyaslama yapılması gerekmektedir.

1/1/2023 tarihinden sonra, 2021 yılı kurumlar vergisi beyannamesi ya da 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyanname başta olmak üzere Tebliğin (V/C-2-a) bölümüne istinaden yapılacak kıyaslamada dikkate alınacak beyannamelerde matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için bu yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilmesi gereken vergiye esas matrahın belirlenmesinde düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınacaktır.

Örnek 12- 2022 yılına yönelik matrah artırım talebinde bulunmak isteyen (Z) A.Ş.'nin bu dönemde matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı 780.000 TL'dir. Mükellefin ayrıca 2021 yılı kurumlar vergisi matrahı 400.000 TL, 2022 yılı üçüncü dönem kurum geçici vergi beyannamesinde beyan etmiş olduğu vergiye esas matrah ise 550.000 TL'dir. Adı geçen kurumun 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunabilmesi için bu yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan etmesi gereken kurumlar vergisi matrahı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Beyan Edilen Matrahlar		Kanuna Göre Hesaplanan Matrahlar	
2021 yılı kurumlar vergisi matrahı	400.000	2021 yılında beyan edilen matrahın %122,93 fazlası	$(400.000 + (400.000 \times \%122,93)) = 891.720^*$
2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemi matrahı	550.000	2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 fazlası	$(550.000 + (550.000 \times \%40)) = 770.000$
2022 yılına ilişkin mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı		780.000	
2022 yılına ilişkin mükellefin beyan etmesi gereken kurumlar vergisi matrahı		891.720	
*2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı 780.000 TL olmakla birlikte, bu mükellefin 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunabilmesi için 2022 yılı beyannamesinde beyan edilmesi gereken kurumlar vergisi matrahının 891.720 TL olması gerekmektedir.			

Yukarıdaki tabloya göre mükellefin 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunabilmesi için bu döneme yönelik beyannamesinde beyana konu edilecek kurumlar vergisi matrahının 891.720 TL'den az olmaması gerekmektedir.

Bu kapsamda, mükellef kurumun 2022 yılına yönelik matrah artırım kapsamında ödemesi gereken vergi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	Kurumlar Vergisi Beyannamesindeki Matrah Tutarı (TL) (1)	Beyan Edilen Matrahın % 25'i (2)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (3)	Hesaplamaya Esas Matrah Tutarı (TL) (2 veya 3'ten Fazla Olanı) (4)	Vergi Oranı (5)	Ödenecek Vergi (TL) (4 x 5) (6)
2022	891.720	222.930	500.000	500.000	%20	100.000

Örnek 13- (ABC) Ltd. Şti., 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükümlerine istinaden 2022 hesap dönemine yönelik matrah artırımında bulunmak istemektedir. Adı geçen kurumun matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı 2.750.000 TL'dir. Mükellefin 2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesindeki matrahı 300.000 TL olup, 2022 takvim yılının ikinci ve üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin kurum geçici vergi beyannameleri mükellef tarafından verilmemiştir. Diğer taraftan, anılan kurum tarafından verilen 2022 yılının birinci geçici vergilendirme dönemine ilişkin geçici vergi beyannamesinde 250.000 TL matrah beyan edilmiştir.

Buna göre, (ABC) Ltd. Şti. tarafından 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunabilmesi için öncelikle 2022 yılı beyannamesinde beyan edilmesi

gereken kurumlar vergisi matrahının; 2021 takvim yılında beyan edilen matrah ile 2022 takvim yılı birinci geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahların Kanun hükmünde belirlenen oranda artırılması suretiyle bulunan matrahlarla kıyaslanması ve kıyaslama sonucunda bulunacak tutarların yüksek olanından az olmaması gerekmektedir.

Adı geçen Kurumun 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunabilmesi için bu yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan etmesi gereken kurumlar vergisi matrahı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Beyan Edilen Matrahlar		Kanuna Göre Hesaplanan Matrahlar	
2021 yılı kurumlar vergisi matrahı	300.000	2021 yılında beyan edilen matrahın %122,93 fazlası	[300.000+(300.000 x %122,93)=] 668.790
2022 yılı birinci geçici vergilendirme dönemi matrahı	250.000	2022 yılı birinci geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %300 fazlası	[250.000+(250.000 x %300)=] 1.000.000
2022 yılına ilişkin mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı		2.750.000*	
2022 yılına ilişkin mükellefin beyan etmesi gereken kurumlar vergisi matrahı		2.750.000	
*2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı 2.750.000 TL olup, bu tutar; 2021 yılı kurumlar vergisi beyannamesindeki matrahın %122,93 oranında artırılmasıyla bulunan tutar ile 2022 yılı birinci geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan fazla olduğundan, mükellefin 2022 takvim yılında beyana konu edilecek vergiye esas matrahı en az 2.750.000 TL olacaktır.			

Diğer taraftan, mükellef kurum tarafından 2022 yılına yönelik matrah artırımını kapsamında ödemesi gereken vergi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	Kurumlar Vergisi Beyannamesindeki Matrah Tutarı (TL) (1)	Beyan Edilen Matrahın % 25'i (2)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (3)	Hesaplamaya Esas Matrah Tutarı (TL) (2 veya 3'ten Fazla Olanı) (4)	Vergi Oranı (5)	Ödenecek Vergi (TL) (4 x 5) (6)
2022	2.750.000	687.500	500.000	687.500	%20	137.500

Örnek 14- (Y) Ltd. Şti.'nin 2021 takvim yılındaki kurumlar vergisi beyannamesinde beyana konu ettiği vergiye esas matrahı 250.000 TL, 2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemine ait geçici vergi beyannamesindeki kurum geçici vergi matrahı 310.000 TL'dir. Mükellef, söz konusu beyannameleri kanuni sürelerinde vergi dairesine vermiştir. Diğer taraftan, adı geçen kurumun 2022 yılına ilişkin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı ise 500.000 TL'dir. 2022 yılına yönelik matrah artırımını talebinde bulunmak isteyen (Y) Ltd. Şti., 21/3/2023 tarihinde vergi dairesine düzeltme beyannamesi vermiş ve 2021 yılı kurumlar vergisi matrahını 200.000 TL olarak düzeltmiştir. Bu durumda mükellef tarafından 2021 yılı kurumlar vergisi beyanına yönelik 1/1/2023 tarihinden sonra matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verildiğinden, yapılacak kıyaslamada düzeltme öncesi beyan edilen matrah tutarı dikkate alınacaktır. Buna göre (Y) Ltd. Şti. tarafından 2022 yılına yönelik kurumlar vergisi matrah artırımında bulunabilmesi için bu yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan etmesi gereken kurumlar vergisi matrahı aşağıdaki gibi olacaktır.

Beyan Edilen Matrahlar		Kanuna Göre Hesaplanan Matrahlar	
2021 yılı kurumlar vergisi matrahı	250.000	2021 yılında beyan edilen matrahın %122,93 fazlası	[250.000+(250.000 x %122,93)=] 557.325*
2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme dönemi matrahı	310.000	2022 yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 fazlası	[310.000+(310.000 x %40)=] 434.000
2022 yılına ilişkin mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı		500.000	
2022 yılına ilişkin mükellefin beyan etmesi gereken kurumlar vergisi matrahı		557.325	
*2022 yılında adı geçen mükellefin matrah artırımına ilişkin kıyaslama hükümleri dikkate alınmadan önceki kurumlar vergisi matrahı 500.000 TL olmakla birlikte, bu mükellefin 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunabilmesi için 2022 yılı beyannamesinde beyan edilmesi gereken asgari kurumlar vergisi matrahının 557.325 TL olması gerekmektedir.			

Buna göre, (Y) Ltd. Şti., 21/3/2023 tarihinde vergi dairesine vermiş olduğu düzeltme beyannamesi ile kurumlar vergisi matrahını 200.000 TL'ye düşürmüş olsa da matrah artırımına ilişkin kıyaslamada düzeltme öncesi beyan edilen 250.000 TL'lik matrah dikkate alınacaktır. Diğer taraftan, mükellef kurum tarafından 2022 yılına yönelik matrah artırımını kapsamında ödemesi gereken vergi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	Kurumlar Vergisi Beyannamesindeki Matrah Tutarı (TL) (1)	Beyan Edilen Matrahın % 25'i (2)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (3)	Hesaplamaya Esas Matrah Tutarı (TL) (2 veya 3'ten Fazla Olanı) (4)	Vergi Oranı (5)	Ödenecek Vergi (TL) (4 x 5) (6)
2022	557.325	139.331,25	500.000	500.000	%20	100.000

b) Mükellefiyet Kayıtları Olup Kurumlar Vergisi Beyannamelerinde Zarar Beyan Etmiş veya Hiç Beyanname Vermemiş Olan Mükellefler ile Faaliyette Bulunduğu veya Gelir Elde Ettiği Hâlde Mükellefiyet Tesis Ettirmemiş Olan Kurumların Matrah Artırımı

2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin olarak kurumlar vergisi beyannamesi vermek mecburiyeti bulunduğu halde, bu mükellefiyetlerini her ne sebeple olursa olsun yerine getirmeyerek ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş ve kazanç elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve kazançlarını vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar da dâhil olmak üzere hiç beyanname vermemiş olan mükellefler ile bu yıllara ilişkin olarak verdikleri yıllık kurumlar vergisi beyannamelerinde indirim ve istisnalar nedeniyle matrah beyan etmeyen ya da zarar beyan eden kurumlar vergisi mükellefleri;

2018 yılı için.....	200.000
TL'den,	
2019 yılı için.....	215.000
TL'den,	
2020 yılı için.....	230.000
TL'den,	
2021 yılı için.....	260.000
TL'den,	

2022 yılı için 500.000

az olmamak üzere, TL'den matrah beyanında bulunmaları şartıyla, 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanabileceklerdir (**Ek:6**).

Tasfiye hâlinde bulunan kurumların tasfiye dönemlerine ilişkin yıllar için matrah artırımında bulunmaları, tasfiye bitiş beyannamesinin verilmesi üzerine 5520 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrası hükmüne göre yapılacak olan incelemelere engel teşkil etmemektedir. Ancak, matrah artırımını sonucu ödenen vergiler, tasfiye kârı üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilebilecektir.

5520 sayılı Kanun uyarınca yapılan devirlerde, devrolan kurumun tüm hak ve yükümlülükleri devralan kuruma intikal ettiğinden, devir suretiyle infisah eden ve ticaret sicilinden silinerek mükellefiyet kayıtları kapatılan kurumlar adına devralan kurumlar tarafından matrah artırımında bulunulması ve Kanunun öngördüğü imkânlardan yararlanılması mümkündür.

Aynı şekilde, anılan Kanun uyarınca gerçekleştirilen tam bölünme işlemlerinde de bölünen kurumun varlıklarını devralan kurumlar birlikte, bölünen kurum adına matrah artırımında bulunabilecektir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre, ticaret sicilinden silinmek suretiyle tüzel kişiliği sona eren kurumlar vergisi mükellefleri hakkında kesilecek vergi cezaları dâhil kurumlar vergisi, katma değer vergisi vb. her türlü vergi tarhiyatı,

-Tasfiye öncesi dönemler için, müteselsilen sorumlu olmak üzere kanuni temsilcilerden herhangi biri adına,

-Tasfiye dönemleri için, tasfiye memuru veya birden fazla tasfiye memuru varsa müteselsilen sorumlu olmak üzere bunlardan herhangi biri adına

yapılmaktadır.

Tasfiye edilerek tüzel kişiliği ticaret sicilinden silinmiş olan bir şirket adına, matrah artırımında bulunmak üzere bildirim veya beyanda bulunulması mümkün değildir.

Ancak, söz konusu kurumların kanuni temsilcilerinin veya tasfiye memurlarının anılan Kanun kapsamında kendileri tarafından (tasfiye edilerek ticaret sicilinden silinmiş olan kurumların kanuni temsilcisi veya tasfiye memuru olduklarına dair bilgileri de ihtiva eden) bildirim veya beyanlar ile artırımdan yararlanmaları mümkün bulunmaktadır. Bu çerçevede, tasfiye öncesi dönemler için, kanuni temsilciler hep birlikte; tasfiye dönemleri için, tasfiye memuru veya birden fazla tasfiye memuru varsa tüm tasfiye memurları birlikte matrah artırımında bulunabilecektir.

Diğer taraftan, 2022 yılına ilişkin matrah artırımında bulunmak isteyen kurumlar vergisi mükelleflerinden;

-2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi yönünden ve 2022 yılı geçici vergilendirme dönemlerine ilişkin kurum geçici vergi yönünden beyanname vermeyenler,

-2021 ve 2022 takvim yıllarında faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar,

-2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde ve 2022 yılı üçüncü geçici vergi beyannamesinde zarar beyan edenler,

-2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde ve 2022 yılı üçüncü geçici vergi beyannamesinde indirim ve istisnalar nedeniyle matrahı oluşmayanlar

için Tebliğin (V/C-2-a) bölümünde yer alan kıyaslamaya ilişkin açıklamalar dikkate alınmayacak, 2022 yılı kurumlar vergisi matrah artırımına ilişkin tutarların belirlenmesinde Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan asgari tutarlardan az olmamak üzere bu yıla ilişkin beyan edilen matrah tutarının %25'i dikkate alınacaktır.

Örnek 15- 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunmak isteyen (S) A.Ş.'nin 2021 ve 2022 takvim yıllarında (geçici vergilendirme dönemleri dâhil) ticari bilanço zararları sebebiyle kurumlar vergisi matrahı oluşmamıştır.

Buna göre, adı geçen kurumun 2021 takvim yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde ve 2022 yılı üçüncü geçici vergi beyannamesinde zarar beyan etmesi nedeniyle, mükellef kurum asgari matrah tutarını dikkate alarak matrah artırımında bulunacaktır.

2022 yılına yönelik matrah artırımını kapsamında ödenmesi gereken vergi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	Kurumlar Vergisi Beyannamesindeki Matrah Tutarı (TL) (1)	Beyan Edilen Matrahın % 25'i (2)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (3)	Hesaplamaya Esas Matrah Tutarı (TL) (2 veya 3'ten Fazla Olanı) (4)	Vergi Oranı (5)	Ödenecek Vergi (TL) (4 x 5) (6)
2022	-	-	500.000	500.000	%20	100.000

Diğer taraftan, mükellef kurumun 2022 takvim yılında matrah beyan etmesi durumunda, asgari matrah tutarından az olmamak kaydı ile beyan edilen matrahın %25'i dikkate alınarak bu yıl için matrah artırımını hükümlerinden faydalanılabilecektir.

3- Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükelleflerince Matrah Artırımı ve Matrah Beyanında Uygulanacak Vergi Oranları

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince bu Tebliğin (V/C-1) ve (V/C-2) bölümlerinde belirtilen şekilde artırılan veya beyan edilen matrahlara %20 vergi oranı uygulanmak suretiyle ödenecek vergi tutarı hesaplanacaktır.

7440 sayılı Kanun hükümlerine göre artırılan veya beyan edilen matrahlar üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisi için ayrıca herhangi bir vergi hesaplanmayacak ve ödenmeyecektir.

Artırılan bu matrahlar üzerinden geçici vergi de hesaplanmayacaktır.

Öte yandan, mükelleflerin matrah artırımında bulunmak istedikleri yıllara ilişkin yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerini kanuni süresinde vermiş, bu vergi türlerinden

tahakkuk eden vergiler ile ilgili beyannameler üzerinden tahakkuk eden damga vergisini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için 7440 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri hükümlerinden yararlanmamış olmaları şartıyla, Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerinin birinci fıkraları hükümlerine göre artırdıkları matrahlara %20 yerine %15 vergi oranı uygulanmak suretiyle ödenecek vergi tutarı hesaplanacaktır. %15 oranının belirlenmesinde, maddede öngörülen şartların her yıl için ayrı ayrı dikkate alınması gerekmektedir.

Örneğin, 2018 yılına ilişkin olarak matrah artırımında bulunan kurumlar vergisi mükellefinin bu döneme ilişkin kurumlar vergisi beyannamesini süresinde vermesi, bu beyanname üzerinden tahakkuk eden kurumlar vergisi ve damga vergisini süresinde ödemesi hâlinde, bu vergi türü için diğer dönemler de dâhil olmak üzere 7440 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri hükümlerinden yararlanmamış olması şartıyla, bu mükellef, matrah artırım tutarı üzerinden %15 oranında vergilendirilecektir.

Söz konusu mükellefin anılan döneme ilişkin olarak daha sonra pişmanlık hükümlerine göre veya kendiliğinden düzeltme beyannamesi vermesi de artırılan matraha %15 oranının uygulanmasına engel teşkil etmeyecektir.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin süresinde vermiş oldukları yıllık beyannamelerde, zarar beyan edilmesi veya ilgili kanunlarda yer alan istisna uygulaması, indirim ve mahsuplar nedeniyle ödenecek vergi çıkmamış olması durumunda da bu mükelleflerce artırılan matrahlara %15 vergi oranı uygulanmak suretiyle ödenecek vergi hesaplanacaktır.

Bu şekilde indirimli oranda vergi ödeme hakkı bulunan mükelleflerin başvurularında, bu hususu, başvuruda kullanılan bildirim ilgili sütununda belirtmeleri gerekmektedir.

Diğer taraftan, Kanunun 5 inci maddesinin on ikinci fıkrası gereğince, indirimli oranda vergi uygulamasından yararlanma taleplerinin değerlendirilmesinde, her bir dönem için ayrı ayrı 20 Türk lirasına (bu tutar dâhil) kadar yapılan eksik ödemeler dikkate alınmayacaktır.

4- 193 Sayılı Kanunun Geçici 61 inci Maddesine Göre Vergi Tevkifatına Tabi Kazanç ve İratları Bulunan Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin Vergi Artırımı ve Matrah Beyanı

a) Yatırım İndirimi İstisnası Tevkifatında Vergi Artırımı ve Matrah Beyanı

193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesinde, 24/4/2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlarla ilgili yatırım harcamalarına (teşvik belgelerine bu tarihten sonra ilave edilen iktisadî kıymetler için yapılan harcamalar hariç), yatırım indirimi uygulamasına ilişkin olarak 193 sayılı Kanunun bu tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlerinin uygulanacağı, bu şekilde yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançlar ile anılan tarihten önce gerçekleşen yatırımlar üzerinden hesaplanan ve kazancın yetersiz olması nedeniyle sonraki dönemlere devreden yatırım indiriminden yararlanan kazançlar üzerinden dağıtılsın, dağıtılmasın %19,8 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükmü yer almaktadır.

Bu Tebliğin (V/C-2) bölümüne göre matrah artırımında bulunan kurumlar vergisi mükelleflerinin, aynı zamanda 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesi kapsamında vergi tevkifatına tabi kazançlarının bulunması hâlinde, vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmamaları için, bu kazançlar hakkında da aşağıdaki esaslara göre vergi artırımını veya matrah beyanında bulunmaları gerekmektedir (**Ek:7**).

Bir başka ifade ile 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında vermiş oldukları kurumlar vergisi beyannamelerinde kurumlar vergisine tabi matrah beyan eden, matrah beyan etmeyen veya zarar beyan eden mükelleflerin, bu dönemlere ilişkin olarak 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre, vergi tevkifatına tabi kazançları ile ilgili olarak vergi artırımını veya matrah beyanında bulunabilmeleri için, bu Tebliğin (V/C-2) bölümünde belirtilen şekilde kurumlar vergisi matrahlarını da artırmaları zorunludur.

Buna göre, yukarıda belirtilen her iki duruma uygun artırımda bulunmayan mükelleflerin 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükmünden yararlanmaları mümkün değildir.

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentleri ve geçici 1 inci maddesi hükümlerine göre yapılacak vergi artırımını ve matrah beyanı yıl bazında yapılmakla birlikte, söz konusu yıla ilişkin olarak anılan hüküm uyarınca vergi artırımını veya matrah beyan edilmesi hâlinde, bu yıla ilişkin olarak verilen kurumlar vergisi beyannamesinden indirilen yatırım indirimi istisnasına tabi kazançlar için vergi tevkifatı yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

Örneğin, hesap dönemi takvim yılı olan bir kurumlar vergisi mükellefinin kurumlar vergisi matrah artırımını ile birlikte, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerine göre 2018 yılı için vergi artırımını ve matrah beyanında bulunması durumunda, bu yıla ilişkin olarak Nisan 2019 vergilendirme dönemine ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile beyan edilen yatırım indirimi istisnasına tabi kazançlar için vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olması söz konusu olmayacaktır.

aa) Yatırım indirimi istisnasına tabi kazançları bulunan ve bu kazançlarını muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile beyan etmiş olan kurumlar vergisi mükellefleri

Kurumlar vergisi mükelleflerinin verdikleri kurumlar vergisi beyannamesinde, yatırım indirimi istisnası uygulaması nedeniyle kurum kazancından indirilen ve 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre vergi tevkifatına tabi tutulmuş olan kazançlarının bulunması hâlinde, bu mükellefler anılan kazançlar üzerinden tevkif edilen vergilerini;

2018		yılı
için.....	%35,	
2019		yılı
için.....	%30,	
2020		yılı
için.....	%25,	
2021		yılı
için.....	%20,	

2022

yılı

oranlarından az için..... %25
olmamak üzere artırarak ödemeleri kaydıyla matrah ve vergi artırım hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Yukarıda açıklandığı üzere, 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre, vergi tevkifatına tabi kazançların daha önce beyan edilmiş olması kaydıyla bu kazanç ve iratların matrahı artırılmamakta, vergileri artırılmaktadır.

ab) Verdikleri yıllık kurumlar vergisi beyannamelerinde kurum kazancından indirim konusu yapılan yatırım indirimi istisnası bulunan ve buna ilişkin kazançlarını muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile beyan etmemiş olan mükellefler

Verdikleri kurumlar vergisi beyannamelerinde, yatırım indirimi istisnasına tabi kazancı bulunduğu halde, 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre vergi tevkifatına tabi bu kazançlarını muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile beyan etmemiş olan kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu yıllara ilişkin olarak vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için, bu kazanç ve iratlara ilişkin tevkifat matrahlarını;

	2018 yılı için.....	100.000
az olmamak üzere TL'den,		
artırarak beyan etmeleri ve	2019 yılı için.....	107.500
beyan edilen bu matrahlar TL'den,		
üzerinden %15 oranında	2020 yılı için.....	115.000
vergi ödemeleri TL'den,		
gerekmektedir.	2021 yılı için.....	130.000
	TL'den,	
b) Konuya İlişkin	2022 yılı için.....	250.000
Örnekler	TL'den	

Örnek 16- (K) A.Ş.'nin 2018 yılına ilişkin olarak vermiş olduğu kurumlar vergisi beyannamesinde beyan ettiği kazanç 1.600.000 TL'dir. Kurum aynı yılda, 800.000 TL yatırım indirimi istisnasından yararlanmış olduğundan kurumlar vergisi matrahı olarak 800.000 TL beyan etmiştir.

Şirket, 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre de tevkif ettiği (800.000 x %19,8=) 158.400 TL vergiyi, muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile beyan ederek zamanında ödemiştir.

Bu şirketin 2018 yılına ilişkin kurumlar vergisi ve gelir (stopaj) vergisi yönünden başvuru süresi içinde matrah artırımında bulunmak istemesi hâlinde, artırım dolayısıyla ödeyeceği vergiler aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Kurumlar Vergisinin Hesabı

Yıl	Beyan edilen matrah tutarı (TL) (1)	Artırım oranı (2)	Artırılan matrah tutarı (TL) (1 x 2) (3)	Artırılan matraha uygulanacak vergi oranı (4)	Ödenecek vergi (TL) (3 x 4) (5)
-----	--	----------------------	---	--	---------------------------------------

2018	800.000	%35	280.000	%20	56.000
------	---------	-----	---------	-----	--------

Gelir (Stopaj) Vergisinin Hesabı

Yıl	Daha önce beyan edilen gelir (stopaj) vergisi tutarı (TL) (1)	Artırım oranı (2)	Ödenecek vergi (TL) (1 x 2) (3)
2018	158.400	%35	55.440

Bu mükellef, kurumlar vergisi matrahı ile tevkif edilen kurumlar vergisini birlikte artırmak zorundadır. Aksi takdirde bu mükellefin 7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırım hükümlerinden yararlanması söz konusu olmayacaktır.

Mükellefin matrah artırım sonrasında ödemesi gereken toplam vergi (56.000 + 55.440=) 111.440 TL'dir. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

Örnek 17- (M) A.Ş.'nin 2019 yılı için beyan ettiği kurum kazancı 60.000 TL'dir. Aynı yılda 60.000 TL yatırım indirimi istisnası tutarı indirim konusu yapıldığından kurumlar vergisi matrahı oluşmamış, ayrıca bu istisna uygulaması nedeniyle (60.000 x %19,8=) 11.880 TL vergi tevkif edilip muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile beyan edilmesi gerekirken bu beyan da yapılmamıştır.

Bu kurumun başvuru süresi içinde matrah artırımında bulunması hâlinde ödeyeceği vergiler aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Kurumlar Vergisinin Hesabı

Yıl	Beyan edilen matrah (TL) (1)	Artırılan matrah tutarı (TL) (2)	Artırıma uygulanacak vergi oranı (3)	Ödenecek vergi (TL) (2 x 3) (4)
2019	-	215.000	%30	64.500

Gelir (Stopaj) Vergisinin Hesabı

Yıl	Artırılan gelir (stopaj) vergisi matrahı (TL) (1)	Artırıma uygulanacak vergi oranı (2)	Ödenecek vergi (TL) (1 x 2) (3)
2019	107.500	%15	16.125

Mükellefin matrah artırım nedeniyle ödemesi gereken toplam vergi (64.500 + 16.125=) 80.625 TL'dir. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

5- Matrah ve Vergi Artırımı ile Matrah Beyanına İlişkin Diğer Hususlar

a) Vergi İncelemesi ve Tarhiyat Yapılmaması

7440 sayılı Kanun kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunulması durumunda, matrah ve vergi artırımında bulunulan yıllar için gelir veya kurumlar vergisi yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Ancak, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulması, 7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin yirmi yedinci fıkrası uyarınca hesaplanacak ek vergiye ilişkin inceleme ve tarhiyat yapılmasına engel teşkil etmeyecektir.

Ayrıca, birden fazla gelir unsurundan kazanç ve irat elde eden gelir vergisi mükelleflerince, vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olunmaması için, ilgili gelir unsurları itibarıyla matrah artırımını yapılması şarttır. Dolayısıyla, ilgili dönemde matrah artırımında bulunmuş gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Başka gelir unsurları için matrah artırımında bulunmuş olsa dahi ilgili dönemde elde edilmekle birlikte matrah artırımına konu edilmeyen gelir unsurları için bu döneme ilişkin vergi incelemesi ve tarhiyat yapılabilecektir.

Bununla birlikte, mükellefler, durumlarına göre bilanço esasına göre defter tutan mükellefler ile serbest meslek erbabı için veya işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahlardan az olmamak üzere matrah artırımında bulunmaları hâlinde bütün gelir unsurları için vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır.

Örnek 18- Bay (H) 2019 yılı için herhangi bir gelir vergisi beyanında bulunmamıştır. Mükellefin ilgili takvim yılında iki adet taşınmaz kiralaması bulunmakta olup, söz konusu taşınmazlardan elde ettiği gelir ilgili yıla ilişkin mesken kira geliri istisna tutarının üzerindedir. Bay (H) bu yıla ilişkin olarak gayrimenkul sermaye iradı yönünden asgari matrah tutarını esas alarak artırımında bulunmuştur.

Mükellef hakkında, matrah artırımına konu edilen 2019 yılı gayrimenkul sermaye iradı yönünden herhangi bir vergi incelemesi ve tarhiyat yapılması söz konusu olmayacaktır. Ancak, adı geçen mükellef hakkında ilgili yıla ilişkin olarak diğer gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve gelir vergisi tarhiyatı yapılabilecektir.

Yukarıda da belirtildiği gibi mükellef, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahlardan az olmamak üzere matrah artırımında bulunması hâlinde diğer gelir unsurları için de vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır.

b) Daha Önce Tevkif Yoluyla Ödenmiş Vergilerin Durumu

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin olarak 7440 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle matrah ve vergi artırımında bulunmaları hâlinde, artırılan bu matrahlar üzerinden hesaplanan veya artırılan vergilerin tamamını ödemeleri gerekmektedir.

Mükelleflerin matrah ve vergi artırımında buldukları yıllara ilişkin olarak daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergilerden kaynaklanan iade alacakları, matrah ve vergi artırımını nedeniyle ödenecek vergilerden mahsup edilebilecektir.

c) Geçmiş Yıl Zararları

7440 sayılı Kanununun; 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, “*Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları yıllara ait zararların %50’si, 2022 ve izleyen yıllar karlarından mahsup edilmez.*”, geçici 1 inci maddesinde “*Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları 2022 yılına ait zararların tamamı 2023 yılından itibaren izleyen yıl karlarından mahsup edilmez.*” hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre mükellefler, matrah artırımında buldukları yıllara ait olup indirim konusu yapılamamış 2018 ila 2021 yıllarına ait geçmiş yıl zararlarının yarısı ile 2022 yılına ait zararının tamamını, 2023 ve müteakip yıl karlarından mahsup edemeyeceklerdir.

Söz konusu zararların ilgili yılların mali bilançolarına göre doğmuş olması veya indirim ve istisna uygulamalarından kaynaklanmış olması durumu değiştirmemektedir.

Diğer taraftan, matrah artırımında bulunulan yıllara ait olmakla birlikte 2021 ve önceki yılların karlarından mahsup edilmiş geçmiş yıl zararlarına yönelik herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Ancak, 2022 yılına ilişkin yıllık beyannamelerini verdikten sonra önceki yıllara ilişkin matrah artırımında bulunan mükellefler, önceki yıllara ilişkin tam olarak mahsup ettikleri geçmiş yıl zararlarının yarısını dikkate almak suretiyle beyannamelerini düzeltmek zorundadırlar.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin 2022 yılına ilişkin olarak vermiş oldukları geçici vergi beyannamelerinde, matrah artırımında buldukları yıllara ait geçmiş yıl zararlarının mahsup edilmiş olması hâlinde, söz konusu mükelleflerin 2022 yılı geçici vergi beyannamelerini düzeltmelerine gerek bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 2023 yılı birinci geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamesini verdikten sonra 2022 ve önceki yıllarla ilişkin matrah artırımında bulunan mükellefler, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamında öngörülen şekilde zarar mahsubunu yapmak suretiyle beyannamelerini düzeltmek zorundadırlar.

Matrah artırımında bulunan ve kendilerine özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar vergisi mükelleflerinden, hesap dönemleri 2023 yılı içinde sona eren ve matrah artırımından önce kurumlar vergisi beyannamelerini vermiş olanlar, matrah artırımında buldukları yıllara ait olup indirim konusu yapılamamış geçmiş yıl zararlarının %50’si ile 2022 yılına ait zararlarının tamamını, 2023 ve müteakip yıl kârlarından mahsup edemeyeceklerinden verdikleri kurumlar vergisi beyannamelerini düzeltmeleri gerekmektedir.

Bu bölüm kapsamında beyannamelerinde düzeltme yapması gereken mükelleflerin, matrah artırımını başvuru süresi içinde düzeltme beyannamesi vermeleri hâlinde, kendilerinden vergi cezası veya gecikme faizi talep edilmeyecek, beyan üzerine tahakkuk edecek vergiler, beyannamenin verildiği tarihten itibaren bir ay içinde (gelir vergisinin ilk taksiti bir ay içinde ikinci taksiti kanuni süresinde) ödenecektir. Matrah artırmakla birlikte düzeltme işlemlerini yapmayan mükellefler hakkında ise matrah artırımını başvuru süresinin sonu itibarıyla gerekli

işlemler vergi dairelerince yerine getirilecek, vergi ziyayı olması hâlinde tarh edilecek vergi için gecikme faizi matrah artırımını başvuru süresinin sonundan itibaren hesaplanacaktır.

Örnek 19- Kurumlar vergisi mükellefi (A) A.Ş. 2018 yılında 80.000 TL zarar, 2019 yılında 96.000 TL zarar, 2020 yılında 174.000 TL kâr, 2021 yılında 120.000 TL zarar ve 2022 yılında 160.000 TL zarar beyan etmiştir. Mükellef, 2020 yılında beyan ettiği kar tutarından 2018 ve 2019 yıllarından devreden geçmiş yıl zararlarını mahsup etmiştir.

Söz konusu mükellefin 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için matrah artırımından yararlandığı durumda 2023 ve müteakip yıllarda mahsup edebileceği geçmiş yıl zarar tutarları 2019 yılından devreden (2.000/2=) 1.000 TL, 2021 yılından devreden (120.000/2 =) 60.000 TL olmak üzere (1.000+60.000) toplam 61.000 TL olacaktır. 2022 yılından devreden 160.000 TL zarar ise 2023 ve takip eden yıllarda mahsup edilemeyecektir.

ç) Gelecek Yıllarda Matrahtan İndirim Konusu Yapılacak İstisna ve İndirim Tutarları ile Geçmiş Yıl Zararlarının Artırılan Matrahlardan İndirilememesi

Kurumlar vergisinden istisna edilen bazı kazançlar, ilgili yıl faaliyet sonucu zararlar sonuçlanmış olsa dahi yıllık kurumlar vergisi beyannamesinde indirim olarak uygulanmakta ve söz konusu istisna kazançlar, müteakip yıl kazançlarından indirilmek üzere zarar olarak müteakip yıllara devredilmektedir. Matrah artırımında bulunan mükelleflerin, devreden söz konusu zararları, bu Kanuna göre artırdıkları matrahlardan indirmeleri mümkün değildir.

Aynı şekilde mükellefler, yapmış oldukları yatırım harcamaları nedeniyle indirime hak kazandıkları, ancak ilgili yıllarda kazanç yetersizliği dolayısıyla yararlanamadıkları yatırım indirimi istisnası tutarları ile geçmiş yıl zararlarını da 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerine göre artırdıkları veya beyan ettikleri matrahlardan indiremeyeceklerdir. Ancak önceki yıllarda indirilemeyen yatırım indirimi istisnası tutarının, 193 sayılı Kanunun ilgili hükümleri ile 1/10/2010 tarihli ve 27716 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 276) çerçevesinde mükelleflerce daha sonraki yıllarda beyan edilen kazançlardan indirilebileceği tabiidir.

Diğer taraftan, matrah artırımında bulunulan cari yılda zarar beyan edilmiş olması hâlinde, 7440 sayılı Kanuna göre artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan veya artırılan vergilerin tamamının ödenmesi gerekeceğinden, söz konusu cari yıl zararının da artırılan matrahlar üzerinden mahsubu veya indirimi söz konusu olmayacaktır. Bahse konu zararlar hakkında, mükelleflerin bu Tebliğin (V/C-5-c) bölümündeki açıklamaları dikkate almaları gerekmektedir.

d) Gelir veya Kurumlar Vergisine Mahsuben Ödenmiş Bulunan Vergilerin İadesinin Talep Edilmesi

Matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin, artırımda buldukları yıllarla ilgili olarak yıllık gelir veya kurumlar vergisine mahsuben daha önce ödemiş oldukları vergilerin, iadesine ilişkin taleplerinin bulunması hâlinde bu talepleri, 6/4/2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği Seri No:252’deki esaslar çerçevesinde sonuçlandırılacaktır. Ancak, bu Kanun kapsamında matrah artırımında bulunmuş olan mükelleflerin gelir veya kurumlar vergisine mahsuben ödemiş oldukları vergilerin iadesiyle ilgili talepleri ile sınırlı kalmak üzere inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir.

Diğer taraftan, 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince, bu yıla ilişkin yıllık beyannamelerinde hesaplanan vergilerinden mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilmeyecektir.

e) Kıst Dönemde Faaliyette Bulunan Mükelleflerde Asgari Matrah Beyanı

7440 sayılı Kanununun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükümlerine ve bu Tebliğde yapılan açıklamalara göre matrah ve vergi artırımında veya beyanında bulunacak mükelleflerin, matrah ve vergi artırımında buldukları yıllarda işe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle, kıst dönemde faaliyette bulunmuş olmaları hâlinde, ilgili yıllar için belirlenen ve yukarıda açıklanan asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Bu hesaplamada ay kesirleri tam ay olarak dikkate alınacaktır.

Örneğin, 11 Nisan 2018 tarihinde işe başlayan ve bilanço esasına göre defter tutan bir gelir vergisi mükellefinin 2018 yılı için matrah ve vergi artırımında bulunmak istemesi hâlinde, bu yıl için dikkate alacağı asgari matrah $[(94.000/12) \times 9=]$ 70.500 TL'den az olamayacaktır.

Diğer taraftan, kurumlar vergisi mükelleflerinin tasfiyeye girmeleri hâlinde kıst dönem hesaplaması yapılmayacaktır.

Ancak, tasfiyeleri sonuçlanarak ticaret sicilinden silinen kurumlar vergisi mükelleflerinin nihai tasfiye dönemi ile kurumların devir veya tam bölünme hallerinde kıst dönem hesaplaması yapılacaktır.

f) Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşi Yapan Mükelleflerin Durumu

Yıllara sari inşaat ve onarım işi yapan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, bu faaliyetleri dolayısıyla 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için 7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Yıllara sari inşaat ve onarım işi bulunan mükellefler, her bir inşaat itibarıyla işin bittiği yıl esas alınmak suretiyle 7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunabileceklerdir.

Öte yandan, önceki yıllarda başlayan, ancak 2023 yılında bitmiş veya halen devam etmekte olan, yıllara sari inşaat ve onarım işleri için gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin ise 7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanamayacakları tabiidir.

g) Özel Hesap Dönemine Tabi Mükelleflerin Durumu

213 sayılı Kanununun 174 üncü maddesi çerçevesinde, kendilerine özel hesap dönemi tayin edilen gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, ilgili özel hesap dönemlerinin kapandığı yıl itibarıyla matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Örnek 20- Öteden beri 1 Mart – 28 Şubat özel hesap dönemini kullanan gelir vergisi mükellefi (A);

- 1/3/2017 - 28/2/2018 özel hesap dönemine ilişkin olarak 2018 takvim yılı için,
- 1/3/2018 - 28/2/2019 özel hesap dönemine ilişkin olarak 2019 takvim yılı için,
- 1/3/2019 - 29/2/2020 özel hesap dönemine ilişkin olarak 2020 takvim yılı için,
- 1/3/2020 - 28/2/2021 özel hesap dönemine ilişkin olarak 2021 takvim yılı için,
- 1/3/2021 - 28/2/2022 özel hesap dönemine ilişkin olarak 2022 takvim yılı için

belirlenen matrah artırımı oranlarını veya asgari matrah tutarlarını dikkate almak suretiyle matrah artırımı hükümlerinden yararlanabilecektir.

Diğer taraftan, 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için Tebliğin (V/C-1-a) bölümünde 2022 yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinde beyan edilmesi gereken gelir vergisi matrahının tespitine yönelik açıklamaların dikkate alınması gerektiği tabiidir.

Örnek 21- Hesap dönemi takvim yılı olan (B) Limited Şirketine, 1 Temmuz 2019 tarihinden itibaren özel hesap dönemi tayin edilmiş bulunmaktadır. Bu mükellef;

- 1/1/2018 - 31/12/2018 hesap dönemine ilişkin olarak 2018 takvim yılı için,
- 1/1/2019 - 30/6/2019 kıst hesap dönemine ilişkin olarak 2019 takvim yılı için,
- 1/7/2019 - 30/6/2020 özel hesap dönemine ilişkin olarak 2020 takvim yılı için,
- 1/7/2020 - 30/6/2021 özel hesap dönemine ilişkin olarak 2021 takvim yılı için,
- 1/7/2021 - 30/6/2022 özel hesap dönemine ilişkin olarak 2022 takvim yılı için

belirlenen artırımı oranlarını veya asgari matrah tutarlarını dikkate almak suretiyle matrah artırımı hükümlerinden yararlanabilecektir.

1/1/2019 - 30/6/2019 kıst hesap dönemine ilişkin olarak beyan edilen matrahların toplamı üzerinden ilgili yıl için belirlenmiş oranda matrah artırımı yapılması gerekecek olup asgari matrahlar üzerinden matrah artırımı yapılmasının gerekmesi hâlinde ise asgari matrahlar kıst hesaplamaya tabi tutulmayacaktır.

Diğer taraftan, 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için Tebliğin (V/C-2-a) bölümünde 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilmesi gereken kurumlar vergisi matrahının tespitine yönelik açıklamaların dikkate alınması gerektiği tabiidir.

ğ) 2022 Yılına İlişkin Matrah Artırımlarına Yönelik Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyannamelerinde Düzeltme

2022 yılına ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinin verildiği tarihten sonra 2022 yılına ilişkin matrah artırımında bulunulmak istenmesi halinde Kanunun geçici 1 inci maddesinde belirtilen kıyaslamanın yapılması ve kıyaslama sonucunda anılan madde hükmü nedeniyle 2022 yılına ilişkin beyannamelerde düzeltme yapılarak beyan edilen matrahın artırılması gerektiği hallerde, matrah artırımı hükümlerinden yararlanılabilmesi için öncelikle 2022 yılına ilişkin gelir veya kurumlar vergisine yönelik düzeltme beyannamesi verilmesi gerekmektedir.

Düzeltilme beyanının yıllık gelir vergisi/kurumlar vergisi beyanname verme süresi içinde yapılmış olması halinde tahakkuk eden vergi, yıllık gelir/kurumlar vergisi ödeme

süreleri içinde, bu süre geçtikten sonra yapılmış olması halinde ise bu beyanname üzerine ödenmesi gereken verginin tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde (gelir vergisinin ilk taksiti bir ay içinde ikinci taksiti kanuni süresinde) ödenmesi gerekmektedir.

Söz konusu beyanname, kanun hükmünden yararlanılabilmesi için getirilen yasal zorunluluk kapsamında verildiğinden, bu beyanların kanuni süre geçtikten sonra başvuru süresi içinde yapılması durumunda vergi cezası kesilmeyecek, gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Ç- GELİR (STOPAJ) VE KURUMLAR (STOPAJ) VERGİSİNDE ARTIRIM

Vergi tevkifatı yapmakla sorumlu olanlar, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılmış bulunmaktadır. Bunlar, kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu kuruluşları, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerdir.

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci ve geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında;

- Hizmet erbabına ödenen ücretlerden,
- Serbest meslek ödemelerinden,
- Yıllara sari inşaat ve onarım işlerine ait hakediş ödemelerinden,
- Kira ödemelerinden,
- Kar payı ödemelerinden,
- Çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden,
- Esnaf muaflığından yararlananlara yapılan ödemelerden

gelir veya kurumlar vergisi tevkifatı yapmakla sorumlu olanların, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları ile ilgili olarak vergi artırımında bulunabilecekleri hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda artırımda bulunacak olanların, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1), (2), (3), (5), (6), (11) ve (13) numaralı bentleri ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ve ikinci fıkrası ile 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve üçüncü fıkrası uyarınca yapılan gelir veya kurumlar vergisi tevkifatına ilişkin muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini vermiş oldukları vergi dairelerine, 31 Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar müracaat etmek suretiyle artırım hükümlerinden yararlanabilmeleri mümkün bulunmaktadır.

1- Ücret Ödemeleri

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca, hizmet erbabına ödenen ücretlerden Kanunun 103 ve 104 üncü maddelerine göre sorumlularca gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Hizmet erbabına ödenen ücretlerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bu sorumlulukları ile ilgili olarak vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmamaları için, 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri gereğince aşağıdaki esaslara göre vergi artırımını yapmaları gerekmektedir (**Ek:8**).

193 sayılı Kanunun geçici 68 ve geçici 72 nci maddeleri kapsamında ödeme yapanlar, ücret hükümlerine göre vergilendirilen bu kapsamdaki ödemeler için vergi artırımından yararlanabilecektir.

a) Artırıma İlişkin Yıla Ait Vergilendirme Dönemlerinin Tamamında Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Verilmiş Olması

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca hizmet erbabına ödenen ücretlerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olan sorumluların; her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen ücret ödemelerinin gayrisafi tutarlarının yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için.....	%6,
2019 yılı için.....	%5,
2020 yılı için.....	%4,
2021 yılı için.....	%3,
2022 yılı için.....	%2

oranlarından az olmamak üzere hesaplanan gelir vergisinin 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu sorumlular nezdinde; vergi artırımını yapılan yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak ücret ödemeleri yönünden gelir (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

b) Artırıma İlişkin Yıl İçinde En Az Bir Dönemde Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Verilmiş Olması

Vergi artırımında bulunulan yılın sadece bir vergilendirme döneminde muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmiş olması hâlinde, bu beyannamede yer alan ücret ödemelerinin gayrisafi tutarı, 12 ile çarpılmak suretiyle bir yıla iblağ edilerek vergi artırımına esas alınacak olan yıllık ücretler üzerinden hesaplanacak gelir (stopaj) vergisinin matrahı bulunacak ve bu matraha bu Tebliğin (V/Ç-1-a) bölümünde belirtilen vergi oranları uygulanmak suretiyle ödenecek vergi hesaplanacaktır.

Öte yandan, birden fazla dönemde muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmiş olması hâlinde, verilen beyannamelerde yer alan ücretin gayri safi tutarlarının toplamı, verilen beyanname dönemi sayısına bölünmek suretiyle ortalaması bulunacak ve bulunan bu ortalama tutar 12 ile çarpılmak suretiyle vergi artırımına esas alınacak gelir (stopaj) vergisi matrahı bulunarak bu matraha bu Tebliğin (V/Ç-1-a) bölümünde belirtilen vergi oranları uygulanmak suretiyle ödenecek vergi hesaplanacaktır.

c) Artırıma İlişkin Yılda Hiç Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Verilmemiş Olması

Mükellefler (sorumlular) gelir (stopaj) vergisi artırımını isteminde buldukları yılın vergilendirme dönemlerinin hiçbirinde ücret ödemelerine ilişkin muhtasar ve prim hizmet

beyannamesi vermemişler ise bu yıllarla ilgili olarak aşağıda yapılan açıklamalar çerçevesinde hesaplanan gelir vergisinin ödenmesi hâlinde, vergi artırımını hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Vergi artırımında bulunmak istenilen yılın her bir vergilendirme dönemi için;

ca) 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihten önce, ilgili yıl için verilmiş olan muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde bildirilen ortalama işçi sayısı kadar işçi çalıştırıldığı kabul edilecek ve vergi artırımında bulunulan yılın son vergilendirme dönemi için geçerli olan asgari ücretin brüt tutarı, bu işçi sayısı ile çarpılmak suretiyle bir vergilendirme dönemine ait gelir (stopaj) vergisi matrahı hesaplanacaktır. Bu tutar 12 ile çarpılmak suretiyle bir yıla iblağ edilerek 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerine göre vergi artırımına esas olacak yıllık ücretler üzerinden hesaplanan gelir (stopaj) vergisi matrahı bulunacaktır. Bulunan bu tutar üzerinden ilgili yıl için bu Tebliğin (V/Ç-1-a) bölümünde belirlenen oranda gelir vergisi ödenmesi suretiyle, vergi artırımını hükümlerinden yararlanılacaktır.

cb) Vergi artırımını yapılmak istenilen yılda muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin hiç verilmemiş olması hâlinde, 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihe kadar vergi artırımını yapılan yılı izleyen vergilendirme dönemlerinde verilen ilk muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki işçi sayısı kadar işçi çalıştırıldığı kabul edilecek ve bu işçi sayısı esas alınarak bu Tebliğin (V/Ç-1-c-ca) bölümünde açıklandığı şekilde ödenmesi gereken gelir vergisi tutarı hesaplanacaktır.

cc) 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarının tamamında 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihe kadar muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin hiç verilmemiş olması hâlinde, en az iki işçi esas alınmak suretiyle bu Tebliğin (V/Ç-1-c-ca) bölümündeki açıklamalar çerçevesinde ödenmesi gereken gelir vergisi hesaplanacaktır.

Bu bölümde yapılan açıklamalar çerçevesinde, hizmet erbabına ödenen ücretlere ilişkin gelir (stopaj) vergisinde yapılacak vergi artırımında kullanılacak, ilgili yılların son vergilendirme dönemi için geçerli olan asgari ücretin yıllık brüt tutarları aşağıda gösterilmiştir.

2018 yılı için.....	24.354,00 TL
2019 yılı için.....	30.700,80 TL
2020 yılı için.....	35.316,00 TL
2021 yılı için.....	42.930,00 TL
2022 yılı için.....	68.850,00 TL

Örnek 22- (S) A.Ş. 2020 yılı vergilendirme dönemlerinin hiçbirinde hizmet erbabına ödemiş olduğu ücretler için muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermemiştir.

(S) A.Ş. 2021 yılına ilişkin vermiş olduğu ilk muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde 10 işçi için prim ödemesinde bulunmuştur. Bu durumda, 2020 yılında ödenen ücretlere ilişkin vergi artırımını aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır. (2020 yılının son vergilendirme dönemi olan Aralık ayında geçerli olan asgari ücretin yıllık brüt tutarı bir işçi için 35.316 TL'dir.)

2020 yılı ücret ödemelerine ilişkin

Gelir (stopaj) vergisi matrahı (35.316 x10=)..... 353.160,00 TL
Gelir (stopaj) vergisi (353.160 x %4=)..... 14.126,40 TL

Mükellef, 2020 yılına ilişkin olarak gelir stopaj vergisi artırım tutarı olan 14.126,40 TL'yi 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) idareye başvurarak, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödemesi durumunda, bu yıla ilişkin ücretler yönünden gelir (stopaj) vergisi incelemesine ve tarhiyata muhatap tutulmayacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

2- Serbest Meslek Ödemeleri

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi uyarınca yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olan sorumluların; her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen serbest meslek ödemelerinin gayrisafi tutarlarının yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için..... %6,
2019 yılı için..... %5,
2020 yılı için..... %4,
2021 yılı için..... %3,
2022 yılı için..... %2

oranlarından az olmamak üzere hesaplanan gelir vergisinin 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu sorumlular nezdinde; vergi artırımı yapılan yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak serbest meslek erbabına yapılan ödemeler yönünden gelir (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır **(Ek:9)**.

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulmak istenilen yılın vergilendirme dönemlerinde hiç muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması veya beyanname verilmekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrahı tutarının % 50'si esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden % 15 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle, 7440 sayılı Kanunun artırım hükümlerinden yararlanılacaktır **(Ek:9)**.

Bu şekilde hesaplanan vergi tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıl	Bilanço Esasına Göre Belirlenen Asgari Tutarın %50'si (TL) (1)	Vergi Oranı (%) (2)	Hesaplanan Vergi (TL) (1x2) (3)
2018	47.000	15	7.050

2019	49.800	15	7.470
2020	52.900	15	7.935
2021	56.200	15	8.430
2022	100.000	15	15.000

Örnek 23- Market işletmeciliği ile işgal eden Bay (T), 2021 yılı vergilendirme dönemlerinin hiçbirinde serbest meslek erbabına yapmış olduğu ödemeler üzerinden kesilen vergilere ilişkin muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermemiştir.

Bu durumda, 2021 yılı içinde yapılan serbest meslek ödemelerine ilişkin vergi artırımını aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Bu mükellefin hiç beyanname vermemesi nedeniyle asgari matrahının belirlenmesinde bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarının (2021 yılı için 112.400 TL) %50'si esas alınacak ve bu tutar üzerinden %15 vergi hesaplanacaktır.

Buna göre;

2021 yılı toplam gelir (stopaj) vergisi matrahı (112.400 x %50=)..... 56.200 TL
Gelir (stopaj) vergisi (56.200 x %15=)..... 8.430 TL

Mükellefin, 2021 yılına ilişkin olarak gelir (stopaj) vergisi artırım tutarı olan 8.430 TL'yi 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) idareye başvurarak, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu yıla ilişkin serbest meslek ödemeleriyle ilgili olarak gelir (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

3- Kira Ödemeleri

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca yaptıkları kira ödemeleri üzerinden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olan sorumluların; her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen kira ödemelerinin gayrisafi tutarlarının yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için..... %6,
2019 yılı için..... %5,
2020 yılı için..... %4,
2021 yılı için..... %3,
2022 yılı için..... %2

oranlarından az olmamak üzere hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu sorumlular nezdinde; vergi artırımını yapılan yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak kira ödemelerine ilişkin gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır (**Ek:10**).

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulmak istenilen yılın vergilendirme dönemlerinde hiç muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması veya beyanname verilmekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannameye bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için beyana tabi geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle 7440 sayılı Kanunun artırım hükümlerinden yararlanılabilecektir (**Ek:10**).

Bu şekilde hesaplanan vergi tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıl	Asgari Matrah Tutarı (TL) (1)	Vergi Oranı (%) (2)	Hesaplanan Vergi (TL) (1x2) (3)
2018	37.600	15	5.640
2019	39.840	15	5.976
2020	42.320	15	6.348
2021	44.960	15	6.744
2022	80.000	15	12.000

Örnek 24- 2019 yılında faaliyete başlayan Kurum (A), 2019 ila 2022 yıllarına ait kira ödemelerinden kaynaklanan vergi tevkifatı için artırım hükümlerinden yararlanmak istemektedir.

Muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini üçer aylık dönemler itibarıyla veren mükellef kurumun,

- 2019 yılına ilişkin olarak 2019/Ocak-Şubat-Mart dönemine ait beyannamesinde 15.000 TL,

- 2020 yılına ilişkin olarak 2020/Ocak-Şubat-Mart dönemine ait beyannamesinde 18.000 TL, 2020/Temmuz-Ağustos-Eylül dönemine ait beyannamesinde 21.000 TL olmak üzere toplam 39.000 TL

kira ödemesi (brüt) bulunmaktadır. Diğer dönemlere ilişkin olarak kira ödemeleri yönünden muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermemiştir.

Bu durumda, anılan mükellefin 2019-2022 yılları içinde yapılan kira ödemelerine ilişkin vergi artırımını aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verdiği dönemlerde artırım:

- 2019 yılı için (15.000 x %5=) 750 TL

- 2020 yılı için (39.000 x %4=) 1.560 TL

Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermediği dönemlerde artırım:

Bu mükellefin 2021 ve 2022 yılları için hiç muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermemesi nedeniyle asgari matrahının belirlenmesinde geliri sadece gayrimenkul sermaye

iradından oluşan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınacak ve bu tutar üzerinden de %15 vergi hesaplanacaktır.

Buna göre mükellefin;

- 2021 yılı için (44.960 x %15=) 6.744 TL
- 2022 yılı için (80.000 x %15=) 12.000 TL

olmak üzere, toplam (750 + 1.560 + 6.744 + 12.000 =) 21.054 TL'yi 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) idareye başvurarak 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu yıllara ilişkin kira ödemeleriyle ilgili olmak üzere gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

4- Kar Payı Ödemeleri

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca yaptıkları kar payı ödemeleri üzerinden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olan sorumluların; her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen kar payı ödemelerinin gayrisafi tutarlarının yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için.....	%6,
2019 yılı için.....	%5,
2020 yılı için.....	%4,
2021 yılı için.....	%3,
2022 yılı için.....	%2

oranlarından az olmamak üzere hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu sorumlular nezdinde; vergi artırım yapılan yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak kar payı ödemelerine ilişkin gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacaktır (**Ek:11**).

Örnek 25- 2016 yılında faaliyete başlayan Kurum (A), 2018 ila 2022 yıllarına ait kar payı ödemelerinden kaynaklanan vergi tevkifatı için artırım hükümlerinden yararlanmak istemektedir. Mükellef aynı zamanda bu yıllar için kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmuştur.

Mükellef kurumun muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan ettiği kar payı ödemelerinin yıllar itibarıyla toplamı aşağıdaki gibidir:

2018.....	150.000 TL
2019.....	180.000 TL
2020.....	200.000 TL
2021.....	300.000 TL

2022..... 350.000 TL

Mükellef kurumun ilgili yıllarda kar payı ödemelerine ilişkin vergi artırımını aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	Stopaj Matrah Tutarı (TL) (1)	Vergi Oranı (%) (2)	Hesaplanan Vergi (TL) (1x2) (3)
2018	150.000	6	9.000
2019	180.000	5	9.000
2020	200.000	4	8.000
2021	300.000	3	9.000
2022	350.000	2	7.000
Toplam			42.000

Söz konusu 42.000 TL vergi tutarı peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulmak istenilen yılın vergilendirme dönemlerinde hiç muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması veya beyanname verilmekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde, kurumlar vergisi mükelleflerince 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerinin birinci fıkraları kapsamında ilgili yıllar için artırılan kurumlar vergisi matrahlarının %80'inden az olmamak üzere belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle 7440 sayılı Kanunun artırım hükümlerinden yararlanılabilecektir (**Ek:11**).

Bu şekilde hesaplanan asgari vergi tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıl	Kurumlar Vergisi Asgari Matrah Tutarları (1)	Asgari Stopaj Matrah Tutarı (TL) (1x%80) (2)	Vergi Oranı (%) (3)	Hesaplanan Vergi (TL) (2x3) (4)
2018	200.000	160.000	15	24.000
2019	215.000	172.000	15	25.800
2020	230.000	184.000	15	27.600
2021	260.000	208.000	15	31.200
2022	500.000	400.000	15	60.000

Örnek 26- Kurum (B), 2018 ila 2022 yıllarına ait kar payı ödemelerinden kaynaklanan vergi tevkifatı için artırım hükümlerinden yararlanmak istemektedir. Ancak, 2018 ila 2021 yıllarında muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermemiş, 2022 yılında ise

muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermekle birlikte kar payı ödemelerini bu beyannameye dâhil etmemiştir.

Mükellefin kar payı ödemelerine ilişkin vergi artırımından yararlanabilmesi için ilgili yıllar kurumlar vergisi matrahlarını artırması gerekmekte olup kurumlar vergisi matrah artırımına ilişkin tutarlar aşağıdaki gibidir. Kurumlar vergisi matrah artırımının asgari tutarlardan yapıldığı kabul edilmiştir.

2018.....	200.000
2019.....	215.000
2020.....	230.000
2021.....	260.000
2022.....	500.000

Mükellef kurumun ilgili yıllarda kar payı ödemelerine ilişkin vergi artırımını aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Yıl	Kurumlar Vergisi Matrah Artırım Tutarları (1)	Stopaj Matrah Tutarı (TL) (1x%80) (2)	Vergi Oranı (%) (3)	Hesaplanan Vergi (TL) (2x3) (4)
2018	200.000	160.000	15	24.000
2019	215.000	172.000	15	25.800
2020	230.000	184.000	15	27.600
2021	260.000	208.000	15	31.200
2022	500.000	400.000	15	60.000
Toplam				168.600

Söz konusu 168.600 TL vergi tutarı peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

5- Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşlerine İlişkin Hakedişler

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bentleri uyarınca, yıllara sari inşaat ve onarım işleri ile uğraşanlara bu işleri ile ilgili olarak yapılan hak ediş ödemelerinden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların; ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtlı verilenler dâhil) muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden %1 oranında hesaplanacak vergiyi ödemek suretiyle vergi artırımından yararlanmaları mümkün bulunmaktadır (**Ek:12**).

Örnek 27- Kurumlar vergisi mükellefi (B) A.Ş., 2021 yılında ihale etmiş olduğu yıllara sari inşaat ve onarma işleri nedeniyle yapmış olduğu hakediş ödemeleri üzerinden tevkif etmiş olduğu vergilere ilişkin olarak artırımda bulunmak istemektedir.

Söz konusu yılda muhtelif dönemlerde vermiş olduğu 5 adet muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde toplam 3.600.000 TL hakediş ödemesi (brüt) beyan etmiş bulunmaktadır.

Bu durumda, anılan mükellefin 2021 yılı içinde yapmış olduğu hakediş ödemelerine ilişkin vergi artırımını aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Mükellefin, 2021 yılı için (3.600.000 x %1=) 36.000 TL tevkifat tutarını 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) idareye başvurarak, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, bu yıla ait söz konusu yıllara sari inşaat ve onarma işlerine ilişkin hakediş ödemeleri yönünden gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulan yıl içinde hiç beyanname verilmemiş olması veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannamede bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %3 oranında hesaplanan vergi ödemek suretiyle 7440 sayılı Kanunun vergi artırımını hükümlerinden yararlanılabilecektir (**Ek:12**).

Bu şekilde hesaplanan asgari vergi tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıl	Bilanço Esasına Göre Defter Tutanlar İçin Belirlenen Asgari Tutar (TL) (1)	Vergi Oranı (%) (2)	Hesaplanan Vergi (TL) (1x2) (3)
2018	94.000	3	2.820
2019	99.600	3	2.988
2020	105.800	3	3.174
2021	112.400	3	3.372
2022	200.000	3	6.000

6- Çiftçilerden Satın Alınan Zirai Mahsuller ve Hizmetler İçin Yapılan Ödemeler

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendi uyarınca, çiftçilerden satın aldıkları zirai mahsuller ve hizmetler için yaptıkları ödemelerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların; ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bentlerinde yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere ilgili yıllarda geçerli olan tevkifat oranının %25'i oranında hesaplanacak vergiyi ödemek suretiyle vergi artırımından yararlanmaları mümkün bulunmaktadır (**Ek:13/A**).

Buna göre vergi artırımına ilişkin oranlar aşağıda gösterilmiştir.

Yıl	GVK Madde 94/11-a-i bendine göre yapılan ödemeler için	GVK Madde 94/11-a-ii bendine göre yapılan ödemeler için	GVK Madde 94/11-b-i bendine göre yapılan ödemeler için	GVK Madde 94/11-b-ii bendine göre yapılan ödemeler için	GVK Madde 94/11-c-i bendine göre yapılan ödemeler için	GVK Madde 94/11-c-ii bendine göre yapılan ödemeler için
2018	%0,25	%0,50	%0,50	%1	%0,50	%1
2019	%0,25	%0,50	%0,50	%1	%0,50	%1
2020	%0,25	%0,50	%0,50	%1	%0,50	%1
2021	%0,25	%0,50	%0,50	%1	%0,50	%1
2022	%0,25	%0,50	%0,50	%1	%0,50	%1

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulan yıl içinde hiç beyanname verilmemiş olması veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannameye bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %2 oranında hesaplanan vergi ödemek suretiyle 7440 sayılı Kanunun vergi artırımını hükümlerinden yararlanılabilecektir (**Ek:13/A**).

Bu şekilde hesaplanan asgari vergi tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıl	Bilanço Esasına Göre Defter Tutanlar İçin Belirlenen Asgari Tutar (TL) (1)	Vergi Oranı (%) (2)	Hesaplanan Vergi (TL) (1x2) (3)
2018	94.000	2	1.880
2019	99.600	2	1.992
2020	105.800	2	2.116
2021	112.400	2	2.248
2022	200.000	2	4.000

7- Esnaf Muafılığı Kapsamında Bulunanlara Yapılan Ödemeler

a) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi uyarınca, esnaf muafılığı kapsamında bulunanlara yaptıkları ödemelerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların; ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendinde yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere ilgili yıllarda geçerli olan tevkifat oranının %25'i oranında hesaplanacak vergiyi ödemek suretiyle vergi artırımından yararlanması mümkün bulunmaktadır (**Ek:13/B**).

Buna göre vergi artırımına ilişkin oranlar aşağıda gösterilmiştir.

- Yıl	GVK 94/13-a ve b bentlerine göre yapılan ödemeler için	GVK 94/13-c bendine göre yapılan ödemeler için	GVK 94/13-d bendine göre yapılan ödemeler için
2018	% 0,50	% 1,25	% 2,50
2019	% 0,50	% 1,25	% 2,50
2020	% 0,50	% 1,25	% 2,50
2021	% 0,50	% 1,25	% 2,50
2022	% 0,50	% 1,25	% 2,50

b) Artırıma İlişkin Yılda Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermemiş Olanlar

Vergi artırımında bulunulan yıl içinde hiç beyanname verilmemiş olması veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermekle birlikte artırılması istenilen ödeme türünün beyannameye bulunmaması hâlinde, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %5 oranında hesaplanan vergi ödenmek suretiyle 7440 sayılı Kanunun vergi artırımını hükümlerinden yararlanılabilecektir (**Ek:13/B**).

Bu şekilde hesaplanan asgari vergi tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıl	Bilanço Esasına Göre Belirlenen Asgari Tutarın (TL) (1)	Vergi Oranı (%) (2)	Hesaplanan Vergi (TL) (1x2) (3)
2018	94.000	5	4.700
2019	99.600	5	4.980
2020	105.800	5	5.290
2021	112.400	5	5.620
2022	200.000	5	10.000

Örnek 28- (Y) Limited Şirketi, 2018-2022 yılı vergilendirme dönemlerinde esnaf muaflığından yararlananlara yapmış olduğu ödemeler üzerinden tevkif etmiş olduğu vergilere ilişkin olarak artırımda bulunmak istemektedir.

Mükellef, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yılı vergilendirme dönemlerine ilişkin vermiş olduğu muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde esnaf muaflığından yararlananlardan yapılmış olan vergi tevkifatlarına yer vermemiştir.

2022 yılında esnaf muaflığından yararlananlardan;

- Hurda mal alımları için yapmış olduğu ödemelerin gayri safi tutarı 170.000 TL,
- Hizmet alımları için yapmış olduğu ödemelerin gayri safi tutarı ise 140.000 TL'dir.

Mükellef, 2022 yılı için yapmış olduğu tevkifatlar dolayısıyla muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermiş bulunmaktadır.

Bu durumda, anılan mükellefin 2018 ila 2022 yıllarında esnaf muafılığı kapsamında bulunanlara yapmış olduğu ödemelerine ilişkin vergi artırımını aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

2018 Yılı için (94.000 x %5=)	4.700 TL
2019 Yılı için (99.600 x %5=)	4.980 TL
2020 Yılı için (105.800 x %5=)	5.290 TL
2021 Yılı için (112.400 x %5=)	5.620 TL
2022 Yılı için;	
Hurda mal alımları nedeniyle (170.000 x % 0,50= 850 TL)	4.350 TL
Hizmet alımları nedeniyle (140.000 x %2,50=3.500 TL)	
Genel Toplam	24.940 TL

Mükellefin, 2018-2022 yıllarına ilişkin olarak gelir (stopaj) vergisi artırım tutarı olan toplam 24.940 TL'yi, 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) idareye başvurarak, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödemesi durumunda, bu yıllara ilişkin gelir (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır. Söz konusu vergi peşin ödenebileceği gibi on iki eşit taksit hâlinde de ödenebilecektir.

8- Gelir (Stopaj) ve Kurumlar (Stopaj) Vergisi Artırımı ile İlgili Ortak Hükümler

a) Başvuru Süresi ve Şekli

7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri kapsamında gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunmak isteyen mükelleflerin (sorumluların), bu Tebliğin (V/B) bölümünde belirtilen süre ve şekilde ilgili vergi dairelerine başvurmaları gerekmektedir.

b) Yıl İçinde İşe Başlayan veya İş Bırakan Mükelleflerin Durumu

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunmak isteyen mükelleflerin (sorumluların) artırımında bulunacakları yıl içinde işe başlamış ya da işi bırakmış olmaları hâlinde, faaliyette bulunulan vergilendirme dönemleri esas alınarak yukarıdaki bölümlerde yapılan açıklamalar çerçevesinde ilgili yıl için artıracakları vergi tutarları hesaplanacaktır. Bu hesaplamada, faaliyette bulunulan vergilendirme dönemlerine ait gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisinin bir yıla iblağ edilmesi söz konusu değildir.

Mükelleflerin (sorumluların) ilgili yılların herhangi bir vergilendirme dönemi için vergi artırımında bulunmaları mümkün olmayıp, yılın tamamı için vergi artırımını yapmaları zorunludur. Ancak, mükelleflerin (sorumluların) yıl bazında seçimlik hakları mevcuttur.

c) Artırım Sonucu Ödenen Vergilerin Gelir veya Kurumlar Vergisinden İndirilmemesi

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunan mükelleflerin artırıma esas ücret tutarları ve artırılan matrahlar ile bu ücret ve matrahlar üzerinden ödenen gelir vergisi tutarları, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

ç) Farklı Vergi Dairelerine Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Vermiş Olanlar

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi artırımına ilişkin olarak farklı vergi dairelerine beyanda bulunmuş olan mükelleflerin (sorumluların) bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde ilgili vergi dairelerine başvurmaları gerekmektedir.

d) Tevkifata Tabi Ödemelerin Yıla İbلاغ Edilmesi

İlgili yıl içinde ücret dışındaki ödemeler nedeniyle verilen muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde beyan edilen tutarlar beyanname verilen dönemlerle sınırlı olup, bir yıla ibلاغ edilmesi söz konusu değildir.

e) Vergi İncelemesi ve Tarhiyat Yapılmaması

7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri kapsamında tevkifata tabi herhangi bir ödeme türü için artırımda bulunulması ve artırılan vergilerin bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, vergi artırımında bulunulan ödeme türüne ilişkin olarak artırımda bulunulan yıl için gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi yönünden vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olunmayacaktır.

Diğer taraftan, işverenlerce ücretlerde asgari geçim indiriminin uygulanmadığı gerekçesiyle ücretlilerin başvuru yapması hâlinde, bu taleplerin 4/12/2007 tarihli ve 26720 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliğindeki (Seri No: 265) açıklamalar çerçevesinde sonuçlandırılabilmesi için ilgili talepleri ile sınırlı kalmak üzere gerekli işlemlerin yapılacağı tabiidir.

f) Gelir veya Kurumlar Vergisinde Matrah Artırımı

Gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi yönünden artırımda bulunulması durumunda, ayrıca gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartı aranmayacaktır. Ancak, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne istinaden bu Kanun kapsamında vergi artırımında bulunulması durumunda, kurumlar vergisi yönünden de matrah artırımında bulunulması şarttır.

D- KATMA DEĞER VERGİSİNDE ARTIRIM

7440 sayılı Kanunun; 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılına ilişkin olarak anılan madde ve bentte belirtildiği şekilde belirlenecek katma değer vergisini, vergi artırımını olarak, 31/5/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar beyan eden ve Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödeyen mükellefler nezdinde, söz konusu vergiyi ödedikleri yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak katma değer vergisi (KDV) incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, KDV mükelleflerinin, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için maddede belirtilen şekilde vergi artırımında bulunmaları ve Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, artırımda buldukları dönemler için haklarında, mezkur Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendinde hükme bağlanan durumlar hariç, KDV yönünden vergi incelemesi ve/veya tarhiyat yapılmayacaktır.

KDV artırım uygulaması aşağıda belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda yürütülecektir.

1- Artırıma İlişkin Yılda Verilmesi Gereken 1, 3 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinin Tamamını Vermiş Olan Mükellefler

a) Artırıma Esas Tutar ve Uygulanacak Artırım Oranları

aa) KDV mükellefleri, ilgili yıllar içindeki her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri 1, 3 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarların yıllık toplamı üzerinden;

2018 yılı için.....	%3,
2019 yılı için.....	%3,
2020 yılı için.....	%2,5,
2021 yılı için.....	%2,
2022 yılı için.....	%2

oranından az olmamak üzere hesaplanacak KDV’yi, Kanunda öngörüldüğü süre ve şekilde ödemeleri hâlinde vergi artırımını hükümlerinden faydalanabileceklerdir. Hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler de vergi artırımını taleplerini %1,5 oranını değil bu oranları esas alarak yapabileceklerdir.

ab) İhtirazi kayıtla verilen beyannamelerde yer alan hesaplanan KDV tutarları, yukarıda belirtilen yıllık hesaplanan KDV toplamına dâhil edilecektir.

Mükelleflerce ilgili yıllarda düzeltme beyannamesi verilmiş ve düzeltme işlemlerinin 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihine kadar sonuçlandırılmış olması hali de dâhil olmak üzere, ikmalen, re’sen veya idarece yapılan tarhiyatlar üzerine Kanunun yayımı tarihinden önce yapılıp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.

Öte yandan, 3065 sayılı KDV Kanununun (11/1-c) ve geçici 17 nci maddeleri uyarınca tecil-terkin uygulaması kapsamında teslimleri bulunan mükelleflerde, tecil edilen vergiler, ilgili dönem beyannamesinde yer alan “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırındaki tutardan düşülecek ve yıllık toplama dâhil edilmeyecektir.

Bu şekilde hesaplama yapılabilmesi için, 3065 sayılı Kanunun (11/1-c) maddesi kapsamında teslim edilen malların süresi içinde ihracının gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. Aynı Kanunun geçici 17 nci maddesi kapsamında teslimleri bulunanlarda ise bu şart aranmayacaktır.

“Tecil edilen vergiler” ifadesinden kasıt, 1 No.lu KDV Beyannamesinin “İhraç Kayıtlı Teslimler” bölümünde yer alan “Tecil Edilebilir KDV” satırındaki tutardır.

Örnek 29- 15/6/2019 tarihinde mükellefiyetini tesis ettirerek faaliyetine başlayan (B) Ltd. Şti. 2019 ve 2020 takvim yıllarına ilişkin olarak KDV artırımı imkanından yararlanmak için yasal süresi içinde vergi dairesine başvurmuştur. (B) Ltd. Şti. söz konusu dönemlere ilişkin 1 No.lu KDV Beyannamelerinin tamamını vermiştir. Mükellefin bazı dönemlerinde (Mart, Nisan, Haziran, Eylül, Kasım/2020) 3065 sayılı Kanunun (11/1-c) maddesi kapsamında ihrac kayıtlı teslimleri de bulunmakta olup, söz konusu malların ihracatı süresi içinde gerçekleşmiştir.

(B) Ltd. Şti.'nin, 2019 ve 2020 yılı "Hesaplanan Katma Değer Vergisi" beyanları her bir dönem itibarıyla aşağıdaki gibidir.

YIL	2019			2020		
Dönem	Hesaplanan KDV (TL) (a)	Tecil Edilebilir KDV (TL) (b)	Fark (TL) (a-b)	Hesaplanan KDV (TL) (a)	Tecil Edilebilir KDV (TL) (b)	Fark (TL) (a-b)
OCAK	-	-	-	18.000	-	18.000
ŞUBAT	-	-	-	18.500	-	18.500
MART	-	-	-	21.000	5.000	16.000
NİSAN	-	-	-	20.500	6.000	14.500
MAYIS	-	-	-	15.750	-	15.750
HAZİRAN	10.500	-	10.500	24.500	6.500	18.000
TEMMUZ	9.000	-	9.000	20.000	-	20.000
AĞUSTOS	9.000	-	9.000	21.000	-	21.000
EYLÜL	12.750	-	12.750	25.000	5.000	20.000
EKİM	18.000	-	18.000	32.000	-	32.000
KASIM	16.500	-	16.500	28.500	7.500	21.000
ARALIK	12.000	-	12.000	24.000	-	24.000
TOPLAM	87.750	-	87.750	268.750	30.000	238.750

Bu verilere göre, mükellefin toplam KDV artırımı tutarı ve taksit tutarı (12 taksit imkânından yararlandığı varsayıldığında) aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

2019 Yılı KDV Artırımı Tutarı	87.750 x %3	=	2.632,50 TL
2020 Yılı KDV Artırımı Tutarı	238.750 x %2,5	=	5.968,75 TL
Taksit Tutarı	[(2.632,50+ 5.968,75) x1,09] /12	=	781,28 TL

b) Kısmi Tevkifat Uygulaması Kapsamında İşlemi Bulunanlarda Bu İşlemlerine İlişkin Olarak, Yıllık Hesaplanan Katma Değer Vergisi Tutarının Hesabında Dikkate Alınacak Tutar

3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca bazı işlemler "kısmi vergi tevkifatı" kapsamına alınmıştır. Bu uygulamada, işlem bedeli üzerinden hesaplanan verginin, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen kısmı sorumlu sıfatıyla alıcı tarafından, kalan kısmı ise satıcı tarafından beyan edilmektedir.

Bu tür işlemleri bulunan satıcıların yapacakları KDV artırımları ile ilgili "Yıllık Hesaplanan KDV" tutarının belirlenmesinde, alıcı tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilen

KDV dikkate alınmadan, kendileri tarafından beyan edilen kısım hesaplama dâhil edilecektir.

c) Sorumlu Sıfatıyla Beyan Edilen Katma Değer Vergisi

2 No.lu KDV Beyannameleri için 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmünden yararlanılması mümkün değildir.

Bu çerçevede, 2 No.lu KDV Beyannamesi ile sorumlu sıfatıyla beyan edilen vergiler, yukarıda belirtildiği üzere satıcılar ve alıcılar tarafından yıllık toplama dâhil edilmeyecektir.

ç) Artırımın Takvim Yılı Bazında Yapılacağı

Mükelleflerin, artırıma esas alınan ilgili yılların vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları gerekmektedir.

Ancak, mükelleflerin yıl bazında seçimlik hakları mevcuttur.

d) Beyannamelerin Tamamı Verilmekle Birlikte, Beyannamelerin Bir Kısımında veya Tamamında Vergiye Tabi İşlemlerin Bulunmaması Hâlinde Artırım Tutarı

Mükelleflerce ilgili yıl içindeki KDV beyannamelerinin tamamı verilmiş olmakla birlikte, vergiye tabi işlem bulunmaması nedeniyle bazı dönemlere ilişkin beyannamelerde veya bütün dönem beyannamelerinde “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” beyan edilmemesi durumunda, bu Tebliğin (V/D-3) bölümündeki açıklamalar çerçevesinde işlem yapılacaktır.

e) Özel Hesap Dönemine Tabi Mükelleflerin Durumu

213 sayılı Kanunun 174 üncü maddesine göre Hazine ve Maliye Bakanlığınca gelir veya kurumlar vergisi bakımından özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler bu Tebliğin (V/D-1) bölümü kapsamındaki hesaplamayı ilgili takvim yılı bazında yapacaklardır.

f) Kullanılacak Bildirim

Vergi artırımında bulunulan yılda vermeleri gereken 1, 3 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinin tamamını vermiş olan ve tüm beyannamelerinde “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” beyan eden mükellefler (bu Tebliğin (V/D-3) bölümü kapsamında olanlar hariç), KDV artırım taleplerinde bu Tebliğ ekinde **(Ek:14)** yer alan bildirim kullanacaklardır. Ancak, bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamaların da göz önünde bulundurulması gerektiği tabiidir.

2- Artırıma İlişkin Yılda Verilmesi Gereken 1, 3 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinin Bir Kısımını veya Tamamını Vermemiş Olan Mükellefler

a) En Az Üç Döneme Ait KDV Beyannamesi Vermiş Olanlar

Verilmiş olan KDV beyannamelerinin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarlar toplanacak ve beyanname verilen dönem sayısına bölünerek ortalama tutar bulunacaktır.

Bulunan bu ortalama tutar, 12 ile çarpılmak suretiyle 1 yıla iblağ edilerek vergi artırımına esas olacak “Yıllık Hesaplanan KDV” tutarına ulaşılacaktır.

Bulunan bu vergi tutarı üzerinden bu Tebliğin (V/D-1-aa) bölümünde belirtilen oranlarda KDV’nin, Kanunda öngörüldüğü süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, mükellefler KDV artırım hükümlerinden faydalanabileceklerdir.

Bu kapsamdaki mükelleflerin, KDV artırım imkânından yararlanmaları için ilgili yıla ilişkin olarak gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Örnek 30- Mükellef 2018 yılı içinde sadece 7 vergilendirme dönemine ilişkin olarak KDV beyannamesi vermiştir. Mükellefin vermiş olduğu KDV beyannamelerindeki “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” tutarları toplamı 226.100 TL’dir.

Buna göre, mükellefin KDV artırım tutarı (peşin ödeme imkânından yararlandığı varsayıldığında) aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Her Bir Dönem İçin Dikkate Alınacak Hesaplanan KDV	226.100 / 7	=	32.300 TL
2018 Yılı KDV Artırımına Esas Tutar	32.300 x 12	=	387.600 TL
2018 Yılı KDV Artırım Tutarı	387.600 x %3	=	11.628 TL
Mükellefin peşin ödeme seçeneğini tercih etmiş olması nedeniyle Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendine göre % 10 indirim yapılacağından ödenmesi gereken tutar [11.628 – (11.628 x % 10)]=10.465,2 TL olacaktır.			

Artırımda buldukları takvim yılı içinde 1, 3 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinin tamamını vermemekle birlikte, en az üç döneme ait KDV beyannamesi vermiş ve bu beyannamelerinin tamamında “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” beyan etmiş olan mükellefler (bu Tebliğin (V/D-3) bölümü kapsamında olanlar hariç), KDV artırım taleplerinde bu Tebliğ ekinde (**Ek:15**) yer alan bildirim kullanacaklardır. Ancak, bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamaların da göz önünde bulundurulması gerektiği tabiidir.

b) Hiç Beyanname Vermemiş veya En Fazla İki Dönemde Beyanname Vermiş Olanlar

Artırımın ilgili olduğu yıl içindeki dönemlere ait KDV beyannamelerinin hiç verilmemiş ya da söz konusu takvim yılının sadece bir veya iki vergilendirme dönemi için beyanname verilmiş olması hâlinde, KDV artırım hükümlerinden yararlanabilmek için, mükelleflerin ilgili yıla ilişkin olarak gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları zorunludur. 3 No.lu KDV Beyannamesi veren mükellefler bu bölüm kapsamında artırım yapamazlar.

Bu durumda olan adi ortaklık, kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortakların tamamının gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları gerekmektedir. Ortaklık yapısının tamamen gerçek kişilerden oluşması durumunda, bilanço esasında gelir vergisi mükellefleri için belirlenen matrah artırımına ilişkin asgari tutar; adi ortaklığın ortaklık yapısında en az bir kurumlar vergisi mükellefi bulunması durumunda,

kurumlar vergisi matrah artırımına ilişkin asgari tutar, ortaklık için KDV artırım tutarının tespitinde dikkate alınır.

Mükellefler, artırdıkları gelir veya kurumlar vergisi matrah tutarı üzerinden %18 oranında hesaplanacak KDV'yi, Kanunda öngörüldüğü süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, KDV artırım hükümlerinden yararlanabileceklerdir.

Örnek 31- Mükellef (U) A.Ş., 2021 yılı için KDV yönünden artırımda bulunmak istemektedir. Ancak söz konusu yıla ilişkin olarak sadece iki vergilendirme dönemi için KDV beyannamesi vermiştir.

Mükellef, aynı takvim yılı ile ilgili olarak 260.000 TL kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuştur.

Bu durumda, mükellefin KDV artırım tutarı ve taksit tutarı (12 taksit imkânından yararlandığı varsayıldığında) aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

2021 Yılı KDV Artırım Tutarı	$260.000 \times \%18$	=	46.800 TL
Taksit Tutarı	$(46.800 \times 1,09) / 12$	=	4.251 TL

Öte yandan, 5520 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi uyarınca kurumlar vergisinden muaf bulunan kooperatifler, KDV artırımında bulunmak istemeleri hâlinde, kurumlar vergisi matrah artırımına ilişkin asgari tutar dikkate alınmak suretiyle, KDV artırım hükümlerinden yararlanabileceklerdir. Bu durumda, söz konusu kooperatiflerin ayrıca kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmuş olmaları şartı aranmayacaktır. Ancak, kurumlar vergisi yönünden de ilgili yıl için matrah artırımında bulunmuş olması hâlinde, KDV artırım tutarı, matrah artırım tutarı esas alınarak belirlenecektir.

Artırımda buldukları takvim yılı içindeki dönemlere ilişkin KDV beyannamelerinin hiçbirini vermemiş veya en fazla iki dönemde beyanname vermiş olan mükellefler KDV artırım taleplerinde bu Tebliğ ekinde (**Ek:16**) yer alan bildirimini kullanacaklardır. Ancak, bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamaların da göz önünde bulundurulması gerektiği tabiidir.

3- 1 veya 4 No.lu KDV Beyannamelerinde, Hesaplanan KDV Bulunmayan veya Hesaplanan KDV Beyanları Sadece Tecil-Terkin Uygulaması Kapsamındaki Teslimlere İlişkin Olanlar ile KDV Beyannamelerinin Bazılarında Hesaplanan KDV Bulunanlar

a) KDV Beyannamelerinde, Hesaplanan KDV Bulunmayan veya Hesaplanan KDV Beyanları Sadece Tecil-Terkin Uygulaması Kapsamındaki Teslimlere İlişkin Olanlar

İlgili takvim yılı içindeki işlemlerinin tamamı;

- İstisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden oluşan veya diğer nedenlerle hesaplanan KDV beyanı bulunmayan mükellefler ile
- Tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimlerden oluşan mükellefler

ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuş olmaları şartıyla KDV artırımından faydalanabileceklerdir.

Buna göre, ilgili yıl içinde en az üç dönemde KDV beyannamesi veren ve hiçbir dönemde hesaplanan vergisi çıkmayan veya sadece tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimleri nedeniyle hesaplanan vergi beyanı bulunan mükelleflerin artırım taleplerinde, Tebliğin bu bölümüne göre işlem yapılacaktır.

Bu mükelleflerin, KDV artırım talepleri nedeniyle ödeyecekleri vergi, gelir veya kurumlar vergisi bakımından artırılan matrahlara %18 oranı uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır.

Örnek 32- (Y) A.Ş., 2020 yılı için KDV yönünden artırımda bulunmak istemektedir. Ancak söz konusu yıldaki işlemleri KDV'den müstesna olan ve tecil-terkin uygulaması kapsamındaki işlemlerden oluşmaktadır. 2020 yılı KDV beyannamelerinin üçünde "Hesaplanan Katma Değer Vergisi" beyanı bulunmakta, ancak bu beyanlar tecil-terkin uygulaması kapsamındaki işlemlerden kaynaklanmaktadır.

Mükellef, aynı takvim yılı ile ilgili olarak 285.000 TL kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuştur.

Mükellefin 2020 yılı beyan durumu her bir dönem itibarıyla aşağıdaki gibidir.

DÖNEM	HESAPLANAN KDV (HKDV) BEYANI
OCAK	HKDV yok
ŞUBAT	HKDV yok
MART	HKDV yok
NİSAN	HKDV yok
MAYIS	HKDV yok
HAZİRAN	HKDV yok
TEMMUZ	HKDV yok
AĞUSTOS	HKDV yok
EYLÜL	21.000 TL (Tecil Edilebilir KDV)
EKİM	19.000 TL (Tecil Edilebilir KDV)
KASIM	17.000 TL (Tecil Edilebilir KDV)
ARALIK	HKDV yok
TOPLAM	57.000 TL

Bu durumda, mükellefin KDV artırım tutarı ve taksit tutarı (12 taksit imkânından yararlandığı varsayıldığında) aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

2020 Yılı KDV Artırım Tutarı	285.000 x %18	=	51.300 TL
Taksit Tutarı	(51.300 x 1,09) / 12	=	4.659,75 TL

b) KDV Beyannamelerinin Bazılarında Hesaplanan KDV Bulunanlar

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b-3) bendinde, "...Şu kadar ki, ilgili takvim yılı içinde bu alt bentte belirtilen durumların yanı sıra vergiye tabi diğer işlemlerin de mevcudiyeti nedeniyle hesaplanan vergisi çıkan mükellefler ile yıl içinde

beyannamelerinin tamamını vermekle birlikte beyannamelerinin bazılarında hesaplanan katma değer vergisi bulunmayan mükelleflerin bu fıkra hükmüne göre ödemeleri gereken katma değer vergisi tutarı, yukarıda belirtildiği şekilde hesaplanacak %18 oranındaki katma değer vergisi tutarından aşağı olmamak kaydıyla, hesaplanan katma değer vergisi bulunan beyannamelerdeki vergiler toplamına bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlar uygulanmak suretiyle hesaplanır. Bu kapsama giren mükellefler, gelir veya kurumlar vergisi için matrah artırımında bulunmamaları hâlinde bu fıkra hükmünden yararlanamaz.” hükmüne yer verilmiştir.

Kanunun 5 inci maddesinde, KDV artırımında bulunulan yıl içindeki vergilendirme dönemlerinden herhangi birisine ilişkin KDV beyannamesinde “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” bulunmayan mükelleflerin, gelir veya kurumlar vergisi için matrah artırımında bulunmalarının zorunlu olduğu belirtilmiştir. Mükellefler, ilgili yıl içindeki katma değer vergisi beyannamelerini vermekle birlikte, beyannamelerinin bazılarında “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” bulunmayabilir. Bu durum, mükelleflerin işlemlerinin tamamının istisna kapsamındaki teslim ve hizmetlerden, ilgili dönemde işlemin bulunmamasından veya diğer nedenlerden kaynaklanabilir.

Buna göre, mükelleflerin KDV artırımından yararlanmak istedikleri yıl içindeki bazı dönemlerine ait beyannamelerinde, tecil-terkin uygulaması kapsamındaki işlemler dışındaki işlemleri dolayısıyla “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” yer alması durumunda, vergi artırımını nedeniyle ödemeleri gereken verginin tespiti için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında buldukları tutarın %18’i ile karşılaştırma yapılması gerekmektedir. Artırım talebi nedeniyle ödenmesi gereken vergi, önce mükellefin beyanname verme durumuna göre bu Tebliğin (V/D-1) veya (V/D-2) bölümlerine, daha sonra bu bölüme göre hesaplanacaktır. Bu tutarlardan büyük olanı, artırım nedeniyle ödenmesi gereken vergi olarak kabul edilecektir.

Bu çerçevede, yıl içindeki beyannamelerinin tamamını vermekle birlikte, beyannamelerinin bazılarında “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” bulunmayan mükelleflerin artırım talebinde bulunmaları hâlinde, hesaplanan vergi bulunan beyannamelerindeki hesaplanan vergiler toplanacak ve bu toplama, ilgili yıl için öngörülen artırım oranı uygulanarak artırım tutarı hesaplanacaktır. Ancak bu tutar, mükellefin gelir/kurumlar vergisi matrah artırımına %18 oranı uygulanmak suretiyle bulunan tutardan küçük olursa büyük olan tutar dikkate alınacaktır.

Bu kapsama giren mükelleflerin, yıllık gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmaları zorunludur.

Örnek 33- Gelir vergisi mükellefi (Z), 2019 yılı için KDV yönünden artırımda bulunmak istemektedir. Söz konusu yılda, KDV’den istisna işlemlerin yanı sıra bazı dönemlerde (Haziran, Temmuz, Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık/2019 dönemlerinde) vergiye tabi (KDV beyanını gerektiren) işlemler de bulunmaktadır.

Mükellef, aynı takvim yılı ile ilgili olarak 115.000 TL gelir vergisi matrah artırımında bulunmuştur.

Mükellefin 2019 yılı beyan durumu her bir dönem itibarıyla aşağıdaki gibidir.

DÖNEM	HESAPLANAN KDV (HKDV) BEYANI
-------	------------------------------

OCAK	HKDV yok
ŞUBAT	HKDV yok
MART	HKDV yok
NİSAN	HKDV yok
MAYIS	HKDV yok
HAZİRAN	55.000 TL
TEMMUZ	42.000 TL
AĞUSTOS	HKDV yok
EYLÜL	48.000 TL
EKİM	60.000 TL
KASIM	45.000 TL
ARALIK	40.000 TL
TOPLAM	290.000 TL

Bu durumda, mükellefin KDV artırım tutarı ve taksit tutarı (12 taksit imkânından yararlandığı varsayıldığında) aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

2019 Yılı KDV Artırım Tutarı:

1) 290.000 x %3 = 8.700 TL	KDV artırım tutarı bu tutarlardan büyük olan 20.700 TL olacaktır.
2) 115.000 x %18 = 20.700 TL	

Taksit Tutarı ise $[(20.700 \times 1,09) / 12] = 1.880,25$ TL olacaktır.

Örnek 34- Kurumlar vergisi mükellefi (T) Ltd. Şti. 2021 yılı için KDV yönünden artırımda bulunmak istemektedir. Mükellefin Nisan, Haziran ve Kasım/2021 vergilendirme dönemlerinde vergiye tabi satış işleminin olmaması nedeniyle bu dönemlere ait 1 No.lu KDV Beyannamelerinde “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” beyanı bulunmamaktadır.

Mükellef, aynı takvim yılı ile ilgili olarak 540.000 TL kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuştur.

Mükellefin 2021 yılı beyan durumu her bir dönem itibarıyla aşağıdaki gibidir.

DÖNEM	HESAPLANAN KDV (HKDV) BEYANI
OCAK	65.000 TL
ŞUBAT	35.000 TL
MART	45.000 TL
NİSAN	HKDV yok
MAYIS	40.000 TL
HAZİRAN	HKDV yok
TEMMUZ	36.000 TL
AĞUSTOS	31.000 TL
EYLÜL	41.000 TL

EKİM	34.000 TL
KASIM	HKDV yok
ARALIK	51.000 TL
TOPLAM	378.000 TL

Bu durumda, mükellefin KDV artırım tutarı ve taksit tutarı (12 taksit imkânından yararlandığı varsayıldığında) aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

2021 Yılı KDV Artırım Tutarı:

1) 540.000 x %18 = 97.200 TL	KDV artırım tutarı bu tutarlardan büyük olan 97.200 TL olacaktır.
2) 378.000 x %2 = 7.560 TL	

Taksit tutarı ise $[(97.200 \times 1,09) / 12] = 8.829$ TL olacaktır.

Örnek 35- 2019 takvim yılına ilişkin olarak sadece 4 dönemde vergili işlemleri bulunan ve yılın 8 döneminde beyanname verip, 4 döneminde vermemiş olan gelir vergisi mükellefi (M)'nin KDV beyan durumu aşağıdaki gibidir.

Mükellef 2019 yılı ile ilgili olarak 110.000 TL gelir vergisi matrah artırımında bulunmuştur.

DÖNEM	HESAPLANAN KDV (HKDV) BEYANI
OCAK	HKDV yok
ŞUBAT	35.000 TL
MART	HKDV yok
NİSAN	34.000 TL
MAYIS	38.000 TL
HAZİRAN	26.000 TL
TEMMUZ	Beyanname yok
AĞUSTOS	HKDV yok
EYLÜL	HKDV yok
EKİM	Beyanname yok
KASIM	Beyanname yok
ARALIK	Beyanname yok
TOPLAM	133.000 TL

Bu durumda, mükellefin KDV artırım tutarı (peşin ödeme imkânından yararlandığı varsayıldığında) aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

2019 Yılı KDV Artırım Tutarı:

1) 133.000 / 8 = 16.625 TL	KDV artırım tutarı bu tutarlardan büyük olan 19.800 TL olacaktır. Mükellefin peşin ödeme seçeneğini tercih etmiş olması nedeniyle Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendine göre % 10 indirim yapılacağından ödenmesi gereken tutar $[19.800 - (19.800 \times \%10)]=17.820$ TL olacaktır.
16.625 x 12 = 199.500 TL	
199.500 x %3 = 5.985 TL	
2) 110.000 x %18 = 19.800 TL	

c) Kullanılacak Bildirim

Tebliğin bu bölümü kapsamında olan mükellefler, KDV artırım taleplerinde bu Tebliğ ekinde (Ek:17) yer alan bildirimini kullanacaklardır. Ancak, bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamaların da göz önünde bulundurulması gerektiği tabiidir.

4- Vergilendirme Dönemleri Üç Aylık Olan KDV Mükelleflerinin Durumu

a) Bir, İki veya Üç Dönem İçin Beyanname Verilmiş Olması

Üç aylık beyan dönemine tabi mükelleflerin; bir, iki veya üç dönem için 1 No.lu KDV Beyanname vermiş olmaları hâlinde, “Yıllık Hesaplanan KDV” toplamı, bu Tebliğin (V/D-2-a) bölümünde yer alan açıklamalar çerçevesinde hesaplanacaktır.

Buna göre;

- Bir dönem beyanname verilmişse, bu beyannamenin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırındaki tutarın 4 katı alınarak,

- İki dönem için beyanname verilmişse, verilen beyannamelerdeki “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarların toplamının 2 katı alınmak suretiyle,

- Üç dönem için beyanname verilmişse, üç dönem için verilen bu beyannamelerin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarların toplamına, bu tutarın 1/3’ü ilave edilerek

yıllık hesaplanan KDV tutarı bulunacaktır. Diğer taraftan dört dönem için beyanname verilmişse, dört dönem için verilen bu beyannamelerin “Hesaplanan Katma Değer Vergisi” satırlarında yer alan tutarların toplamının dikkate alınacağı tabiidir.

Bulunan tutar üzerinden, bu Tebliğin (V/D-1-aa) bölümünde belirtilen oranda KDV hesaplanarak ödenmesi gerekmektedir.

b) Üç Aylık Vergilendirme Dönemlerinin Hiçbirinde Beyanname Verilmemiş Olması

Bu mükelleflerin KDV artırımından yararlanabilmeleri için, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarını artırmaları şarttır.

Bunların KDV artırımını dolayısıyla ödemesi gereken vergi, artırılan gelir veya kurumlar vergisi matrahına %18 oranı uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır.

c) Kullanılacak Bildirim

KDV vergilendirme dönemleri üç aylık dönemler olan mükellefler, KDV artırım taleplerinde bu Tebliğ ekinde yer alan KDV artırımında kullanılabilecek bildirimlerden durumlarına uygun olanını kullanacaklardır. Ancak, bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamaların da göz önünde bulundurulması gerektiği tabiidir.

5- Yıl İçinde İşe Başlayan veya Bırakan KDV Mükellefleri

Vergi artırımında bulunacak mükelleflerin, vergi artırımında buldukları yıllarda (işe başlama veya işi bırakma gibi nedenlerle) kıst dönemde faaliyette bulunmuş olmaları hâlinde, bu Tebliğin (V/D-1, V/D-2, V/D-3 ve V/D-4) bölümlerinde yapılan açıklamalar çerçevesinde, kıst dönem itibarıyla hesaplama ve artırım yapılacaktır.

Bu kapsamda, kurumlar vergisi mükelleflerinin tasfiyeye girmeleri hâlinde kıst dönem hesaplaması yapılmayacaktır. Ancak, tasfiyeleri sonuçlanarak ticaret sicilinden silinen kurumlar vergisi mükelleflerinin nihai tasfiye dönemi ile kurumların devir veya tam bölünme hallerinde ilgili yıl için kıst dönem hesaplaması yapılacaktır.

KDV artırımında kullanılacak bildirimler bu Tebliğin ilgili bölümlerine göre belirlenecektir. Ancak, bu Tebliğin (V/B-2) bölümünde yapılan açıklamaların da göz önünde bulundurulması gerektiği tabiidir.

6- Artırımıda Bulunanlar Nezdinde İnceleme ve Tarhiyat Yapılması

7440 sayılı Kanuna göre vergi artırımından yararlanmak isteyen mükellefler nezdinde, artırımında buldukları yıl veya yılların kapsadığı dönemler itibarıyla KDV yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

Ancak;

-Artırımıda bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak artırımında bulunulan dönemler için “Sonraki Dönemlere Devreden KDV” yönünden vergi incelemesi yapılabilecektir. Bu incelemelerde artırımında bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemeyecek, elde edilen bulgular artırımında bulunulmayan dönemlerdeki tarhiyatlar için kullanılabilir.

-Artırımıda bulunulan dönemler için iade hakkı doğuran işlemlerden ya da ihraç kaydıyla teslimlerden doğan iade ve terkin taleplerine (iade ve terkinin doğruluğunu teminen doğrudan veya dolaylı olarak mal ve hizmet temin edilen mükellefler nezdinde karşıt incelemeler dâhil) ve 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemlere veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlere ilişkin olarak vergi incelemesi ve/veya tarhiyat yapılabilecektir.

Buna göre, KDV artırımında bulunulan yıllarla ilgili olarak mükellefler hakkında, sonraki dönemlere devreden indirilebilir KDV, ihraç kaydıyla teslimler veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade işlemleri ile 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlerle sınırlı olmak üzere, 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin yedinci fıkrasında düzenlenen artırımında bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılması şartı aranmaksızın, inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir.

Bununla birlikte, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için tarhiyat önerilmeyecek, bu kapsamda vergi dairelerine intikal eden raporlarda tarhiyat önerilmiş olması halinde bu tutarlar dikkate alınmayacaktır.

Özetle, mükelleflerin KDV artırımında bulunmuş olmaları, artırımda bulunulan dönemler için “Sonraki Dönemlere Devreden KDV”, iade hakkı doğuran işlemler ya da ihraç kaydıyla teslimlerden doğan iade ve terkin talepleri, 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlere ilişkin olarak vergi incelemelerinin yapılmasına mani değildir.

7- Ödenen KDV'nin Gelir veya Kurumlar Vergisi Matrahından İndirilememesi, İade Konusu Yapılamaması

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (f) bendine göre, vergi artırımını sonucu ödenen KDV, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Ayrıca bu tutarlar, KDV beyannamelerine indirim olarak ithal edilemeyeceği gibi, KDV beyannamelerine göre ortaya çıkan “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” tutarlarından da indirilemez. Ödenen bu tutarların herhangi bir şekilde iade edilmesi de mümkün değildir.

8- KDV Artırımı Başvurusunda Bulunabilecekler

KDV artırım başvuruları, mükelleflerin kendileri veya mükellefi temsile yetkili olanlar tarafından yapılacaktır.

Diğer taraftan, devir, tam bölünme ve tasfiye işlemleri ile ölüm veya gaiplik hallerinde, bu Tebliğin (V/C) bölümünde yapılan açıklamalar geçerli olacaktır.

E- MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrası ve devamında yer alan matrah ve vergi artırımına ilişkin ortak hükümlerin uygulanması hususunda açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

1- Matrah ve Vergi Artırımı ile Matrah Beyanı Dolayısıyla Hesaplanan Vergilerin Ödenmesi

7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükmünden yararlanılarak artırımda veya beyanda bulunanlar, anılan hükümlere göre hesaplanan veya artırılan gelir, kurumlar ve katma değer vergisi ile gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi tutarlarını, 30 Haziran 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) tamamen ödeyebilecekleri gibi talep etmeleri hâlinde ilk taksiti Haziran/2023 ayından başlamak üzere aylık dönemler halinde on iki eşit taksitte ödeyebilirler. Matrah ve vergi artırımını dolayısıyla mükelleflerce verilen yıllık, muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, katma değer vergisi beyannameleri ve diğer beyannameler için 1.000 TL damga vergisi alınır ve bu tutar ilk taksit ödeme süresi içinde ödenir.

Taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi durumunda ödenecek tutara, Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde on iki eşit taksit için öngörülmüş olan (1.09) katsayısı uygulanacaktır.

Matrah ve vergi artırımını hükümlerine göre hesaplanan vergilerin, peşin veya on iki eşit taksit halinde ödenmesi ile ilgili olarak da 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin hükümleri uygulanacak ve bu Tebliğin ilgili bölümlerinde belirtilen açıklamalar ile (II/D-10 ve II/D-11) bölümlerinde belirtilen diğer açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Öte yandan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dokuzuncu fıkrasına göre, Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre mücbir sebep hali ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İlleri ile Sivas İlinin Gürün İlçesinde mücbir sebep halinin, Kanunun dokuzuncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen başvuru süresince devam etmesi durumunda, mücbir sebep kapsamına alınan yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil) uzatılmıştır. Bu takdirde Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların ilk taksitinin; başvuru süresinin sona erdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerin ise bu taksiti takip eden aylık dönemler hâlinde bu Kanun hükümlerine göre ödenmesi gerekir.

Bu itibarla, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların Kanunun 5 inci maddesi ile geçici 1 inci maddesi kapsamında matrah ve vergi artırımından yararlanmak istemeleri halinde 31/10/2023 tarihine kadar maddede belirtilen şekilde beyan veya bildirimde bulunmaları, hesaplanan veya artırılan gelir, kurumlar ve katma değer vergisi ile gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisi tutarlarını 30/11/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) tamamen veya talep etmeleri hâlinde ilk taksiti Kasım/2023 ayından başlamak üzere aylık dönemler halinde on iki eşit taksitte ödemeleri gerekmektedir.

Buna göre, matrah ve vergi artırımına ilişkin ortak hükümlerin düzenlendiği Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan düzenleme uyarınca matrah ve vergi artırımında bulunanlar bu vergileri, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödememeleri halinde artırım hükümlerinden yararlanma hakkını kaybedecektir.

Bu takdirde, matrah ve vergi artırımını üzerine tahakkuk eden vergiler, ilk taksit ödeme süresinin son günü olan 30 Haziran 2023 tarihi vade tarihi kabul edilerek 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsil edilecektir.

Diğer taraftan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrasında “... bu Kanun kapsamındaki alacaklarla ilgili olarak mevzuatlarında yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla taksit ödeme süresince zamanaşımı süreleri işlemez.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm çerçevesinde, matrah ve vergi artırımında bulunan ancak tahakkuk eden vergileri bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödemeyen mükellefler nezdinde yapılacak vergi incelemeleri ve tarhiyat işlemlerinde taksit ödeme süresince işlemeyen süre, tarh zamanaşımı süresinin hesabında işlemeyen süre olarak dikkate alınacaktır.

Örneğin, 2018 yılına ilişkin olarak kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunan ve on iki eşit taksitte ödeme seçeneğini tercih eden mükellef, Haziran/2023 taksitini ödemiş olmakla birlikte ikinci taksit olan Temmuz/2023 taksitini süresinde ödemediğinden Kanun hükümlerinden yararlanma hakkını kaybetmiştir. Bu durumda mükellefin matrah artırımını şartlarını ödeme yönünden ihlal ettiği tarihe kadar olan süre tarh zamanaşımının hesabında işlemeyen süre olarak dikkate alınacaktır. Dolayısıyla işlemeyen süre 1 Haziran 2023 ila 1 Ağustos 2023 tarihleri arasında geçen 61 gün olup 2018 yılıyla ilgili yapılacak tarhiyatlarda zamanaşımı süresi 1 Mart 2024 tarihine kadar uzamış olacaktır.

2- Matrah veya Vergi Artırımı Sonucunda Tahakkuk Eden Vergilerin Tamamının Peşin Olarak Ödenmesi

Matrah veya vergi artırımı sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde, bu vergilerden (damga vergisi hariç) %10 indirim yapılacak ve bu vergilere katsayı uygulanmayacaktır.

Örnek 36- Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefi (T)'nin yıllık beyanname beyan ettiği gelir vergisi matrahı, 2018 yılı için 300.000 TL, 2019 yılı için 360.000 TL, 2020 yılı için 400.000 TL, 2021 yılı için 620.000 TL ve 2022 yılı için ise 1.400.000 TL'dir.

Mükellef, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin gelir vergisi matrahlarını Kanun hükümlerinden yararlanarak artırmak için başvuru süresi içinde bağlı olduğu vergi dairesine başvurmuştur. Mükellef tarafından matrah artırımında bulunulan yıllara ilişkin yıllık gelir vergisi beyannameleri süresinde verilerek tahakkuk eden vergiler zamanında ödenmiş ve bu vergi türleri için 7440 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddelerinden yararlanılmamıştır.

Öte yandan, matrah artırımı sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamı ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmiştir.

Buna göre mükellefin gelir vergisi hesabı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Yıl	İlgili Yıllar Vergi Matrahı (TL) (1)	Artırım Oranı (2)	Artırılan Matrah Tutarı (TL) (1x2) (3)	Asgari Matrah Tutarı (TL) (4)	Hesaplamaya Esas Matrah (TL) (3 veya 4'ten Fazla Olanı) (5)	Vergi Oranı (6)	Ödenecek Gelir Vergisi (TL) (5x6) (7)
2018	300.000	%35	105.000	94.000	105.000	%15	15.750
2019	360.000	%30	108.000	99.600	108.000	%15	16.200
2020	400.000	%25	100.000	105.800	105.800	%15	15.870
2021	620.000	%20	124.000	112.400	124.000	%15	18.600
2022	1.400.000	%25	350.000	200.000	350.000	%15	52.500
Toplam							118.920

Mükellef tarafından matrah artırımı sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamı ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödendiğinden bu vergilerden %10 indirim yapılmış olup, indirim sonrası ödenen vergi tutarı $[118.920 - (118.920 \times \%10) =]$ 107.028 TL olacaktır.

3- Takdir Komisyonlarına Sevk Edilmiş veya Haklarında Vergi İncelemesine Başlanılmış Mükelleflerin Durumu

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, matrah ve vergi artırımı kapsamına giren dönemler için başlatılmış ve henüz sonuçlandırılmamış incelemelerin veya takdir işlemlerinin bulunması, artırıma engel değildir.

Öte yandan, matrah ve vergi artırımında bulunulması, Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine engel teşkil etmeyecektir. Bu

mükellefler hakkında vergi incelemesi ile takdir işlemlerine göre tarhiyat yapılabilmesi için aşağıda belirtilen hususlara uyulması gerekmektedir.

a) 7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunan mükellefler hakkında, artırımda bulunulan yıllar ve vergi türleri ile ilgili olarak Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde, 21 Mart 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar, sonuçlandırılması şarttır. Bu süre içinde sonuçlandırılmayan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine devam edilmeyecek, bulunduğu safhada bırakılacaktır. Mükellefler sadece artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan veya artırılan vergileri ödeyeceklerdir.

Bir başka anlatımla, Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin 21 Mart 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar tamamlanamaması hâlinde mükelleflerin, başvuru süresinin sonuna (31 Mayıs 2023) kadar matrah ve vergi artırımında bulunmuş olmaları şartıyla, 21 Mart 2023 tarihinden sonra vergi dairesi kayıtlarına intikal eden raporlar ve kararlar üzerine tarhiyat yapılamayacağından, vergi incelemesi ve takdir işlemlerine devam edilmeyecektir.

b) Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış söz konusu vergi incelemeleri ile takdir işlemlerinin (a) bölümünde belirtilen sürede sonuçlandırılması ve tarhiyata konu matrah veya vergi farkı tespit edilmesi hâlinde;

ba) Mükellef, inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce matrah ve vergi artırımında bulunmuş ise inceleme ve takdir sonucu bulunan matrah veya vergi farkı ile mükelleflerin Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükümlerine göre artırdıkları matrahlar birlikte değerlendirilir. Bu değerlendirme sonucu mükellefin ilgili yıllarda artırılan matrah veya vergi tutarlarının, vergi incelemeleri veya takdir komisyonu kararlarına göre o yıl için belirlenen matrah veya vergi farkından fazla veya bu tutar kadar olması durumunda mükellef hakkında ayrıca vergi incelemeleri ve takdir komisyonu kararlarına göre vergi tarhiyatı yapılmaz ve ceza uygulanmaz.

bb) Vergi incelemeleri ve takdir sonucu belirlenen tarhiyata konu matrah veya vergi farkının, mükellefin ilgili yıl için artırdığı matrah veya vergi tutarından fazla olması hâlinde, aradaki fark tutar kadar matrah veya vergi farkı üzerinden mükellef hakkında gerekli vergi tarhiyatı yapılacak ve ceza uygulanacaktır. Ancak mükellef, bu fark tutar üzerinden tarh edilen vergiler ile uygulanan gecikme faizi ve cezalar için Kanunun 4 üncü maddesi hükmünden yararlanarak ödemede bulunabilecektir.

bc) KDV uygulaması bakımından vergi inceleme raporuna veya takdir komisyonu kararına göre tarh edilmesi gereken vergiden, artırım nedeniyle ödenecek tutarlar düşülerek işlem yapılacaktır. Buna göre;

-İnceleme, KDV yönünden artırım talebinde bulunulan yılın bütün dönemlerini kapsıyorsa, rapora göre tarh edilmesi gereken vergiden, 7440 sayılı Kanunun KDV artırımına ilişkin hükümleri gereğince yılın tamamı için hesaplanan vergi tutarı (bu Kanuna göre tahakkuk eden vergi) düşülecektir.

-İnceleme, KDV yönünden artırımda bulunulan yılın bazı dönemlerini kapsıyorsa, artırım nedeniyle hesaplanan yıllık tutar 12'ye bölünerek aylık ortalama bulunacak, bu

ortalamanın raporun kapsadığı dönem sayısı ile çarpılması sonunda bulunan tutar, rapora göre tarh edilmesi gereken vergiden düşülecektir.

7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış olan takdir işlemleri bakımından da bu ayırım kapsamında işlem tesis edilecektir.

bç) 21 Mart 2023 tarihine kadar sonuçlandırılan ve yukarıda (ba), (bb) ve (bc) bölümlerinde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılan tarhiyatlar ile ilgili olarak mükelleflerin tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmayacaktır.

bd) 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin yedinci fıkrasının uygulanmasında, inceleme ve takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat, vergi inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

c) Kanunun yayımı tarihinden önce haklarında vergi incelemesi ve takdir işlemlerine başlanılmış mükellefler, 21 Mart 2023 tarihinden önce matrah ve vergi artırımında bulunmuş olmakla birlikte artırım, vergi inceleme raporları ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten sonra yapılmış ise yukarıda (b) bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde mahsup imkânından yararlanamayacaklar, ancak söz konusu inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarına istinaden yapılan tarhiyatlar için bu Kanunun 4 üncü maddesi hükmünden faydalanabileceklerdir.

ç) Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin, yıllık gelir veya kurumlar vergisine mahsuben daha önce ödemiş oldukları vergilerin iadesi konusundaki başvuruları, ilgili kanun hükümleri ve genel tebliğ esasları çerçevesinde sonuçlandırılacak ancak matrah ve vergi artırımında bulunan mükellefler hakkında iade talebi ile sınırlı olmak üzere vergi incelemesi yapılabilecektir. Bu incelemelerin 21 Mart 2023 tarihine kadar sonuçlandırılması şartı aranmayacaktır. İnceleme sonucuna göre mükellefin iade talebi yerine getirilecek veya reddedilecektir. İade talebinin reddi hâlinde söz konusu vergiler teminat karşılığı veya teminat alınmadan daha önce iade edilmiş ise gerekli vergi tarhiyatı yapılacak ve ceza kesilecektir.

Teminat karşılığı veya teminat alınmaksızın yapılan iadeler ile ilgili inceleme raporunda, tespit edilen matrah ve vergi farkı nedeniyle talep edilen iadeyi aşan bir vergi farkı bulunması hâlinde; iadesi talep edilen tutarı aşan kısım için tarhiyat yapılabilmesi, incelemenin 21 Mart 2023 tarihine kadar sonuçlandırılmasına bağlıdır. Bu takdirde de mükellefin matrah ve vergi artırımının dikkate alınacağı tabiidir. Ancak, iade tutarı ile ilgili olarak incelemenin 21 Mart 2023 tarihine kadar sonuçlandırılması şartı aranılmadığından, iade tutarı ile sınırlı olmak üzere inceleme devam edebilecek ve yukarıda açıklandığı şekilde işlem yapılacaktır. Dolayısıyla, matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin yıllık gelir ve kurumlar vergisine mahsuben daha önce ödemiş oldukları vergilerin iadesine yönelik incelemeler nedeniyle 21 Mart 2023 tarihinden sonra düzenlenecek raporlarda, iade tutarını aşan bir tarhiyat önerilmeyecektir.

Kanunun KDV artırımına ilişkin hükümleri gereğince, bu açıklamaların KDV uygulaması bakımından da geçerli olacağı tabiidir.

d) Kanunun 5 inci maddesinin yedinci fıkrasında, katma değer vergisi artırımında bulunulan yıllarla ilgili olarak mükellefler hakkında sonraki dönemlere devreden indirilebilir katma değer vergileri, ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan

tecil-terkin ve iade işlemleri ve 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemler ile sınırlı olmak üzere Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde incelemenin sonuçlandırılması şartı aranmaksızın bu Tebliğin (V/D-6) bölümündeki açıklamalar çerçevesinde inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir. Ayrıca, Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği kapsamında haklarında özel esaslar uygulanan mükelleflerin genel esaslara geçme taleplerine yönelik inceleme yapılması mümkün olmakla birlikte, bu incelemeler sonucunda artırımda bulunan yıllarla ilgili tarhiyat yapılamayacaktır.

e) Kanunun matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümlerinden yararlanmak için mükelleflerce 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) başvuruda bulunulabileceğinden, mükelleflerin bu tarihe kadar matrah ve vergi artırımında bulunması ve tahakkuk eden verginin Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, artırımda bulunan yıllar ve vergi türleri ile ilgili olarak Kanunun yayımı tarihinden sonra başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerine (Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu ve on üçüncü fıkralarında belirtilen hallerin mevcudiyeti hali hariç) devam edilmeyeceği tabiidir.

4- Matrah ve Vergi Artırımında Bulunan Mükelleflere Vergi Usul Kanunu Hükümlerine Göre Usulsüzlük Cezası Uygulanmaması

7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımını yapılan dönemlere ait kanuni süresinde verilmeyen beyannameler için 213 sayılı Kanunun usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin hükümleri uygulanmayacaktır.

5- Matrah ve Vergi Artırımında Bulunan Vergilendirme Dönemlerine İlişkin Kesinleşen Tarhiyatların Durumu

Matrah ve vergi artırımında bulunan yıl içindeki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin ilgili yıllarda düzeltme beyannamesi vermeleri ve bu düzeltme işlemlerinin Kanunun yayımlandığı tarihe kadar sonuçlandırılmış olması hali de dâhil olmak üzere ikmalen, re'sen ve idarece yapıp Kanunun yayımlandığı tarihten önce kesinleşen tarhiyatlar ve vergiler (katma değer vergisi tarhiyatında "hesaplanan katma değer vergisi"), matrah ve vergi artırımına esas ilgili dönem beyanına ilave edilecek, bir başka ifade ile matrah ve vergi artırımını, kesinleşen tarhiyatlar da dikkate alınarak yapılacaktır.

6- İstisna ve İndirimlerin Uygulanmaması

7440 sayılı Kanun kapsamında gelir veya kurumlar vergisi ile gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisinde artırım hükümlerinden yararlanılması durumunda, hesaplanan gelir veya kurumlar vergisi için herhangi bir istisna ve indirim uygulanması söz konusu olmayacaktır.

7- Kanunun Matrah ve Vergi Artırımı Hükümlerinden Yararlanamayacaklar ile Haklarında 213 Sayılı Kanunun 359 uncu Maddesinin (b) Fıkrasında Yer Alan Defter, Kayıt ve Belgeleri Yok Etme veya Defter Sahifelerini Yok Ederek Yerine Başka Yapraklar Koyma veya Hiç Yaprak Koymama veya Belgelerin Asıl veya Suretlerini Tamamen veya Kısmen Sahte Olarak Düzenleme Fiillerinden ya da Aynı Kanunun 359 uncu Maddesinin (ç) Fıkrasında Yer Alan Fiillerden Hareketle Vergi İncelemesi Yapılanlar

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında; bir kısım mükellefin Kanunun matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanamayacağını yanı sıra söz konusu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, haklarında 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiillerinden ya da aynı Kanunun 359 uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiillerden hareketle yapılan vergi incelemesi devam edenlerin Kanunun matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanabilme koşullarına ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

a) Kanunun Matrah ve Vergi Artırımı Hükümlerinden Yararlanamayacaklar

7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (a) bendinde;

- 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan “defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler” ile aynı Kanunun 359 uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiilleri işleyenlerin (Bu fiillerin 2022 yılında veya Kanunun 5 inci maddesinin kapsadığı dönemlerden herhangi birinde işlendiğinin tespit edilmesi halinde bu mükellefler diğer dönemler için de matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanamazlar),

- Terör suçundan hüküm giyenlerin,

- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle adli makamlar, genel kolluk kuvvetleri veya Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenlerin

Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümlerinden yararlanamayacakları hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda;

- Haklarında, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarının herhangi birinde Kanunun yayımlandığı 12/3/2023 tarihinden önce vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen raporlar ile 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiilleri ile aynı Kanunun 359 uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiillerin işlendiğine yönelik tespit yapılanların,

- Terör suçundan hüküm giyenlerin,

- Kanunun 5 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette

bulduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle adli makamlar, genel kolluk kuvvetleri veya Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenlerin

Kanunun 5 inci maddesi hükmüne göre 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarının hiçbiri için matrah ve vergi artırımından yararlanmaları mümkün değildir.

Örnek 37- (A) Ltd. Şti. hakkında 2018 yılına ilişkin olarak yapılan vergi incelemesi neticesinde düzenlenen ve 20/1/2022 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal eden vergi incelemesi raporunda, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde düzenlenen, belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiilinin işlendiği tespitine yer verilmiştir. Buna göre (A) Ltd. Şti. Kanunun 5 inci maddesinde yer alan matrah ve vergi artırımını hükümlerinden bu maddenin kapsadığı dönemlerin tamamı için yararlanamayacaktır.

b) Haklarında 213 Sayılı Kanunun 359 uncu Maddesinin (b) Fıkrasında Yer Alan Defter, Kayıt ve Belgeleri Yok Etme veya Defter Sahifelerini Yok Ederek Yerine Başka Yapraklar Koyma veya Hiç Yaprak Koymama veya Belgelerin Asıl veya Suretlerini Tamamen veya Kısmen Sahte Olarak Düzenleme Fiillerinden ya da Aynı Kanunun 359 uncu Maddesinin (ç) Fıkrasında Yer Alan Fiillerden Hareketle Vergi İncelemesi Yapılanlar

Kanunun 5 inci maddesinin yürürlüğe girdiği 12/3/2023 tarihi itibarıyla haklarında, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarının herhangi birine ilişkin olarak 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiillerinden ya da aynı Kanunun 359 uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiillerden hareketle yapılan vergi incelemesi devam edenlerin, bu maddede belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah veya vergi artırımında bulunmaları durumunda, söz konusu vergi incelemesinin tamamlanmasına kadar bu maddenin kapsadığı dönemlerin tamamı için yapılan artırımlar sonucu tahakkuk işlemleri bekletilecektir.

Kanunun 5 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, haklarında, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarının herhangi birine ilişkin olarak söz konusu fiillerden hareketle yapılan vergi incelemesi devam eden mükelleflerin Kanunun matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanabilmeleri için;

i) Kanunda belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah veya vergi artırımında bulunmuş olmaları,

ii) Söz konusu vergi incelemesi kapsamında Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ay içerisinde [31/3/2024 tarihine kadar (bu tarih dâhil)] 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarının herhangi birinde bu fiillerin varlığının tespit edilmemesi,

iii) (ii) ayırımında ifade edilen durumun tespitine ilişkin olarak kendilerine tebliğ edilen rapor veya yazıya istinaden, Kanunda öngörülen süre ve şekilde yaptıkları matrah veya vergi artırımını sonucunda hesaplanan vergileri, tebligatı izleyen aydan başlamak üzere matrah ve vergi artırımını sırasında yaptıkları tercihe göre, matrah ve vergi artırımını dolayısıyla verilen

beyannamelere ait damga vergisini ise ilk taksit ödeme süresi içinde ödemeleri ve Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen diğer şartları yerine getirmeleri

gerekmektedir.

Söz konusu mükelleflerin Kanunun matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanabilmelerinin ilk koşulu, Kanunda belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah veya vergi artırımında bulunmuş olmalarıdır. Bir başka ifadeyle, Kanunda yer alan hüküm gereğince, Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah veya vergi artırımında bulunmayanların madde hükümlerinden faydalanması mümkün değildir.

Bununla birlikte, Kanunda belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah veya vergi artırımında bulunmuş olması tek başına matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanılmasına imkân vermemekte, Kanunda ifade edilen diğer koşulların da sağlanmış olması gerekmektedir.

Örnek 38- (B) A.Ş. hakkında 2018 yılı için, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillere yönelik olarak 21/11/2022 tarihinde vergi incelemesine başlanmıştır.

Mükellef tarafından Kanun kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunulmamıştır.

İnceleme sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporları 11/10/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal etmiş ve raporlarda kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi farkı tespitine yer verilmiş ancak, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığı tespit edilmemiştir.

Her ne kadar (B) A.Ş. hakkında düzenlenen vergi inceleme raporlarında Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığı tespit edilmemiş olsa da, (B) A.Ş. tarafından Kanunun 5 inci maddesinde yer alan hükümlere istinaden 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) matrah ve vergi artırımında bulunulmadığından, mükellefin Kanunun 5 inci maddesi hükümlerinden faydalanması mümkün değildir.

Örnek 39- (C) A.Ş. hakkında 2018 yılı için, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillere yönelik olarak 21/11/2022 tarihinde vergi incelemesine başlanmıştır. Kanunun yayımı sonrasında mükellef 25/5/2023 tarihinde Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamında, on iki eşit taksitte ödemek üzere 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi artırımında bulunmuştur. Söz konusu vergi incelemesi tamamlanana kadar bu artırımlara ilişkin tahakkuk işlemlerinin tamamı bekletilecektir.

İnceleme sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporları 12/9/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal etmiştir. Raporlarda matrah ve vergi farkı tespitine yer verilmediği gibi Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığı da tespit edilmemiştir. Bu duruma ilişkin rapor/yazı mükellefe 11/10/2023 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Buna göre, matrah ve vergi artırımı sonucu hesaplanan vergilerin 2023 Kasım ayından itibaren on iki eşit taksitte, matrah ve vergi artırımı dolayısıyla verilen beyannamelere ait damga vergisinin ise ilk taksit ödeme süresi olan Kasım ayı içinde ödenmesi ve Kanunun 5

inci maddesinde öngörülen diğer şartların yerine getirilmesi koşuluyla mükellef matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümlerden yararlanabilecektir.

ba) 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiillerinin ya da aynı Kanunun 359 uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiillerin tespit edilmemesi

Kanunun 5 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiillerinden ya da aynı Kanunun 359 uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiillerden hareketle yapılan vergi incelemesi kapsamında, Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ay içerisinde [31/3/2024 tarihine kadar (bu tarih dâhil)] bu fiillerin varlığının tespit edilmemesi durumunda, bu durumun tespitine ilişkin rapor veya yazı, Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen süre ve şekilde matrah veya vergi artırımında bulunan mükelleflere tebliğ edilecektir.

Matrah ve vergi artırımı sonucu hesaplanan vergileri, tebligatı izleyen aydan başlamak üzere matrah ve vergi artırımındaki tercihlerine göre, matrah ve vergi artırımını dolayısıyla verilen beyannamelere ait damga vergisini ise ilk taksit ödeme süresi içinde ödemeleri ve Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen diğer şartları yerine getirmeleri koşuluyla, söz konusu mükellefler Kanunun 5 inci maddesi hükümlerinden yararlanabilecektir.

Örnek 40- (D) A.Ş. hakkında 2018 yılı için, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillere yönelik olarak 21/11/2022 tarihinde vergi incelemesine başlanmıştır. Kanunun yayımı sonrasında mükellef 25/5/2023 tarihinde Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamında, on iki eşit taksitte ödemek üzere 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi artırımında bulunmuştur. Söz konusu vergi incelemesi tamamlanana kadar bu artırımlara ilişkin tahakkuk işlemlerinin tamamı bekletilecektir.

İnceleme sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporları 12/9/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal etmiştir. Raporlarda kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi farkı tespitine yer verilmiş ancak Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığı tespit edilmemiştir. Bu duruma ilişkin rapor/yazı mükellefe 11/10/2023 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Buna göre, matrah ve vergi artırımını sonucu hesaplanan vergilerin 2023 Kasım ayından itibaren on iki eşit taksitte, matrah ve vergi artırımını dolayısıyla verilen beyannamelere ait damga vergisinin ise ilk taksit ödeme süresi olan Kasım ayı içinde ödenmesi ve Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen diğer şartların yerine getirilmesi koşuluyla mükellef matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümlerden yararlanacak, bulunan matrah ve vergi farkı ise Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü fıkra ve Kanunun geçici 1 inci madde hükümleri ile birlikte değerlendirilecektir.

i) Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamındaki incelemeye ilişkin raporun, (c) bendindeki inceleme raporu ve takdir komisyonu kararından önce vergi dairesine intikal etmesi

Kanunda belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah ve vergi artırımında bulunan ve haklarında yapılan inceleme neticesinde Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin tespit edilmemesi nedeniyle kendilerine, bu durumun tespitine ilişkin rapor veya yazı tebliğ edilen mükelleflere ilişkin, tarhiyata konu matrah veya vergi farkı tespiti içeren Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamındaki vergi incelemesine ilişkin raporun, aynı fıkranın (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararından önce vergi dairesi kayıtlarına intikal etmesi durumunda, matrah veya vergi artırımının ihlal edilmemesi koşuluyla, (c) bendi kapsamındaki inceleme ve tarh işlemlerine devam edilmez.

Örnek 41- (E) A.Ş. hakkında 2018 yılı için, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillere yönelik olarak 21/11/2022 tarihinde vergi incelemesine başlanmıştır. Kanunun yayımı sonrasında mükellef 25/5/2023 tarihinde Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamında, on iki eşit taksitte ödemek üzere 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi artırımında bulunmuştur. Söz konusu vergi incelemesi tamamlanana kadar bu artırımlara ilişkin tahakkuk işlemlerinin tamamı bekletilecektir.

Diğer taraftan mükellef hakkında 2019 yılı için, kurumlar vergisi ve KDV açısından 13/6/2023 tarihinde yeni bir vergi incelemesine başlanmıştır.

2019 yılına ilişkin vergi incelemesi tamamlanmadan 2018 yılına ilişkin vergi incelemesi sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporları 12/9/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal etmiştir. Raporlarda kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi farkı tespitine yer verilmiş ancak Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığı tespit edilmemiştir. Bu duruma ilişkin rapor/yazı mükellefe 11/10/2023 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Buna göre, matrah ve vergi artırımı sonucu hesaplanan vergilerin 2023 Kasım ayından itibaren on iki eşit taksitte, matrah ve vergi artırımını dolayısıyla verilen beyannamelere ait damga vergisinin ise ilk taksit ödeme süresi olan Kasım ayı içinde ödenmesi ve Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen diğer şartların yerine getirilmesi koşuluyla mükellef matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümlerden yararlanacak, bulunan matrah ve vergi farkı ise Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü fıkra ve Kanunun geçici 1 inci madde hükümleri ile birlikte değerlendirilecektir. Öte yandan, 2019 yılına ilişkin incelemeye, matrah ve vergi artırımının ihlal edilmemesi koşuluyla devam edilmeyecektir.

ii) Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararının, (b) bendi kapsamındaki inceleme raporundan önce vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesi

Kanunda belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah ve vergi artırımında bulunan ve haklarında yapılan inceleme neticesinde Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin tespit edilmemesi nedeniyle kendilerine, bu durumun tespitine ilişkin rapor veya yazı tebliğ edilen mükelleflere ilişkin, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu

kararının, aynı fıkranın (b) bendi kapsamındaki inceleme raporundan önce vergi dairesi kayıtlarına intikal etmesi halinde, bu rapor veya karar, Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ayı aşmamak üzere, söz konusu fıkranın (b) bendinde bahsedilen vergi incelemesi neticesinde düzenlenen raporların vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihe kadar bekletilir.

Bu durumda, bahse konu (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararlarına ilişkin olarak tesis edilecek işlemler (b) bendinde bahsedilen vergi incelemesi neticesinde düzenlenen raporlarda yer alan tespitlere göre gerçekleştirilecektir.

Örnek 42- (F) A.Ş. hakkında 2018 yılı için, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillere yönelik olarak 21/11/2022 tarihinde vergi incelemesine başlanmıştır. Kanunun yayımı sonrasında mükellef 25/5/2023 tarihinde Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamında, on iki eşit taksitte ödemek üzere 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi artırımında bulunmuştur. Söz konusu vergi incelemesi tamamlanana kadar bu artırımlara ilişkin tahakkuk işlemlerinin tamamı bekletilecektir.

Diğer taraftan, mükellef hakkında 2019 yılı için, kurumlar vergisi ve KDV açısından 13/6/2023 tarihinde yeni bir vergi incelemesine başlanmıştır. Söz konusu inceleme sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporları 14/8/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal etmiştir. Bahse konu raporlarda, kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi farkı tespitine yer verilmiş ancak 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde yer alan fiillerin işlendiğine yönelik herhangi bir tespit bulunulmamıştır.

Mükellef hakkında Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillere yönelik olarak 21/11/2022 tarihinde başlanılan vergi incelemesi henüz tamamlanmadığından, 2019 yılına ilişkin inceleme neticesinde düzenlenen raporlara yönelik işlemler, söz konusu vergi incelemesinin tamamlanmasına kadar bekletilir.

2018 yılına ilişkin vergi incelemesi sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporları 12/9/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal etmiştir. Raporlarda kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi farkı tespitine yer verilmiş ancak Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığı tespit edilmemiştir. Bu duruma ilişkin rapor/yazı mükellefe 11/10/2023 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Buna göre, matrah ve vergi artırımını sonucu hesaplanan vergilerin 2023 Kasım ayından itibaren on iki eşit taksitte, matrah ve vergi artırımını dolayısıyla verilen beyannamelere ait damga vergisinin ise ilk taksit ödeme süresi olan Kasım ayı içinde ödenmesi ve Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen diğer şartların yerine getirilmesi koşuluyla mükellef matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümlerden yararlanacak, 2018 yılına ilişkin olarak bulunan matrah ve vergi farkı ise Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü fıkraya ve Kanunun geçici 1 inci madde hükümleri ile birlikte değerlendirilecektir. Öte yandan, 2019 yılına ilişkin raporlarda önerilen tarhiyatlar yapılmayacak ve cezalar kesilmeyecektir.

iii) İnceleme ve takdir işlemlerinde tespit edilen hususlar ile matrah ve vergi artırımını hükümlerine ilişkin olarak yapılacak işlemler

Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamında yapılan vergi incelemesi sonucunda söz konusu bentte belirtilen fiillerin tespit edilmemesi, Kanunda

belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah veya vergi artırımında bulunmuş olması ve hesaplanan vergiler ile matrah ve vergi artırımı dolayısıyla verilen beyannamelere ait damga vergisinin ödenmiş olması ve diğer şartların yerine getirilmesi durumunda, bahse konu incelemede bulunan matrah veya vergi farkı anılan maddenin birinci, ikinci, üçüncü fıkra ve Kanunun geçici 1 inci madde hükümleri ile birlikte değerlendirilecek, matrah veya vergi artırımına ilişkin taksitler ile matrah ve vergi artırımını dolayısıyla verilen beyannamelere ait damga vergisinin tamamen ödenmesi şartıyla söz konusu fıkranın (c) bendi kapsamındaki rapor veya kararlar (vergi ziyana 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde yazılı fiillerle sebebiyet verilmesi hali hariç) için tarhiyat yapılmayacak ve vergi cezası kesilmeyecektir.

Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (c) bendi kapsamındaki raporlarda vergi ziyana 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde yazılı fiillerle sebebiyet verildiğinin tespiti halinde ise, söz konusu raporlarda tespit edilen matrah veya vergi farkı ve bahse konu fıkranın (b) bendi kapsamında yapılan vergi incelemesi sonucunda bulunan matrah veya vergi farkı, Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü fıkra ve Kanunun geçici 1 inci madde hükümleri ile birlikte değerlendirilecektir.

Örnek 43- Örnek 42’de ifade edilen (F) A.Ş. hakkında 2019 yılı için yapılan vergi incelemesi sonucunda düzenlenen ve 14/8/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal eden raporlarda, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde yer alan fiillerin işlendiğine yönelik bir tespiti yer verilmiş olsaydı; 2018 yılına ilişkin raporlarda Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığının tespit edilmemiş olması, matrah ve vergi artırımını sonucu hesaplanan vergilerin 2023 Kasım ayından itibaren on iki eşit taksitte, matrah ve vergi artırımını dolayısıyla verilen beyannamelere ait damga vergisinin ise ilk taksit ödeme süresi olan Kasım ayı içinde ödenmesi ve Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen diğer şartların yerine getirilmesi koşuluyla (F) A.Ş. matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümlerden yararlanacak, ancak 2019 ve 2018 yıllarına ilişkin vergi inceleme raporlarında yer verilen matrah ve vergi farkları Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü fıkra ve Kanunun geçici 1 inci madde hükümleri ile birlikte değerlendirilecektir.

bb) 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiillerinin ya da aynı Kanunun 359 uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiillerin tespit edilmesi

Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (e) bendinde yer alan hükümler gereğince, söz konusu fıkranın (b) bendi kapsamındaki vergi incelemesinin tamamlanması sonucunda söz konusu bentte belirtilen fiillerin varlığının tespit edilmesi halinde, bu mükellefler tarafından daha önce matrah veya vergi artırımları yapılmış olsa dahi söz konusu matrah ve vergi artırımları dikkate alınmayacaktır.

Örnek 44- (G) A.Ş. hakkında 2018 yılı için, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillere yönelik olarak 21/11/2022 tarihinde vergi incelemesine başlanmıştır. Kanunun yayımı sonrasında mükellef 25/5/2023 tarihinde Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamında, on iki eşit taksitte ödemek üzere 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi artırımında bulunmuştur. Söz konusu vergi incelemesi tamamlanana kadar bu artırımlara ilişkin tahakkuk işlemlerinin tamamı bekletilecektir.

İnceleme sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporları 12/9/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal etmiş ve raporlarda Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığının tespit edildiği ifade edilmiştir.

Buna göre, her ne kadar (G) A.Ş. tarafından Kanun kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunmuş olsa da hakkında yapılan 2018 yılına yönelik vergi incelemesi sonucunda, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığı tespit edildiğinden, (G) A.Ş. tarafından yapılan matrah ve vergi artırımları dikkate alınmayacaktır. Bir başka ifadeyle (G) A.Ş. Kanunun 5 inci maddesinde yer alan matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanamayacaktır.

bc) İnceleme, takdir ve zamanaşımı süreleri

Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince, Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 tarihinden (bu tarih dâhil) önce veya yayımı tarihini izleyen günden itibaren on iki ay içerisinde başlanılan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerinden, söz konusu fıkranın (b) bendi uyarınca matrah ve vergi artırımında bulunanların artırımında buldukları dönem ve vergi türlerine ilişkin olarak bahse konu fıkranın (b) ve (c) bentlerine göre yapılanların, anılan maddenin birinci fıkrasının (h) bendi ve üçüncü fıkrasının (e) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından, bir başka ifadeyle 1/4/2023 tarihinden, itibaren on iki ay içerisinde [31/3/2024 tarihine (bu tarih dâhil) kadar] sonuçlandırılması gerekmekte olup, sonuçlandırılmaması halinde, bu işlemlere devam edilmeyecektir. Söz konusu vergi incelemelerinden bu süre içerisinde sonuçlandırılanlarla ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmaz.

İnceleme ve takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat, inceleme raporları ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararından önce aynı fıkranın (b) bendi uyarınca yapılan vergi incelemesinin sonuçlanması ve inceleme sonucunda bahse konu fıkranın (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığının tespit edilmesi halinde, anılan fıkranın (c) bendinde belirtilen inceleme ve takdir işlemlerinin tamamlanmasına ilişkin süreler açısından 213 sayılı Kanunun genel hükümleri uygulanacaktır.

Örnek 45- (H) A.Ş. hakkında 2018 yılı için, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillere yönelik olarak 21/11/2022 tarihinde vergi incelemesine başlanmıştır. Kanunun yayımı sonrasında mükellef 25/5/2023 tarihinde Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendi kapsamında, on iki eşit taksitte ödemek üzere 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için kurumlar vergisi ve KDV açısından matrah ve vergi artırımında bulunmuştur. Söz konusu vergi incelemesi tamamlanana kadar bu artırımlara ilişkin tahakkuk işlemlerinin tamamı bekletilecektir.

Diğer taraftan mükellef hakkında 2019 yılı için, kurumlar vergisi ve KDV açısından 13/6/2023 tarihinde yeni bir vergi incelemesine başlanmıştır.

2019 yılına ilişkin vergi incelemesi tamamlanmadan 2018 yılına ilişkin vergi incelemesi sonucunda düzenlenen vergi inceleme raporları 12/9/2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal etmiş ve raporlarda Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığının tespit edildiği ifade edilmiştir.

Buna göre, her ne kadar (H) A.Ş. tarafından Kanun kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunmuş olsa da hakkında yapılan 2018 yılına yönelik vergi incelemesi sonucunda, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığı tespit edildiğinden, (H) A.Ş. tarafından yapılan matrah ve vergi artırımları dikkate alınmayacaktır. Bir başka ifadeyle (H) A.Ş. Kanunun 5 inci maddesinde yer alan matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanamayacaktır.

2018 yılına ilişkin olarak yapılan vergi incelemesinin 2019 yılına ilişkin vergi incelemesinden önce tamamlanması ve bu inceleme sonucunda Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (b) bendinde belirtilen fiillerin varlığının tespit edilmesine bağlı olarak (H) A.Ş.'nin Kanunun 5 inci maddesi hükümlerinden faydalanamayacak olması nedeniyle, 2019 yılına ilişkin vergi incelemesinin Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ay içerisinde sonuçlandırılması gerekmeyecek, bu incelemenin tamamlanması açısından 213 sayılı Kanunun genel hükümleri uygulanacaktır.

Diğer taraftan, Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararlarının ilgili olduğu dönemlere ilişkin vergi ve cezalara yönelik zamanaşımı süresi, Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ay aşılmamak kaydıyla, mezkûr rapor veya kararın vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirildiği tarihten söz konusu fıkranın (b) bendi kapsamındaki raporların vergi dairesine intikal ettiği tarihe kadar işlemeyecektir.

8- Diğer Hususlar

a) Matrah ve vergi artırımını sonucunda, hesaplanarak veya artırılarak ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak kabul edilmeyecektir.

Söz konusu vergilerin herhangi bir vergiden indirim veya mahsup edilmesi mümkün olmadığı gibi iade edilmesi de söz konusu değildir.

b) Artırılan matrahlar nedeniyle geçici vergi hesaplanmayacak ve tahsil olunmayacaktır.

c) Matrah ve vergi artırımında bulunan ve bu konudaki şartları yerine getiren mükelleflerin defter ve belgeleri artırıma konu vergi türleri için kendileri adına tarhiyat yapılmak amacıyla incelenmeyecek olmasına rağmen, defter ve belgelere, diğer vergi türleri için inceleme yapılması, üçüncü kişilerle ilgili olarak karşıt incelemeler yapılması, mahkemelerce belli konulara bakılması veya bilirkişilerce ihtiyaç duyulması gibi nedenlerle müracaat edilebilecektir. Bu nedenle, matrah ve vergi artırımından yararlanan mükelleflerin, defter ve belgelerini 213 sayılı Kanun hükümleri uyarınca saklayacakları ve ibraz edecekleri tabiidir.

ç) Defter ve belgeleri üzerinde daha önce vergi incelemesi yapılmış olan mükellefler dilerse vergi incelemesi yapılan yıllar için de matrah ve vergi artırımında bulunabileceklerdir.

d) Matrah ve vergi artırımını yapılmayan yıllar ve dönemler için vergi incelemesi yapılabilecektir.

e) 7440 sayılı Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddelerine göre matrah ve vergi artırımları, bu Tebliğe ekli bildirim formları ile yapılacaktır.

f) Matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin, matrah ve vergi artırımlarının, 7440 sayılı Kanun hükümlerine uygun yapıp yapılmadığı vergi dairelerince araştırılabilecektir. Kanun hükümlerine göre, doğru beyan edilmeyen veya vergi hataları nedeniyle eksik beyan edilen matrah ve vergi artırımları ile ilgili olarak eksik tahakkuk eden vergiler, ilk taksit ödeme süresinin sonunda tahakkuk etmiş sayılacak ve Kanunda açıklandığı şekilde tahsil edilecektir. Diğer taraftan Kanun hükümlerinin ihlal edilmemesi şartı ile mükellefe bildirimde bulunularak eksik tahakkuk eden tutarın bir ay içinde geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi istenecek olup verilen sürede ödeme yapılması halinde eksik tahakkuk eden vergiler açısından Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

g) 7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunan mükellefler hakkında Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış incelemeler sonucu düzenlenen ve Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içerisinde vergi dairesinin kayıtlarına intikal ettirilen inceleme raporlarında; ilave tarhiyat olmaksızın sadece zarar azaltılması öngörülmesi hâlinde, kabul edilmeyen zarar tutarının öncelikle ilgili dönemde beyan edilen zarar tutarından indirilmesi, bu işlem sonucu 2018 ila 2021 yıllarına ilişkin kalan zarar tutarının %50'sinin ve 2022 yılına ilişkin zararların tamamının müteakip yıl kazançlarından 193 veya 5520 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre mahsup konusu yapılmaması gerekir.

Örnek 46- (B) A.Ş. hakkında 2021 yılına ilişkin olarak 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış bir vergi incelemesi bulunmaktadır. Mükellef 10/4/2023 tarihinde 7440 sayılı Kanuna uygun olarak incelemenin yapıldığı yıla ait kurumlar vergisi ve gelir (stopaj) vergisi açısından artırımda bulunmuştur.

Mükellef hakkında ilgili döneme ilişkin yapılan vergi incelemesine istinaden düzenlenen vergi inceleme raporu Kanunun yayımı tarihinden itibaren yedi iş günü içerisinde vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmiştir. Söz konusu raporda; mükellefin 2021 yılında beyan ettiği 960.000 TL zarar tutarının 610.000 TL'si kabul edilmemiştir. Bu durumda artırımda bulunan mükellefin, anılan yıla ilişkin olarak beyan ettiği zarar tutarından raporda kabul edilmeyen zararın mahsup edilmesi ve kalan (960.000 - 610.000=) 350.000 TL'nin yarısı olan 175.000 TL'nin 2022 ve müteakip yıl kazançlarından 5520 sayılı Kanunun ilgili hükmü çerçevesinde indirilmesi gerekir. Kalan 175.000 TL zarar tutarı ise hiçbir şekilde indirim konusu yapılmayacaktır.

ğ) 7440 sayılı Kanuna göre matrah ve vergi artırımında bulunan mükelleflerin ilgili vergi dairelerine vermiş oldukları bildirim veya yaptıkları beyanlarda yer alan bilgiler herhangi bir vergi türü incelemesi için veri olarak kullanılmayacaktır.

h) Matrah ve vergi artırımını yapılacak yıllarda faaliyette bulunmuş ve gelir elde etmiş olmakla birlikte bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakan gelir

vergisi mükellefleri T.C. kimlik numaralarını, yabancı gerçek kişiler ise varsa yabancı kimlik numaralarını kullanarak artırımda bulunabileceklerdir.

Yabancı kimlik numarası olmayan yabancı gerçek kişiler ile kurumlar vergisi mükellefi olması gerekenler ise vergi dairelerine başvurmak suretiyle alacakları vergi kimlik numaralarını kullanarak artırımda bulunabileceklerdir.

ı) Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 15 inci maddesi hükümlerinden yararlananların bu Kanunun 5 inci ve geçici 1 inci maddeleri hükümlerinden yararlanmalarına engel bir durum bulunmamaktadır.

i) Gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında ve katma değer vergisi artırımında bulunan mükelleflerin, artırıma konu dönemlere ilişkin olarak vermiş oldukları “Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu” (Form Ba) ile “Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu”nu (Form Bs) artırım nedeniyle düzeltmelerine gerek bulunmamaktadır.

j) Matrah ve vergi artırımlarında, artırıma esas alınacak matrah ve vergi tutarlarının tespitinde Kanunun yayımlandığı tarihten önce verilmiş olan beyannameler ve kesinleşen tarhiyatlar esas alınacaktır.

Buna göre, bu Tebliğin (V/C-1.a) ve (V/C-2.a) bölümlerinde yapılan açıklamalar saklı kalmak kaydıyla, 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren verilen düzeltme beyannameleri ile Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında verilen beyannameler matrah ve vergi artırımının hesabında dikkate alınmayacaktır. Aynı şekilde, matrah ve vergi artırımına konu dönemlerle ilgili olarak ikmalen, re’sen veya idarece tarh edilmiş ve Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ihtilafli bulunan alacaklarla ilgili olarak Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanmak üzere yapılan başvurular nedeniyle tahakkuk eden alacaklar da matrah ve vergi artırımının hesabında dikkate alınmayacaktır.

k) 7440 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrası ile geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükümlerinden yararlananlar hakkında 213 sayılı Kanunun 367 nci maddesi kapsamında inceleme yapılabilecektir. Buna göre, matrah ve vergi artırımından yararlanılması, matrah ve vergi artırımında bulunulan dönemler de dâhil olmak üzere, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde yer alan kaçakçılık fiillerinin işlenip işlenmediğinin tespiti yönünden inceleme yapılmasına engel teşkil etmeyecektir. Yürütülen bu incelemeler sırasında söz konusu fiillerin işlendiğinin tespit edilmesi durumunda, aynı Kanunun 367 nci maddesi kapsamında cumhuriyet başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir. Ancak, bu incelemeler sonucunda matrah ve vergi artırımında bulunulan dönem ve vergiler için tarhiyat yapılmayacaktır.

l) Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah ve vergi artırımında bulunmuş olmaları, 193 sayılı Kanunun Mükerrer 121 inci maddesi kapsamında vergi indiriminden yararlanmalarına engel teşkil etmeyecektir.

m) 7326 sayılı Kanunlar kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunulmuş olması bu Kanun kapsamında matrah ve vergi artırımında bulunulmasına engel değildir.

VI- İŞLETME KAYITLARININ DÜZELTİLMESİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

A- İŞLETMEDE MEVCUT OLDUĞU HÂLDE KAYITLARDA YER ALMAYAN EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLARIN KAYDA ALINMASI

1-Kapsam

7440 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü ile gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları yasal kayıtlarına intikal ettirmek suretiyle, kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirme imkânı sağlanmıştır.

Kayıtlarda bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların kayıtlara intikal ettirilmesine imkân veren düzenleme, bütün gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerini kapsamaktadır. Uygulama kapsamına; serbest meslek erbabı, ferdi ticari işletmeler, adi ortaklıklar, kollektif şirketler, adi komandit şirketler ile sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları dâhil bulunmaktadır.

2-Beyan

Uygulama kapsamında olan mükellefler, işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını **31 Mayıs 2023** tarihine (bu tarih dâhil) kadar bu Tebliğin (VI/A-4) bölümünde belirtilen beyanname (**Ek:18**) ve ekinde verecekleri envanter listesi (**Ek:19**) ile katma değer vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairelerine bildireceklerdir. Ekinde envanter listesi olmayan beyannameler kabul edilmeyecektir.

Bu kıymetler, bildirim tarihindeki rayiç bedelle değerlendirilmek suretiyle envanter listesinde gösterilecektir.

Rayiç bedel, o kıymetin değerlendirme günü itibarıyla normal alım satım bedelidir. Dolayısıyla bu bedel, mükellefin kendisi tarafından bizzat tespit edilebileceği gibi bağlı olduğu meslek kuruluşuna da tespit ettirilebilecektir. Bildirilen kıymetler yasal kayıt süresi içerisinde kayıtlara intikal ettirilecektir.

Bu madde hükmüne göre bildirilecek emtia;

- Alım satım işletmelerinde satışa hazır malları,
- İmalatçı işletmelerde ise hammadde, malzeme, yarı mamul ve mamul malları

ifade etmektedir.

Aynı şekilde inşaat işletmelerinin (yıllara sari inşaat ve onarım işi, kat karşılığı veya kendi adlarına inşaat yapıp satanlar) varsa inşa edilen ve emtia niteliğindeki taşınmazları (daire, dükkan vb.) ile üretimde kullandıkları demir, çimento, tuğla gibi ilk madde ve malzemelerini veya yarı mamullerini de bildirmeleri mümkündür.

Beyan edilecek olan kayıt ve tescile tabi kıymetler, kayıt ve tescil için kullanılan bilgiler (numara, harf, işaret, marka vb.) belirtilmek suretiyle envanter listesinde beyan edilecektir. Kayıt ve tescile ilişkin gerekli bilgileri içermeyen kıymetlerin, beyandan önce

ilgili kamu idarelerine başvurularak kayıt ve tescil ettirilmesi ve alınan kayıt ve tescil bilgileri ile beyan edilmesi gerekmektedir. Söz konusu kıymetlerin satışına ilişkin olarak düzenlenecek belgelerde kayıt ve tescil bilgilerine de yer verilecektir.

3- Bildirilen Malların Satış Bedeli ve Amortisman Uygulaması

7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre kayıtsız mal bildiren mükellefler, bu malları satmaları hâlinde, defterlere kaydedilecek satış bedeli kayıtlı değerinden düşük olamayacaktır. Gerçek satış bedelinin kayda alınan bedelden düşük olması hâlinde, kazancın tespitinde kayıtlı bedel dikkate alınacaktır.

Bildirime dâhil edilen amortisman tabi iktisadi kıymetler için amortisman ayrılmayacaktır.

4- Vergisel Yükümlülükler

a) 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca mükelleflerin kendilerince veya ilgili meslek kuruluşlarınca belirlenecek rayiç bedel üzerinden beyan edilerek kayıtlara intikal ettirilecek makine, teçhizat ve demirbaşlar ile emtia'nın rayiç bedeli üzerinden tabi oldukları oranın yarısı esas alınmak suretiyle KDV hesaplanarak, örneği bu Tebliğ ekinde yer alan **(Ek:18 ve Ek:19)** KDV stok beyanına ilişkin beyanname ve envanter listesi, kağıt ortamında veya 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda sorumlu sıfatıyla verilecektir. Söz konusu beyan, en geç **31 Mayıs 2023** tarihine (bu tarih dâhil) kadar yapılacak ve tahakkuk edecek vergi de aynı süre içinde ödenecektir.

Örnek 1- Mükellef (A) kayıtlarında yer almayan emtia dolayısıyla beyanname ve eki envanter listesini 15/5/2023 tarihinde vermiştir. Mükellef (A), söz konusu beyannameye göre tahakkuk eden vergiyi en geç Kanunun 6 ncı maddesinden yararlanma süresinin son günü olan 31/5/2023 tarihine kadar ödeyebilecektir.

Öte yandan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dokuzuncu fıkrasına göre, Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre mücbir sebep hali ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İlleri ile Sivas İlinin Gürün İlçesinde mücbir sebep halinin, Kanunun dokuzuncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen başvuru süresince devam etmesi durumunda, mücbir sebep kapsamına alınan yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil) uzatılmıştır. Diğer taraftan, aynı fıkra çerçevesinde 7440 sayılı Kanun 6 ncı maddesi kapsamında ödenmesi gereken tutarlar beyanname verme süresi içinde, taksitle yapılacak ödemelerde ise ilk taksit beyanname verme süresi içinde, diğer taksitler izleyen aylarda ödenecektir.

Buna göre, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmünden yararlanmak istemeleri halinde bu fıkra kapsamında KDV stok beyanına ilişkin beyanname ve eki envanter listesini mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonu olan **31 Ekim 2023** tarihine kadar

vermeleri gerekmektedir. Yapılacak beyan üzerine tahakkuk edecek tutarlar aynı süre içinde ödenecektir.

KDV beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler, söz konusu beyannameyi ve envanter listesini de 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda vermek zorundadırlar.

b) 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre beyan edilecek özel tüketim vergisi (ÖTV) tutarları, aynı fıkranın (c) bendi uyarınca beyan edilecek KDV matrahını oluşturan rayiç bedelin tespitinde dikkate alınmış olacağından, bu şekilde beyan edilen ÖTV'nin KDV matrahına ayrıca dâhil edilmesi söz konusu değildir.

c) Teslimleri KDV'den müstesna olan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarla ilgili olarak bu uygulamadan yararlanılması mümkün değildir.

ç) Beyan edilen emtiaya ait hesaplanarak ödenen KDV, 1 No.lu KDV Beyannamesinde genel esaslar çerçevesinde indirim konusu yapılabilecek ancak iade konusu yapılamayacaktır.

Öte yandan, kayıtlarda yer almayan makine, teçhizat ve demirbaşların rayiç bedeli üzerinden hesaplanarak ödenen KDV'nin indirimi ve dolayısıyla iadesi mümkün olmayıp, bu tutar, verginin ödendiği yılın gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının belirlenmesinde gider olarak dikkate alınabilecektir.

d) 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında; fiili ya da kaydî envanter sırasında belgesiz mal bulundurulduğunun tespiti hâlinde, bu alışlar nedeniyle, ziyaa uğratılan KDV'nin, belgesiz mal bulunduran mükelleften aranacağı, bu uygulamaya göre yapılan tarhiyata da vergi ziyai cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için yukarıda (a) bölümünde belirtilen şekilde sorumlu sıfatıyla KDV beyan eden ve ödeyen mükellefler bakımından 3065 sayılı Kanunun söz konusu hükmü uygulanmayacaktır.

Buna göre, söz konusu hüküm kapsamında beyanda bulunan mükelleflere, 3065 sayılı Kanunun (9/2) maddesi hükmü uyarınca belgesiz mal bulundurduğu gerekçesiyle malın emsal bedeli üzerinden cezalı olarak re'sen tarhiyat yapılmayacaktır.

5- ÖTV Kapsamındaki Mallar İçin ÖTV'nin Beyanı ve Ödenmesi

7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendiyle, ÖTV'nin konusuna giren malları bu madde kapsamında beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan ÖTV'yi **31 Mayıs 2023** tarihine (bu tarih dâhil) kadar ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri hâlinde, bu mallar bakımından 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmünün uygulanmaması öngörülmüştür. Bu şekilde beyan edilerek ödenen ÖTV için vergi cezası kesilmeyecektir.

Uygulama kapsamında olan mükellefler, işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan mallardan 4760 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı listelerde yer alanlar için, beyan tarihindeki miktarları ve emsal bedelleri ile uygulanmakta olan vergi oranı, maktu ve asgari maktu vergi tutarlarını dikkate alarak, bu Tebliğin ekindeki **(Ek:20)** beyannameyi kağıt ortamında veya 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda düzenleyecek ve **31 Mayıs 2023** tarihine (bu tarih dâhil) kadar ÖTV (ÖTV mükellefiyeti bulunmayan ithalatçılar KDV) yönünden bağlı oldukları vergi dairelerine verecek, hesaplanan ÖTV'yi de bu süre içinde ödeyecektir.

4760 sayılı Kanun ekindeki her bir liste [(II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi araçların her biri] için ayrı beyanname verilecektir.

Öte yandan, 7440 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin on dokuzuncu fıkrası kapsamında, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların bu madde hükmünden yararlanmak istemeleri halinde bu Tebliğin ekindeki **(Ek:20)** beyannameyi mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonu olan **31 Ekim 2023** tarihine kadar vermeleri gerekmektedir. Yapılacak beyan üzerine tahakkuk edecek tutarlar aynı süre içinde ödenecektir.

6- Beyan Edilen Kıymetlerin Kayıtlara İntikali

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için ayır; makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte karşılık hesabı açacaktır.

Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde, sermayenin unsuru sayılacak ve vergilendirilmeyecektir.

Öte yandan, makine, teçhizat ve demirbaşlar ayrıca envantere kaydedilecek ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman olarak kabul edilecektir.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise beyan ettikleri emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydedeceklerdir.

Örnek 2- (A) Limited Şirketi, stoklarında bulunan ancak kayıtlarında yer almayan (Y) emtiasına ilişkin envanter listesini hazırlamış ve 15/5/2023 tarihi itibarıyla beyan etmiştir. Genel oranda katma değer vergisine tabi olan bu emtianın, mükellef tarafından belirlenen rayiç bedeli 120.000 TL'dir. Şirketin bu bildirimine ilişkin muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olacaktır.

15/5/2023	
153 TİCARİ MALLAR	120.000 TL
191 İNDİRİLECEK KDV	10.800 TL
525 KAYDA ALINAN EMTİA	120.000 TL
ÖZEL KARŞILIK HESABI	
(7440 sayılı Kanununun 6/1 md.)	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	10.800 TL
(Sorumlu sıfatı ile ödenecek KDV)	

Bu emtianın satılması hâlinde kayıtlara intikal ettirilecek satış bedeli 120.000 TL'nin altında olamayacaktır.

Örnek 3- (B) A.Ş. kayıtlarında yer almayan makine ve cihazlarını kayda almak istemektedir. Genel oranda katma değer vergisine tabi olan bu kıymetlerin mükellefçe belirlenen rayiç bedeli 210.000 TL olup, envantere alınmasına ilişkin muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

253 TESİS MAKİNA VE CİHAZLAR	210.000 TL
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD.VE ZAR.	18.900 TL
526 DEMİRBAŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT	210.000 TL
ÖZEL KARŞILIK HESABI (7440 sayılı Kanununun 6/1 md.)	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	18.900 TL
(Sorumlu sıfatıyla ödenecek KDV)	

Mükellef, söz konusu makine ve cihazlarını 31/12/2023 tarihine kadar satarsa, bu satıştan önce; satmadığı takdirde ise 31/12/2023 tarihinde aşağıdaki muhasebe kaydını yapacaktır.

526 DEMİRBAŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT	210.000 TL
ÖZEL KARŞILIK HESABI (7440 sayılı Kanununun 6/1 md.)	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	210.000 TL

Mükellefin, örneğimizdeki makine ve cihazlarını peşin olarak KDV hariç 260.000 TL'ye satması hâlinde bu satışa ilişkin yukarıdaki kayıtlarla birlikte yapılacak muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

102 BANKALAR	306.800 TL
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	210.000 TL
253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR	210.000 TL
391 HESAPLANAN KDV	46.800 TL
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	260.000 TL

7- Beyan Edilen Kıymetlerin Ba Formu Karşısındaki Durumu

7440 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası kapsamında beyan edilen kıymetler rayiç bedelleriyle, Ba formu vermek zorunda olan mükellefler tarafından söz konusu form ile bildirilmek zorundadır.

Söz konusu bildirim işlemi, Ba formunun “Soyadı/Adı Unvanı” bölümüne “Muhtelif Satıcılar (7440 sayılı Kanun Madde 6/1)”, “Vergi Kimlik Numarası” bölümüne (3333 333 333) yazılmak suretiyle yapılacaktır.

B- KAYITLARDA YER ALDIĞI HÂLDE İŞLETMEDE MEVCUT OLMAYAN EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLAR

7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi hükmü ile gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını **31 Mayıs 2023** tarihine (bu tarih dâhil) kadar fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirmeleri ve böylece kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirmeleri imkanı verilmiştir.

1- Kapsam

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlara ilişkin hüküm, bütün gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerini kapsamaktadır. Uygulama kapsamına; ferdi işletmeler, adi ortaklıklar, kollektif şirketler, adi komandit şirketler ile sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları dâhil bulunmaktadır.

2- Belge Düzeni

Madde kapsamında düzenlenecek faturalarda alıcıya ilişkin bilgiler yerine, “Muhtelif Alıcılar (7440 sayılı Kanunun 6/2 maddesi çerçevesinde düzenlenmiştir)” ibaresi yazılacaktır.

3- Değer Tespiti

Faturada yer alacak bedel, emtialar bakımından aynı nev’iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kâr oranı, makine, teçhizat ve demirbaşlar bakımından mükelleflerin kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedelleri dikkate alınarak tespit edilecektir.

Gayrisafi kar oranının yasal kayıtlardan tespit edilemediği hallerde de, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınacaktır.

4- Vergisel Yükümlülükler ve Muhasebe Kayıtları

Yukarıda açıklanan şekilde faturalanan ve yasal defterlere kaydedilen emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar ile ilgili işlemler, normal satış işlemlerinden bir farklılık arz etmemektedir.

Satış hasılatı yıllık gelir veya kurumlar vergisi matrahının hesaplanmasında dikkate alınacaktır.

Bu kapsamda ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenebilir. Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV’nin beyan edildiği dönemde, ödenecek KDV’nin bu kapsamda belirtilen emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV’yi aşması hâlinde, emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV’ye isabet eden kısım üç eşit taksitte ödenebilecek, emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV’yi aşan ödenecek KDV tutarı ise ilgili dönem KDV

beyannamesinin ödeme süresi içinde ödenecektir. Emtia, makine, teçhizat ve demirbaş üzerinden hesaplanan KDV tutarından daha düşük tutarda ödenecek KDV çıkması hâlinde ise ödenecek KDV tutarı üç eşit taksitte ödenebilecektir. Ancak talep edilmesi hâlinde, taksitlendirilebilecek tutarın defaten ödenebilmesi de mümkündür.

Buna göre, kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin faturada ilgili kıymetin tabii olduğu oranda KDV hesaplanacak ve bu KDV ilgili dönem 1 No.lu KDV Beyannamesinin “Matrah” kulakçığının, “7440 Sayılı Kanunun (6/2-a) Maddesi Kapsamındaki Bildirim” tablosuna kayıt yapılarak beyan edilecektir.

Söz konusu beyannamede ödenecek KDV çıkması hâlinde kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin hesaplanan KDV tutarı, “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” tutarından düşülecektir. Bu hesaplama sonucu “Bu Dönemde Ödenmesi Gereken KDV” satırında yer alan tutar, 1 No.lu KDV Beyannamesinin ödeme süresi içinde ödenecektir.

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin beyanda bulunanların 1 No.lu KDV Beyannamesinde “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” satırında bir tutar bulunması hâlinde bu Tebliğ ekinde yer alan ek (Ek:21) beyannamenin verilmesi zorunludur. Taksitlendirme imkanından yararlanmayı tercih etmeyenlerin, ilgili dönem beyannamesinin “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” satırında yer alan tutarın tamamını defaten ödemeleri hâlinde, ek beyanname vermelerine gerek yoktur.

Ek beyannamede (Ek:21) daha önce 1 No.lu KDV Beyannamesindeki “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” tutarından, “Bu Dönemde Ödenmesi Gereken KDV” satırında yer alan tutar düşülecek ve kalan tutar taksitlendirilecektir. “Bu Dönemde Ödenmesi Gereken KDV” satırında yer alan tutarın “0” olması hâlinde 1 No.lu KDV Beyannamesindeki “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” tutarı taksitlendirilecektir.

Taksitlendirilecek tutarın ilk taksiti ek beyannamenin verilme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenecektir.

Öte yandan, 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ondokuzuncu fıkrasına göre, Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre mücbir sebep hali ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İlleri ile Sivas İlinin Gürün İlçesinde mücbir sebep halinin, Kanunun dokuzuncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen başvuru süresince devam etmesi durumunda, mücbir sebep kapsamına alınan yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil) uzatılmıştır. Diğer taraftan, aynı fıkra çerçevesinde 7440 sayılı Kanun 6 ncı maddesi kapsamında ödenmesi gereken tutarlar beyanname verme süresi içinde, taksitle yapılacak ödemelerde ise ilk taksit beyanname verme süresi içinde, diğer taksitler izleyen aylarda ödenecektir.

Buna göre, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası hükmünden yararlanmak istemeleri halinde bu fıkra kapsamında kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtia, makine,

teçhizat ve demirbaşlarını fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonu olan **31 Ekim 2023** tarihine kadar kayıt ve beyanlarına intikal ettirmeleri gerekmektedir. Bu kapsamda ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir. Ancak talep edilmesi hâlinde, taksitlendirilebilecek tutarın defaten ödenebilmesi de mümkündür.

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşla ilişkin beyanlara yönelik örnek hesaplama ve ödeme tablosu aşağıda yer almaktadır.

	İlgili Dönem Hesaplanan KDV Toplamı (TL)	7440 sayılı Kanun (6/2-a) Md. Kapsamında Hesaplanan KDV (TL)	İlgili Dönem İndirim KDV Toplamı (TL)	Ödenmesi Gereken KDV (TL)	1 No.lu KDV Beyanname Ödenecek KDV (TL)	(EK:21) Beyanname Ödenecek KDV (Taksitli) (TL)
1.Durum	250.000	120.000	400.000	-	-	-
2.Durum	250.000	120.000	40.000	330.000	210.000	120.000
3.Durum	250.000	120.000	300.000	70.000	-	70.000

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere ilk durumda 1 No.lu KDV Beyannamesinde “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” satırında herhangi bir tutar olmadığından ek beyanname (**Ek:21**) verilmeyecektir. 2 ve 3 üncü durumlarda ise ek beyannamenin (**Ek:21**) verilmesi (ilgili dönem beyannamesinin “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” satırında yer alan tutarın tamamının defaten ödenmesi hali hariç) zorunludur.

Öte yandan, hasılat esaslı vergilendirme usulüne tabi mükelleflerin de 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi hükmünden faydalanması mümkün olup, bu kapsamdaki makine, teçhizat ve demirbaşlar için tespit edilecek KDV dâhil hasılat için %1,5 oranı uygulanarak ödenecek KDV tutarı belirlenecektir.

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşın ÖTV’ye tabi olması hâlinde, ilgili mevzuatına göre hesaplanacak ÖTV’ye faturada yer verileceği ve bu emtia, makine, teçhizat ve demirbaşın tabi olduğu genel beyan usul ve esasları dâhilinde ilgili dönemde beyan edilip ödeneceği tabiidir.

Fatura düzenlenmek suretiyle bu bölümde açıklandığı şekilde hasılatı kayıtlara intikal ettirilen emtia, makine, teçhizat ve demirbaşın daha önceki dönemlerde satıldığı tespit edilmesi hâlinde, düzeltmeye tabi tutulmuş kıymetlerle ilgili olarak geçmişe yönelik tarhiyat yapılmayacağı gibi ceza ve faiz de uygulanmayacaktır.

a) Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Mükellefler

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaş nedeniyle düzenlenen fatura bedeli muhasebe kaidelerine uygun olarak kayıtlara intikal ettirilecektir. Düzenlenecek fatura nedeniyle kullanılacak borçlu hesap uygulamayı yapan mükellefçe gerçeğe uygun olarak tespit edilecektir. Gerçek durum ile kayıtlar arasındaki farklılık, faturasız satışlardan kaynaklanmakta olup faturasız satılan kıymetlerin

karşılığında işletme kalemlerinden birinde artış olması gerekmektedir. Bu artış nakit para, banka, alacak senedi, çek ve benzeri değerler şeklinde olabilir. Dolayısıyla, ilgili kıymet çıkışı karşılığında aktif değer olarak işletmede ne varsa veya işletmede beyan tarihinde bu artış ne olarak görülüyorsa, buna ilişkin hesaplara kayıt yapılması gerekmektedir.

Aktif hesaplarda meydana gelen artışın herhangi bir şekilde tespit edilememesi hâlinde “689 Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar” (Gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin düzenlenmesi sırasında kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır.) hesabına borç kaydı yapılacaktır.

Örnek 4- (Y) Limited Şirketi, kayıtlarında yer aldığı hâlde stoklarında mevcut olmayan emtialarını faturalandırarak kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirmek istemektedir. Şirketin, ticaretini yaptığı genel oranda KDV’ye tabi olan (A) malının kayıtlarda bulunan ancak stoklarda yer almayan miktarı 5 ton olup kendi kayıtlarına göre bu malın birim maliyeti 85 TL/Kg ve gayrisafı karlılık oranı ise % 8’dir.

(Y) Limited Şirketi bu mala ilişkin düzenleyeceği faturada 459.000 TL satış bedeli ve 82.620 TL KDV gösterecektir. Düzenlenen bu faturanın muhasebe kayıtlarına intikali aşağıdaki şekilde olacaktır.

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	541.620 TL
(Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)	
600 YURTİÇİ SATIŞLAR	459.000 TL
(7440 sayılı Kanunun 6/2 maddesi)	
391 HESAPLANAN KDV	82.620 TL

Giderlerin nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

950 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER	541.620 TL
951 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER ALACAKLI HESABI	541.620 TL

Bu kayıta yer alan 689 numaralı hesap yerine gerçek duruma uygun olması hâlinde diğer hesaplardan; kasa, bankalar, alınan çekler, alıcılar veya alacak senetleri hesaplarından biri kullanılabilir. Örneğin, kayıtsız yapılan satış karşılığında alacak senedi alınmış olması hâlinde kayıt aşağıdaki şekilde olacaktır.

121 ALACAK SENETLERİ	541.620 TL
600 YURTİÇİ SATIŞLAR	459.000 TL
(7440 sayılı Kanunun 6/2 maddesi)	
391 HESAPLANAN KDV	82.620 TL

Örnek 5- (Z) İşletmesi, kayıtlarında yer aldığı halde işletmede yer almayan demirbaşı, faturalandırarak kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirmek istemektedir.

İlgili demirbaşın rayiç bedeli 120.000 TL olup genel oranda KDV'ye tabidir. İlgili demirbaş, kayıtlarda 70.000 TL bedeli ile yer almaktadır ve bu tutarın tamamı için amortisman ayrılmıştır. Ayrıca bu kıymet satışı nedeniyle alacak senedi alınmış olduğu tespit edilmiştir.

<hr/>	
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR	70.000 TL
121 ALACAK SENETLERİ	141.600 TL
<hr/>	
255 DEMİRBAŞLAR (7440 sayılı Kanunun 6/2 maddesi)	70.000 TL
391 HESAPLANAN KDV	21.600 TL
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	120.000 TL
<hr/>	

b) İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutan Mükellefler

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia makine, teçhizat ve demirbaşlar nedeniyle düzenlenen faturalar, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerce yasal defterlerine hasılat olarak kaydedilecektir.

5- Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Mevcut Olmayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşların Bs Formu Karşısındaki Durumu

Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar nedeniyle düzenlenen faturalar, Bs formu vermek zorunda olan mükelleflerce, Bs formu ile bildirilmek zorundadır.

Söz konusu bildirim işlemi, Bs formunun “Soyadı/Adı Unvanı” bölümüne “Muhtelif Alıcılar (7440 sayılı Kanun Madde 6/2)”, “Vergi Kimlik Numarası” bölümüne (4444 444 444) yazılmak suretiyle yapılacaktır.

C- KAYITLARDA YER ALDIĞI HÂLDE İŞLETMEDE MEVCUT OLMAYAN KASA MEVCUDU VE ORTAKLARDAN ALACAKLARIN BEYANI

7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmü ile bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükelleflerine, 31/12/2022 tarihi itibarıyla düzenlenen bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutları ve işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini **31 Mayıs 2023** tarihine kadar (bu tarih dâhil) vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltmeleri ve böylece kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirmeleri imkanı verilmiştir.

1- Kapsam

Bu hüküm, sadece bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükelleflerini kapsamaktadır.

2- Bilanço Düzenleme ve Beyan

Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, 31/12/2022 tarihi itibarıyla düzenlenen bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan;

-Kasa mevcutlarını,

-İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarlarını,

-Bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini

31 Mayıs 2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebileceklerdir (**Ek:22**).

Düzeltilme uygulamasında, kasa mevcutları ile ortaklardan net alacak tutarlarıyla ilgili olmakla beraber başka hesaplarda takip edilen tutarların da dikkate alınması mümkündür.

Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca verilmesi gereken ve elektronik ortamda gönderilebilen beyannamenin, kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorunda olan mükellefler tarafından 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur. Elektronik ortamda beyanname ve bildirim verme zorunluluğu bulunmayanlarca, söz konusu beyan kurumlar vergisi mükellefiyeti yönünden bağlı olunan vergi dairelerine kağıt ortamında yapılabilecektir.

İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarlarının belirlenmesinde, başka hesaplarda takip edilen tutarlar da dikkate alınarak tek düzen hesap planında yer alan "131. Ortaklardan Alacaklar" ve "231. Ortaklardan Alacaklar" toplamından "331. Ortaklara Borçlar" ve "431. Ortaklara Borçlar" toplamının çıkarılması sonucunda kalan net tutar esas alınacaktır.

Söz konusu beyan sonucunda aşağıdaki esaslara göre kayıtlar düzeltililebilecektir.

3- Vergisel Yükümlülükler ve Muhasebe Kayıtları

Bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutları ve ortaklardan alacaklar tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini düzeltmek için beyanda bulunan mükellefler, beyan edilen tutarlar üzerinden %3 oranında vergi hesaplayacak ve hesaplanan vergiyi beyanname verme süresi içinde ödeyeceklerdir. Bu süre içerisinde ödenmeyen bu vergiler 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme zammıyla birlikte takip edilecektir.

Söz konusu tutarların beyanı üzerine, defter kayıtlarının düzeltilmesi gerekeceği tabiidir.

Örnek 6- (A) A.Ş.'nin 31/12/2022 tarihi itibarıyla düzenlenen bilançosunda kasa hesabında 1.200.000 TL görülmekle birlikte fiilen kasada bulunmayan tutar 1.160.000 TL'dir. Şirketin dönem içindeki faaliyetleri sonucunda, beyan tarihi olan 27/4/2023 tarihi itibarıyla kasa hesabının mevcudu 1.600.000 TL olarak görülmektedir.

Anılan mükellef, her ne kadar beyan tarihi itibarıyla kasa mevcudu 1.600.000 TL olsa da, 31/12/2022 tarihli bilançosunu baz almak suretiyle bu tarih itibarıyla var olan kasa mevcudu içinde fiilen kasada bulunmayan tutarları esas alacak, bu tutarın 1.160.000 TL olması nedeniyle, bu tutarı beyan edecek ve beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan vergiyi beyanname verme süresi sonuna (31/5/2023 tarihine) kadar ödeyecektir.

Bu çerçevede;

Beyan tutarı : 1.160.000 TL
Hesaplanan vergi: (1.160.000 x %3=) 34.800 TL
Beyanla ilgili muhasebe kayıtları da aşağıdaki şekilde olacaktır.

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudunun, kasa hesabından düşülmesi:

27/4/2023	
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	1.160.000 TL
(7440 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)	
100 KASA	1.160.000 TL
/	

- Verginin hesaplanması:

27/4/2023	
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	34.800 TL
(7440 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	34.800 TL
/	

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudundan kaynaklanan giderlerin nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

27/4/2023	
950 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER	1.194.800 TL
951 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER ALACAKLI HESABI	1.194.800 TL
/	

Örnek 7- (K) A.Ş.'nin, 31/12/2022 tarihi itibarıyla düzenlediği bilançosunda kasa hesabında 1.600.000 TL görülmekte olup dönem içindeki faaliyetleri sonucunda, beyan tarihi olan 20/3/2023 tarihi itibarıyla kasa mevcudu 880.000 TL'dir.

Anılan mükellef, her ne kadar, 31/12/2022 tarihli bilançosunu baz almak suretiyle bu tarih itibarıyla var olan kasa mevcudu 1.600.000 TL olsa da beyan tarihi itibarıyla kasa mevcudu 880.000 TL olduğundan, fiilen kasada bulunmayan kısım esas alınmak suretiyle en fazla bu tutar (880.000 TL) kadar beyanda bulunabilecektir.

Bu tutarın 800.000 TL'lik kısmının kasada fiilen bulunmadığı varsayıldığında beyan edilecek tutar ve üzerinden hesaplanacak vergi aşağıdaki gibi olacaktır.

Beyan tutarı : 800.000 TL

Hesaplanan vergi : (800.000 x %3=) 24.000 TL
Beyanla ilgili muhasebe kayıtları da aşağıdaki şekilde olacaktır.

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudunun, kasa hesabından düşülmesi:

<u>20/3/2023</u>		
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	800.000 TL	
(7440 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)		
	100 KASA	800.000 TL
/		

- Verginin hesaplanması:

<u>20/3/2023</u>		
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	24.000 TL	
(7440 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)		
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	24.000 TL
/		

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudundan kaynaklanan giderlerin nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

<u>20/3/2023</u>		
950 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER	824.000 TL	
	951 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN	824.000 TL
	GİDERLER ALACAKLI HESABI	
/		

Örnek 8- (C) A.Ş.'nin, 31/12/2022 tarihli bilançosunda ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları, bilanço hesapları itibarıyla aşağıdaki gibi olup, beyan tarihi olan 20/4/2023 tarihi itibarıyla bu tutarların değişmediği varsayılmıştır. Ayrıca, mükellef kurumun ortaklardan alacaklar hesabında izlenmesi gerekirken "136. Diğer Çeşitli Alacaklar" hesabında izlediği 400.000 TL bulunmaktadır.

- 136. Diğer Çeşitli Alacaklar hesabı.....	400.000 TL
- 131. Ortaklardan Alacaklar hesabı.....	800.000 TL
- 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı.....	600.000 TL
- 331. Ortaklara Borçlar hesabı.....	(680.000)TL
- 431. Ortaklara Borçlar hesabı.....	(480.000)TL

Bu çerçevede;

Beyan tutarı :..... [400.000+(800.000+600.000)-(680.000+480.000) =] 640.000 TL

Hesaplanan vergi:(640.000 x %3=) 19.200 TL olacaktır.

Anılan mükellef, söz konusu tutarı beyan etmesi hâlinde beyan edilen bu tutar üzerinden hesaplanan vergiyi beyanname verme süresinde ödeyecektir.

Beyanla ilgili muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olacaktır.

-Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan ortaklardan alacakların düşülmesi:

20/4/2023	
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	640.000 TL
(7440 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)	
136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	400.000 TL
131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	120.000 TL
231 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	120.000 TL
/	

- Verginin hesaplanması:

20/4/2023	
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	19.200 TL
(7440 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	19.200 TL
/	

-Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan ortaklardan alacaklardan kaynaklanan giderlerin nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

20/4/2023	
950 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER	659.200 TL
951 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER ALACAKLI HESABI	659.200 TL
/	

Bu madde kapsamında beyan edilen kasa mevcutları ve ortaklardan net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerin, dileyen mükelleflerce “689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar” hesabı yerine bilançonun aktifinde herhangi geçici bir hesapta izlenmesi mümkündür. Söz konusu geçici hesapta izlenen tutarın herhangi bir şekilde kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınamayacağı tabiidir.

Örnek 9- (Y) Limited Şirketinin, 31/12/2022 tarihli bilançosunda ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları bilanço hesapları itibarıyla aşağıdaki gibidir.

- 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı 1.600.000 TL
- 431. Ortaklara Borçlar hesabı (640.000) TL

Beyan tarihi itibarıyla ise ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları şu şekildedir.

- 131. Ortaklardan Alacaklar hesabı..... 400.000 TL
- 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı 1.440.000 TL
- 331. Ortaklara Borçlar hesabı (800.000) TL

Bu çerçevede, beyan tarihi itibarıyla ortaklardan (net) alacak tutarı;

[(400.000 + 1.440.000) - (800.000)=] 1.040.000 TL olsa da 31/12/2022 tarihi itibarıyla ortaklardan (net) alacak tutarı; (1.600.000 - 640.000=) 960.000 TL'dir.

Buna göre;

Beyan tutarı :..... (1.600.000 - 640.000=) 960.000 TL
Hesaplanan vergi:..... (960.000 x %3=) 28.800 TL
olacaktır.

Anılan mükellef, söz konusu tutarı beyan etmesi hâlinde beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan vergiyi beyanname verme süresinde ödeyecektir. Öte yandan, (Y) Limited Şirketinin 31/12/2022 tarihli bilançosundaki "231. Ortaklardan Alacaklar" hesabında görülen tutarın 400.000 TL'lik kısmı dönemsellik ilkesi uyarınca "131. Ortaklardan Alacaklar" hesabına aktarılmıştır. Mükellef, bu beyanıyla ilgili muhasebe kayıtlarını yaparken düzeltmeden kaynaklanan işlemler nedeniyle "689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabı yerine bilançonun aktifinde bir geçici hesap oluşturma tercihinde bulunmuştur.

-Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan ortaklardan alacakların düşülmesi:

_____ / _____	
296 GEÇİCİ HESAP	960.000 TL
(7440 sayılı Kanun 6/3 md. uyarınca düzeltme hesabı)	
131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	400.000 TL
231 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	560.000 TL
_____ / _____	

-Verginin hesaplanması:

_____ / _____	
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	28.800 TL
(7440 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	28.800 TL
_____ / _____	

-Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan ortaklardan alacaklardan kaynaklanan giderlerin nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

_____ / _____	
950 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER	28.800 TL
951 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN	28.800 TL
GİDERLER ALACAKLI HESABI	
_____ / _____	

Öte yandan, mükelleflerce kâr dağıtımı yapılması hâlinde, ticari bilanço açısından dağıtılabilir ticari kar tutarı, 7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında beyan edilen ve "689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabı altında muhasebeleştirilen tutarlar dikkate alınmaksızın tespit olunacaktır.

4- Esas Alınacak Bilanço

Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında beyanda bulunacak mükelleflerin, 31/12/2022 tarihli bilançolarını dikkate almaları gerekmektedir.

Özel hesap dönemi kullanan mükellefler ise 2022 yılı içerisinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin olarak düzenleyecekleri bilançolarını esas alacaklardır.

5- Diğer Hususlar

a) 7440 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmeyecektir.

b) Bu kapsamda beyan edilen tutarlar ile ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecektir.

c) Kurumlar vergisi mükelleflerince 7440 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca yapılan beyanla ilgili olarak, söz konusu tutarların ortaklara dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın kâr dağıtımına bağlı vergi tevkifatına yönelik ilave bir tarhiyat yapılmayacaktır.

ç) Tam tasdik sözleşmesi çerçevesinde daha önceki dönemlerine ilişkin rapor düzenlenmiş bulunan kurumlar vergisi mükelleflerinin, 7440 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi hükmünden yararlanmaları hâlinde, raporu düzenleyen yeminli mali müşavirlerin bu işlemlerle sınırlı olarak sorumluluğu aranmayacaktır.

VII- KANUNUN 3 VE 4 ÜNCÜ MADDELERİNDEN YARARLANANLARIN VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERE VERGİ İNDİRİMİ UYGULAMASI KARŞISINDAKİ DURUMU

Vergiye uyumlu mükelleflere vergi indiriminin düzenlendiği 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, vergi indiriminden yararlanan mükelleflerin, öngörülen şartları taşımadığının sonradan tespiti hâlinde ilgili vergilendirme döneminde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergilerin vergi ziyayı cezası uygulanmaksızın tarh edileceği hükme bağlanmıştır.

7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; Kanununun 3 ve 4 üncü maddelerine göre yapılandırılarak kesinleşen tarhiyatların, yapılandırma hükümlerinin ihlal edilmemesi şartıyla, vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi uygulamasına ilişkin mezkur maddenin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan şartın ihlali sayılmayacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla, 7440 sayılı Kanununun 3 üncü veya 4 üncü maddesine göre yapılandırılarak kesinleşen tarhiyatlar, 193 sayılı Kanununun mükerrer 121 inci maddesinde hüküm altına alınmış “vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla ikmalen, re’sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması” şartının ihlali olarak değerlendirilmeyecektir.

Örnek 1- (ABC) Ltd. Şti. 20/4/2020 tarihinde vermiş olduğu 2019 hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde 70.000 TL vergiye uyumlu mükelleflere ilişkin vergi indirimi hesaplamış ve bu indirim tutarının tamamından yararlanmak suretiyle beyanname üzerinde tahakkuk eden vergileri 30/4/2020 tarihinde ödemiştir. Ancak, 26/1/2021 tarihinde, 2018 hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi yönünden mükellef kurum adına vergi inceleme raporu düzenlenmiş ve 1.500.000 TL ikmalen kurumlar vergisi tarhiyatı yapılmıştır. (ABC) Ltd. Şti. vergi inceleme raporuna istinaden yapılan tarhiyatı dava konusu etmiştir.

Mükellef kurum, kurumlar vergisi yönünden adına yapılan tarhiyatı açmış olduğu davadan feragat etmek suretiyle Kanununun 3 üncü maddesi kapsamında 11/4/2023 tarihinde yapılandırmış ve yapılandırma sonucu tahakkuk eden borcunu da defaten ödemiştir.

Buna göre, Kanununun 3 üncü maddesi kapsamında kurumlar vergisi tarhiyatına istinaden adına tahakkuk ettirilen borcunu yapılandıran ve yapılandırma şartını ihlal etmeyen

mükellef kurum, sonraki dönemler için 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesinde yer alan diğer şartların da sağlanması kaydıyla vergiye uyumlu mükelleflere sağlanan vergi indiriminden faydalanabilecektir.

Diğer bir ifadeyle yapılandırmaya konu edilen tarhiyat, bu mükellef hakkında beyana tabi vergi türleri itibariyle tarhiyat yapılmamış olması şartının ihlali kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Örnek 2- Ticari kazanç yönünden gelir vergisi mükellefi (A) 2019 takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinde 10.000 TL vergi indirim tutarı hesaplamış ve bu indirim tutarının tamamından yararlanmıştı. Adı geçen mükellefin 2017 yılı, katma değer vergisi yönünden incelenmiş ve Ağustos 2017 vergilendirme dönemi için 19/2/2020 tarihinde vergi inceleme raporu tanzim edilerek katma değer vergisi yönünden mükellef adına KDV tarhiyatı yapılmıştır.

Mükellef (A) söz konusu tarhiyatı dava konusu yapmış olup 31 Mart 2021 tarihinde verdiği gelir vergisi beyannamesinde, 2018, 2019 ve 2020 yıllarında ikmalen, resen ve idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması koşulu yerine getirilmemiş olduğundan, vergiye uyumlu mükelleflere vergi indiriminden yararlanamamıştır.

Mükellefin davasından feragat etmek suretiyle Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında adına yapılan tarhiyatı yapılandırması ve yapılandırma sonucu tahakkuk eden vergileri süresinde ödemesi durumunda 2021 takvim yılına ilişkin olarak 2022 yılında verilecek yıllık gelir vergisi beyannamesinden itibaren, diğer şartların da sağlanması kaydıyla, vergiye uyumlu mükelleflere vergi indiriminden yararlanılabilecektir.

Mükellef hakkında yapılan KDV tarhiyatı nedeniyle 2020 yılı için faydalanılmayan vergi indirim tutarı için ise herhangi bir düzeltme yapılamayacaktır.

VIII- ORTAK HÜKÜMLER

A- TAKSİTLERİN SÜRESİNDE ÖDENMEMESİ HALİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde, Kanuna göre yapılandırılan alacakların taksitlerinin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, Kanun hükümlerinden yararlanabilme koşullarına yönelik düzenlemeler yer almaktadır.

1- Süresinde Ödenmeyen Taksitler

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında “(6) *Bu Kanuna göre ödenmesi gereken birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında üç veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanır. Birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde tam ödenmemesi ya da süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya bir takvim yılında üçten fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir. Şu kadar ki, 5 inci madde kapsamında taksitli ödeme seçeneği tercih edilmiş olması ve birinciyle ikinci taksitin*

ödeme sürelerinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden süresinde ödenmeyen veya eksik ödenenlerin son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanır. Peşin veya taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi ve ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, hesaplanan tutarların tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla katsayı uygulanmaksızın Kanundan yararlanır. İlk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmesi ve kalan taksitlerin tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi hâlinde katsayı uygulanmaz. Bu fıkra hükmü her bir madde ve alacaklı idareler açısından taksitlendirilen alacaklar için ayrı ayrı uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, Kanun kapsamında ödenecek tutarların süresinde ödenip ödenmediğine göre borçluların Kanundan yararlanıp yararlanamayacakları aşağıda yapılan açıklamalara göre belirlenecektir.

i) Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri hükmüne göre; Kanun kapsamında ödenmesi gereken birinci ve ikinci taksitlerin süresinde ve tam olarak ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında en fazla üç taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmayacak ve ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının borçlunun başvuru sırasında tercih ettiği taksitlendirme süresinin son taksitini izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

Dolayısıyla, Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitlerden;

- Birinci ve/veya ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi,

- Birinci ve ikinci taksitlerin süresinde ödenmesine rağmen bir takvim yılında üçten fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi,

- Süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen taksitlerin geç ödeme zammıyla birlikte son taksiti izleyen ayın sonuna kadar da ödenmemesi,

hâlinde Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilecektir.

Bu durumda, Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitlerden birinci ve ikinci taksitlerin süresinde ve tam olarak ödenmesi Kanundan yararlanma hakkının devamı için zorunlu olduğundan, taksitli ödeme seçeneğini tercih eden borçluların Haziran ve Temmuz 2023 taksitlerini süresinde ve tam olarak ödemeleri gerekmektedir.

ii) Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının üçüncü cümlesi hükmüne göre; matrah ve vergi artırımları üzerine tahakkuk eden vergilerin, taksitli ödeme seçeneğine göre ödenmesinin tercih edilmesi ve birinciyle ikinci taksitin süresinde ve tam ödenmesi şartıyla kalan taksitlerden süresinde ödenmeyen veya eksik ödenenlerin son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde bu Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır.

Buna göre, birinci ve/veya ikinci taksitin süresinde ödenmemesi ya da bu iki taksit süresinde ödendiği halde diğer taksitlerin son taksiti izleyen ayın sonuna kadar da ödenmemesi durumunda mükellefler hakkında bu Tebliğin (V/E-1) bölümünde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

iii) Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü cümlesi hükmüne göre;

- peşin ödeme seçeneği tercih edilmek suretiyle yapılandırılan alacakların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde ilk taksit ödeme süresini izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödenmesi,

- taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi ve ilk taksit süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde yapılandırılan tutarın tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammıyla birlikte ödenmesi,

şartıyla Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır. Her iki durumda da yapılandırılan alacağa katsayı uygulanmayacaktır.

iv) Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının beşinci cümlesi hükmüne göre, taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmiş olması ve ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmesi halinde kalan taksitlerin tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi durumunda katsayı uygulanmadan Kanundan yararlanılacaktır.

v) Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının altıncı cümlesi hükmüne göre, Kanunun her bir maddesi ve alacaklı idareler açısından taksitlendirilen alacaklar için bu fıkra hükümleri ayrı ayrı uygulanacaktır.

vi) Bu Tebliğin (II/D-11) bölümünde de belirtildiği gibi Kanun hükümlerine göre borçlarını yapılandıran belediyeler ile bunlara bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarca ödenmesi gereken taksit tutarlarının, 5779 sayılı Kanuna göre belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paylarından tahsil edilmesi gerekmektedir birlikte, 5779 sayılı Kanuna göre yapılacak kesintilerin Cumhurbaşkanınca durdurulması hâlinde, aylık taksitlerin ödeme süreleri kesinti yapılmayan aylar için de durdurulacağından taksit ödemeleri yönünden bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

2- İhlal Nedeni Olmayan Eksik Ödemeler

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında “(7) *Bu Kanuna göre ödenecek taksit tutarının %10’unu aşmamak şartıyla 20 Türk lirasına (bu tutar dâhil) kadar yapılmış eksik ödemeler için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.*” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, Kanun kapsamında ödenecek taksitlere yönelik yapılan ödemelerde 20,00 TL’ye kadar eksik ödemeler ihlal sebebi sayılmayacaktır. Bununla birlikte, taksit tutarının %10’u 20,00 TL’nin altında ise yüzde %10 tutarına isabet eden tutar kadar eksik ödeme hali ihlal sebebi sayılmamıştır. Ancak, bu tutarları aşan eksik ödemelerin ihlal sebebi olarak değerlendirileceği tabiidir.

Örneğin, Kanun kapsamında 12 eşit taksit seçeneği tercih edilmek suretiyle yapılandırılan alacağa ilişkin taksit tutarı 180,00 TL olmasına rağmen bankaya 19,00 TL eksik şekilde 161,00 TL ödeme yapılmıştır.

Eksik ödenen 19,00 TL, 20,00 TL'yi aşmamakla birlikte, taksit tutarının %10'u olan (180,00 x %10=)18,00 TL'yi aştığından söz konusu eksik ödeme ihlal sebebi sayılacaktır.

3- İhlal Hâlinde Kanun Hükümlerinden Yararlanma

Kanunun 9 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında, Kanun kapsamına giren alacakların aynı maddenin altıncı fıkrasında belirtilen şekilde tamamen ödenmemiş olması hâlinde, borçluların ödedikleri tutar kadar Kanun hükümlerinden yararlanacağı düzenlenmiştir.

Buna göre, Kanun kapsamında taksitlendirilen alacakların Kanunda öngörülen süre ve şekilde tamamen ödenmemesi hâlinde, bu Tebliğin (IV/B-1-ç ile IV/B-3-ç) ve (V/E-1) bölümlerinde yer alan açıklamalar saklı kalmak kaydıyla borçlular yaptıkları ödemeler nispetinde Kanun hükümlerinden yararlandırılacaktır.

Örnek 1- Mükellef, 7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesi kapsamında olan kesinleşmiş borçları için Kanundan yararlanma talebinde bulunmuştur.

Mükellefin Kanunun yayımı tarihi itibarıyla kapsama giren borçları aşağıdaki şekildedir:

2019 takvim yılı gelir vergisi	:	20.000,00 TL
Gelir vergisine ilişkin gecikme zammı	:	12.003,48 TL
26/5/2020 vadeli gelir (stopaj) vergisi	:	11.000,00 TL
Gelir (stopaj) vergisine ilişkin gecikme zammı	:	6.620,26 TL
TOPLAM	:	49.623,74 TL

Vergi asıllarına vade tarihleri ile Kanunun yayımı tarihine kadar gecikme zammı yerine hesaplanacak toplam Yİ-ÜFE oranı ve tutarları aşağıdaki gibidir:

Gelir Vergisi I. Taksit Tutarı İçin	:	10.000,00 x %26,525	=	2.652,50 TL
Gelir Vergisi II. Taksit Tutarı İçin	:	10.000,00 x %23,525	=	2.352,50 TL
Gelir (stopaj) Vergisi İçin	:	11.000,00 x %25,075	=	2.758,25 TL
TOPLAM (Yİ-ÜFE)	:			7.763,25 TL
KATSAYISIZ GENEL TOPLAM	:			(31.000,00 + 7.763,25 =)38.763,25 TL

Mükellef, vergi asılları ile hesaplanan Yİ-ÜFE tutarları toplamını madde kapsamında 24 eşit taksitte ödemeyi tercih etmiştir.

$$\begin{aligned}\text{Ödenecek Taksit Tutarları} &= [(\text{Vergi Asılları} + \text{Toplam Yİ-ÜFE Tutarı}) \times 1,18] / 24 \\ &= [(31.000,00 + 7.763,25) \times 1,18] / 24 \\ &= 1.905,86 \text{ TL}\end{aligned}$$

Mükellef, madde hükmüne göre 20 taksiti süresinde ödemiş ancak, sonraki taksitler için herhangi bir ödeme yapmamıştır.

Bu durumda, mükellefin yaptığı ödemeler, vadesi önce gelen borçlardan başlanarak her bir dönem itibarıyla mahsup edilecektir. Yapılan ödemeler belirtilen şekilde mahsup edildikten sonra alacağın tamamen tahsil edilemediği dönemlerde madde hükmü ihlal edilmiş sayılacaktır. Bu takdirde, kısmi ödeme olan döneme ilişkin vergiler için yapılmış ödemeler kadar Kanun hükmünden yararlanılacaktır.

Mükellefin Kanun hükmünden yararlanacağı tutar hesaplanırken, yapılandırılan borcun katsayı tatbik edilmemiş kısmı dikkate alınacaktır.

Buna göre, Kanun kapsamında yapılandırılan toplam alacak tutarı 38.763,25 TL olup, bu tutara karşılık 20 taksit içinde ödenen tutar $[(38.763,25 / 24=) 1.615,14 \times 20=]32.302,80$ TL'dir.

Mükellefin vadesi önce gelen borcu yıllık gelir vergisinin birinci taksiti ve gelir (stopaj) vergisi olduğundan, 32.302,80 TL yapılan ödeme tutarı, ilk önce bu vergiler ile bunlara isabet eden Yİ-ÜFE tutarı toplamına $[(10.000,00 + 2.652,50) + (11.000,00 + 2.758,25)]=26.410,75$ TL mahsup edilecektir. Bu şekilde yapılan mahsup sonucunda mükellef, 31/3/2020 vadeli gelir vergisinin birinci taksiti ve 26/5/2020 vadeli gelir (stopaj) vergisi ve bu vergilere ilişkin gecikme zammı için Kanundan yararlanmış olacaktır.

Mahsuptan sonra kalan $(32.302,80 - 26.410,75 =)5.892,05$ TL tutar, 31/7/2020 vadeli gelir vergisinin ikinci taksiti ve bu vergiye ilişkin Yİ-ÜFE tutarı toplamı olan 12.352,50 TL'yi karşılamadığından bu dönem borcu için Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılacaktır.

Bu durumda, yapılan ödeme tutarı kadar Kanundan yararlanılacaktır. Ödeme tutarından vergi aslına isabet eden tutar;

$$\text{Vergi aslına isabet eden tutar} = \frac{(\text{Vergi Aslı}) \times (\text{Yapılan Ödemeden Kalan Tutar})}{(\text{Vergi Aslı} + \text{Yİ-ÜFE Tutarı})}$$

formülü ile bulunacaktır.

Buna göre;

$$\text{Vergi aslına isabet eden tutar} = \frac{10.000,00 \times 5.892,05}{12.352,50} = 4.769,93 \text{ TL'dir.}$$

Bu tutar, Kanun hükümlerine göre Yİ-ÜFE aylık değişim oranı uygulanarak bulunan $(4.769,93 \times \%23,525=)1.122,12$ TL ile birlikte $(4.769,93 + 1.122,12=)5.892,05$ TL olarak alacak aslı ve gecikme zammına mahsup edileceğinden, gelir vergisinin ikinci taksitinin kalan $(10.000,00 - 4.769,93 =)5.230,07$ TL'si vade tarihinden itibaren uygulanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilecektir.

Örnek 2- Nisan, Mayıs, Haziran/2021 geçici vergilendirme dönemine ilişkin 360.000,00 TL kurum geçici vergi tahakkuk etmiştir. Ancak, mükellef 17/8/2021 vadeli kurum geçici vergi borcunu ödememiştir. Söz konusu geçici vergi, mükellefin kurumlar vergisi beyannamesini süresi içinde vermesi nedeniyle, 1/4/2022 tarihinde terkin edilmiş ve 43.203,60 TL gecikme zammı hesaplanmıştır.

Mükellefin, 7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesinden yararlanmak için başvuruda bulunması hâlinde kurum geçici vergisinin vade tarihinden terkin edildiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanan gecikme zammı tutarı yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır.

Bu durumda uygulanacak toplam Yİ-ÜFE oranı %5,625'dir.

Toplam Yİ-ÜFE tutarı ise $(360.000,00 \times \%5,625)=20.250,00$ TL olacaktır.

Mükellefin söz konusu tutarı 12 eşit taksitte ödemek istemesi durumunda Kanun kapsamında toplam ödenecek tutar $(20,250.00 \times 1,09)=22.072,50$ TL olarak bulunacaktır. Dolayısıyla, bir taksit tutarı $(22.072,50 / 12)=1.839,38$ TL olacaktır.

Mükellefin Kanun kapsamında ilk 9 taksitini süresinde ödediği, diğer taksitlerini ise ödemediği varsayıldığında, mükellef ödediği tutar kadar Kanun hükmünden yararlanabilecektir.

Bu durumda mükellefin Kanun hükmünden yararlanacağı tutar bulunurken yapılandırılan borcun katsayı tatbik edilmemiş kısmı dikkate alınacaktır.

Toplam Gecikme Zammı Tutarı x Ödediği Taksit Tutarları Toplamı (Katsayı Tutarı Hariç)
Hesaplanan Yİ-ÜFE Tutarı

$$= \frac{43.203,60 \times 15.187,50}{20.250,00} = 32.402,70 \text{ TL}$$

formülü kullanılacak ve hesaplanan 32.402,70 TL gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir. Kalan $(43.203,60 - 32.402,70)=10.800,90$ TL gecikme zammının ise takip ve tahsiline devam edilecektir.

Örnek 3- Bu Tebliğin "II- KESİNLEŞMİŞ ALACAKLARA İLİŞKİN HÜKÜMLER" başlıklı bölümünde yer alan 4 numaralı örnekteki mükellefin, yapılandırılan borcu 18 taksitte ödemek istediğini, ancak 14 taksiti süresinde ödediğini, kalan 4 taksiti ödemediğini varsaydığımızda, bu mükellefin Kanundan yararlanacağı tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Mükellefin, 7440 sayılı Kanununun 2 nci maddesine göre yapılandırılan borç toplamı $[(64.250,00 + 9.308,25) \times 1,135]=83.488,61$ TL olup, $(83.488,61 / 18)=4.638,26$ TL bir taksitte ödenecek tutardır. Buna göre, mükellef 14 taksitte toplam $(4.638,26 \times 14)=64.935,64$ TL ödeme yapmıştır.

Ancak, mükellefin Kanun hükmünden yararlanacağı tutar bulunurken yapılandırılan borcun katsayı tatbik edilmemiş kısmı dikkate alınacaktır.

Buna göre, katsayı hariç olmak üzere yapılandırılan alacağa yönelik olarak taksitler içinde ödenmiş olan tutar, katsayının tatbik edildiği tutarın taksit sayısına bölünmesi ve ödenen taksit sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacaktır.

Katsayı hariç ödenen taksit tutarı $[(73.558,25 / 18)=4.086,57 \times 14]=57.211,98$ TL'dir.

Mükellefin Kanundan yararlanacağı tutarın yapılandırılan borçlarına mahsubunda Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerekmektedir.

Mükellefin, 7440 sayılı Kanun gereğince vergi aslından yararlanacağı tutarın "A" olduğu varsayılmıştır.

$$A = \frac{\text{Alacak Aslı (Vergi)} \times \text{Ödenen Taksit Tutarı (Katsayı Tutarı Hariç)}}{\text{Toplam Taksit Tutarı (Katsayı Tutarı Hariç)}}$$

$$A = \frac{63.000,00 \times 57.211,98}{73.558,25}$$

$$A = \mathbf{49.000,01 \text{ TL}} \text{ olarak hesaplanacaktır.}$$

Bu tutar, Kanun hükümlerine göre Yİ-ÜFE aylık değişim oranı uygulanarak bulunan (49.000,01 x %8,775=)4.299,75 TL ile birlikte (49.000,01 + 4.299,75=)53.299,76 TL olarak alacak aslı ve gecikme zammına mahsup edileceğinden, yıllık gelir vergisinin kalan (63.000,00 - 49.000,01=)13.999,99 TL'si vade tarihinden itibaren uygulanacak gecikme zammı ile birlikte takip edilecektir.

Diğer taraftan, 63.000,00 TL vergi aslı için hesaplanan gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranı uygulanarak hesaplanan 3.780,00 TL Yİ-ÜFE tutarına karşılık kısmi ödeme nedeniyle mahsup edilecek tutar ile takip edilecek gecikme faizi aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Yıllık gelir vergisi kanuni süresinde beyan edildiğinde iki eşit taksitte ödenmektedir. Kanuni süresinden sonra tahakkuk ettirilen yıllık gelir vergisi için gecikme faizi, taksitlerin kanuni ödeme süreleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Bu çerçevede örnek olayda gecikme faizi ve gecikme faizi yerine tahsil edilecek Yİ-ÜFE tutarının hesabında da yıllık gelir vergisi taksitlerinin kanuni ödeme süreleri esas alınmıştır.

Mükellefin, Kanun gereğince gecikme faizinden yararlanacağı tutar (F=F1+F2);

F1= Yıllık Gelir Vergisi 1. Taksit Tutarına İsbet Eden Gecikme Faizinin Kanundan Yararlanacağı Tutar: (49.000,01 / 2=)24.500,01 x %7,5= 1.837,50 TL'dir.

F2= Yıllık Gelir Vergisi 2. Taksit Tutarına İsbet Eden Gecikme Faizinin Kanundan Yararlanacağı Tutar: (49.000,01 / 2=)24.500,00 x %4,5= 1.102,50 TL'dir.

F= 1.837,50 + 1.102,50=2.940,00 TL olacaktır.

Mükelleften, 8.064,00 TL gecikme faizi yerine hesaplanmış olan 3.780,00 TL tutarında Yİ-ÜFE'ye karşılık **2.940,00 TL** tahsil edildiği dikkate alındığında, bu tahsilata isabet eden gecikme faizi tutarı;

$$F = \text{Gecikme Faizi} \times \text{Ödenen Yİ-ÜFE (Gecikme Faizi Yerine)}$$

Hesaplanan Yİ-ÜFE (Katsayı Tutarı Hariç)

$$F = \frac{8.064,00 \times 2.940,00}{3.780,00}$$

F = 6.272,00 TL olarak hesaplanacaktır.

(8.064,00 - 6.272,00=)1.792,00 TL gecikme faizinin takibine devam edilmesi gerekmektedir.

Mükellefin, 7440 sayılı Kanun gereğince vergi ziyai cezasından yararlanacağı tutarın “C” olduğu varsayılmıştır.

$$C = \frac{\text{Alacak Aslı (Vergi Ziyai Cezası) x Ödenen Taksit Tutarı (Katsayı Tutarı Hariç)}}{\text{Toplam Taksit Tutarı (Katsayı Tutarı Hariç)}}$$

$$C = \frac{63.000,00 \times 57.211,98}{73.558,25}$$

C = 49.0000,01 TL olarak hesaplanacaktır.

Bu tutar, Kanun hükümlerine göre Yİ-ÜFE aylık değişim oranı uygulanarak bulunan (49.000,01 x %8,775=)4.299,75 TL ile birlikte (49.000,01 + 4.299,75=)53.299,76 TL olarak alacak aslı ve gecikme zammına tahsilinden vazgeçilecektir. Vergi ziyai cezasından kalan (63.000,00 - 49.000,01=)13.999,99 TL vade tarihinden itibaren uygulanacak gecikme zammı ile birlikte takip edilecektir.

Mükellefin, 7440 sayılı Kanun gereğince özel usulsüzlük cezasından yararlanacağı tutarın “U” olduğu varsayılmıştır.

$$U = \frac{\text{Alacak Aslı (Özel Usulsüzlük Cezası) x Ödenen Taksit Tutarı (Katsayı Tutarı Hariç)}}{\text{Toplam Taksit Tutarı (Katsayı Tutarı Hariç)}}$$

$$U = \frac{1.250,00 \times 57.211,98}{73.558,25}$$

U = 972,22 TL olarak hesaplanacaktır.

Yapılandırılan 1.250,00 TL özel usulsüzlük cezasına karşılık 972,22 TL ödeyen mükellefin Kanundan ödediği tutar kadar yararlandırılmasında, yapılandırma öncesi tutarın da dikkate alınması gerektiğinden, yapılandırma öncesi 2.500,00 TL tutarındaki özel usulsüzlük cezasına karşılık Kanundan yararlanılacak tutar (Y) aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$Y = \frac{\text{Yapılandırma Öncesi Alacak Aslı x Özel Usulsüzlük Cezasına Karşılık Ödenen Tutar}}{\text{Yapılandırılmış Tutar}}$$

$$Y = \frac{2.500,00 \times 972,22}{1.250,00}$$

Y = 1.944,44 TL olarak hesaplanacaktır.

Borçludan özel usulsüzlük cezası olarak (2.500,00 – 1.944,44=)555,56 TL tutar takip edilecektir.

Yapılan tahsilatlardan bakiye 7.723,66 TL ise katsayı tutarı olup, bu tutarla ilgili herhangi bir düzeltme yapılmayacaktır.

B- KANUN HÜKÜMLERİNİN İHLALİ HÂLİNDE ALACAKLARIN TAKİBİ

7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında “(8) *Bu Kanun kapsamına giren alacakların altıncı fıkrada belirtilen şekilde tamamen ödenmemiş olması hâlinde borçlular, ödedikleri tutarlar kadar bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar. Kanun kapsamında yapılandırıldığı hâlde bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmeyen alacakların yapılandırma öncesi türü ve vadesi dikkate alınarak takip işlemleri ilgili mevzuat kapsamında yapılır ve bu Kanunun yayımı tarihinden önce başlamış olan takip işlemleri geçerliliğini koruyarak kaldığı yerden devam eder.*” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, Kanun kapsamında yapılandırıldığı hâlde Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmeyen alacakların, yapılandırma öncesi türü ve vadesi dikkate alınarak takip işlemleri ilgili mevzuat kapsamında yapılacak ve bu Kanunun yayımı tarihinden önce başlamış olan takip işlemleri geçerliliğini koruyarak kaldığı yerden devam edecektir.

Dolayısıyla, alacakların Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle yapılandırılması bu alacakların niteliğini değiştirmediğinden, Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmeyen alacakların yapılandırma öncesi türü ve vadesi dikkate alınarak, daha önce yapılan takip işlemleri yenilenmeksizin, bu işlemlere kaldığı yerden devam edilecektir.

Diğer taraftan, alacağın ödenmesinden sorumlu olan diğer kişiler (213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle mirasçılar, kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler) hakkında yapılan takip işlemlerine de Kanunun 9 uncu maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca kaldığı yerden devam edilmesi gerekmektedir.

C- MÜCBİR SEBEP HALLERİNDE KANUNDAN YARARLANMA

213 sayılı Kanun kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilen mücbir sebep halinin bu Kanun uygulamasına olan etkileri aşağıda açıklanmıştır.

1- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on yedinci fıkrasında “(17) *213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) mücbir sebep hâlinin vukuu tarihinden itibaren ödenmesi gereken taksitler; mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden aydan başlamak üzere aylık dönemler hâlinde ödenir. Bu fıkra hükmü, yabancı ülkelerde de faaliyette bulunan vergi mükelleflerinden, Ticaret Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkede faaliyette bulunan ve bu ülkedeki faaliyetleri nedeniyle durumları Hazine ve Maliye Bakanlığınca, 213 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine göre mücbir sebep hâli kabul edilenlerin, bu Kanun kapsamında alacakları yapılandırılan alacaklı idarelere mücbir sebep hâllerinin devam ettiği süre içinde ödemeleri gereken taksitlere de uygulanır.*” hükmü yer almaktadır.

Fıkrayla, Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) borçlu olanların Kanunun 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 10 uncu maddeleri kapsamında alacakları yapılandırılan idarelere mücbir sebep halinin devam ettiği süre içinde ödenmesi gereken taksitlerin ödeme süreleri yeniden belirlenmektedir.

Bu kapsamda, Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilecek yerlerdeki dairelere borçlu olanların mücbir sebep halinin başladığı tarih ile sona erdiği tarih arasında rastlayan taksitlerinden (ödeme süresinin son günü mücbir sebep halinin sona erdiği tarihe rastlayan taksitler dâhil) birincisinin ödeme süresi; mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen ayda, diğer taksitler ise bu ayı takip edecek şekilde aylık taksitler halinde ödenecektir.

Bu itibarla, 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilecek yerlerdeki borçluların münhasıran bu yerlerdeki dairelere olan borçlarına ilişkin taksit ödeme süreleri uzamaktadır. Ancak, borçluların mücbir sebep hali ilan edilmeyen yerlerdeki dairelere olan taksitlerinin ödeme süreleri uzamamaktadır.

2- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesi hükmü gereği, Kanuna göre ödenmesi gereken birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında üç veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen bu taksit tutarlarının borçlunun başvuru sırasında tercih ettiği ödeme seçeneğine göre son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla ilgili Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

Bu itibarla, Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükümlerinin mücbir sebep nedeniyle ödeme süresi uzatılan taksitler için de uygulanması gerekmektedir. Bu nedenle, ödeme süresi uzayan taksitler yeni ödeme sürelerinin son gününün rastladığı takvim yılının taksiti kabul edilecek ve bir takvim yılında üç taksit ödememe halinin tespitinde bunlar ayrı birer taksit olarak değerlendirilecektir.

Ayrıca, mücbir sebep nedeniyle ödeme süresi uzatılan Kanun kapsamındaki taksitlerden sonuncusunun vadesinin, borçlunun başvurusundaki tercihi üzerine oluşturulan yapılandırma dosyasındaki son taksitin ödeme süresinden sonraki bir tarihe rastlaması halinde, Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrası uygulamasında mücbir sebep nedeniyle ödeme süresi uzatılan en son taksit esas alınacaktır.

Ancak, ödeme sürelerinin son günü mücbir sebep halinin başladığı tarihten öncesine rastlayan, dolayısıyla ödeme süresi değişmemiş olan Kanun kapsamındaki taksitlerin, geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi durumunda tahsili gereken geç ödeme zammının hesabında mücbir sebep halinin devam ettiği sürenin bir etkisi bulunmadığından, bu taksitler için mücbir sebep halinin devam ettiği süreler de dikkate alınarak geç ödeme zammı hesaplanacaktır.

3- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on sekizinci fıkrasında “(18) Onyedinci fıkra hükümlerine göre mücbir sebep nedeniyle ödeme süresi uzatılan taksitler için altıncı fıkarda yer alan, taksitlerden ilk ikisinin süresinde ödenmesi şartı aranmaz.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre, mücbir sebep nedeniyle ilk iki taksitin ödeme süresinin uzatılması halinde ödeme süresi uzatılan taksitler için Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan, taksitlerden ilk ikisinin süresinde ödenmesi şartı aranılmayacaktır.

4- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dokuzuncu fıkrasında “(19) 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre, Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hâli ilan edilen yerlerde bu hâlin, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen başvuru süresince devam etmesi durumunda, bu yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil) uzar, bu takdirde Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların ilk taksiti; başvuru süresinin sona erdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitler ise bu taksiti takip eden aylık dönemler hâlinde bu Kanun hükümlerine göre ödenir. Şu kadar ki, bu Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında ödenmesi gereken tutarlar beyanname verme süresi içinde, taksitle yapılacak ödemelerde ise ilk taksit beyanname verme süresi içinde, diğer taksitler izleyen aylarda ödenir.” hükmü yer almaktadır.

6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine istinaden Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İlleri ile Sivas İlinin Gürün İlçesinde 6/2/2023 ile 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mücbir sebep hali ilan edilmiştir.

Buna göre, Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca Kanun kapsamında yapılacak başvuruların son gününün 31/5/2023 tarihi olduğu dikkate alındığında, Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremlerden dolayı ilan edilmiş olan mücbir sebep halinin 31/7/2023 tarihinde sona ermesi nedeniyle, bu illerde yer alan dairelere bu Kanun kapsamında yapılacak başvuruların 31/10/2023 tarihine kadar yapılması ve ödenecek birinci taksitin (peşin ödeme dâhil) 30/11/2023 tarihine, ikinci taksitin 31/12/2023 (bu tarihin resmi tatile rastlaması nedeniyle 2/1/2024) tarihine kadar (bu tarihler dâhil), diğer taksitlerin ise takip eden aylarda ödenmesi gerekmektedir.

Ancak, mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında 31/10/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yapılacak başvurular üzerine ödenmesi gereken tutarların beyanname verme süresi içinde, taksitle yapılacak ödemelerde ise ilk taksit beyanname verme süresi içinde, diğer taksitlerin de izleyen aylarda ödenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, Kanundan yararlanmak üzere yapılacak başvuruların ve buna bağlı taksit ödemelerinin süreleri Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere yönelik uzadığından, bu dairelerin dışında mücbir sebep kapsamında olmayan yerlerdeki dairelere bu Kanun kapsamında yapılacak başvuru ve ödeme sürelerinin uzamayacağı tabiidir.

Örnek 4- Mükellef (A), Kahramanmaraş Vergi Dairesi Başkanlığına bağlı Aslanbey Vergi Dairesine olan borçlarının yapılandırılması için 31/10/2023 tarihine kadar başvuruda bulunabilecektir. Ancak, mücbir sebep hali kapsamında olmayan Ankara İlindeki Yeğenbey Vergi Dairesine olan borçları için 31/5/2023 tarihine kadar başvuruda bulunması gerekmektedir.

Ç- TAHSİLİNDEN VAZGEÇİLEN ALACAKLAR

7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince, onuncu fıkrasında ise büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince takip edilen belli tutarın altındaki alacakların terkinin düzenlenmiştir.

1- 7440 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında “(1) Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacaklardan, vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde 1/1/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve bir amme borçlusu adına tahakkuk etmiş asli ve fer’i alacakların toplamı tüm tahsil daireleri itibarıyla 2.000 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilir. Bu tutarın tespitinde 1/1/2023 tarihi itibarıyla tahsil dairesi kayıtları esas alınır. Bu fıkra kapsamında tahsilinden vazgeçilen alacaklar ile ilgili açılmış davalar, alacaklı tahsil dairesinin alacağın terkin edildiğine ilişkin bildirim üzerine mahkemesince sonlandırılır, bu davalar ile ilgili yargılama gideri, avukatlık ücreti ve fer’ileri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olan tutarlar iade edilmez.” hükmü yer almaktadır.

Bu fıkarda, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilmekte olan belli tutarın altındaki alacakların tahsilinden vazgeçilmesine yönelik hükümlere yer verilmiştir.

Anılan fıkra kapsamına;

- Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan,

- Vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olan,

- 1/1/2023 tarihi itibarıyla her bir borçlu adına tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan asli ve fer’i alacakların toplamı tüm tahsil daireleri itibarıyla 2.000 Türk Lirasını aşmayan,

- Tahsil dairelerinin 1/1/2023 tarihi itibarıyla kayıtlarında olan,

alacaklar girmektedir.

Buna göre, alacak türü olarak; vergiler, vergi cezaları, kaynak kullanımını destekleme fonu alacakları, ecrimisil, madenlerden devlet hakkı, adli para cezaları, idari para cezaları, öğrenim ve katkı kredisi alacakları, yiyecek bedelleri gibi vergi dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan tüm amme alacakları bütçe ayrımı olmaksızın bu fıkra kapsamına girmektedir.

Fıkra kapsamında tahsilinden vazgeçilen alacaklar ile ilgili açılmış davalar, alacaklı vergi dairesinin alacağın terkin edildiğine ilişkin bildirim üzerine mahkeme tarafından sonlandırılacaktır. Bu davalar ile ilgili yargılama gideri, avukatlık ücreti ve fer’ileri karşılıklı olarak talep edilmeyecektir. Ancak, Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarlar iade edilmeyecektir.

Öte yandan, 213 ve 6183 sayılı Kanunlar ile diğer kanunlarda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle kefiller, mirasçılar, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi kişiler

asıl amme borçlusunun yanında amme borcunun ödenmesinden sorumlu tutulabilmektedir. Bu kişiler için bu fıkra kapsamında yapılacak terkin işlemlerinde kendi adlarına tahakkuk etmiş olan alacaklar dikkate alınacak olup, sorumluluk kapsamında takip edilen alacaklar dikkate alınmayacaktır.

Ayrıca, fıkra kapsamında yapılacak terkin işlemlerinde 1/1/2023 tarihi dikkate alınacağından, bu tarihten önce tüm vergi dairelerine olan borç toplamı 2.000 Türk Lirasının üzerinde olduğu halde, 1/1/2023 tarihinden (bu tarih dâhil) sonra yapılan ödemeler, terkin veya mahsup gibi işlemler sonucunda borç toplamının 2.000 Türk Lirasına veya bu tutarın altına inmiş olması bu alacağın terkin edilmesini sağlamayacaktır.

Diğer taraftan, 1/1/2023 tarihi itibarıyla tüm vergi dairelerine olan borç toplamı 2.000 Türk Lirasının altında olduğu halde, Kanunun yayımı tarihinde önce bu borçlara karşılık bir ödemenin yapılmış olması halinde bu ödemeler iade edilemeyecektir.

Bu fıkra kapsamında terkinine konu olacak alacaklar Gelir İdaresi Başkanlığınca merkezden tespit edilecektir.

Örnek 5- Mükellefin 1/1/2023 tarihi itibarıyla vadesi 31/12/2022 tarihi ve öncesine rastlayan,

- (A) Vergi Dairesi Müdürlüğüne gecikme zammı/faiz dâhil 197,60 TL damga vergisi ve 376,00 TL trafik idari para cezası olmak üzere toplam 573,60 TL,

- (B) Vergi Dairesi Müdürlüğüne 7326 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan ve ödemeleri devam eden toplam 954,80 TL (süresinde ödenmeyen taksitler için 1/1/2023 tarihine kadar (bu tarih hariç) 7326 sayılı Kanun kapsamında hesaplanan geç ödeme zammı dâhil),

- (C) Vergi Dairesi Müdürlüğüne (Z) Ltd. Şti.'nin ortağı olması sebebiyle 6183 sayılı Kanunun 35 inci maddesi kapsamında sorumlu olduğu 27.250,00 TL,

borcu bulunmaktadır.

Ayrıca, mükellefin (B) Vergi Dairesi Müdürlüğüne 2023 takvim yılına ilişkin motorlu taşıtlar vergisinden kaynaklanan 2.109,00 TL borcu bulunmaktadır.

Dolayısıyla, Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre mükellefin terkinine esas amme borcu tutarının tespitinde,

- (A) Vergi Dairesi Müdürlüğüne olan amme borçlarının tamamı 31/12/2022 tarihi ve öncesi vadeli olduğundan fer'ileri ile birlikte toplam amme borcu tutarı olan 573,60 TL'nin,

- (B) Vergi Dairesi Müdürlüğüne 7326 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan borçların vadesi 31/12/2022 tarihi ve öncesi olacağından, süresinde ödenmeyen taksitler için 1/1/2023 tarihine kadar geç ödeme zammı dâhil tutar olan 954,80 TL'nin,

dikkate alınması gerekmektedir.

Ancak, (B) Vergi Dairesi Müdürlüğüne olan 2023 takvim yılına ilişkin motorlu taşıtlar vergisinden kaynaklanan 2.109,00 TL borcun vadelerinin 31/12/2022 tarihi sonrası olduğu, (C) Vergi Dairesi Müdürlüğüne olan borçların ise 6183 sayılı Kanunun 35 inci maddesi kapsamında mükellefin sorumlu olduğu tutarlardan kaynaklanması, dolayısıyla mükellef adına tahakkuk eden bir amme borcu olmaması nedeniyle Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bu kapsamda, mükellefin Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında terkinde esas borç tutarı (573,60 TL + 954,80 TL=)1.528,40 TL olacak ve söz konusu tutar 2.000,00 TL'nin altında kaldığından anılan madde hükmüne göre terkin edilecektir.

Mükellef tarafından, 1/1/2023 tarihinden sonra ancak Kanunun yayımı tarihinden önce (B) vergi dairesine olan borçlarına karşılık 112,50 TL ödeme yapılmış olması halinde, Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre Kanunun yayımı tarihinden önce ödenen tutarların iadesi mümkün bulunmadığından, 112,50 TL mükellefe iade edilmeyecek ve (B) vergi dairesine olan borçlara karşılık yapılan ödeme sonrası kalan 842,30 TL ile (A) vergi dairesine olan 573,60 TL olmak üzere toplam 1.415,90 TL tutarında alacak terkin edilecektir.

Örnek 6- Mükellefin 1/1/2023 tarihi itibarıyla vadesi 31/12/2022 tarihi ve öncesine rastlayan,

- (K) Vergi Dairesi Müdürlüğüne gecikme zammı dâhil 1.097,34 TL,
- (L) Vergi Dairesi Müdürlüğüne gecikme zammı dâhil 764,00 TL,
- (M) Vergi Dairesi Müdürlüğüne gecikme zammı dâhil 965,00 TL,

borcu bulunmaktadır.

Buna göre, söz konusu borçların tamamının vadesi 31/12/2022 tarihi ve öncesine rastladığı halde toplam borç tutarının (1.097,34 TL + 764,00 TL + 965,00 TL=)2.826,34 TL olması nedeniyle anılan fıkra hükmüne göre bu borçların terkin edilmesi mümkün olmayacaktır.

Mükellef, 1/1/2023 tarihinden sonra ancak Kanunun yayımı tarihinden önce (M) vergi dairesine olan borçlarını ödemiştir. Kanunun yayımı tarihi itibarıyla mükellefin (K) ve (L) vergi dairelerine olan borçlarının toplamı 2.000,00 TL'nin altına düşmesine rağmen, fıkra kapsamında 1/1/2023 tarihi itibarıyla borç toplamı esas alınarak borcun terkin edilip edilmeyeceğine karar verileceğinden, mükellefin 1/1/2023 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) yapmış olduğu ödeme dikkate alınmadan değerlendirme yapılacak ve kalan borçlar terkin edilmeyecektir.

2- 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin onuncu fıkrasında, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince 6183 sayılı Kanuna göre takip edilmekte olan belli tutarın altındaki alacakların tahsilinden vazgeçilmesine yönelik hükümlere yer verilmiştir.

Anılan fıkraya göre;

- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince **6183 sayılı Kanun kapsamında** olan,

- Vadesi 31/12/2020 tarihinden (bu tarih dâhil)  nce olan,

- Her bir alacak **türü ve dönemi ayrı ayrı** dikkate alınarak aslı 250,00 TL'yi aşmayan (tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı fer'iler dâhil),

- Aslı  denmiŐ fer'i alacaklardan tutarı 500,00 TL'yi aşmayan,

- Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan,

alacaklar ilgili idarelerce başvuru aranılmaksızın re'sen terkin edilecektir.

Buna göre, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmekte olan emlak vergileri (bina vergisi ve arazi vergisi) ile taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı,  evre ve temizlik vergisi, damga vergisi, harçlar, harcamalara katılma payları, vergi cezaları ve idari para cezaları gibi asli alacaklar ile bunlara ilişkin gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i tüm amme alacakları bu fıkra kapsamında terkin edilecektir.

Ancak, bu idarelerin 6183 sayılı Kanun kapsamında olmayan dolayısıyla genel hükümlere göre takip edilen alacakları için bu fıkra çerçevesinde terkin işleminin yapılamayacağı tabiidir.

 rnek 7- Mükellefin, (A) Belediyesine 2019 vergilendirme dönemine ilişkin vadesi 31/12/2020 tarihinden önce olan ve 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan,

- Meskeni için 179,00 TL, iŐyeri için 276,00 TL olmak üzere toplam 455,00 TL **bina vergisi**,

- Arsası için 120,00 TL, arazisi için 90,00 TL olmak üzere toplam 210,00 TL **arazi vergisi**,

aslı borcu bulunmaktadır.

Fıkra hükmüne göre, mükellefin **arazi vergisinden** olan asıl borç toplam tutarı 250,00 TL'nin altında kaldığından, arazi vergisi borcu ile tutarına bakılmaksızın bu borç aslına bağlı fer'i alacakları terkin edilecek; **bina vergisinden** olan asıl borç toplam tutarı 250,00 TL'yi aştığından bina vergisi ile fer'i alacaklar terkin edilmeyecektir.

Ayrıca, 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereğince emlak vergisinin %10'u nispetinde alınan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı alacakları da ayrı bir alacak türü olarak dikkate alınacaktır. Dolayısıyla, bu türden olan borçların her bir dönem itibarıyla alacak aslı toplam tutarlarının 250,00 TL'yi aÇmaması durumunda, bu alacaklar ile bu alacağa bağlı fer'i alacaklar terkin edilecektir.

 rnek 8- Mükellefin maliki olduğu binalara ilişkin olarak, vadesi 31/12/2020 tarihinden önce olan ve 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş, gecikme zamları hariç 2020 dönemine ait,

- (B) Belediyesine 591,00 TL,
- (C) Belediyesine 143,00 TL,
- (D) Belediyesine 257,00 TL

bina vergisi borcu bulunmaktadır.

Bu fıkra hükmüne göre, mükellefin (C) Belediyesine olan bina vergisi borç aslı tutarı 250,00 TL'nin altında kaldığından, bu borç ile tutarına bakılmaksızın fer'ileri terkin edilecek; (B) ve (D) Belediyelerine olan borç aslı tutarları 250,00 TL'yi aştığından söz konusu borçlar ve fer'ileri terkin edilmeyecektir.

Örnek 9- Mükellefin faaliyette bulunduğu işyerine ilişkin olarak, birinci taksiti 180,00 TL, ikinci taksiti 180,00 TL olmak üzere toplam 360,00 TL çevre temizlik vergisi 2019 yılı Ocak ayı başında (E) Belediyesi tarafından tahakkuk ettirilmiştir. Mükellef, söz konusu verginin birinci taksitini gecikme zammıyla birlikte 2020 yılı içinde ödemiş olup, ikinci taksitini 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödememiştir.

Bu kapsamda, mükellefin 360,00 TL olarak tahakkuk eden çevre temizlik vergisine ilişkin ödenmemiş olan ikinci taksit tutarı 250,00 TL'nin altında kaldığından, bu verginin ödenmeyen ikinci taksit tutarı ile tutarına bakılmaksızın bu borca bağlı fer'iler fıkra hükmüne göre terkin edilecektir.

Öte yandan, mükellefin birinci taksiti de 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş olduğu varsayıldığında, ödenmeyen toplam alacak aslı (360,00 TL) 250,00 TL'yi aştığından bu alacak ve fer'ileri terkin edilemeyecektir.

Örnek 10- Mükellefin (F) Belediyesine, kanuni süresinde vermiş olduğu elektrik ve havagazı tüketim vergisi beyannamelerine istinaden tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımlandığı 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan, 2019 yılı Ocak dönemine ait 180,00 TL, 2019 yılı Şubat dönemine ait 220,00 TL, 2019 yılı Mart dönemine ait 260,00 TL elektrik ve havagazı tüketim vergisi borcu (gecikme zamları hariç) bulunmaktadır.

Bu kapsamda, mükellefin 2019 yılı Ocak ve Şubat dönemi elektrik ve havagazı tüketim vergisi borç aslı tutarları vergilendirme dönemleri itibarıyla 250,00 TL'nin altında kaldığından, vergi asılları ile tutarlarına bakılmaksızın bu vergilere bağlı fer'iler fıkra hükmüne göre terkin edilecek; 2019 yılı Mart dönemi vergi aslı borç tutarı (260,00 TL) 250,00 TL'yi aştığından bu alacak ve fer'ileri terkin edilemeyecektir.

IX- DİĞER HUSUSLAR

1- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrasında, Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendi kapsamında beyan edilen vergilerin Kanunda belirtilen süre ve şekilde tam olarak ödenmemesi hâlinde bu vergilere ilişkin kesilmesi gereken vergi cezaları için 213 sayılı Kanunun 374 üncü maddesinde yer alan zamanaşımı sürelerinin işlemeyeceği düzenlenmiştir. Ayrıca, aynı fıkarda bu Kanun kapsamındaki

alacaklarla ilgili olarak mevzuatlarında yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla taksit ödeme süresince zamanaşımı sürelerinin işlemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu nedenle, bu Kanun kapsamında yapılandırılan alacaklara ilişkin zamanaşımı sürelerinin tespitinin 6183 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının on birinci bendi hükmü de dikkate alınarak tayin edilmesi gerekmektedir.

2- Bu Kanun kapsamında yapılandırılan ya da Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olan vergilere ilişkin vergi ziyai cezalarına yönelik aşağıdaki şekilde işlem yapılması gerekmektedir.

a) Vergi aslının bu Kanuna göre yapılandırılması durumunda, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vergi ziyai cezasının bulunduğu hukuki aşama dikkate alınarak işlem tesis edilecektir. Buna göre, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla;

(1) Vergi ziyai cezasının kesilmediği veya vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ edilmediği hallerde vergi aslına ilişkin taksit ödemeleri devam ettiği müddetçe vergi ziyai cezası kesilmeyecek ve vergi/ceza ihbarnameleri tebliğ edilmeyecektir.

Vergi aslının bu Kanuna göre tamamen ödenmesi şartıyla, vergi ziyai cezalarının kesilmesinden ve tebliğinden vazgeçilecektir. Kanun hükümlerinin ihlal edilmesi durumunda ise Kanunun 9 uncu maddesinin on dördüncü fıkrasına göre işlemeyen ceza kesme zamanaşımı süresi dikkate alınarak gerekli işlemler tesis edilecektir.

(2) Vergi ziyai cezası kesilerek vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ edildiği hallerde vergi ziyai cezası için;

i) Uzlaşma talep edilmiş ve uzlaşma talebinden vazgeçilmemiş ise Kanunun yayımı tarihinden sonra uzlaşma sağlanmış olsa dahi, vergi aslının tam ödenmesine müteakip cezanın tahsilinden vazgeçilmesi, Kanunun yayımı tarihinden sonra tahsil edilen bir tutarın bulunması hâlinde iade edilmesi,

ii) Ceza indirimini talep edilmiş ve indirim talebinden vazgeçilmemiş ise, Kanunun yayımı tarihinden sonra vergi ziyai cezasına karşılık ödeme yapılmış olması hâlinde vergi aslının bu Kanuna göre tam olarak ödenmiş olması şartıyla, vergi ziyai cezasının tahsilinden vazgeçilerek tahsil edilen tutarın iade edilmesi,

iii) Dava açılmış ve ihtilaftan vazgeçilmemiş ise, vergi aslının bu Kanuna göre tamamen ödenmesi şartıyla, ödemenin tam yapıldığı tarihten sonra yargı kararları uyarınca işlem yapılmaması ve idarece de ihtilafın sürdürülmemesi, Kanunun yayımı tarihinden sonra tahsil edilen bir tutarın bulunması hâlinde iade edilmesi,

gerekmektedir.

b) Vergi aslının Kanunun yayımı tarihinden önce tamamen ödenmiş olması hâlinde, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla vergi ziyai cezalarının;

(1) Kesilmemiş olması durumunda kesilmesinden, kesildiği hâlde vergi/ceza ihbarnamesi tebliğ edilmemiş olması durumunda tebliğ edilmesinden,

(2) Kesilerek vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ edildiği hallerde; uzlaşma talep edilmişse uzlaşma talebinden, ceza indirimi talep edilmişse indirim talebinden, vazgeçildiği kabul edilerek söz konusu vergi ziyai cezalarının tahsilinden,

(3) Davaya konu (ihbarnamenin ve/veya takip işlemlerinin) olması durumunda borçlunun müracaat etmesi ve ihtilafından vazgeçmesi şartına bağlı olarak bu cezaların ve bunlara ilişkin gecikme zamlarının tamamının tahsilinden,

(4) Kesinleştiği (Kanunun yayımı tarihinden sonra kesinleşenler dâhil) hâlde takibe ilişkin ihtilafın bulunmaması koşuluyla vergi dairesi tarafından re'sen, bu cezaların ve bunlara ilişkin gecikme zamlarının tamamının tahsilinden,

vazgeçilecektir.

3- 7440 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin on beşinci fıkrası gereğince Kanun kapsamına giren alacaklara karşılık;

- Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarlar,

- Kanun kapsamında tahsil edilen tutarlar,

- Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen tecile ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun veya diğer kanunlar uyarınca ödenen faizler,

iade edilmeyecektir.

Ancak, anılan fıkroda yer alan "... Ancak, bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup dava konusu edilen tarhiyatlar ile ilk derece yargı merciinde dava konusu edilen idari para cezası ve ecrimisillere karşılık bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödeme yapılmış olması hâlinde, ödenen bu tutarlar, ilk derece mahkemesinde esasa ilişkin olarak hiç karar verilmemiş veya verilen kararın bozulması nedeniyle yeniden karar verilmek üzere mahkemesine iade edilmiş davalara konu alacaklar için bu Kanundan yararlanılmak üzere yapılan başvurular ile verilmiş terkin kararları üzerine iade edilebilir." hüküm uyarınca, bu Tebliğin ilgili bölümlerinde yapılan açıklamalar dikkate alınarak, Kanunun 3 üncü maddesinden yararlanmak üzere yapılacak başvurular üzerine gerekli işlemlerin yapılacağı tabiidir.

4- Bu Kanun hükümlerine göre başvuruların belirlenmiş ortamlar üzerinden elektronik olarak yapılması halinde, başvuru tarihi elektronik ortamda başvurunun yapıldığı tarih olacaktır.

Diğer taraftan, yazılı olarak yapılan başvuruların taahhütlü posta veya APS ile gönderilmesi hâlinde postaya verildiği tarih, adi posta ile gönderilmesi hâlinde ise tahsil dairesinin kayıtlarına intikal ettiği tarih başvuru tarihi olarak dikkate alınacaktır.

5- Bu Tebliğin ekleri çoğaltılmak suretiyle kullanılabilir.

6- Kanundan yararlanılarak süresinde ödenen alacaklara, Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen katsayı uygulaması hariç olmak üzere Kanunun yayımı tarihinden sonraki süreler için faiz, gecikme zammı, gecikme cezası gibi herhangi bir fer'i alacak tatbik edilmeyecektir.

7- Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve ilgili maddeler uyarınca dava açmamaları veya açılan davalardan vazgeçmeleri gereken borçluların, Kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri için ilgili maddelerde belirlenen başvuru sürelerinde, yazılı olarak bu iradelerini belirtmeleri şarttır.

Davadan vazgeçme dilekçeleri ilgili tahsil dairesine, bu Tebliğ uyarınca ilgili idareye verilmesi uygun görülen idari para cezaları ihtilaflarına ilişkin dilekçeler ise ilgili idareye verilecek ve bu dilekçelerin tahsil dairesine/idareye verildiği tarih, ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine gönderilecektir.

Kanundan yararlanmak için elektronik ortamda başvuruda bulunan borçluların, devam eden ihtilaflardan vazgeçtiklerini gösterir ıslak imzalı dilekçelerini başvuru süresi içinde ilgili tahsil dairesine vermeleri gerekmektedir.

Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen borçluların bu ihtilaflarıyla ilgili olarak karar tarihine bakılmaksızın Kanunun yayımı tarihinden sonra tebliğ edilen yargı kararları uyarınca işlem yapılmayacak ve bu kararlara ilişkin hükmedilmiş yargılama giderleri ve avukatlık ücreti ve fer'ilerinin bulunması hâlinde bu tutarlar karşılıklı olarak talep edilmeyecektir.

Diğer taraftan, mükelleflerce Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere davadan vazgeçilmesi hâlinde idarece de ihtilafların sürdürülmeyeceği tabiidir.

Öte yandan, Kanunun 9 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasında, Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan borçlara ilişkin dava açılmayacağı ve hiçbir mercie başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan alacaklara ilişkin herhangi bir yargı merciine, 213 sayılı Kanunun 124 üncü maddesi kapsamında ilgili idareye, dilekçe ve başvuru hakkı kapsamında Kamu Denetçiliği Kurumu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu dâhil herhangi bir mercie başvurulması, başvurulsa dahi bu başvurular üzerine herhangi bir işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

8- 7440 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, bazı alacakların da Kanun kapsamında yapılandırılacağı hüküm altına alınmış olup, Kanunun 10 uncu maddesinde Kanun kapsamında yapılandırılarak ödenecek alacaklar, alacaklı idareler de belirtilmek suretiyle bu Tebliğe ekli tabloda (Ek:23) gösterilmiştir.

9- 2918 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin on üçüncü fıkrasında, alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç kullandığı tespit edilen sürücülerin geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olmasının şart olduğu hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla, Kanun kapsamında borçlarını yapılandıran borçlulara, 2918 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin on üçüncü fıkrasına göre trafik idari para cezası borcu

bulunmadığına dair yazının verilebilmesi için bu borçların tamamının ödenmiş olması gerekmektedir.

10- 7440 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ile 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununa eklenen geçici 8 inci maddesinde, 12/3/2023 tarihi itibarıyla geri ödemesi başlamış veya takip için vergi dairesine bildirilmiş olan öğrenim ve katkı kredilerinden vadesi geldiği hâlde ödenmemiş bulunanların asıllarına vade tarihleri ile 9/11/2022 tarihi (bu tarih dâhil) arasında geçen süreye gecikme zammı, Yİ-ÜFE tutarı, katsayı tutarı gibi alacakların tatbik edilmeyeceği düzenlenmiştir.

Buna göre, Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmek üzere vergi dairelerine bildirilmiş ve vadesi 9/11/2022 tarihinden önce olan öğrenim ve katkı kredilerinin taksit vade tarihleri ile 9/11/2022 tarihi (bu tarih dâhil) arasında geçen süreye gecikme zammı, Yİ-ÜFE tutarı, katsayı tutarı gibi müeyyideler uygulanmayacak, tahakkuk etmiş bu mahiyetteki alacaklar terkin edilecektir.

Ayrıca, vergi dairelerine intikal ettirilmemiş madde kapsamındaki öğrenim ve katkı kredileri ile ilgili işlemler Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından yapılacaktır.

Öte yandan, 351 sayılı Kanuna eklenen geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği 12/3/2023 tarihinden önce tahsil edilmiş olan gecikme zammı, katsayı, Yİ-ÜFE tutarı gibi adlarla tahsil edilmiş olan alacaklar iade edilmeyecektir.

Tebliğ olunur.

[Ekler için tıklayınız.](#)